

The image shows two people, a man in a green and white checkered shirt and a woman in a magenta jacket, standing behind a metal railing. They are looking down a long, straight pipeline that stretches into the distance. To the left of the pipeline, there is a traffic light with a green light illuminated. The background features lush green trees and a modern building in the distance under a cloudy sky.

T N

N L

Jaarverslag 2023

De Nationale Financierings- en
Ontwikkelingsinstelling

INVESTNL

impact investors

Inhoud

1. Over Invest-NL

Prestaties en kerncijfers 2023	4
Kerncijfers 2023	5
Voorwoord CEO	7
Profiel	9
Hoogtepunten 2023	11
Waardecreatie	13

2. Directieverslag

Trends en ontwikkelingen	16
Strategie en voortgang	19
Resultaten 2023	27
Onze stakeholders	41
Materialiteit en impact	46
Onze impact op materiële thema's	50
Ons impact- en ESG-beleid	63
Medewerkers en organisatie	67
Financiële resultaten 2023	73
Vooruitblik 2024	75
Risicomanagement	77

3. Governance

Raad van Bestuur	90
Raad van Commissarissen	91
Verslag van de Raad van Commissarissen	93
Remuneratierapport 2023	100
Corporate governance	102

Jaarrekening	106

Overige gegevens

Statutaire bepalingen inzake winst- en verliesbestemming	172
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	173

Aanvullende informatie

Over dit verslag	180
Connectiviteit	185
GRI content index	186
Begrippen	188
Afkortingen	191

De secties 1 en 2 en het onderdeel Corporate governance in sectie 3 vormen het bestuursverslag als bedoeld in artikel 2:391 Burgerlijk Wetboek. Voor zover de paragraaf 'Risicomanagement' in de jaarrekening betrekking heeft op de risicobeheersing binnen Invest-NL, is dit tevens onderdeel van het bestuursverslag.

1. Over Invest-NL

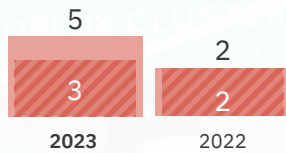

Prestaties en kerncijfers 2023

Business Development

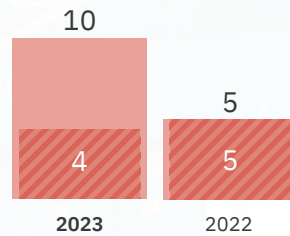
(in aantallen)

Productontwikkeling

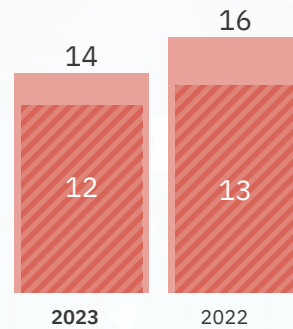
▲ 25%

Propositiebegeleiding

▲ 100%

Marktontwikkeling

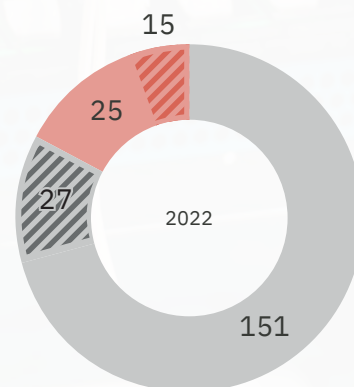
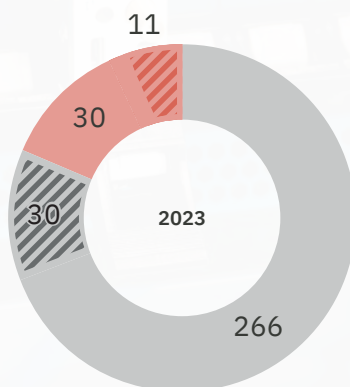

▼ -13%

Waarvan gericht op een carbon-neutrale en/of een circulaire economie

Capital

(in aantallen)

Investeringsaanvragen ontvangen

Goedgekeurd

Gecommitteerd

Waarvan gericht op een carbon-neutrale en/of een circulaire economie

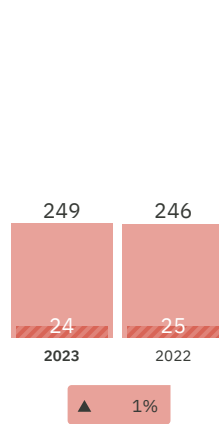
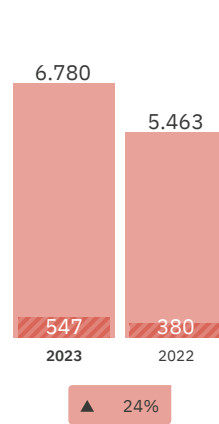
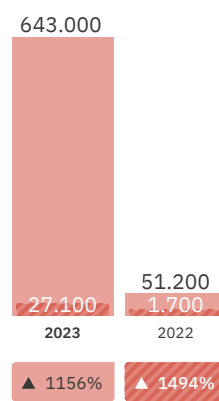
Kerncijfers 2023

(in € miljoen, tenzij anders aangegeven)	2023	2022	2021
Impact			
R&D uitgaven van portfoliobedrijven	249	246 ¹	160
R&D uitgaven van portfoliobedrijven - aan Invest-NL toe te schrijven	24	25 ¹	20
Fte's werkzaam bij portfoliobedrijven (in aantal fte's)	6.780	5.463 ¹	3091
Fte's werkzaam bij portfoliobedrijven - aan Invest-NL toe te schrijven (in aantal fte's)	547	380 ¹	253
Vermeden CO2e door portfoliobedrijven (in ton)	643.017	51.247 ¹	50.587
Vermeden CO2e door portfoliobedrijven - aan Invest-NL toe te schrijven (in ton)	27.137	1.714 ¹	1747
Medewerkers Invest-NL (in aantal fte's)	136	94	78
Ziekteverzuim	4,5%	4,8%	4,6%
Financiële kengetallen in € mln			
Balanstotaal	575	318	185
Gestort kapitaal door de aandeelhouder	600	350	175
Begroot totaal kapitaal	1.667	1.667	1.667
Nettoresultaat	-49,5	-48,5	1
Bruto gecommiteerd volume nieuwe investeringen in boekjaar	203	137	119
Bruto gecommiteerd volume uitbreiding bestaande investeringen in boekjaar	85	23	17
Bruto gecommiteerd investeringsvolume cumulatief	910	622	462
Netto gecommiteerd investeringsvolume cumulatief	859	617	457
Netto gecommiteerd aan directe investeringen cumulatief	439	237	157
Netto gecommiteerd aan fondsen cumulatief	420	380	300
Waarde uitgekeerde portefeuille per ultimo	354	220	134
Gemobiliseerd kapitaal directe investeringen in boekjaar	585	304	366
Gemobiliseerd kapitaal fondsen in boekjaar	107	280	755
Totaal gemobiliseerd kapitaal in boekjaar	692	584	1.121
Aangetrokken Europees kapitaal/garanties in boekjaar	19	106	117

¹ Deze cijfers zijn aangepast ten opzichte van het jaarverslag 2022 vanwege voortschrijdend inzicht bij de portfoliobedrijven. Zie de paragraaf 'Impact meten' in het hoofdstuk 'Over dit verslag' voor de toelichting.

Kerncijfers 2023

Impact

Impact op R&D
(in € miljoen)R&D-uitgaven van
portfoliobedrijvenImpact op fte's
(in aantallen)Fte's werkzaam bij
portfoliobedrijvenImpact op
vermeden CO₂e
(in ton)Vermeden CO₂e door
portfoliobedrijven

Waarvan toe te schrijven aan Invest-NL

Voorwoord CEO

Impact is ons doel

Nederland staat voor grote maatschappelijke uitdagingen. In 2050 draait onze economie op heel andere technologie, grondstoffen, energiebronnen en businessmodellen dan nu. Dat lukt alleen met innovatieve ondernemers, de ontwikkeling van nieuwe ecosystemen en schaalbare innovaties.

Wij zijn Invest-NL, de nationale financierings- en ontwikkelingsinstelling. We maken de Nederlandse economie duurzamer en innovatiever door het mobiliseren van kapitaal: van Invest-NL zelf, van marktpartijen, van overheden en vanuit Europa. Door inzet van onze kennis, expertise en netwerken. Door nieuwe markten te ontwikkelen, investeringsproposities te verbeteren en nieuwe financieringsinstrumenten en -modellen te ontwerpen. En door zelf daar te investeren waar de markt niet, nog niet of niet helemaal in de financiering kan of wil voorzien. Op deze wijze maken we financierbaar wat niet financierbaar lijkt. Zo maken we het ook voor andere partijen aantrekkelijker om te investeren. Impact is hierbij ons doel, rendement het middel.

Met ons solide mandaat en ons budget van circa € 2 miljard kunnen we een belangrijke bijdrage leveren aan de versnelling van grote maatschappelijke transitie. Maar dit kunnen

we niet alleen. Samenwerking is gezien de grote opgaven cruciaal. En we willen graag een verbindende schakel zijn tussen ondernemers, investeerders, financiers en publieke partijen. In Nederland en in Europa.

Gedreven door onze cultuurwaarden - durf, toekomstgericht, bevlogen, professioneel en samenwerkingskracht – durven we de lat voor onszelf hoog te leggen. In het voorjaar van 2023 hebben we onze strategie verder aangescherpt waarmee we onze rol als brede nationale financierings- en ontwikkelingsinstelling verder vorm geven, onder andere door het mobiliseren van additioneel kapitaal. Zo was 2023 het eerste jaar dat het Deep Tech Fund volledig operationeel was, heeft het Kabinet aangegeven €100 miljoen uit te willen trekken voor de Beschermingsvoorziening Economische Veiligheid en hebben we een dochteronderneming opgericht met als doel om komende jaren met het Nationaal

Voorwoord CEO

GroEIFonds en anderen blended finance producten te gaan verstrekken. Ook hebben we een aanvullend mandaat gekregen van het Ministerie van OCW voor de ontwikkeling van het programma verduurzaming onderwijshuisvesting.

Ten aanzien van onze rol in het mobiliseren van Europees en institutioneel kapitaal kende 2023 diverse hoogtepunten. Na jaren voorbereiding zijn we implementing partner van InvestEU geworden en hebben we met de Europese Commissie drie garantieproducten op het gebied van first-of-a-kind plants, energie en deep tech afgesproken. Ook zijn we implementing partner geworden van de Alternative Fuels Infrastructure Facility (AFIF) en lanceerden we samen met het Europees Investeringsfonds (EIF) het Dutch Future Fund II (DFF II). Onze relaties met institutionele beleggers zijn versterkt om de financiering van transitie en de versterking van risicokapitaal verder vorm te geven.

We hebben het voorrecht gehad om met mooie bedrijven te werken. Of het nu gaat om de zonneproducent HyET Solar uit Arnhem, de opschaling van de productie van funderingen voor windenergie door Sif in Rotterdam, Seenons, de 'afvalregisseur' voor de circulaire transitie of de deep tech scaleup Nearfield Instruments. Stuk voor stuk is Invest-NL cruciaal geweest in het rondkrijgen van de benodigde financiering voor deze bedrijven. Risicovol investeren houdt ook in dat we soms tegenslagen moeten incasseren, zoals het faillissement van Lightyear aan het begin van afgelopen jaar illustreert.

In 2023 heeft Invest-NL voor € 288 miljoen aan nieuwe investeringen gerealiseerd. Per einde 2023 heeft Invest-NL daarmee in totaal sinds de start ruim € 910 miljoen bruto gecommitteerd aan 82 investeringen. Hiermee hebben we €2,7 miljard aan private investeringen gemobiliseerd. Er is geen hoog risico investeerder in Nederland die zoveel deals doet in de grote transitie en gericht op opschaling. De verhouding tussen indirecte fondsinvesteringen en directe investeringen rechtstreeks in bedrijven en projecten zal de komende jaren verschuiven naar indicatief 30/70%.

Met de financieringen willen we uiteindelijk impact maken. Bij de bedrijven waarin we investeren wordt voor € 249 miljoen geïnvesteerd in R&D en vinden 6.780 mensen een toekomstgerichte werkplek. Deze investeringen in mensen en onderzoek en ontwikkeling laten een potentieel zeer forse CO₂e-besparing zien waarover we de komende jaren nauwkeurig verslag zullen blijven uitbrengen.

Het geconsolideerde nettoresultaat van Invest-NL over het boekjaar 2023 is na belastingen € -49,5 miljoen negatief. De verwachting is dat Invest-NL een aantal jaren een negatief resultaat zal genereren voordat de investeringsportefeuille substantiële positieve baten kan realiseren. Mede door het uitdagende investeringsklimaat hebben we in 2023 op enkele investeringen een additionele voorziening moeten treffen of een herwaardering moeten doorvoeren. Doordat we onze investeringen waarden op reële waarde worden effecten van bedrijfseconomische ontwikkelingen en het uitdagende investeringsklimaat snel zichtbaar in de waarde van deze investeringen.

De benoeming van Jellie Banga als lid van de Raad van Bestuur en Jan Pieter Postma als CFRO heeft in 2023 geleid tot een uitbreiding van de Raad van Bestuur van 1 naar 3 leden. Hiermee is een bestuurlijke basis gelegd voor de continuïteit en de verdere ontwikkeling van de organisatie. Het hart van Invest-NL wordt gevormd door alle medewerkers van Invest-NL samen, een bijzonder ambitieuze en kwalitatief hoogstaande groep medewerkers die zich volledig inzetten voor het maken van impact. In lijn met onze ambitie om maximaal bij te dragen aan de realisatie van maatschappelijke transitie staat Invest-NL open voor een bredere inzet van haar mandaat en additionele rollen die passen bij een nationale financierings- en ontwikkelingsinstelling. Ook breder in het maatschappelijk en politiek debat wordt de noodzaak van een krachtenbundeling van het publieke financieringsaanbod voor transitievraagstukken en innovatie benadrukt. Uiteindelijk zal dit een politieke keuze vragen van het nieuwe kabinet.

Rinke Zonneveld
CEO

Profiel

Wij zijn Invest-NL, de nationale investerings- en ontwikkelingsinstelling van Nederland. Als impact investeerder staat bijdragen aan een duurzamer en innovatiever Nederland voor ons centraal. Dat doen we door financieerbaar te maken wat niet financieerbaar lijkt. Door te investeren in bedrijven en projecten die de grote maatschappelijke transitie versnellen. Met ons eigen kapitaal, maar ook met onze expertise en netwerken. Wij zijn gepositioneerd als partner voor de private, publieke en financiële sector doordat we onze expertise en netwerken beschikbaar stellen aan onze relaties. We denken dat het beter kan en moet in Nederland. En dat brengen we graag in de praktijk.

Als nationale financierings- en ontwikkelingsinstelling van Nederland met momenteel circa € 2 miljard investeringskapitaal en ruim € 11 miljoen jaarlijks ontwikkelbudget zijn we de grootste publieke impact investeerder van risicokapitaal in Nederland. Onze focus ligt op de transitie naar een carbon-neutrale en circulaire economie, de transitie naar een betaalbare en toegankelijke gezondheidszorg, agrifood en deep tech. Binnen deze sectoren richt Invest-NL zich in het bijzonder op innovatieve scale-ups en opschalingsinitiatieven.

Invest-NL helpt innovatieve ondernemers die werken aan duurzame oplossingen voor het Nederland van morgen. Door het wegnemen van knelpunten voor opschaling en groei wordt de investeringsbereidheid vergroot. Als impact investeerder kijkt Invest-NL steeds naar het maatschappelijk rendement in de hele keten. Doordat onze portefeuille als geheel meer risico kan lopen en we langere looptijden kunnen hanteren, beschikken wij over geduldig kapitaal dat aanvullend is aan het kapitaal van marktpartijen. Uiteindelijk is impact het doel en financieel rendement het middel.

Invest-NL is opgericht in januari 2020. De organisatie heeft een private rechtsvorm, als deelneming van de Staat, met een wettelijke basis. We opereren onafhankelijk en op basis van zakelijke overwegingen. De uitoefening van het aandeelhouderschap van de Staat in Invest-NL is belegd bij het ministerie van Financiën.

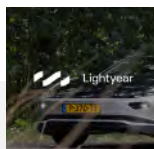
Invest-NL heeft ook de Europese status van 'National Promotional Institute', waardoor Nederland meer en effectiever gebruik kan maken van financieringen vanuit Europa. Invest-NL positioneert zich als sterke kennispartner en marktontwikkelaar die de keten in kaart brengt en partijen ondersteunt in het versnellen van hun transitie naar een carbon-neutrale en circulaire economie.

Het hoofdkantoor van Invest-NL is gevestigd in Amsterdam. Eind 2023 waren hier 127 medewerkers werkzaam.

Hoogtepunten 2023

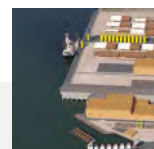
Een selectie hoogtepunten van Invest-NL en de ondernemingen en fondsen met wie we samenwerken aan een duurzamer en innovatiever Nederland.

Januari

Het faillissement van Lightyear

Geen goed nieuws om een hoogtepunt mee te starten, maar wel de realiteit die je tegenkomt als investeerder van geduldig risicokapitaal. Hier heeft Invest-NL haar verantwoordelijkheid genomen door haar rol juist in deze risicovolle financieringen uit te leggen. Namens een consortium van andere grote investeerders was Invest-NL actief betrokken bij de toekomst van Lightyear, wat leidde tot een afgeslankte doorstart.

Februari

Investering in SIF als pijler voor duurzame offshore energieopwekking

De grootste investering die Invest-NL tot nu toe heeft gedaan, kwam begin 2023 tot stand dankzij een garantie van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat. De investering van bijna € 65 miljoen maakte deel uit van een grote investering om de uitbreiding van de bestaande SIF-faciliteiten op de 2e Maasvlakte te realiseren.

Maart

Tweede Deep Tech Fonds investering in de fotonische industrie

Afgelopen jaar was bijzonder voor de fotonische industrie in Nederland, mede dankzij de impuls van het Nationaal Groeifonds voor deze tak. De investering van € 15 mln in EFFECT Photonics was de tweede investering van het Deep Tech Fonds van Invest-NL

April

End of Waste: oplossingen voor de afvalproblematiek

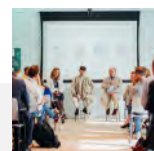
Het is noodzaak om de recyclingpercentages te verhogen om de circulariteit te verbeteren. Hierdoor kan de behoefte aan nieuwe fossiele grondstoffen verminderd worden en de hoeveelheid afval die wordt verbrand of gestort worden beperkt. Gecontamineerd afval kan echter veiligheidsrisico's opleveren, wat vereist dat recyclers bewijzen dat hun processen veilige producten produceren. Uit de "End of Waste" whitepaper blijkt dat er knelpunten zijn rondom de einde-afvalstatus. In publicaties worden vier oplossingsrichtingen gepresenteerd langs de lijnen van de publieke versus private partijen en de mate van (rechts)zekerheid.

Mei

Vervolginvestering in veelbelovend Nearfield Instruments

Als investeerder ben je vaak betrokken bij meerdere investeringsrondes. De eerste investering in Nearfield Instruments vanuit Invest-NL vond plaats in 2021. De vervolginvestering kwam uit het Deep Tech Fonds. In september kreeg Nearfield Instruments opnieuw een kapitaalinjectie in een vervolgronde. Het bedrijf ontwikkelt machines met meettechnologie op atoomniveau voor de chipsector.

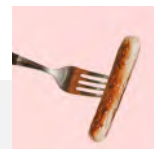
Juni

Beginnen met 10ha is het halve werk

Regeneratieve landbouw, natuurinclusieve landbouw: er zijn meerdere namen voor landbouw die de bodem herstelt in plaats van belast. Hoe je het ook noemt, in Nederland staat deze vorm van landbouw nog in de kinderschoenen. Wat moet er gebeuren om deze vorm van landbouw goed van de grond te krijgen? En welke rol speelt financiering in deze omschakeling? Invest-NL stapt in een project om boeren te helpen om een bedrijfsmodel te realiseren en de omschakeling financieerbaar te maken.

Juli**Nationaal Groeifonds met rol voor Invest-NL**

In de derde ronde van toekenning van groeifonds gelden was Invest-NL bij meerdere programma's betrokken. Zo kreeg de financiering van de solar maakindustrie in Nederland een flinke impuls met het SolarNL programma, waar Invest-NL een marktanalyse uitvoerde voor de kansen van deze sector in Nederland en Europa. Het Nationaal Groeifonds heeft Invest-NL daarnaast gevraagd een te rol spelen bij de toekenning van middelen aan het BioBased Circular programma.

Augustus**Een bijzondere bron voor alternatieve eiwitten: kweekvlees**

We investeren in kweekvlees, een product wat in Europa nog niet eens verkocht mag worden. Toch zien we in Meatable het innovatieve ondernemerschap dat bijdraagt aan een toekomstbestendige manier van voedselproductie en consumptie. Meatable produceert vlees met dezelfde smaak en textuur als conventioneel vlees, maar zonder negatieve milieueffecten van traditionele veeteelt, zoals waterverbruik, CO₂e-uitstoot, landgebruik en dierenwelzijn.

September**Invest-NL als NPI krijgt vorm dankzij samenwerking Europese Commissie**

Eén van de opdrachten van Invest-NL is het ontsluiten van meer Europees kapitaal. Het Europese InvestEU programma is bedoeld om duurzame investeringen te ondersteunen, innovatie aan te drijven, sociale inclusie te bevorderen en werkgelegenheid te creëren. Als eerste implementatiepartner van Invest-EU in Nederland krijgt Invest-NL met deze garantieregeling meer ruimte om risicovolle investeringen te doen.

Oktober**Quantum in Nederland: met minimale investeringen op topniveau meespelen**

Het Deep Tech Fonds investeert in hoog-technologische ontwikkelingen volgens de Key Enabling Technologies. In de eerste marktverkenning die het Deep Tech Fonds publiceerde blijkt dat met name geduldig kapitaal voor opschaling vaak tekort schiet. Nederland heeft veel innovatieve start-ups die op zoek zijn naar dit langdurig kapitaal. Het rapport haalde de voorpagina van het FD, daar zijn we trots op.

November**Europees kapitaal voor innovatieve en duurzame investeringen met Dutch Future Fund II**

Het eerste Dutch Future Fund bleek een groot succes. Dankzij de € 150 mln investering van Invest-NL samen met het ministerie van Economische Zaken en Klimaat is nu al € 848 mln gecommiteerd aan Nederlandse investeringsfondsen. Met de lancering van DFF II zetten Invest-NL en het EIF de succesvolle samenwerking voort om het investeringsklimaat voor innovatieve en duurzame bedrijven in Nederland te bevorderen.

December**Financierbaar maken van verduurzaming door standaardisatie**

Veel van de ruim 9.000 schoolgebouwen in Nederland zijn verouderd. Ze hebben vaak een slecht binnenklimaat, zijn nauwelijks geïsoleerd en zijn nog niet voorzien van energieopwekking. Door standaardisatie van zowel vraag als aanbod, helpt Invest-NL met de optimale organisatievorm en een sluitende businesscase om dit grootschalig te realiseren en financierbaar te maken. Het programma kreeg een extra financiële impuls en wordt ook opgestart voor ander publiek vastgoed.

Waardecreatie

Hoe wij waarde toevoegen

De waarde die Invest-NL aan de maatschappij toevoegt, wordt in beeld gebracht met het zogenoemde waardecreatiemodel. Met dit model laat Invest-NL zien hoe het de beschikbare middelen ('input') gebruikt om waarde te creëren met onze activiteiten ('output') en hoe wij voor de samenleving als geheel waarde toevoegen ('outcome'). In het waardecreatiemodel worden de volgende definities gebruikt.

Ons kapitaal

Invest-NL heeft als doel om verschillende soorten kapitaal—zoals geld, kennis, relaties en technologie—te beheren en slim in te zetten om positieve veranderingen in de samenleving te bevorderen. Wij richten ons op het creëren van maatschappelijke en milieu-impact door deze middelen effectief te gebruiken. Dit doen we omdat er vaak obstakels zijn die voorkomen dat deze middelen vanzelf op de juiste plekken terechtkomen.

- Ons financieel kapitaal bestaat uit het geld dat we beschikbaar hebben om te investeren in projecten, fondsen en bedrijven die goed zijn voor de maatschappij en het milieu.
- Menselijk kapitaal gaat over de inzet van onze medewerkers, hun tijd en hun vaardigheden, die essentieel zijn voor ons werk.
- Intellectueel kapitaal omvat alle kennis en expertise die we in huis hebben; dit is belangrijk omdat het ons helpt slimme beslissingen te nemen.
- Relationeel kapitaal verwijst naar de relaties die we hebben met andere organisaties en partners—deze netwerken zijn cruciaal om samen meer te bereiken.
- Materieel kapitaal gaat over de fysieke en digitale tools en systemen die we gebruiken om ons werk efficiënt te doen.
- Sociaal kapitaal beschrijft onze cultuur van samenwerking en vertrouwen binnen de organisatie, wat ons helpt als een sterk team te functioneren.

Onze output

De processen binnen onze organisatie zijn gericht op het aantrekken en groeien van deze kapitalen. Dit betekent dat we actief zoeken naar nieuwe medewerkers, kennis uitbreiden, relaties opbouwen en onderhouden, en continu onze systemen en processen verbeteren. Hierdoor kunnen we onze middelen optimaal inzetten.

De resultaten van ons werk zijn zichtbaar in de vorm van netto-impact, wat de daadwerkelijke positieve veranderingen zijn die we realiseren. Denk hierbij aan projecten die helpen de uitstoot van schadelijke stoffen te verminderen, of de leefbaarheid in een gebied te verbeteren. We meten ook hoeveel geld we terugverdienen en hoe effectief we dat geld weer kunnen inzetten voor nieuwe projecten.

Door onze middelen verstandig en gericht in te zetten, kunnen we niet alleen financiële resultaten behalen, maar vooral een positieve impact maken op de samenleving en het milieu. Dit is hoe wij bijdragen aan een duurzamer en innovatiever Nederland en tegelijkertijd zorgen voor een goede bedrijfsvoering.

In het model op de volgende pagina is te zien hoe Invest-NL waarde creëert.

Inputs

Informatie over onze externe omgeving

Invest-NL kapitaal

Financieel kapitaal

Menselijk kapitaal

Intellectueel kapitaal

Sociaal kapitaal

Relationeel kapitaal

Materiaal kapitaal

Omgeving Scannen

Niet alleen de behoeften en kansen begrijpen, maar ook het kapitaal dat nodig is om waarde uit die kansen te creëren

Balansbeheer

Zorg dragen dat we over het kapitaal beschikken dat nodig is om waarde te creëren. Dit omvat activiteiten van werving tot financiering

Outputs

We wijzen ons kapitaal toe om marktfaten aan te pakken

Om meer kapitaal te mobiliseren

Om impact mogelijk te maken

Het geretourneerde kapitaal vergroot onze waarde creatie

Bestissingen over kapitaaltoe wijzing

Wijs kapitaal toe om marktfaten aan te pakken, waardoor kapitaal niet naar impactkansen kan stromen

Portefeuille-optimalisatie

Bewaak en optimaliseer de portefeuille van kapitaal-toewijzingen voor geoptimaliseerde resultaten

Outcomes

Waarde creatie

Versnelt de maatschappelijke transities

INVESTNL

2. Directieverslag

Trends en ontwikkelingen

Impact maken in een wereld in beweging

Onze visie is helder: Nederland duurzamer en innovatiever maken. Door onze investerings- en ontwikkelkracht kunnen we samen met partners de grote transitie helpen versnellen. We doen dat in een wereld die volop in beweging is. In Nederland, in Europa en mondiaal. Vanuit de ambitie maximaal bij te dragen aan de realisatie van maatschappelijke transitie staat Invest-NL open voor een bredere inzet van haar mandaat en additionele rollen passend bij een nationale financierings- en ontwikkelingsinstelling, en we zien daar veel kansen voor.

Kansen: samenwerking Nationaal Groeifonds en Klimaatfonds

Naast Invest-NL zijn er de afgelopen jaren nog twee grote overheidsfondsen gelanceerd, het Nationaal Groeifonds en het Klimaatfonds. Deze beide fondsen verstrekken echter geen (risicodragende) financiering maar subsidies. Invest-NL heeft in 2023 een entiteit opgericht met als doel om in plaats van subsidie zachte financieringen te verstrekken. Invest-NL is in gesprek met de overheid om te bekijken hoe deze

entiteit economisch optimaal kan ondersteunen in het realiseren van de doelen van het Klimaat- en Nationaal Groeifonds. We realiseren ons dat de toekomst van het Nationaal Groeifonds onderwerp van politieke discussie is maar blijven bereid de bestaande en toekomstige activiteiten van het fonds te ondersteunen langs bovenstaande lijnen. Door een gestructureerde samenwerking tussen deze fondsen en Invest-NL kunnen baanbrekende projecten en bedrijven beter financierbaar worden. Hetgeen goed is voor het versnellen van

Trends en ontwikkelingen

transities en goed voor een efficiënte inzet van overheidsmiddelen.

Kansen: Europa

Als 'National Promotional Institute' heeft Invest-NL een specifieke rol in het aantrekken en mobiliseren van Europese middelen. Hiertoe is een intensieve samenwerking opgezet met de Europese Commissie, de Europese Investeringsbank (EIB) en het Europese Investeringsfonds (EIF). Samen met EIF heeft Invest-NL twee gedeelde fondsmandaten (DFF en DACI). In 2023 is het DFF mandaat volledig benut en is met EIF een vervolgmandaat DFF2 gelanceerd. Invest-NL is daarnaast implementing partner van de Europese Commissie voor het InvestEU programma en voor de Alternative Fuels Infrastructure Facility. Vanuit het InvestEU programma hebben wij € 175 miljoen garantiebudget toegekend gekregen voor de financiering van demonstration plants, sustainable energy en deep tech ondernemingen. Per einde 2023 zijn de eerste investeringen verstrekt met inzet van deze garantie. De verre gaande ambities van de Europese Commissie op het gebied van klimaat- en energietransitie (*New Green Deal*), maar ook op het gebied van meer strategische autonomie op sleuteltechnologieën, sluiten naadloos aan op de ambities van Invest-NL. Dit biedt vele mogelijkheden voor verdergaande samenwerking in de komende jaren.

Kansen: mobiliseren institutioneel kapitaal

De Nederlandse institutionele beleggers (pensioenfondsen, verzekeraars) investeren slechts een beperkt percentage van hun vermogen in de reële economie in Nederland. Er lijkt ruimte om de exposure in Nederland, in duurzame transities én in risicokapitaal te vergroten. Invest-NL kan hierbij een mobiliserende rol spelen, onder andere door financieringsconstructen te ontwerpen die het interessanter maken voor institutionele beleggers om meer in Nederland te investeren. In 2023 is een actieve dialoog met pensioenbestuurders en het ministerie van

Economische Zaken en Klimaat gestart om deze mogelijkheden te verkennen.

Kansen en bedreigingen: geopolitieke spanningen en economische veiligheid

Wereldwijde geopolitieke ontwikkelingen en spanningen leiden ertoe dat we in Nederland en in Europa ons steeds bewuster zijn van het feit dat we een moderne versie van industriebeleid hebben te voeren. Beleid met oog voor strategische autonomie, economische veiligheid en het behoud van concurrentiekracht en vitale waardeketens. Ook zijn we in Nederland en in Europa zoekende naar een effectief antwoord op de industriepolitieke inzet vanuit de Verenigde Staten in China rondom energie en grondstoffen. We geven ons als NPI rekenschap van deze uitdagingen en werken samen met de overheid aan onder andere de beschermingsvoorziening Economische Veiligheid waarbij Invest-NL op verzoek van de overheid belangen kan nemen in voor Nederland strategisch belangrijke bedrijven.

Bedreigingen: verslechtering economisch klimaat

Eind 2022 belandde Nederland in een economische dip mede als gevolg van de zeer hoge inflatie. Pas in het laatste kwartaal van 2023 is er weer lichte economische groei (0,3%) zichtbaar. De inflatie nam af tot 3,8% ten opzichte van 2022 maar is exclusief stabiliserende energieprijzen met 6,5% nog steeds fors. Op dit moment is in ieder geval duidelijk dat het investeringsklimaat voor start- en scale-ups wereldwijd en ook in Nederland moeilijk is mede veroorzaakt door een hogere rentestand in 2023 ten opzichte van de jaren daarvoor. Investeerders zijn terughoudender geworden, waarderingen staan onder druk en het ophalen van nieuwe financieringsrondes is daarmee zeer uitdagend geworden. In dit uitdagende klimaat ondersteunt Invest-NL zijn portefeuillebedrijven met het mobiliseren van voldoende kapitaal om de ontwikkeling voort te zetten waar dat verantwoord is. Ook ten aanzien van nieuwe investeringen merkt Invest-NL dat juist in een moeilijker economisch klimaat behoefte

Trends en ontwikkelingen

is aan additioneel kapitaal en ondersteuning om financieringsknelpunten op te heffen.

Strategie en voortgang

Financierbaar maken wat niet financierbaar lijkt

Dit is wat Invest-NL doet. Onze missie, visie en strategie komen daaruit voort en dragen daaraan bij. In dit hoofdstuk lichten we onze strategie en de voortgang in 2023 toe.

Onze missie: de Nationale Financierings- en Ontwikkelingsinstelling

Wij zijn Invest-NL, de nationale financierings- en ontwikkelingsinstelling. Als impact investeerder versnellen en financieren we de maatschappelijke transitie en zorgen we voor een beter financieringsklimaat voor innovatieve bedrijven. We realiseren dit in nauwe samenwerking

met ondernemers, investeerders, financiers en publieke partijen.

We maken de Nederlandse economie duurzamer en innovatiever door het mobiliseren van kapitaal: van Invest-NL zelf, van marktpartijen, van overheden, van institutionele beleggers en vanuit Europa. Door de inzet van onze expertise en netwerken. Door nieuwe markten te ontwikkelen, investeringsproposities te verbeteren en nieuwe financieringsinstrumenten te ontwerpen. Zo maken

Strategie en voortgang

we het ook voor andere partijen aantrekkelijker om te investeren.

Wij maken financierbaar wat niet financierbaar lijkt. Maatschappelijke impact is hierbij ons doel.

Onze visie: een duurzaam en innovatief Nederland in 2050

Nederland staat voor grote maatschappelijke uitdagingen. In 2050 moet onze energievoorziening geheel CO₂-neutraal zijn en willen we een circulaire economie met een fundamenteel andere omgang met grondstoffen hebben gerealiseerd. Ons voedsel moet zodanig worden geproduceerd en geconsumeerd dat het de huidige generaties voedt zonder de economische, sociale, en ecologische basis voor toekomstige generaties te ondermijnen en daarnaast willen we dat onze gezondheidszorg betaalbaar en toegankelijk is voor iedereen.

In 2050 draait onze economie op heel andere technologie, grondstoffen, energiebronnen en businessmodellen dan nu. Dat lukt alleen met innovatieve ondernemers, nieuwe ecosystemen en schaalbare innovaties. Hierbij spelen sleuteltechnologieën een cruciale rol. Door te investeren in een duurzamer en innovatiever Nederland creëren we de economie van morgen. Met nieuwe bedrijvigheid en ketens, meer strategische autonomie, meer concurrentiekracht en een nieuw verdienvermogen.

We mobiliseren kapitaal: van Invest-NL zelf, van marktpartijen, van overheden en vanuit Europese faciliteiten. Kapitaal mobiliseren doen we door te investeren maar ook door markten te onderzoeken en te ontwikkelen, investeringsproposities te verbeteren en nieuwe financieringsinstrumenten op te zetten.

Onze langetermijndoelen

Onze missie is Nederland duurzamer en innovatiever maken. Dat is een urgente opgave waar we dagelijks aan werken, maar waar we pas op de langere termijn van kunnen vaststellen of we er in zijn geslaagd. Daarom hebben we in onze strategie twee langetermijndoelen gekoppeld aan deze missie.

Onze langetermijndoelen

In 2050 is de Nederlandse economie volledig klimaatneutraal en circulair.

Nederland versterkt zijn positie in Europa in de categorie “Innovatie Leider”; de categorie landen die > 125% scoren op het Europese Innovatie ScoreBoard.¹

Deze doelen kan Invest-NL niet alleen voor elkaar krijgen. Ze komen alleen binnen handbereik wanneer met het gehele ecosysteem van ondernemers, financiers en overheid wordt samengewerkt - met het juiste beleid, de ideeën, kennis over systeemveranderingen, ondernemers en het geld op de juiste plekken. Invest-NL gebruikt deze doelen als richting en als inspiratiebron: het dient in het werk als stip aan de horizon en het is een kader om aan te toetsen.

Zo geven we invulling aan onze bijdrage aan deze langetermijndoelen:

In 2050 is de Nederlandse economie volledig klimaatneutraal en circulair en zijn we wereldwijd binnen het 1,5 graden scenario gebleven

Het IPCC becijferde in juli 2021 dat het wereldwijd resterende carbon budget nog 400 Gton CO₂e is - equivalent aan 8 jaar emissie. Als we over de 400 Gton CO₂e-uitstoot heengaan, komt de opwarming van de aarde boven de 1,5 graden. Momenteel zitten we al op meer dan 1 graad

¹ https://ec.europa.eu/assets/rtd/eis/2023/ec_rtd_eis-country-profile-nl.pdf

Strategie en voortgang

opwarming. En dus is niet alleen het einddoel van carbon-neutraal in 2050 relevant, maar ook de snelheid waarmee we de jaarlijkse CO₂e uitstoot reduceren. Europa is erin geslaagd de emissie sinds 1990 met ruim 32,5% te laten dalen per 2022¹– tegen de wereldwijde trend in. Echter, om binnen de doelstelling van maximale opwarming van 1,5 graden te blijven, moet deze daling fors verder versneld worden: wereldwijd moet de jaarlijkse emissie in 2030 met 40-60% gedaald zijn t.o.v. het niveau in 2020. Invest-NL financiert en ondersteunt daarom twee typen projecten en ondernemingen die we 'Gamechangers' en 'Curvebenders' genoemd hebben:

Gamechangers

Nieuwe technologieën, vaak nog in de vroege Technology readiness levels die de potentie hebben om bij te dragen aan de carbon-neutrale wereld in 2050. De financieringen van Meatable, Thorizon en Carbyon vallen bijvoorbeeld in deze categorie.

(CO₂e) Curvebenders

Projecten of initiatieven die ervoor zorgen dat er op kortere termijn substantiële emissiereductie plaatsvindt om de opwarming te remmen. De naam 'curvebenders' gebruiken we omdat ze het potentieel hebben om de jaarlijkse CO₂e uitstootcurve die in een *do nothing* scenario alleen maar omhoog zou gaan, op kortere termijn naar beneden af te buigen. Het gaat hierbij vaak om het versnellen van de uitrol van reeds bestaande technologieën. De financieringen in SolarDuck en SIF vallen in deze categorie. Zo maken we snellere groei van duurzame oplossingen mogelijk en dragen we bij aan het *afbuigen* van de wereldwijde CO₂e uitstoot curve.

Klimaatverandering houdt zich niet aan landsgrenzen. Bij het vaststellen van het CO₂e reductie potentieel van ondernemingen of projecten gaan wij daarom ook uit van het wereldwijde reductie potentieel, ongeacht locatie, en relateren dit bewust niet aan specifieke doelstellingen voor Nederland.

Nederland versterkt zijn positie in Europa als “Innovatie Leider”; de categorie landen die > 125% scoren op het jaarlijkse Europese Innovatie ScoreBoard

Voldoende innovatiecapaciteit in Nederland is een vereiste om te verduurzamen. We hebben ervoor gekozen om het 'European Innovation Scoreboard' te hanteren als meetlat voor de innovatiecapaciteit van Nederland; deze berekent aan de hand van 32 indicatoren wat de innovatiecapaciteit van een land is t.o.v. de overige landen in Europa. Invest-NL draagt direct bij aan vier van deze EU indicatoren: 1 venture capital investeringen in Nederland, 2 werkgelegenheid in innovatieve bedrijven, 3 grondstof verbruik per Bruto Nationaal Product en 4, het aandeel milieu gerelateerde innovatie t.o.v. het algehele innovatielandschap in Nederland. In 2021 viel Nederland in de categorie “Sterke Innovator”, in 2022 is Nederland een categorie omhoog geschoven naar de categorie van “Innovatie Leider” en heeft deze positie ook weten te behouden in 2023. Doel is deze positie langjarig te behouden en versterken.

Onze strategische focus

Op weg naar een duurzame en innovatieve toekomst voor Nederland heeft Invest-NL vanaf haar oprichting in zijn strategie de hoogste prioriteit geven aan het financierbaar maken van de transitie naar een carbon-neutrale economie. Sinds de oprichting zijn daar de Transitie naar een Circulaire Economie, de Transitie naar een Betaalbaar toegankelijk zorgstelsel bijgekomen. En met de komst van de nieuwe fondsmanager voor het Deep Tech Fund krijgt behoud en versterking van het Nederlandse ecosysteem rondom dit thema ook onze volle aandacht.

We hebben daarmee vijf leidende thema's:

Energie

Financieren en financierbaar maken van start- en scale-ups met innovatieve technologie, bijvoorbeeld op het gebied van opwek en opslag van duurzame energie en het financieren van

¹ https://climate.ec.europa.eu/eu-action/climate-strategies-targets/progress-made-cutting-emissions_en#:~:text=Action%20Progress%20Report,-Introduction,fall%20below%20the%202019%20level.

Strategie en voortgang

multistakeholderprojecten, bijvoorbeeld rond de distributie van energie.

Biobased/Circulair

Financieren en financierbaar maken van bedrijven die actief zijn in de bio- en circulaire economie met een bijzondere belangstelling voor meer biobased producten, het sluiten van de afvalketens en het verlengen van de levensduur van producten.

AgriFood

Financieren en financierbaar maken van bedrijven die bijvoorbeeld bijdragen aan de eiwittransitie en de circulaire landbouw.

Life Sciences & Health

Met name gericht op het financierbaar maken van en investeren in innovaties die zorgen voor het voorkomen, vervangen of verplaatsen van dure zorg.

Deep Tech

Hierbij concentreren we ons met name op bedrijven die actief zijn in de ontwikkeling van de zeven sleutel-technologieën waarin Nederland een leidende positie inneemt (materials, photonics, quantum, information technologie, nanotechnologie, life- en bioscience en engineering).

Daarbij is ons impactkader leidend. Invest-NL draagt via haar impactdoelstellingen bij aan de volgende SDG's:

SDG 13: Klimaatactie

SDG 12: Verantwoorde consumptie en productie

SDG 3: Goede gezondheid en welzijn

SDG 8: Eerlijk werk en economische groei

SDG 9: Industrie, innovatie en infrastructuur

Naar aanleiding van de strategie update in 2023 onderzoeken we welke rol we kunnen spelen rondom biodiversiteit en water. Afhankelijk van de conclusies zullen we in 2024 bovenstaande lijst van SDGs uitbreiden.

Naast onze ambitie op het maken van positieve impact is ook het in kaart brengen en adresseren van potentiële negatieve impact een onderdeel van onze werkwijze. We letten daarbij op potentiële negatieve effecten van investeringen op milieu en maatschappij, maar ook op mogelijke (toekomstige) financiële risico's voor investeringen ten gevolge van bepaalde sociale- en milieurisico-factoren. Dit hebben wij vastgelegd in ons impact- en ESG-beleid dat wordt toegelicht in de hoofdstukken 'Materialiteit en impact' en 'Ons impact- en ESG-beleid'.

Impact, de Sustainable Development Goals en ESG

Wij hebben onze impactdoelen geformuleerd aan de hand van de UN Sustainable Development Goals (SDGs). Invest-NL heeft een investeringsafbakening opgesteld, waarmee we ons totaal begrote kapitaal van € 1,7 miljard alloceren aan onze voornaamste impactdoelstellingen. Een significante bijdrage aan deze impactdoelstellingen is een vereiste voor bedrijven en fondsen om in aanmerking te komen voor een investering van Invest-NL.

Strategie en voortgang

Businessmodel

Invest-NL kent twee hoofdactiviteiten:

1. Het direct en indirect investeren in en financieren van ondernemingen.
2. Het financierbaar maken van proposities en het ontwikkelen van nieuwe markten en financieringsinstrumenten die daarvoor nodig zijn.

Invest-NL voert deze activiteiten uit vanuit vijf leidende thema's met als gezamenlijke missie Nederland duurzamer en innovatiever maken door het mobiliseren van kapitaal.

In samenwerking met EIF en het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) ondersteunen we daarnaast de non-bancaire financiering van het MKB en versterken we het aanbod van risicokapitaal voor innovatieve start- en scale-ups.

Strategische afwegingen

De verbreding van de positionering van Invest-NL als nationale financierings- en ontwikkelingsinstelling voor Nederland heeft afgelopen jaar vorm gekregen in de update van de strategie. Hierin zijn ook de aanbevelingen uit de tussentijdse evaluatie in opdracht van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat meegenomen.

1. Direct versus indirect investeren

Invest-NL heeft het mandaat om zowel rechtstreeks te investeren in bedrijven en projecten (directe investeringen) als om dit indirect te doen via andere investeringsfondsen. Fondsinvesteringen zijn een integraal onderdeel van de Invest-NL strategie. Invest-NL ziet fondsinvesteringen als een belangrijk middel om de toegang tot kapitaal voor innovatieve start- en scale-ups binnen de door Invest-NL gedefinieerde focussectoren te vergroten. Fondsinvesteringen dragen daarnaast bij aan het netwerk, de kennis en expertise binnen Invest-NL. Hierdoor kunnen we de markt beter bedienen en proposities sneller financierbaar maken. Keerzijde is dat we als Invest-NL minder direct invloed uitoefenen. In plaats van direct te spreken met de

ondernemers en initiatiefnemers, spreken wij met de fondsmanagers die deze afwegingen namens ons maken.

Daarom hebben we de verhouding directe en indirecte investeringen verder aangescherpt. Doelstelling is dat we uiteindelijk maximaal 30% van het initieel mandaat van € 1,7 miljard in fondsen geïnvesteerd hebben. We investeren daarbij alleen in fondsen die van meerwaarde zijn voor het Nederlandse ecosysteem en alleen in fondsen die de bijdrage van Invest-NL nodig hebben om voldoende privaat kapitaal aan te trekken. We maken bij onze fondsinvesteringen onderscheid tussen onze gezamenlijke fondsmandaten met EIF en de investeringen die wij zelf rechtstreeks doen in private investeringsfondsen.

Gezamenlijke fondsmandaten met EIF *Dutch Future Fund (DFF)*

Doel is om te zorgen voor meer beschikbare middelen voor Nederlandse venture capital fondsen. Wij hebben hier zelf € 150 miljoen aan gecommiteerd. EIF heeft zich eraan gecommiteerd hier nog eens minimaal € 150 miljoen bovenop te doen. Van het commitment van Invest NL was aan het einde van het derde kwartaal van 2023 ruim € 49 miljoen daadwerkelijk geïnvesteerd in DFF (per derde kwartaal van 2022: € 27 miljoen). EIF heeft inclusief onze middelen € 240 miljoen in Nederlandse fondsen geïnvesteerd (per jaareinde 2022: € 127 miljoen). Dus door elke euro van ons gaan er nu bijna 5 Europese euro's naar Nederlandse VC-fondsen (2022: 4). Dit betekent meer geld voor Life Sciences, Artificial Intelligence (AI), FinTech en impactinvesteringen. Het DFF-fondsmandaat met EIF is nagenoeg volledig gecommiteerd. In 2023 is een vervolgmandaat, DFF2, met EIF overeengekomen, waarbij beide organisaties nogmaals € 100 miljoen committeren aan gezamenlijke investeringen.

Dutch Alternative Credit Instrument (DACI)

Dit fonds heeft als doel niet-bancaire financiers te voorzien van de nodige middelen om het meer reguliere MKB te bedienen. Invest-NL en het ministerie van EZK hebben hier elk € 50 miljoen ingelegd en EIF ook nog eens € 100 miljoen.

Strategie en voortgang

2. Samenwerking met nationale fondsen

Invest-NL werkt samen met de betrokken ministeries om blended finance financiering te kunnen aanbieden aan bedrijven en projecten. Hierbij kan op een slimme manier risicodragende financiering en zachte financiering worden gecombineerd. Het biedt zo extra mogelijkheden om financierbaar te maken wat niet financierbaar lijkt. Daarnaast is het behulpzaam voor de efficiëntere inzet van publieke middelen. Het helpt bij het slim afdekken van een eventuele onrendabele top in de financiering en uiteindelijk is dit ook goed voor de Nederlandse staatskas, omdat bij bewezen succes een deel van de middelen terug kan vloeien. Deze wijze van financiering kan een alternatief bieden om de doelen van onder andere het Groeifonds om een verantwoorde wijze te ondersteunen.

Direct of indirect investeren?

Investeren in fondsen is voor Invest-NL één van de manieren om met ons kapitaal versneld impact te kunnen maken. We hebben er bewust voor gekozen om in onze eerste twee jaren meer in te zetten op fondsinvesteringen. Zo konden we de expertise en het netwerk van bestaande fondsen in de markt inzetten om meteen vanaf de start impactvolle investeringen te kunnen doen, terwijl we tegelijkertijd onze eigen organisatie en financieringsexpertise op konden bouwen.

Aan het eind van 2021 bestond circa tweederde van onze netto commitments uit commitments aan fondsen, waarbij we aangaven dat het onze ambitie was om naar verhouding steeds meer directe financieringen te doen. Van de totale netto commitment van € 160 miljoen in 2022 bestond nog € 80 miljoen van de gedane commitments uit fondsen, wat resulteerde in een gereduceerd totaal percentage van 62% aan fondscommitments aan het einde van 2022. In 2023 betrof meer dan 80% van de netto nieuwe committeringen directe investeringen waarmee het totaal aan netto committeringen indirect van 62% naar 50% daalde.

We zien dat we als Invest-NL als *directe* investeerder in ondernemingen de meeste impact maken en aanvullend zijn op het bestaande financieringsaanbod. We hebben ons dan ook tot doel gesteld om maximaal 30% van ons huidige totale investeringsmandaat te committeren aan fondsen en daarmee minimaal 70% direct aan impactvolle en innovatieve ondernemingen.

Redenen voor ons om in fondsen te investeren zijn:

- Sommige fondsen zijn gespecialiseerd in markten en technologieën waarvoor wij zelf (op korte termijn) niet voldoende expertise in huis hebben. In dat geval bereiken we via fondsinvesteringen meer impact dan wanneer we direct zelf zouden investeren in de onderliggende bedrijven.
- Op het gebied van bijvoorbeeld de circulaire economie is het aanbod van financiering nog zeer beperkt. Met de financiering van fondsen in deze sector hebben we niet alleen ons eigen kapitaal aan deze sector gecommiteerd maar ook privaat kapitaal weten te mobiliseren voor deze fondsen en de fondsentteams in staat gesteld hun netwerk en expertise in te gaan zetten om innovatieve ondernemers te financieren die de transitie naar de circulaire economie helpen versnellen.
- Deelname aan fondsen biedt ons toegang tot markten en bedrijven die op enig moment ook bij ons kunnen aankloppen voor directe financiering. We zullen naar de toekomst toe onze fondsfinancieringen steeds meer richten op de impactdomeinen waar wij zelf ook actief zijn met directe financieringen.
- Nederland heeft een beperkt aanbod van venture capital fondsen. Versterking van het aanbod leidt tot sterkere fondsen die in staat zijn ook grotere tickets van opschalende innovatieve bedrijven te financieren.

Alleen investeren in Nederland of ook in internationale fondsen?

Een belangrijke overweging om in een specifiek fonds te investeren is dat het fondsmanagementteam een sterk netwerk, ervaring en expertise heeft in een bepaalde sector. Het team weet daarmee de risico's en kansen op succes van innovatieve ondernemingen goed in te schatten en te waarderen. Fondsmanagers die zich in bepaalde sectoren specialiseren kunnen het zich niet veroorloven om zich tot de landsgrenzen te beperken. De reden is dat internationale (Europese) samenwerking nodig is om innovaties voldoende snel op te kunnen schalen om internationaal concurrerend te blijven. Daarnaast wil het fondsmanagement een portfolio bouwen met innovatieve bedrijven die de grootste kans van slagen hebben, in Nederland of elders in de wereld.

Invest-NL onderschrijft de noodzaak van Europese samenwerking in het financieren van innovaties, waarbij investeerders over de grenzen heen moeten kijken. Tegelijkertijd investeert Invest-NL het geld van de Nederlandse belastingbetaler en hebben wij daarmee ook de verantwoordelijkheid om aan te tonen dat onze investeringen ten goede komen aan de Nederlandse economie. In het geval van directe investeringen is dat een afweging die we per transactie maken. In het geval van fondsen nemen we in de documentatie op dat minstens twee keer het door Invest-NL geïnvesteerde bedrag wordt geïnvesteerd in ondernemingen in Nederland. Zo zorgen we ervoor dat Nederlands belastinggeld ten goede komt aan Nederlandse ondernemingen en creëren we tegelijkertijd ruimte voor de nodige Europese samenwerkingen om innovatieve scale-ups voldoende snel te laten groeien.

Resultaten 2023

Het jaar 2023 was het vierde boekjaar van Invest-NL waarin de ontwikkel- en investeringsactiviteiten verder zijn uitgebouwd. In dit hoofdstuk worden deze activiteiten verder belicht.

In onderstaande afbeelding staan de belangrijkste Business Development activiteiten van 2023 weergegeven. Er waren in 2023 met name veel werkzaamheden vereist ten aanzien van marktonderzoek om tot een finale propositiebegeleiding en/of productontwikkeling te komen, waardoor ondernemingen en projecten zelfstandig de financiering hebben rondgekregen.

Business Development

	Gerealiseerd			Waarvan gericht op een carbon-neutrale en/of een circulaire economie			Werk in uitvoering per jaareinde	Waarvan gericht op een carbon-neutrale en/of een circulaire economie
	2023	2022	2021	2023	2022	2021	2023	2023
	Productontwikkeling	5	2	3	3	2	2	21
Propositiebegeleiding	10	5	7	4	5	5	15	10
Marktonwikkeling	14	16	12	12	13	10	39	19

De complete lijst van gerealiseerde projecten in 2023 is in onderstaande tabel weergegeven.

Afgeronde opdrachten per ultimo 2023

	Naam project		Additionele	
			SDG	SDG
Productontwikkeling	Circular Venture Building	Het doel van dit project is het definiëren van een best practice voor circular venture building. Resultaat van het project is een overzicht van Europese best practices, de definities van de randvoorwaarden voor succes van circular ventures, een programma van eisen voor een op te richten begeleidingsprogramma, en het bijeenbrengen van de Nederlandse beroepsgroep. Dit project kreeg veel bijval uit Nederland en uit Europa en bleek bijzonder innovatief.		12
	Productontwikkeling InvestEU	InvestEU is het belangrijkste investeringsprogramma van de Europese Commissie. Het biedt NPI's de mogelijkheid om Implementing Partner te worden en financieringsproducten te ontwikkelen en voeren om met Europese garanties het investeringsrisico gedeeltelijk af te dekken. Het doel om de Implementing Partner van InvestEU voor Nederland te worden, is bereikt. Invest-NL heeft een drietal garantieproducten beschikbaar voor toekomstige portfoliocompanies. Zo verschaffen we toegang tot additionele financiering door Europese middelen aan te trekken.	9	13
	GroEIFonds Circular Solar	Invest-NL heeft deelgenomen aan het opstellen van een groEIFonds aanvraag met als doel het opschalen van circulaire hoogrendements zonnepanelen productie in Nederland. Samen met Roland Berger is een analyse uitgevoerd om de barrières van private investeerders in deze markt in kaart te brengen en oplossingen te zoeken. Het project is afgesloten met een event om de kennis te delen en er is een netwerk ontstaan tussen		13

Naam project		Additionele		
		SDG	SDG	
	ondernemers en private financiers. Het uiteindelijke resultaat is dat het consortium een NGF aanvraag toegekend heeft gekregen.			
ETCI	Het European Tech Champion Initiatief (ETCI) is een fund-of-funds structuur opgezet en gemanaged door het EIF. ETCI heeft €3,75 mrd investeringskapitaal en stelt zichzelf tot doel het tekort aan Europees investeringskapitaal voor scale-ups te verkleinen. Het investeert grootschalige durfkapitaalfondsen, die op hun beurt groeifinanciering zullen verstrekken aan Europese Tech kampioenen in hun late groeifase. Invest-NL heeft EZK gefaciliteerd met ondersteuning in de onderhandelingen en onderzoek naar een mogelijke investering vanuit Invest-NL. EZK zal het project zelfstandig doorzetten.	8		
WarmingUp Tool	In het kader van het ontwikkeling van een handzaam instrument voor het operationaliseren van de RES-strategie van gemeenten heeft Invest-NL in samenwerking met EBN, Gasunie en TNO bijgedragen aan de ontwikkeling van de WarmingUpTool. Deze tool helpt bij het ontwerp van toekomstbestendige warmtenetten en is nu als beta versie beschikbaar voor partijen die geïnteresseerd zijn in het ontwikkelen van een warmtenet. De opgeleverde versie zorgt voor een inzichtelijke allocatie van ontwikkelkosten en -risico's. Een verhoogd inzicht in deze risico's en kansen verbetert de toegang tot financiering.	12		
Propositiebegeleiding	Common Components - fase 2	Onderzoek naar gezamenlijk ontwikkelen en produceren van warmtepomp onderdelen in EU. Dit project heeft geen significante resultaten opgeleverd die leiden tot een verbeterd prijsinzicht.	13	
	Verkenning Garantiefonds Corporate PPA's	Om elektrificatie-ketens van hernieuwbare opwek naar de industrie financierbaar te maken is een fonds nodig om kredietrisico's te overbruggen. Invest-NL business development heeft een eerste verkenning gemaakt, in nauwe samenwerking met het ministerie van EZK en de sector om de vraagkant te stimuleren. Een dergelijk garantieproduct moet de financierbaarheid van PPA's verbeteren zodat meer partijen toegang krijgen tot de opgewekte groene stroom uit bijvoorbeeld Wind Op Zee parken.	13	
	GCNE CE Accelerator – Externe experts bedrijfsbegeleiding	Invest-NL ontwikkelde samen met de ROMs de accelerator van Groene Chemie Nieuwe Economie (GCNE), om de transitie naar een circulaire en groene chemie te versnellen. In de 1e ronde zijn 5 industriële bedrijven begeleid in hun opschaling, met name in de bouw van een eerste demofabriek (FOAK). Het gaat om het ontwikkelen van nieuwe materialen, het bouwen van nieuwe duurzame chemische installaties, en het inzetten van circulaire businessmodellen: grote en riskante proposities die vroeg of laat investering van Invest-NL nodig hebben. Inmiddels zijn meerdere bedrijven naar investering begeleid, en investeert Invest-NL in één van deze bedrijven. De tweede ronde van deze accelerator wordt nu uitgevoerd.	12	
	HealthKIC II	Invest-NL heeft een routekaart ontworpen met HealthKIC om hun inspanningen te ondersteunen om de implementatie van het regionale zorgmodel (Kavelmodel) af te ronden. Invest-NL heeft ondersteuning geboden aan projectmanagement, identificatie van financieringsopties en kennisdeling met andere regio's.	3	
HoCoSto	HoCoSto is een ontwikkelbedrijf dat seizoensgebonden warmte opslaat en betrokken is bij een tweetal projecten die onder Proeftuin Aardgasrijke Wijk vallen als technologieleverancier. Invest-NL heeft HoCoSto begeleid in de eerste opschaling van hun project en heeft het eerste projectontwikkel- en onderhoudscontract geleverd zodat HoCoSto zou kunnen doorgroeien.	13	7	

Naam project		Additionele		
		SDG	SDG	
PD FTR Phario	Het FTR Phario project heeft bijgedragen aan de kennisontwikkeling en financierbaarheid van bedrijven die bioplastics produceren. Invest-NL heeft gepubliceerd over de relevante wet-en regelgeving, over microplastics, marketing en branding, en het vermarkten van deze materialen. Dit project legde een stevige basis onder de positie van Invest-NL in deze markt.	12		
Fastlane 2023	Fastlane is een op maat gemaakt programma voor impact gedreven Food& agri-pioniers om hun bedrijf op te schalen. Dit programma begeleidt een groep van gerelateerde ondernemingen (10) om opschaling van hun verdienmodel te realiseren. De samenwerking met partners heeft ertoe geleid dat deze partners een solide start hebben kunnen maken.	13	2	
PD - H2 Booster	Invest-NL heeft een programma ontworpen om de opschaling van innovatieve bedrijven in de H2-industrie en de ontwikkeling van de bijbehorende ketens te stimuleren om de transitie naar een waterstofeconomie te versnellen en een nieuwe waterstof maakindustrie in NL te ontwikkelen. Het generieke doel is dat de slagingskans van dit type bedrijven op de Europese/internationale markt wordt vergroot doordat ze: Investeerbaarder worden; en/of sneller een plek krijgen in de opkomende EU elektrolyser toeleveringsketen. De meeste bedrijven waren al opgenomen in investeringsrondes bij corporate venture partijen en kwamen daardoor niet in aanmerking voor deze begeleiding. Het programma heeft na evaluatie geen vervolg gekregen.	13		
Business Innovation Program Food 2023	Vroege fase support programma voor agrifood impact pioniers samen met de Regionale Ontwikkelingsmaatschappijen.	13	2	
Commerciële Zeewierboerderij	De ontwikkelde ontwerpstandaard maakt het mogelijk voor de hele sector om vergunningen aan te vragen voor de bouw van off-shore zeewierboerderijen tussen windmolenparken. Het resultaat is dat de ontwikkeling van dit project is gefinancierd door een marktpartij.	13	2	
Marktontwikkeling	Fakton - LTW Amsterdam	Validatie toets op de scenario's van het project Lage Temperatuur Warmte Amsterdam. De conclusie van de validatie is opgeleverd om op die manier de financiers te faciliteren met besluitvorming en investeringsbeslissingen. Dit project heeft geen opvolging gekregen als gevolg van verschuiving van focus naar warmte in gebouwde omgeving.	13	7
	Onderzoek CE Delft - Versnellen warmtetransitie (economische inzichten)	Dit project heeft als doel om inzicht te krijgen in de voorkeursopties voor warmtevoorzieningen voor woningen in de gebouwde omgeving in Nederland. In dit onderzoek is er voornamelijk gekeken naar de toepassing op grotere schaal i.p.v. iedere woning op zich. De analyse op wijk- en woningtypes aan de hand van hun kenmerken leveren verbeterd inzicht voor de verschillende mogelijkheden voor warmte en de financieringsmogelijkheden.	12	
	Nanocoatings in de ET	Invest-NL heeft een onderzoek uitgevoerd op de toepassing van nanocoating technologieën m.b.t. de energietransitie en heeft deze kennis openbaar gemaakt om deze sector beter financierbaar te maken. Deze (key enabling) technologieën worden in toenemende mate toegepast in clean tech applicaties zoals zonnecellen, batterijen, elektrolyzers en direct air capture installaties om bijvoorbeeld performance te verbeteren of het gebruik van critical raw materials te reduceren.	13	
	Feedstocks Vergassing	Het rapport heeft bijgedragen aan de marktkennis over feedstock mogelijkheden vergassing.	12	

Naam project		Additionele	
		SDG	SDG
True Price of Plastics	Biobased plastics kunnen niet op prijs concurreren met fossiele plastics, omdat deze laatste groep geen externaliteiten meerekent in haar prijs. Om beide productgroepen beter met elkaar te vergelijken hebben we de True Price methodologie toegepast in vergelijk van PEF (Avantium) met PET. Deze rekent de sociale en milieukosten veroorzaakt door de productie, inclusief de winning van grondstoffen en het effect van circulariteit, toe aan de marktprijs van een product. De uitkomst van de analyse is confidentieel. Belangrijke leereffecten zijn dat de kennis over fossiel ten onrechte moeilijk te verkrijgen is, en dat bioplastics nog aan het begin staan van hun leercurve.	12	
Integratie van hernieuwbare energie op zee	Opkomende offshore-innovaties (zoals golf- en getijdenenergie, zonne-energie op zee en opslag op zee) spelen een beperkte rol in het beoogde offshore-energielandschap. Ze bieden echter mogelijkheden op het gebied van meervoudig ruimtegebruik en bieden ecologische voordelen, maar hebben vooral impact door het efficiëntere gebruik van de infrastructuur/transmissiecapaciteit omdat de energieprofielen van de verschillende bronnen complementair zijn. Dit rapport heeft goede pers exposure ontvangen. Waddenfonds en Invest-NL volgen deze initiële samenwerking op met gesprekken over mogelijke samenwerking.	13	
ScaleNL Accelerator 2022	EZK, het Nederlandse Consulaat-Generaal in San Francisco en The Startup Liaison Network USA hebben hun krachten gebundeld en zijn ScaleNL gestart om Nederlandse startups te helpen opschalen naar de VS. Het doel is om een vliegwiel te creëren door Nederlandse bedrijven bloot te stellen aan Amerikaanse investeerders en hun groeiplannen te ondersteunen. Invest-NL onderhoudt de relatie met ScaleNL en op ad hoc basis is er contact over proposities	9	13
IEF Leiders van 2100	2100 is een beweging van jongvolwassen gericht op nieuw leiderschap voor brede welvaart. D.m.v. een najaarschool (5-7 november), manifest en coaching traject beoogt 2100 veelbelovende jongvolwassen versneld op invloedrijke posities te krijgen en huidige leiders aan te zetten tot transformatief leiderschap. Invest-NL ondersteunt financieel in o.a. het ontwikkelen van digitaal onderwijs voor nieuw leiderschap, essentieel voor een inclusieve en circulaire economie.	12	
CCA 2.0 - Restwaarde & CSRD	Het doel van Circular Accounting, CCA 2.0 is om bestaande rapportage- en waarderingsuitdagingen te overwinnen die de overgang naar de circulaire economie belemmeren. Case 1 van dit project richtte zich op het waarderen van restwaarde en het toepassen van gunstige btw-tarieven voor circulaire bedrijven. Case 2 onderzocht hoe circulaire bedrijven en accountants om moeten gaan met nieuwe rapportage regelgeving van de EU (CSRD).	12	
Groene Chemie Nieuwe Economie	GCNE komt voort uit ENZuid overleg. Is inmiddels uitgegroeid tot nationale coalitie met >50 leden die streven naar een biobased en circulaire chemie met een lage CO2-uitstoot. GCNE richt zich met name op regelgeving, financiering, en innovatie en is zeer effectief in haar communicatie met haar achterban. Invest-NL is toegetreden tot het bestuur van deze stichting.	12	
WKP Panningen	Invest-NL heeft bijgedragen aan het ontwikkelen van een roadmap voor de juridische structuur die past bij de huidige situatie en toekomstige situatie van WKP Panningen (burgerinitiatief). Deze roadmap kan door andere warmtenet-initiatieven worden gebruikt. Voor WKP Panningen is een passende juridische structuur opgezet, huidige contracten zijn in een werkmaatschappij geplaatst en er heeft een herstructurering van de aandelen plaatsgevonden. De	13	

Naam project		Additionele	
		SDG	SDG
	aandelen worden herverdeeld onder 1) exploitant, 2) burgers en 3) initiatiefnemers. Op dit moment zijn de partijen en bedragen nog niet bekend.		
Geothermie	Verdere invulling van de strategische samenwerking tussen I-NL en EBN. Dit doormiddel van een LOI en Terms of Reference. De samenwerking behelst het ontwikkelen van een visie en raamwerk voor warmtenetten in de bebouwde omgeving, het ontwikkelen van een financieringsraamwerk voor de CAPEX fase van geothermie projecten en het bundelen van kennis inzake energietransitie.	13	7
Haalbaarheidsverkenning NGF aanvraag bedrijvenpark op zee	Een haalbaarheidsverkenning ism RVO, min LNV en min EZK voor een Nationaal Groeifonds aanvraag voor het demonstreren en opschalen van innovatieve technologieën in de maritieme sector in Nederland in een bedrijventerrein op zee. Met de aanleg van dit terrein wordt beoogd de ontwikkelingen te versnellen, en hiermee deze Nederlandse opkomende sector (inter)nationaal positioneren. De deliverable is het opzetten en begeleiden van een proces naar een go/no-go besluit en de vorming van een indienend consortium. Een bijkomend resultaat is dat een groot aantal bedrijven in de sector EuW nu in de pijplijn van de investeringstak van Invest-NL of de ROMs worden opgenomen.	13	
Biobased Circular Programma	De Groeifonds aanvraag BioBased Circular (BBC) creëert en demonstreert minstens vijf gesloten circulaire waardeketens in Nederland voor biobased en biodegradeerbare plastics, van onderzoek, proefopstellingen en demonstratiefabrieken tot relevante industriële omvang. Door het tegelijkertijd en systematisch realiseren van grondstofbeschikbaarheid, circulaire bouwstenen en circulaire productontwerpen ontstaat een nieuwe industrietak. Invest-NL nam deel in het aanvraagproces, maakte assessments van de business cases van grote demofabrieken en adviseerde EZK in het proces. De aanvraag is goedgekeurd (€335 mln.).	12	8,9

In onderstaande tabel wordt het aantal investeringen die in 2023 vanuit Invest-NL Capital zijn gedaan toegelicht.

Capital

	Investeringsaanvragen ontvangen	Goedgekeurd	Gecommitteerd	Waarvan gericht op een carbon-neutrale en/of een circulaire economie
2023	266	30	22	17
2022	151	27		15
2021	142	24	23	11

In 2023 is het aantal investeringsaanvragen met 76% toegenomen ten opzicht van het aantal in 2022. 266 aanvragen zijn ontvangen, aan 22 hiervan is gecommitteerd. Vrijwel alle investeringsaanvragen zijn afkomstig van het innovatieve MKB of van fondsen die zijn gericht op MKB-financiering. Redenen voor het niet (verder) in behandeling nemen van investeringsaanvragen liggen o.a. in het feit dat Invest-NL aanvullend dient te zijn aan de markt en de regionale ontwikkelingsmaatschappijen. Als zij kunnen financieren is er geen rol voor Invest-NL. Daarnaast moet er sprake zijn van een positieve business case die tot doel heeft maatschappelijke impact te maken, passend bij de gebieden waar Invest-NL kennis van heeft. Ook kan het voorkomen dat de aanvrager zelf de aanvraag (tijdelijk) stopzet, omdat (financierings)plannen veranderen.

In 2023 is € 288 miljoen bruto gecommitteerd aan investeringen, waarvan € 203 miljoen is gecommitteerd aan nieuwe portfoliobedrijven en nieuwe fondsmandaten en € 85 miljoen is gecommitteerd aan bestaande portfoliobedrijven. In onderstaande tabel worden de committeringen 2023 weergegeven.

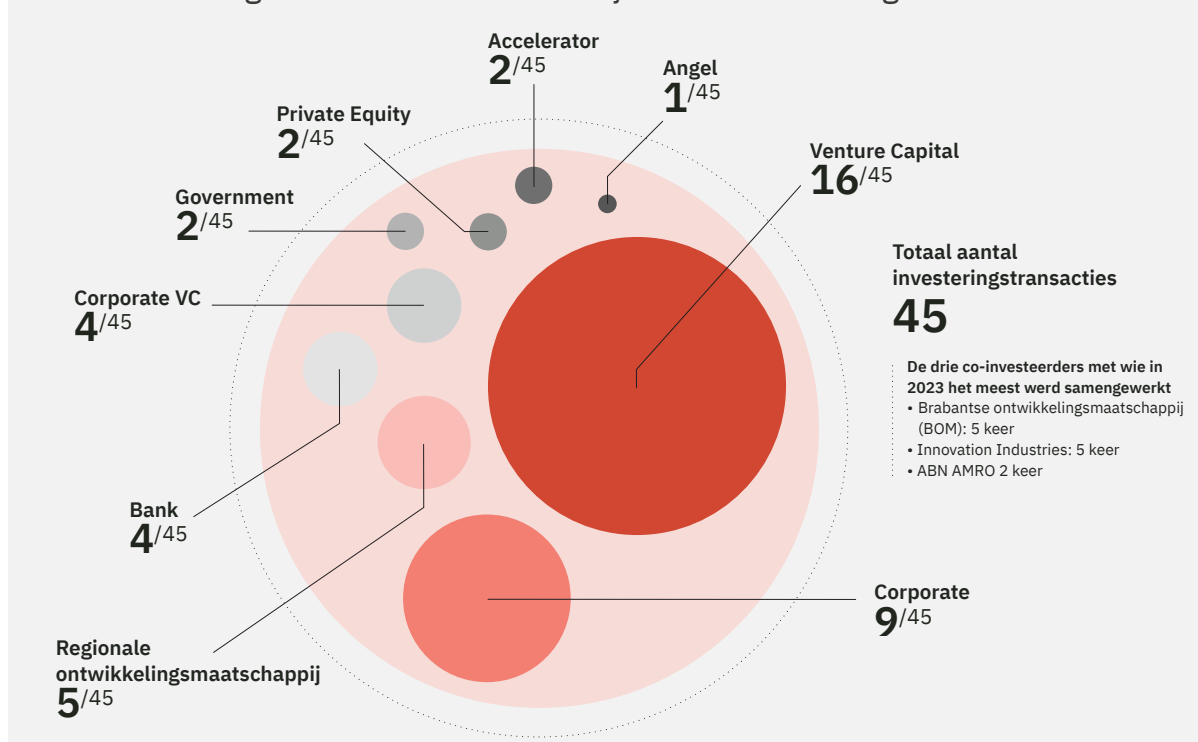
Netto Committeringen 2023 (in €)

	Nieuwe vs. additionele committeringen	Instrument	Gecommitteerd investeringsvolume	SDG	Additionele SDG ¹
Xeltis	Nieuw	Aandelenbelang	5.999.982	3	
Sif	Nieuw	Lening	64.800.000	13	
Fairphone	Nieuw	Aandelenbelang	20.000.000	12	
E-magy	Nieuw	Aandelenbelang	5.000.000	13	
Seenons	Nieuw	Aandelenbelang	5.000.000	12	
Pryme	Nieuw	Aandelenbelang	6.000.000	12	
Datenna	Nieuw	Aandelenbelang	4.000.000	9	
Meatable	Nieuw	Aandelenbelang	15.000.000	13	12
Phycom	Nieuw	Aandelenbelang	2.000.000	13	
HyET Solar	Nieuw	Lening	20.750.000	13	
SCIL Nanoimprint	Nieuw	Aandelenbelang	2.500.000	13, 9	
SolarDuck	Nieuw	Aandelenbelang	5.000.000	13	
SMART Photonics	Nieuw	Lening	5.000.000	9	
Meatable	Nieuw	Warrants	1.498.603	13	12
Totaal gecommitteerde investeringen in nieuwe portfoliobedrijven			162.548.585		
Lightyear	Additioneel	Aandelenbelang	2.853.307	12, 13	
Powall	Additioneel	Converteerbare lening	950.000	13	
Umincorp	Additioneel	Aandelenbelang	24.500.000	12	13
Umincorp	Additioneel	Lening	3.000.000	12	
Protix	Additioneel	Lening	1.027.915	13	2
Nearfield Instruments	Additioneel	Aandelenbelang	22.708.408	9	
Microsure	Additioneel	Aandelenbelang	6.802.656	3	
ViCentra	Additioneel	Lening	3.000.000	3	
Onera Technologies	Additioneel	Aandelenbelang	5.000.000	3	
EFFECT Photonics	Additioneel	Aandelenbelang	7.506.913	9	
EFFECT Photonics	Additioneel	Lening	7.500.000	9	
ViCentra	Additioneel	Warrants	349.199	3	
Totaal gecommitteerde investeringen in bestaande portfoliobedrijven			85.198.398		
Totaal gecommitteerde directe investeringen			247.746.983		

1 Invest-NL levert een primaire bijdrage aan SDG 3, 8, 9, 12 en 13 door middel van zijn Business Development en Capital activiteiten. Daarnaast leveren individuele bedrijven, fondsen of projecten ook een bijdrage aan deze additionele SDG.

Fondscommitteringen 2023 (in €)

	Nieuwe vs. additionele committeringen	Instrument	Gecommitteerd investeringsvolume	SDG
4impact Fund II	Nieuw	Fondsmandaat	5.000.000	13
Pymwymic Healthy Food Systems Impact Fund II	Nieuw	Fondsmandaat	10.000.000	12
Extantia Climate Flagship Fund II	Nieuw	Fondsmandaat	10.000.000	13
Astanor Ventures II	Nieuw	Fondsmandaat	5.000.000	13
SET Ventures Fund IV	Nieuw	Fondsmandaat	10.000.000	13
Totaal fondscommitteringen			40.000.000	

Samenwerking met co-investeerdere bij directe investeringen in 2023

Met de gecommiteerde investeringen in 2023 wordt het investeringsportfolio van Invest-NL steeds omvangrijker. In de volgende tabel staan alle directe en indirecte netto uitstaande committeringen per ultimo 2023 in alfabetische volgorde genoemd.

Verderop in het hoofdstuk 'Materialiteit en impact' wordt verder ingegaan op de maatschappelijke impact van onze investeringen.

Directe en indirecte financieringen per ultimo 2023

	Instrument	Gecommiteerd investeringsvolume	SDG	Additionele SDG ¹
4impact Fund II	Fondsmandaat	5.000.000	13	10, 12
Astanor Ventures II	Fondsmandaat	5.000.000	13	
Avantium	Lening	30.000.000	12, 13	9
Black Bear Carbon	Converteerbare lening	2.500.000	12	
Byborre	Aandelenbelang	5.000.000	12	
CapitalT	Fondsmandaat	5.000.000	9	4, 13, 12, 5, 8
Carbyon	Converteerbare lening	3.000.000	13	7
DAB	Converteerbare lening	1.500.742	12	9, 13
Datenna	Aandelenbelang	4.000.000	9	
DeepTechXL	Fondsmandaat	15.000.000	9	
DOTT	Aandelenbelang	10.046.239	13	11
Dutch Alternative Credit Instrument (DACI)	Fondsmandaat	100.000.000	8	
Dutch Future Fund (DFF)	Fondsmandaat	150.000.000	9	
Dutch Security Tech Fund (DSTF)	Fondsmandaat	5.000.000	9	
E-magy	Aandelenbelang	5.000.000	13	
EclecticIQ	Aandelenbelang	5.000.000	8	
EFFECT Photonics	Aandelenbelang	13.652.037	9	
EFFECT Photonics	Lening	7.500.000	9	
EIF aandelenbelang	Aandelenbelang	6.211.190	8	
EIF Co Invest	Fondsmandaat	20.000.000	8	
Elestor	Aandelenbelang	8.598.663	13	7
Elestor	Lening	6.400.000	13	7
European Circular Bioeconomy Fund	Fondsmandaat	10.000.000	12	
Exasun	Aandelenbelang	3.500.000	13	
Extantia Climate Flagship Fund II	Fondsmandaat	10.000.000	13	
Fairphone	Aandelenbelang	20.000.000	12	
Haermonics	Aandelenbelang	1.000.000	3	

	Instrument	Gecommitteerd investeringsvolume	SDG	Additionele SDG ¹
HyET Solar	Lening	20.750.000	13	
Imec.Xpand Fund II	Fondsmandaat	10.000.000	9	
Infinity Recycling Circular Plastics Fund I	Fondsmandaat	15.000.000	13	
Innovation Industries Fund II	Fondsmandaat	10.000.000	9	
ISA Pharmaceuticals	Converteerbare lening	8.000.000	3	
LeydenJar Technologies	Aandelenbelang	5.000.000	13	
Lightyear	Aandelenbelang	2.853.507	12, 13	7
LioniX International	Aandelenbelang	1.000.000	9	
Meatable	Aandelenbelang	15.000.000	13	12
Microsure	Aandelenbelang	6.802.656	3	
Nearfield Instruments	Aandelenbelang	3.500.000	9	
Nearfield Instruments	Lening	7.000.000	9	
Nearfield Instruments	Aandelenbelang	22.708.408	9	
NextGen Ventures Fund II	Fondsmandaat	5.000.000	3	
Onera Technologies	Aandelenbelang	3.500.000	3	
Onera Technologies	Aandelenbelang	5.000.000	3	
Onward Medical	Aandelenbelang	10.000.000	3	
Phycom	Aandelenbelang	2.000.000	13	
Powall	Aandelenbelang	2.500.000	13	
Powall	Converteerbare lening	950.000	13	
Polestar Circular Debt Fund	Fondsmandaat	25.000.000	12	
Protix	Aandelenbelang	5.000.000	13	12
Protix	Converteerbare lening	7.500.000	13	12
Protix	Lening	1.027.915	13	12
Pryme	Aandelenbelang	6.000.000	12	
Pymwimic Healthy Food Systems Impact Fund II	Fondsmandaat	10.000.000	12	2, 3
SET Ventures Fund IV	Fondsmandaat	10.000.000	13	
Sif	Lening	64.800.000	13	
SCIL Nanoimprint	Aandelenbelang	2.500.000	13, 9	
SCW Systems	Aandelenbelang	21.100.000	12, 13	7
SeaQurrent	Aandelenbelang	1.000.000	13	7
Seenons	Aandelenbelang	5.000.000	12	
SMART Photonics	Lening	5.000.000	9	

	Instrument	Gecommitteerd investeringsvolume	SDG	Additionele SDG ¹
SolarDuck	Aandelenbelang	5.000.000	13	
SparkNano	Aandelenbelang	1.000.000	13	
Thorizon	Aandelenbelang	1.500.000	9	
Umincorp	Aandelenbelang	24.907.008	12	
Umincorp	Lening	3.000.000	12	
Unovis NCAP Fund II	Fondsmandaat	10.000.000	12	
ViCentra	Aandelenbelang	4.000.000	3	
ViCentra	Converteerbare lening	12.233.333	3	
Xeltis	Aandelenbelang	5.999.982	3	
Avantium	Warrants	11.250.000	12, 13	9
DOTT	Warrants	46.239	13	11
Meatable	Warrants	1.498.603	13	12
ViCentra	Warrants	349.199	3	
Totaal		859.185.721		

¹ Invest-NL levert een primaire bijdrage aan SDG 3, 8, 9, 12 en 13 door middel van zijn Business Development en Capital activiteiten. Daarnaast leveren individuele bedrijven, fondsen of projecten ook een bijdrage aan deze additionele SDG.

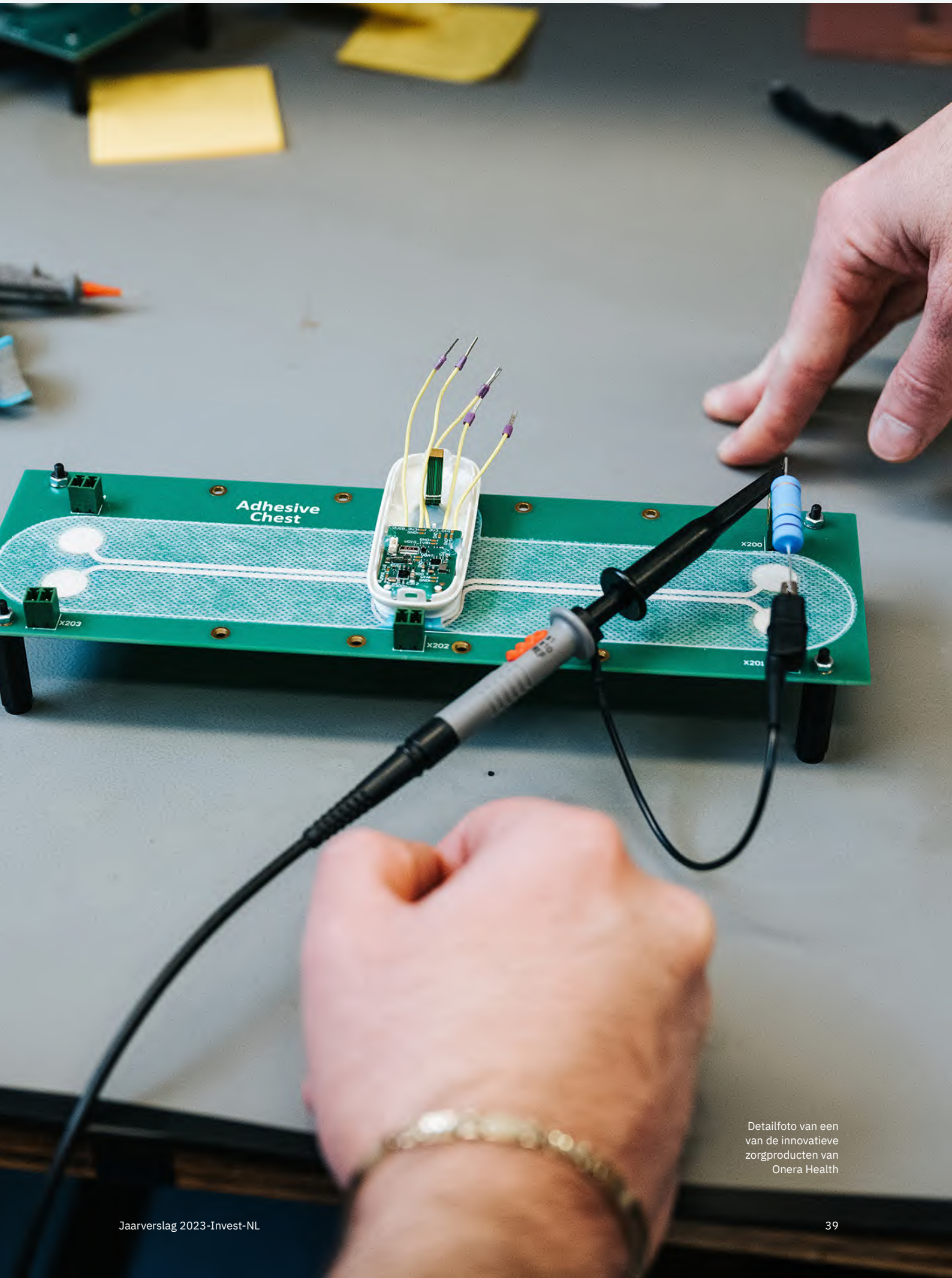
In onderstaande tabel is weergegeven hoeveel gelden Invest-NL reeds geïnvesteerd heeft in de indirecte investeringen (fondsen). Daarbij is tevens, op basis van de meest recente informatie ontvangen van de fondsmanager, aangegeven hoeveel het fonds daadwerkelijk inmiddels in Nederland heeft geïnvesteerd in bedrijven. Voor alle fondsen zullen deze cijfers de komende jaren nog verder stijgen, waarbij Invest-NL verwacht dat voor iedere fondsinvestering ruim meer dan twee maal de investering van Invest-NL in Nederland geïnvesteerd zal worden.

Fondsinvesteringen cumulatief (in €)

	Totaal gecommitteerd door Invest- NL per 31-12-2023	Nominaal geïnvesteerd door Invest- NL per 31-12-2023	Investeringen door fonds in Nederland obv laatst beschikbare opgave van fondsmanager	SDG	Additionele SDG ¹
CapitalT	5.000.000	3.022.015	12.733.509	9	4, 13, 12, 5, 8
DeepTechXL	15.000.000	3.263.993	13.326.422	9	
Dutch Alternative Credit Instrument (DACI)	100.000.000	27.600.000	76.978.080	8	
Dutch Future Fund (DFF)	150.000.000	59.716.949	274.530.224	9	
Dutch Security Tech Fund (DSTF)	5.000.000	3.968.094	19.523.374	9	
EIF Co-Invest	20.000.000	10.792.257	22.964.829	8	
European Circular Bioeconomy Fund	10.000.000	3.339.133	16.786.576	12	
Imec.Xpand Fund II	10.000.000	1.500.000	2.500.000	9	
Infinity Recycling Circular Plastics Fund I	15.000.000	3.034.989	7.502.636	13	
Innovation Industries Fund II	10.000.000	9.473.495	143.681.000	9	
NextGen Ventures Fund II	5.000.000	1.210.334	5.850.300	3	
Polestar Circular Debt Fund	25.000.000	771.411	-	12	
Unovis NCAP Fund II	10.000.000	7.169.687	8.750.000	12	
4impact Fund II	5.000.000	1.370.374	1.750.000	13	10, 12
Pymwymic Healthy Food Systems Impact Fund II	10.000.000	2.500.000	2.750.000	12	2, 3
Extantia Climate Flagship Fund II	10.000.000	3.373.863	-	13	
Astanor Ventures II	5.000.000	1.400.000	14.999.834	13	
SET Ventures Fund IV	10.000.000	- ²	1.470.008	13	
Totaal	420.000.000	143.506.594	626.096.792		

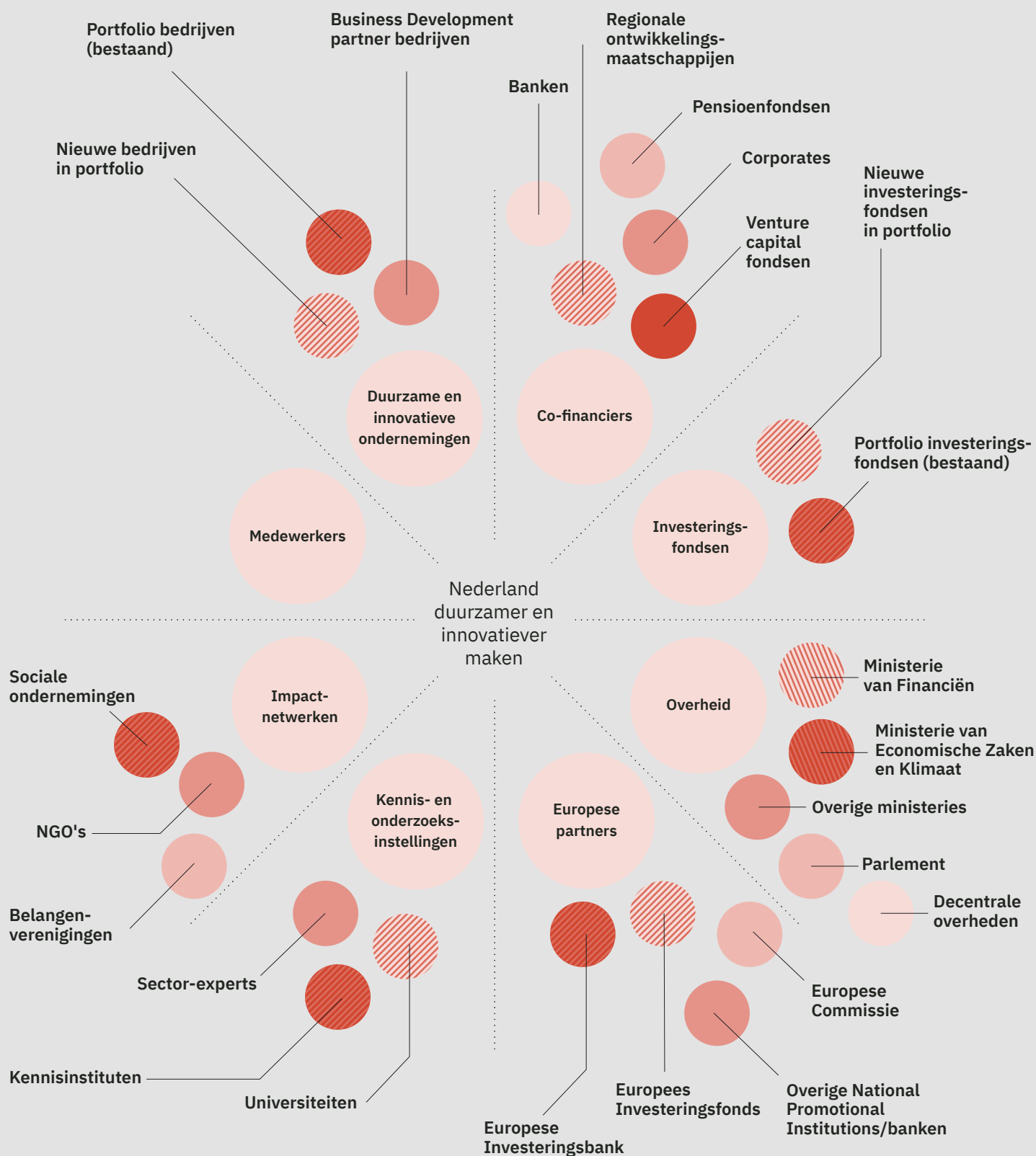
1 Invest-NL levert een primaire bijdrage aan SDG 3, 8, 9, 12 en 13 middels zijn Business Development en Capital activiteiten. Daarnaast leveren individuele bedrijven, fondsen of projecten ook een bijdrage aan deze additionele SDG.

2 Committing vond eind december 2023 plaats, nog niet geïnvesteerd per 31 december 2023.

Detailfoto van een van de innovatieve zorgproducten van Onera Health

Samen impact maken: overzicht stakeholders 2023

Onze stakeholders

Samen impact maken

Invest-NL wil Nederland duurzamer en innovatiever maken. Dat kunnen we alleen doen door samen te werken met een grote verscheidenheid aan stakeholders. In dit hoofdstuk laten we eerst zien met wie we samen maatschappelijke impact maken. Aansluitend beschrijven we op hoofdlijnen hoe we via onze activiteiten rekening houden met de belangen van onze stakeholders.

Transities versnellen door ondernemingen en projecten financieerbaar te maken die niet financieerbaar lijken is een forse opgave. Het vraagt van ons dat we goed zijn aangesloten bij andere organisaties en instellingen die elk op hun eigen wijze ook werken aan het realiseren van deze transities. Hoe beter we de drijfveren en verwachtingen van onze stakeholders echt begrijpen, hoe beter we zelf in staat zijn om effectief ons werk uit te voeren. Alleen dan is er sprake van complementair zijn aan elkaar en lukt

het ons om samen slim gebruik te maken van schaarse middelen, kennis en capaciteit.

De afbeelding op de vorige bladzijde laat de rijkheid en diversiteit van ons stakeholderlandschap goed zien. Aangezien we zijn opgericht om met publiek geld het publieke belang te dienen, laat de afbeelding zien dat we om Nederland duurzamer en innovatiever te maken private en publieke stakeholder belangen met elkaar verbinden. Afhankelijk van het maatschappelijk vraagstuk en onze specifieke

Onze stakeholders

stakeholders, kan onze rol en/of bijdrage aan de oplossing variëren.

Nu Invest-NL doorgroeit naar een volgende fase in volwassenheid. Onze bestuurlijke en omgevings sensitiviteit wordt daarom al doende steeds verder aangescherpt. Ook vragen de komende jaren van ons dat we onze strategische relaties verder uitbouwen, in de juiste netwerken en ecosystemen opereren en dat we het voortouw nemen in samenwerkingsverbanden waar een evidente rol voor ons is weggelegd.

Versterking van de externe oriëntatie van Invest-NL en het verder uitbouwen van ons 'relatie kapitaal' is een opgave voor de gehele organisatie. We hebben hierbij het volle besef dat het versnellen van de belangrijke transities voor Nederland alleen maar kan door intensieve samenwerking.

Onze business stakeholders hebben uiteenlopende verwachtingen van Invest-NL. Het overzicht hieronder geeft onze interpretatie en samenvatting van deze verwachtingen.

Onze stakeholders

Duurzame en innovatieve ondernemingen**Relatie tot Invest-NL**

Duurzame en innovatieve bedrijven die door ons zijn gefinancierd en ondernemingen die op zoek zijn naar risicokapitaal dat zij niet of onvoldoende in de markt kunnen verkrijgen.

Doel

Toegang tot financiering, deskundigheid, vlotte processen, heldere communicatie.

Medewerkers**Relatie tot Invest-NL**

Invest-NL medewerkers zijn ons belangrijkste kapitaal: zij maken het verschil en realiseren impact.

Doel

Bijdragen aan de missie van Invest-NL. Ontwikkelen op persoonlijk en professioneel vlak.

Co-financiers**Relatie tot Invest-NL**

Aanbieders van (risico)kapitaal, zoals venture capital fondsen, banken, pensioenfondsen, private of corporate investeerders, regionale ontwikkelingsmaatschappijen (ROM's), provincies en provinciale fondsen.

Doel

Er bestaan grote verschillen tussen de verschillende groepen co-financiers; hun verwachtingen lopen sterk uiteen. Invest-NL stemt deze verwachtingen per project af met deze co-financiers.

Overheid**Relatie tot Invest-NL**

Ministerie van Financiën stelt als enige aandeelhouder kapitaal ter beschikking voor de investeringsactiviteiten van Invest-NL.

Ministerie van EZK subsidieert de Business Development activiteiten van Invest-NL met een jaarlijkse subsidietoekenning en ondersteunt beleidsmatig de missie van Invest-NL. Ministerie van EZK is co-financier van Invest-NL in het Deep Tech Fund, DACI en DFF.

Doel

Invest-NL is een staatsdeelneming opgericht met een tweeledig doel: het financieren en realiseren van maatschappelijke transitieopgaven en het bieden van toegang tot ondernemersfinanciering door:

- Het financieren van innovatieve projecten en ondernemingen waar nog onvoldoende risicokapitaal vanuit de markt voor op te halen is.
- Samen met de ministeries te verkennen hoe publieke subsidies zo effectief mogelijk ingezet kunnen worden; onder andere door publiek-private financieringsconstructies te ontwikkelen om enerzijds de markt van de juiste prikkels te voorzien en anderzijds de netto publieke lasten van de transitieopgaves zo laag mogelijk te houden.
- Het creëren van financierbare casussen. Prioriteiten: transitie naar carbon-neutrale en circulaire economie, transitie naar een duurzaam zorgstelsel en stimuleren van innovatieve start- en scale-ups.

Europese partners**Relatie tot Invest-NL**

Het European Investment Fund is de belangrijkste Europese investeringspartner van Invest-NL met diverse investeringsmandaten en garantieregelingen.

Invest-NL is implementing partner van de Europese Commissie voor het InvestEU programma en voor de Alternative Fuels Infrastructure Facility. Vanuit het InvestEU programma hebben wij EUR 175 miljoen garantiebudget toegekend gekregen voor de financiering van demonstration plants, sustainable energy en deep tech ondernemingen.

Doel

Toegang tot de Nederlandse markt van venture capital fondsen.

Het tijdig en optimaal inzetten van InvestEU garanties.

Onze stakeholders

Enkele belangrijke inzichten in onze relatie met stakeholders in 2023

Er gaat geen dag voorbij dat we niet samenwerken met één of meer stakeholders die hiervoor zijn beschreven. Aanvullend hierop besteden we met regelmaat extra aandacht aan het beter leren begrijpen van sommige stakeholders. Zo ook in 2023. De nieuwe inzichten die hieruit voortvloeien stellen ons in staat onze opvattingen en werkwijze aan te scherpen. In dit deel van het verslag lichten we dit graag toe aan de hand van drie ontwikkelingen: gesprekken rondom de herijking van onze strategie, de uitkomsten van ons klanttevredenheidsonderzoek (KTO) en het medewerkerstevredenheidsonderzoek (MTO).

Herijking Strategie

In de eerste helft van 2023 hebben we onze strategie tot aan 2025 herijkt. In dit proces hebben we met diverse stakeholders gesproken en de input van het MTO en KTO en de aandachtspunten van de tussentijdse evaluatie van Invest-NL uit 2022 zoveel mogelijk meegenomen. Ook hebben we met onze eigen werknemers actief het gesprek gevoerd middels een aantal 'strategie diner' sessies.

Uit de gesprekken met de eigen werknemers bleek zeer duidelijk de ambitie om maatschappelijke impact centraal te blijven stellen in de doelstelling en activiteiten van Invest-NL, maar ook te zoeken naar waar we deze impact verder kunnen verbreden. Bijvoorbeeld door ook meer aandacht te geven aan sociale impact, en te onderzoeken welke rol Invest-NL kan spelen op thema's als biodiversiteit en water. Beide onderwerpen behoren tot nog toe niet tot de kern van ons impact beleid.

Ook met de Ministeries van Financiën (als enig aandeelhouder) en Economische Zaken en Klimaat (beleidsministerie) hebben we gedurende de herijking van de strategie gesprekken gevoerd. Hierin gaven zij aan enerzijds verheugd te zijn dat we ons als Invest-NL goed bewust zijn van veranderende (geopolitieke) omstandigheden en aangeven open te staan voor verbreding van onze rol, bijvoorbeeld in relatie tot Strategische Autonomie en Economische Veiligheid. Anderzijds gaf het Ministerie van Financiën ook aan dat

het belangrijk is om voldoende focus te houden en expertise te versterken in onze bestaande domeinen. Gezamenlijke conclusie van deze gesprekken was dat als er gekozen wordt voor verbreding en concrete uitbreiding van het takenpakket hier ook de passende resources en robuuste governance bij opgezet moet worden alvorens de taken op te kunnen pakken.

Ook met andere stakeholders willen wij het gesprek blijven aangaan, op een brede set van onderwerpen (zie ook Materiële onderwerpen en stakeholder dialoog). Hiervoor is een plan van aanpak geformuleerd met als doel een transitie te faciliteren van een reactief naar een actief stakeholderbeleid, waarbij de nadruk ligt op samenwerking, dialoog en gezamenlijk doelgericht handelen.

Klanttevredenheidsonderzoek 2023

In 2023 is Invest-NL een volgend klant(relatie)tevredenheidsonderzoek gestart onder prospects, afgewezen klanten, bestaande klanten, projectpartners en andere directe stakeholders. Dit onderzoek bestaat uit een kwantitatief en een kwalitatief onderdeel. Waar het vorige onderzoek een beperkte response had, is de groep respondenten vergroot naar alle bekende relaties zodat we een representatieve uitkomst krijgen. De resultaten van het kwantitatieve deel laten zien dat de algemene beoordeling (door middel van de Net Promotor Score) beduidend hoger is dan in het vorige onderzoek van 2021. De waardering voor de medewerkers van Invest-NL is zeer hoog en is er veel waardering voor de impact die de organisatie maakt met haar werk. Kritische geluiden zijn er ook, zo vindt men dat Invest-NL soms meer risico mag nemen en mag er meer duidelijkheid komen over het aanvraagproces. Zo wensen ondernemers meer transparantie over wanneer ze binnen de scope passen van Invest-NL en op welk moment Invest-NL instapt. Stakeholders vragen dat Invest-NL de ketentransitie als thema oppakt. Vooral partijen in de energietransitie hopen dat Invest-NL de hele keten bij elkaar brengt om zo tot meer en grotere veranderingen te komen. Wanneer het onderzoek volledig is afgerond zullen de resultaten ook met de geraadpleegde stakeholders worden gedeeld.

Onze stakeholders

Medewerkerstevredenheidsonderzoek

In 2023 hebben wij voor de tweede keer een medewerkerstevredenheidsonderzoek uitgevoerd om inzicht te krijgen in het welzijn en de beleving van onze medewerkers en feedback en ideeën op te halen waarmee we gezamenlijk kunnen bouwen aan een duurzame werkomgeving.

Het samen werken aan de visie en doelen, de onderlinge sfeer en de ontwikkelmogelijkheden werden positief gewaardeerd. Ook is iedereen bereid een stap extra te zetten. De uitkomsten van het MTO 2023 geven een overall positieve stijging van de scores weer. De medewerkers geven aan meer plezier in het werk te hebben en zijn trots op Invest-NL als werkgever. Tegelijkertijd waren de uitkomsten kritisch op sommige thema's en in sommige (sub)teams. De uitkomsten hebben ons goede handvatten gegeven voor de verdere doorontwikkeling van onze organisatie en de HR agenda. Mede naar aanleiding van het MTO zijn we aan de slag gegaan met een aantal verbeterpunten. Deze staan samengevat in het hoofdstuk 'Medewerkers en organisatie'.

Samenwerking nationale fondsen

Invest-NL heeft in voorgaande jaren samen met de betrokken ministeries de mogelijkheden verkend om samen met het Nationaal Groeifonds en mogelijk ook het Klimaatfonds financiering te kunnen aanbieden aan bedrijven en projecten. Zo kunnen we op een slimme manier risicodragende financiering en zachte financiering combineren; we noemen dit 'blended finance'. Het helpt bij het slim afdekken van een eventuele onrendabele top in de financiering en uiteindelijk is dit ook goed voor de Nederlandse staatskas, omdat bij bewezen succes een deel van de middelen eventueel terug kan vloeien.

In 2023 heeft dit er toe geleid dat bij één toekenning uit het Nationaal Groeifonds, de adviescommissie en fondsbeheerders hebben besloten een deel van de financiering via Invest-NL als blended finance te laten verstrekken. Het betreft een soft loan van € 100 miljoen aan een 'first of a kind' fabriek in circulaire zonnepanelen, als onderdeel van het SolarNL programma. Ook is Invest-NL gevraagd om blended finance mogelijkheden te onderzoeken voor een € 65 miljoen financiering voor een

opschalingsfabriek bio based plastics behorend bij het Bio Based Chemicals programma. Daarnaast adviseert Invest-NL op blended finance bij het Circular Plastics programma uit de 2022 ronde, en is het mogelijk om nog voor andere bestaande toekenningen advies- en beheerwerk uit te voeren als het financiering aan bedrijven en private projecten betreft met een verdienmodel.

Om blended finance tussen publieke en private partijen en geldstromen legitiem en prudent vorm te kunnen geven, heeft Invest-NL een convenant opgesteld met het ministerie van EZK.

Materialiteit en impact

Materiële onderwerpen en stakeholder dialoog

In ons strategisch plan 2021-2025 zijn een aantal materiële thema's geïntegreerd: Circulaire economie, Klimaatvoetafdruk, Zorg, Innovatie & Ondernemerschap. Deze vier thema's zijn in dialoog met stakeholders tot stand gekomen in 2020 via een eerste consultatieronde. In 2021 en 2022 zijn ze geactualiseerd op basis van maatschappelijke ontwikkelingen en bevindingen in onze dagelijkse interactie met stakeholders. Tijdens de herijking van onze strategie gedurende het afgelopen jaar is duidelijk geworden dat onze blik op impact en materiële onderwerpen verder verruimd kan worden.

Om te komen tot een nieuwe lijst met materiële onderwerpen wil Invest-NL daarom opnieuw in gesprek gaan met onze stakeholders over onze rol, over waar wij positief kunnen bijdragen aan maatschappelijke thema's, maar ook bespreken waar we mogelijk negatief bijdragen. Onze ambitie om deze dialoog al in 2023 af te ronden is in de praktijk niet haalbaar gebleken. Wel is op een aantal onderwerpen (zoals biodiversiteit) het afgelopen jaar al actief gezocht naar perspectieven van buiten. Dit heeft geholpen bij het beter begrijpen van het onderwerp en de mogelijke rol en invloed van Invest-NL. Daarnaast is er een plan van aanpak geformuleerd om te werken naar een verbeterde, structurele en proactieve stakeholder benadering voor Invest-NL.

Onderstaande tabel geeft een eerste overzicht van impact thema's die (mogelijk) relevant zijn voor Invest-NL, en waarover wij in 2024 verder in gesprek zullen gaan met onze stakeholders. Relevante vragen hierbij zijn: hoe belangrijk is de rol van Invest-NL op dit onderwerp? Waar zouden we meer positieve impact kunnen maken? Is er sprake van mogelijke negatieve impact die wij nu niet in kaart hebben gebracht?

	Impact op SDG	Voornaamste invloedsfeer	Huidige doel
Ecologische impact			
Klimaatverandering	13	Portefeuille	Netto positieve impact creëren
Circulaire economie en grondstoffen	12	Portefeuille	Netto positieve impact creëren
Biodiversiteit	14 & 15	Keten en portefeuille	Geen schade veroorzaken
Water	6	Keten en portefeuille	Geen schade veroorzaken
Vervuiling	12	Portefeuille	Geen schade veroorzaken
Sociale impact			
Gezondheid medewerkers	3	Eigen onderneming	Netto positieve impact creëren
Betaalbare en toegankelijke zorg	3	Portefeuille	Netto positieve impact creëren
Mensenrechten	8	Keten en portefeuille	Geen schade veroorzaken
Gelijke kansen	10	Eigen onderneming	Netto positieve impact creëren
Intellectuele impact			
Technologie ontwikkeling	8 & 9	Portefeuille	Netto positieve impact creëren
Strategische autonomie en economische veiligheid	9	Portefeuille	Netto positieve impact creëren

Materialiteit en impact

Impact investing door Invest-NL

SDG's als hoeksteen van onze impactdoelen

Onze impactdoelen zijn gebaseerd op de materiële thema's voor Invest-NL en zijn opgesteld aan de hand van de UN Sustainable Development Goals (SDG's). Invest-NL heeft een investeringsafbakening opgesteld, waarmee we ons totale begrote kapitaal van € 1,7 miljard alloceren aan onze voornaamste impactdoelstellingen. Onze impactinvesteringen hebben een expliciete focus op het bevorderen van:

- een carbon-neutrale en circulaire economie (SDG 13 & 12)
- betere, betaalbare en toegankelijke zorg (SDG 3)
- werkgelegenheid, economische groei en innovatie (SDG 8 & 9).

Om in aanmerking te komen voor een investering van Invest-NL moeten bedrijven een significante bijdrage aan deze impactdoelstellingen kunnen leveren. Daarnaast bekijkt Invest-NL per investering, samen met het desbetreffende bedrijf, of er wellicht aanvullende SDG's relevant zijn om het juiste totaalbeeld van de maatschappelijke impact weer te geven. Ook deze impact wordt dan meegewogen in de investeringsbeslissing, het bepalen van de impactdoelstelling, de monitoring en de rapportage van het desbetreffende bedrijf.

SDG-focus portfolio Invest-NL

Impact investing als leidraad om impact te maken

Wij zien impact als meetbare investeringsdoelen waar we naar zoeken, op optimaliseren en waarvoor we targets zetten. Voor onze definitie van impact investing refereren we naar de richtlijnen van de IFC¹, met hierin drie randvoorwaarden:

Intentionaliteit

Impactinvesteerders zoeken doelbewust naar oplossingen voor de moeilijkste en hardnekkigste problemen, zoals bijvoorbeeld het tegengaan van klimaatverandering. Impact is daarom onderdeel van

SDG-focus portfolio Invest-NL

Planet

Carbon-neutrale en circulaire economie

Aanvullende impact
(afhankelijk van investering):

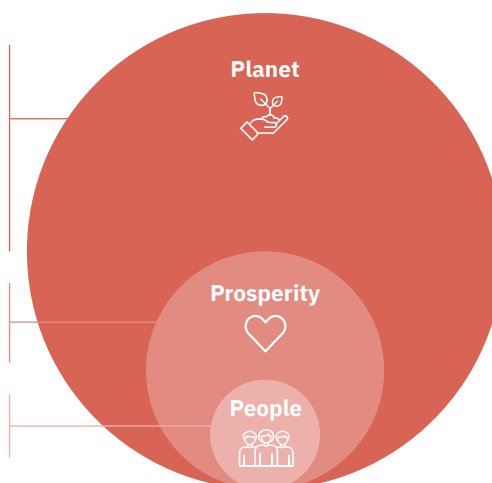
Prosperity

Innovatie en ondernemerschap

People

Betere betaalbare en toegankelijke zorg

¹ International Finance Corporation: <https://www.impactprinciples.org/>

Materialiteit en impact

de kern van onze ontstaansgeschiedenis, missie, strategie en kapitaalallocatie. Maar bovenal van de dagelijkse praktijk.

Contributie

Onze investeringen moeten een betekenisvol verschil maken op de impact die bedrijven kunnen maken. Wij investeren alleen daar waar de private financiële markten onvoldoende kapitaal beschikbaar stellen. Dit is vastgelegd in de machtigingswet, staatssteunregels en in ons investeringsbeleid.

Meetbaarheid

Wij streven bij het bepalen van onze impact naar op bewijs gebaseerde en kwantitatief meetbare impact. Het beoordelen en verankeren van targets voor niet-financiële parameters is een integraal onderdeel van ons investeringsproces.

Voor meer informatie over hoe Invest-NL omgaat met impact meten, en de dilemma's die daarbij komen kijken, zie het hoofdstuk 'Over dit verslag'.

Negatieve impact en de noodzaak van due diligence

Invest-NL wil bijdragen aan het realiseren van een carbon-neutrale en circulaire economie. Op de weg daar naartoe zullen veel van de door ons ondersteunde en gefinancierde activiteiten nog niet volledig carbon-neutraal en circulair zijn ingericht. Zo zijn voor de benodigde energieopslagcapaciteit nieuwe grote en efficiënte batterijen nodig, waarvoor meer kritieke metalen gedolven zullen worden.² De effecten van de winning van die materialen worden vooral gevoeld in lokale gemeenschappen rondom mijnen, met de bekende gevolgen van vervuiling en verslechterde leefomstandigheden voor de plaatselijke bevolking. Ook op andere terreinen kunnen bedrijven die met hun producten of diensten positieve impact realiseren binnen onze materiële thema's onbedoeld schade veroorzaken, denk bijvoorbeeld aan het genereren van schadelijk afval of het hanteren van een onvoldoende veilige werkomgeving.

Invest-NL is er zich sterk van bewust dat ook bij de ondernemingen en projecten die positieve impact maken er toch ook (onbedoeld) negatieve impact op mens en milieu kan optreden op andere aspecten, of in de toeleverketens. Waar ons impactbeleid zich richt op de *positieve* impact, is ons ESG-beleid er daarom op gericht om potentiële *negatieve* impact zoveel mogelijk in kaart te brengen, te voorkomen en te mitigeren.

Naast onze due diligence op de positieve impact onderzoeken we in ons investeringsproces voor iedere financiering ook in welke mate de activiteiten van de betreffende onderneming negatieve effecten kunnen hebben op mens en milieu en in hoeverre het bedrijf hier mitigerende maatregelen voor heeft genomen. Wanneer er kans is op negatieve impact en een bedrijf nog onvoldoende maatregelen heeft genomen om dit te voorkomen of mitigeren, zal Invest-NL aansturen op vervolgstappen. Dit kan middels gerichte afspraken in de financieringsovereenkomst, maar ook middels een langer durende dialoog gedurende de hele periode waarin Invest-NL financieel betrokken is. In veel gevallen is de geïdentificeerde potentiële negatieve impact iets dat pas materieel wordt bij het verder uitbouwen en opschalen van een onderneming. Invest-NL wil deze risico's op negatieve impact als *partner for impact* samen met de onderneming vroegtijdig identificeren en voorkomen dat deze werkelijkheid worden.

In ons impact- en ESG-beleid – samengevat op onze website – is hierover meer informatie te vinden.

² Zie voor meer informatie het rapport 'Een circulaire Energietransitie'.

Materialiteit en impact

Met betrekking tot het extern publiceren van gekwantificeerde negatieve impact richten wij ons in dit rapport op de CO₂emissies van onze eigen bedrijfsvoering en die van onze portefeuille. Mogelijke negatieve impact op andere gebieden is nog onvoldoende onderzocht en in kaart gebracht om hier zinvol op te kunnen rapporteren.

Dilemma

Positieve en negatieve impact

Invest-NL wil bijdragen aan het realiseren van een carbon-neutrale en circulaire economie. Op de weg daar naartoe zullen veel van de door ons ondersteunde en gefinancierde activiteiten nog niet volledig carbon-neutraal en circulair zijn ingericht.

Zo zien we in onze eigen portefeuille dat meerdere bedrijven metalen gebruiken, waaronder kritische materialen, om broeikasgas emissies te vermijden. Derhalve zorgt de huidige portefeuille van Invest-NL voor meer materiaalgebruik dan dat het vermijdt. Dit toont de complexiteit van onze investeringsscope aan. Bepaalde investeringen kunnen namelijk veel positieve impact op een carbon-neutrale economie maken, maar tegelijkertijd ook een negatieve impact hebben op de transitie naar een circulaire economie.

Invest-NL probeert dit risico te mitigeren door alle impact, positief en negatief, te integreren in het ESG en impact investeringsproces en beide ambities gelijk te wegen. Afhankelijk van hoe de balans uitvalt kan dat leiden tot een positieve investeringsbeslissing vanwege het positieve effect op onder andere broeikasgassen, ondanks het feit dat er een negatieve impact zit rondom het materiaalgebruik. Over de negatieve impact risico's van een business model zullen we altijd in gesprek gaan met het desbetreffende bedrijf om deze zoveel mogelijk te reduceren.

Onze impact op materiële thema's

Ecologische impact

Introductie

Invest-NL staat voor een veerkrachtiger Nederland. Het versnellen van de transitie naar een duurzame economie heeft daarbij de hoogste prioriteit. Op het gebied van ons milieu stelt het planetaire grenzen model ons in staat om de meest urgente thema's te identificeren aan de hand van de natuurlijke grenzen van onze planeet. Zo is een leefbare aarde alleen mogelijk als deze beschikt over een gebalanceerd klimaat, gezonde natuur en voldoende zuiver water. Daar waar dit het meeste in het gedrang komt ziet Invest-NL zijn rol voor Nederland.

Het thema klimaatverandering wordt gezien als uiterst urgent. Klimaatverandering en de opwarming van de aarde komt hoofdzakelijk voort uit de mate waarin onze economie broeikasgassen uitstoot en grondstoffen consumeert. Daarom werkt Invest-NL samen met het bedrijfsleven aan het creëren van een carbon-neutrale en circulaire economie. Deze toekomstige economie stoot niet meer broeikasgassen uit dan dat het opneemt en functioneert volledig op hergebruikte en hernieuwbare grondstoffen. Daarmee draagt Invest-NL bij aan de doelstellingen van het Parijs klimaatakkoord en de Europese Green Deal.

Ontwikkelde economieën zoals die van Nederland hebben de uitdaging om simultaan hun broeikasgas uitstoot en grondstof consumptie te reduceren én nieuwe technologieën te ontwikkelen en op te schalen. Daarbij creëren technologieën vaak multidisciplinaire impact; ter illustratie wekken zonnepanelen emissievrije energie op (positief) maar gebruiken daarvoor wel kritische grondstoffen (negatief). Binnen dat complexe speelveld probeert Invest-NL een palet aan bedrijven te ondersteunen die over de breedte positieve impact creëert, zowel door directe actie op de korte termijn als via systeemveranderingen op de lange termijn.

Onze activiteiten

Invest-NL draagt bij aan de transitie naar een duurzamere economie door geduldig durfkapitaal beschikbaar te maken evenals knelpunten voor opschaling en groei weg te nemen. Dit heeft geresulteerd in investeringen in

nieuwe ondernemingen en fondsen evenals de ondersteuning van ontwikkelingsprojecten.

Directe financiering

Invest-NL committeerde €5 miljoen aan E-magy, een bedrijf dat silicium-anode poeders maakt ter vervanging van grafiet-anodes. Dergelijke anodes zorgen voor een hogere energiedichtheid en sneller laadvermogen van een batterij.

Daarnaast werd €20 miljoen gecommiteerd aan Fairphone. Dit bedrijf is toonaangevend op het gebied van verantwoord grondstof gebruik. Daarnaast past het een circulair bedrijfsmodel toe waardoor hun telefoons twee keer zo lang meegaan.

Invest-NL committeerde €20,7 miljoen aan HyET Solar, een bedrijf dat flexibele en lichtgewicht zonnepanelen maakt. Hierdoor kunnen zonnepanelen op nieuwe oppervlakten geïnstalleerd worden en worden er substantieel minder metalen voor gebruikt.

Ook werd €15 miljoen gecommiteerd aan Meatable, een kweekvlees producent. Daarmee wordt dierlijk vlees geproduceerd in laboratoria, waardoor het dierenleed, broeikasgasemissies en watergebruik vermijdt die wél voortkomen uit de conventionele vleesindustrie.

Het bedrijf Phycom ontving een commitment van €2 miljoen. Zij produceert ingrediënten voor voeding uit algen, wat voordelen biedt op het gebied van gezondheid. Daarnaast hebben algen een lagere impact op water- en landgebruik dan veel conventionele ingrediënten.

Invest-NL committeerde €6 miljoen aan Pryme, een bedrijf dat gemengd plastic en plastic composiet afval kan recyclen door hun efficiënte pyrolyse technologie. Deze afvalstromen worden momenteel verbrand, waardoor die grondstofwaarde verloren gaat.

Het bedrijf SolarDuck ontving een commitment van €5 miljoen. Dit bedrijf maakt drijvende zonneparken op zee. Daarmee wordt noodzakelijke duurzame energie opgewekt, zonder dat het schaarse grond in bezit neemt.

Onze impact op materiële thema's

Aan het bedrijf Seenons, dat diensten levert in afvalverwerking, committeerde Invest-NL €5 miljoen. Bedrijven worden daarbij ondersteund in het verminderen van hun afval, het beter scheiden van gemengde stromen én het hoogwaardiger verwerken van niche stromen.

Invest-NL committeerde €64,8 miljoen aan het bedrijf SIF voor rekening en risico van het Ministerie van Economische Zaken. SIF produceert fundamentele voor grootschalige windturbines op zee en speelt hiermee een sleutelrol in de Nederlandse energietransitie.

Ook verzorgde Invest-NL vervolginvesteringen van €1 miljoen aan Protix en €27,5 miljoen aan Umincorp. Tot slot beheert Invest-NL ook de portefeuille bedrijven Avantium, ByBorre, Carbyon, DAB, Dott, Elestor, LeydenJar, Powall, SCW, SeaQurrent, SparkNano en Thorizon.

Indirecte financiering

Invest-NL committeerde €5 miljoen aan 4Impact, een fonds dat investeert in bedrijven die digitale oplossingen bedenken die ongelijkheid, klimaatverandering en biodiversiteitsverlies tegengaan.

Invest-NL committeerde €5 miljoen aan Astanor, een fonds dat investeert in bedrijven die bijdragen aan een regeneratief voedselsysteem. Daarbij staan het reduceren van broeikasgas-emissies, terugwinnen van biodiversiteit en reduceren van water gebruik centraal.

Het fonds Extantia ontving een commitment van €10 miljoen. Dit fonds investeert uitsluitend in bedrijven die grote potentie laten zien in het vermijden van broeikasgas-emissies, met name binnen de energie sector.

Invest-NL committeerde €10 miljoen aan PYMWYMIC, een fonds dat investeert in eerlijkere voedselketens, minder pesticidegebruik en voedselverspilling evenals in alternatieve voedingsbronnen. Daarnaast is PYMWYMIC een pionier op het gebied van impact investeren.

Tot slot committeerde Invest-NL €10 miljoen aan SET Ventures. Dit fonds investeert in bedrijven die bijdragen aan een carbon-neutraal energiesysteem. Dergelijke bedrijven lopen uiteen

van Robotica en AI tot energie opwek, gebouwde omgeving en mobiliteit.

Marktontwikkelingsprojecten

Dit jaar heeft Invest-NL vele projecten uitgevoerd die bijdroegen aan de energietransitie. Daarbij werden onderzoeken en initiatieven ondersteund omtrent een garantiefonds voor zakelijke stroomafnameovereenkomsten, een maakindustrie van zonnepanelen binnen Nederland, modelcontracten voor e-hubs en integratiemogelijkheden van hernieuwbare energie op zee.

Ook werd onderzoek gedaan naar de financierbaarheid, publiekrechtelijke wetgeving en oplossingsrichtingen van warmtebatterijen en -opslag. Daarnaast ondersteunden wij onderzoek naar de toepasbaarheid van geothermie voor de gebouwde omgeving en praktijkonderzoek voor de verduurzaming van het Amsterdam RAI congrescentrum.

Invest-NL heeft ondersteuning gegeven aan een implementatieplan voor de verduurzaming van het onderwijsvastgoed, een genormaliseerde aanpak voor flexibele woningbouw en aan onderzoek naar de knelpunten bij het implementeren van de MKB energiebesparingsplicht.

Invest-NL heeft dit jaar ook veel bijgedragen aan de ontwikkeling van financieringsinstrumenten voor een bio-based en circulaire economie. Dit deden we in nauwe samenwerking met de ministeries van IenW en EZK. In de Kopgroep Circulair Financien ontwikkelden we nieuwe risico- en financieringsmodellen en met de Coalition Circular Accounting circulaire accountancy richtlijnen.

Daarnaast ondersteunden we de toegekende groeifonds aanvragen voor de ontwikkeling van biobased plastics. We deden onderzoek naar de barrières en kansen voor biobased materialen, zoals naar de einde-afval status, de impact van microplastics, de True Price van plastics, de toepasbaarheid van carbon credits voor circulaire ondernemingen, en de mogelijkheden rondom virtuele demonstratie-fabrieken. Ook ondersteunden wij de ontwikkeling van circulaire ketens en bedrijven, onder

Onze impact op materiële thema's

andere binnen de Circular Factory en Green Chemistry programma's. Tot slot ondersteunden wij de ontwikkeling van afwegingskaders voor het investeren in de transitiepaden van fossiel naar bio-based grondstoffen en rondom bio-brandstoffen.

Invest-NL werkte in 2023 ook samen met netbeheerders aan het circulair maken van hun gas- en elektriciteitsnet, onder andere door de inzet van gerecycled materialen in kabels en het hergebruik van netwerkelementen.

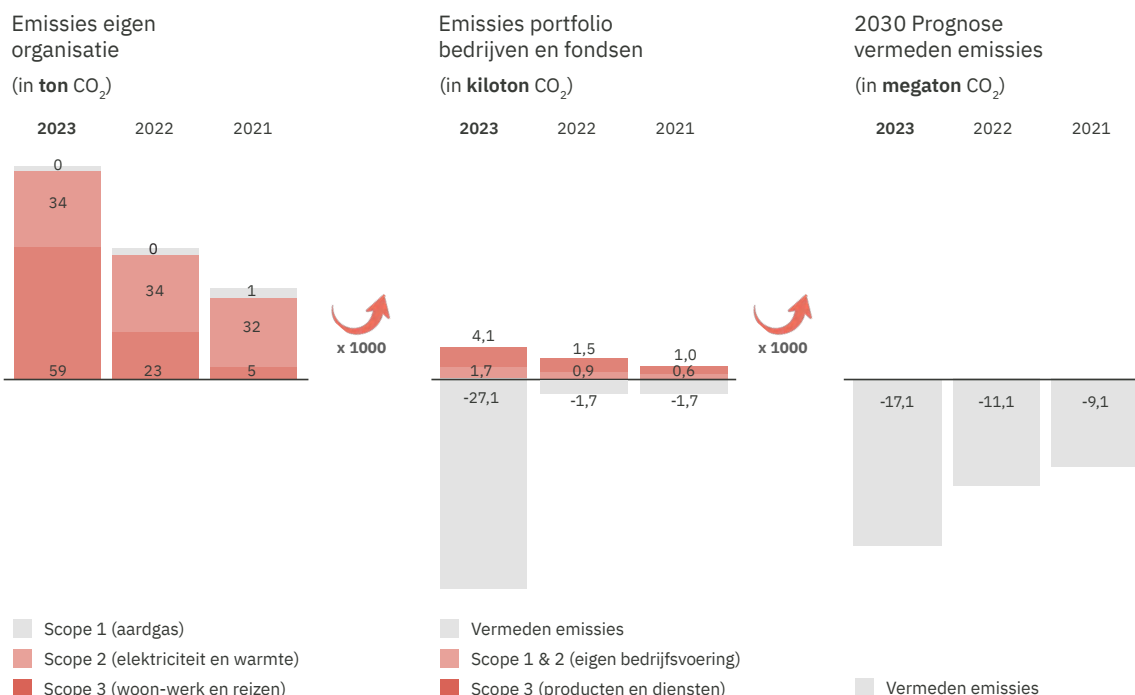
Tot slot heeft Invest-NL ook ondersteuning geboden aan projecten die bijdragen aan een duurzamer voedselsysteem. Zo werden ondernemingen begeleid in de innovatie programma's Fastlane, Business Innovation Program Food (BIPF) en Fascinating, het evenement F&A Next¹

ondersteund, een ontwerpstandaard ontwikkeld voor zeewierboerderij op de Noordzee, marktverkenningen uitgevoerd op het gebied van circulaire mineralen en weeding robots en het financieel risico voor regeneratief boeren in kaart gebracht.

Onze resultaten

Gerealiseerde impact

Ten eerste zorgde de bedrijfsprocessen van Invest-NL zelf voor emissies. Invest-NL stootte in 2023 93 ton uit, wat voor 37% voortkwam uit elektriciteit en stadswarmte verbruik in het kantoorpand en 63% door woon-werk verkeer en bedrijfsreizen. Dat representeert een stijging van 64% tegenover 2022. Dit komt doordat dienstreizen in het buitenland, wat in regel benzine voertuigen betreft, dit jaar flink gestegen is.

Om positieve impact te creëren moeten bedrijven producten produceren en bedrijfsprocessen opschalen. Dat zorgt voor energie- en

grondstofgebruik, wat ook een negatief effect heeft. In 2023 stootten de portefeuillebedrijven en -fondsen 1,7 kton aan broeikasgasemissies

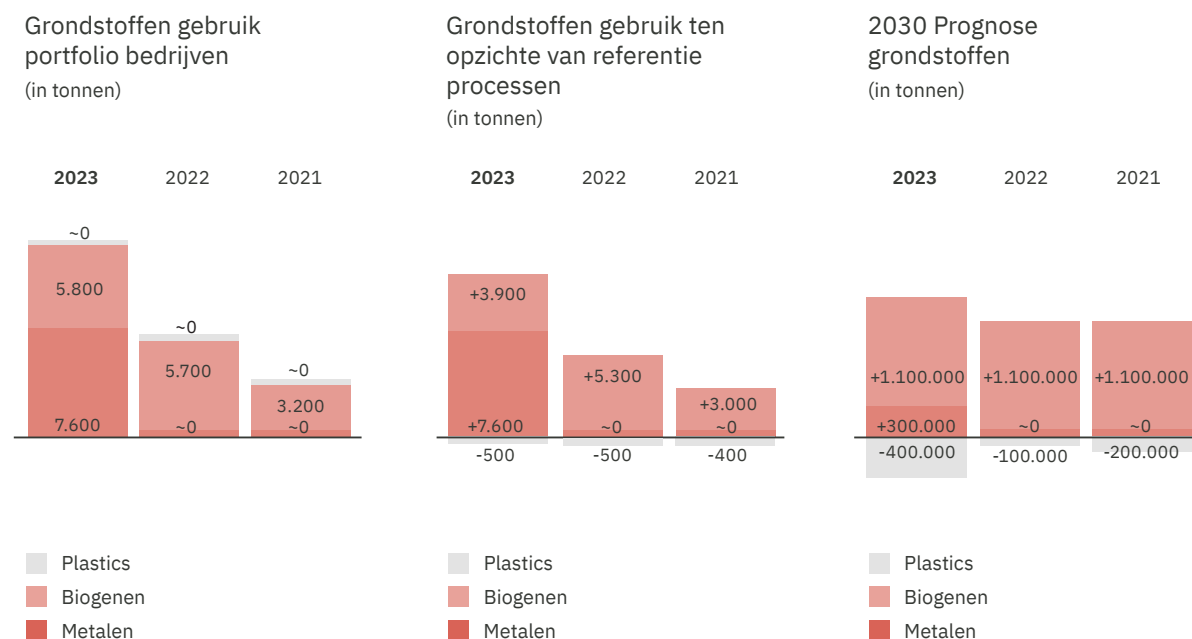
¹ <https://www.fanext.com/>

Onze impact op materiële thema's

uit door hun eigen bedrijfsprocessen, denk aan energiegebruik door kantoorpanden. Daarnaast stootte de portefeuille ook 4,1 kton uit door de productie en het gebruik van hun producten en diensten. Dat representeert stijgingen van 89% en 173% respectievelijk ten opzichte van 2022.

Daar staat tegenover dat ook de vermeden emissies toenamen tot 27,1 kton. Dit is een sterke stijging ten opzichte van vorig jaar, die voornamelijk

voortkwam uit één investering die reeds op grote schaal produceert. Vermeden emissies komen voort uit het reduceren van uitstoot ten opzichte van producten en processen die op dit moment gebruikelijk zijn. Denk bijvoorbeeld aan grijze door groene stroom vervangen of fossiele door hernieuwbare plastics vervangen. Over de gehele portefeuille worden daarmee meer broeikasgassen vermeden dan uitgestoten; netto -21,4 kton. Daarmee is Invest-NL netto negatief.

In 2023 gebruikte de portefeuille niet-hernieuwbare grondstoffen. De portefeuille gebruikte 1 ton aan fossiele plastics, maar wist ruim 500 ton aan fossiele plastics te voorkomen ten opzichte van gebruikelijke producten of processen. Daarnaast gebruikte de portefeuille bijna 7.600 ton aan metalen, die vrijwel volledig additioneel gebruikt zijn ten opzichte van de huidige producten en processen. Daarin zat het gebruik van 5 ton aan kritische materialen, wat

ongeveer 1 ton minder was dan de gebruikelijke processen en producten.

Het gebruik van plastics en kritisch materialen zijn zeer vergelijkbaar met vorig jaar. Het gebruik van metalen is wel fors gestegen ten opzichte van vorig jaar. Dit komt voort uit het opschalen van bedrijven en fondsen die met name deze grondstoffen gebruiken voor de transitie naar een volledig hernieuwbaar energiesysteem. Invest-NL probeert

Onze impact op materiële thema's

zijn portefeuille te balanceren om positieve impact te maken op zoveel mogelijk aspecten.

Tot slot gebruikt onze portefeuille ook hernieuwbare grondstoffen, zoals gewassen. In 2023 betrof dit een consumptie van ruim 5.800 ton hernieuwbare grondstoffen, wat een lichte stijging ten opzichte van 2022 is. Daarbij was bijna 3.900 ton additioneel gebruik ten opzichte van de gebruikelijke processen en producten. Dit betreft daarmee nog steeds een negatieve impact, die wel met 26% daalde ten opzichte van 2022. In principe is dit geen slechte ontwikkeling. Het heeft namelijk de voorkeur om niet-hernieuwbare materialen te vervangen, of materialen te vervangen die heel hoogwaardig zijn door iets van minder waarde. Bij dat laatste kun je denken aan het vervangen van eetbare grondstoffen door niet-eetbare grondstoffen. Het verbeteren van efficiëntie is daarbij wel altijd een doelstelling voor Invest-NL.

Verwachte impact

Aangezien Invest-NL in startende en opschalende bedrijven investeert, ligt hun grootste impact in hun toekomstige potentie. De impact die de bedrijven en fondsen realiseren komt voort uit de vergelijking van broeikasgasemissies en grondstofconsumptie ten opzichte van gebruikelijke producten of processen in de markt. Verbeteringen kunnen plaatsvinden over de gehele levenscyclus van het product, bijvoorbeeld door het gebruik van duurzamere materialen, het realiseren van een efficiënter proces of het recyclen van afvalstromen. Dit combineren wij met onze verwachting van productievolumes voor 2030.

De verwachte totale vermeden broeikasgas emissies van onze portefeuillebedrijven voor 2030 betroffen 17,0 Mton CO_{2e}. Dit is een stijging is van 54% ten aanzien van de prognoses die we in 2022 hadden over onze toenmalige portefeuille. In tegenstelling tot de gerealiseerde impact relateren we die impact niet aan Invest-NL op basis van ons aandeel of onze lening omvang, aangezien dit te onzeker is door de lange horizon waarin we dit analyseren. Ondanks het feit dat niet ieder portefeuillebedrijf succesvol zal zijn geeft de 2030 verwachting wel een goed beeld van de reden waarom Invest-NL investeert in deze bedrijven en

fondsen, namelijk om opschaling van innovatieve productieprocessen mogelijk te maken, die in de toekomst veel CO_{2e} uitstoot kunnen vermijden.

Daarnaast draagt onze portefeuille ook bij aan het verwacht vermijden van 400 kton fossiele plastics per 2030. Deze verwachting van vermeden grondstoffen per 2030 is ruim drie keer zo groot als de verwachting die wij voor onze portefeuille vorig jaar hadden. Daarnaast geeft de portefeuille ook de prognose dat bijna 60 kton aan kritische materialen in 2030 vermeden wordt, waar dit in 2022 nog een prognose van additioneel gebruik betrof. Daar staat tegenover dat onze portefeuille additioneel beslag legt op 300 kton metalen per 2030. Dit is een forse stijging ten opzichte van onze prognose vorig jaar. Tot slot legt onze portefeuille ook additioneel beslag op ruim 1.000 kton hernieuwbare biogene materiaalstromen, wat vrijwel gelijk is aan onze 2022 prognose.

De genoemde negatieve impacts op metalen en biogene grondstoffen zijn noodzakelijk om de positieve impacts op broeikasgas emissies en plastics te kunnen realiseren. Dit toont de complexiteit van onze investeringsscope aan. Invest-NL probeert dit risico te mitigeren door alle impact, positief en negatief, te integreren in het ESG en impact- investeringsproces en beide ambities gelijk te wegen. Afhankelijk van hoe de balans uitvalt kan dat leiden tot een positieve investeringsbeslissing vanwege een positief effect, ondanks een mogelijke negatieve impact op een ander vlak. Wij gaan altijd in gesprek over de negatieve impact risico's van een business model met het betreffende bedrijf om deze zoveel mogelijk te reduceren.

Daarbij vinden wij dat de circulaire economie verder gaat dan uitsluitend het reduceren van het absolute gebruik van grondstoffen. Derhalve kijken wij ook naar het toepassen van circulaire strategieën en bedrijfsmodellen evenals de circulariteit van de volledige massabalans van een onderneming.

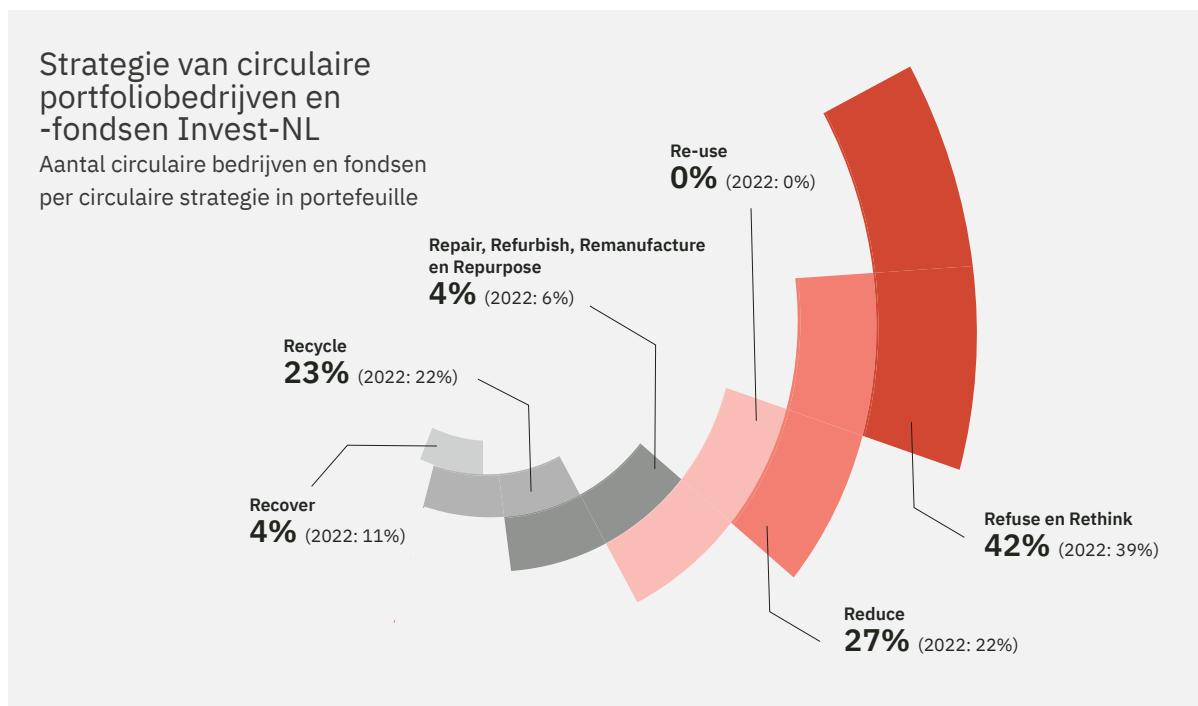
Circulaire strategieën

Voor circulaire strategieën gebruiken we het circulaire economie model van McDonough & Braungart (EMF, 2012), dat in detail toegelicht wordt door de Rijksdienst voor Ondernemend

Onze impact op materiële thema's

Nederland (RVO)¹. Dergelijke strategieën kunnen gehele ketens meer circulair maken of als inspiratiebron dienen voor andere bedrijven.

Derhalve zien wij deze strategieën als essentieel voor het realiseren van een circulaire economie.

Van de totale portefeuille ultimo 2023 had 46% (in aantallen) een circulaire impactstrategie, wat vrijwel gelijk is aan 2022. Indien we investeringen in deep tech-technologie en gezondheidszorg buiten beschouwing laten (gezien de andere drijfveer achter deze investeringen) is dit 79%. Dit getal is wel 8% lager dan vorig jaar. De grafiek toont de frequentie van de toegepaste circulaire strategie, op basis van aantallen bedrijven en fondsen mét een circulaire impact strategie.

¹ <https://www.rvo.nl/onderwerpen/r-ladder>

Onze impact op materiële thema's

Invest-NL prioriteert bedrijven met een hoogwaardige circulaire strategie. In 2023 past 69% een Refuse, Rethink of Reduce aanpak toe in zijn business model, waar dit in 2022 nog 61% was. Daarnaast zien we binnen de laagwaardigere strategie ook een belangrijke rol voor bedrijven en fondsen met een Recycle aanpak. De bedrijven zijn essentieel in de transitie naar een circulaire economie doordat ze het beginpunt zijn van de circulariteit van andere bedrijven.

Circulaire materiaal index (CTI)

Tot slot gebruiken wij ook het Circular Transition Indicators (CTI) model van het World Business Council for Sustainable Development (WBCSD). Dit model laat zien hoeveel procent van de grondstofstromen binnen het circulair economisch model blijven. Daarbij hoeven deze stromen niet nieuw toegevoegd te worden en gaan ze niet per einde levensfase verloren. Dit is het geval als inkomende stromen gerecycled of hernieuwbaar zijn, evenals afvalstromen die hergebruikt worden.

Daarbij representeert een hoge score een hoge mate van circulariteit.

De CTI methodiek betreft geen standaard informatie. Bedrijven hebben een diepgaand beeld van hun materiaalstromen nodig om deze waarde uit te kunnen rekenen. Ons doel is dan ook om deze informatie elk jaar van meer ondernemingen te verkrijgen. In 2021 betrof dit 5 ondernemingen, vorig jaar 8 ondernemingen en dit jaar 11 ondernemingen. Daarmee is dit constant ruim de helft van onze directe investeringen met een primaire impact op een carbon-neutrale en/of circulaire economie. Wij vinden deze informatie waardevol, omdat het inzicht biedt in mogelijkheden om een product of bedrijfsproces meer circulair te maken. Wij gebruiken deze informatie dan ook om afspraken en verbeterplannen met onze ondernemingen en fondsen af te stemmen. Bij sommige bedrijven hanteren wij een range, om ook de verwachte verbetering van het bedrijf te tonen.

Onze impact op materiële thema's

	Input	Output	2022	2023
Avantium	Circulair: biogeen materiaal voor PEF en gerecycled PET voor meerlaagse flesjes. Niet-circulair: niet-gerecycled PET voor meerlaagse flesjes.	Circulair: recyclebare flesjes die daadwerkelijk gerecycled zullen worden. Niet-circulair: verliezen bij recyclingsproces.	50 - 66%	60 - 68%
Byborre	Circulair: gebruik van gerecycled garen en bio-katoen. Niet-circulair: gebruik van fossiele stoffen.	Circulair: recyclebare stoffen. Niet-circulair: niet-recyclebare stoffen.	52%	54%
Elestor	Circulair: gebruik van hernieuwbare chemicaliën, plastics en gerecycled beton. Niet-circulair: gebruik van nieuw beton en plastics.	Circulair: recyclebare chemicaliën, plastics en beton. Niet-circulair: niet-recyclebaar beton en plastics.	13 - 33%	15 - 26%
E-magy	Circulair: Gerecycled chroom en waterstof-fluoride. Niet-circulair: gebruik van nieuw silicium en chroom.	Circulair: hergebruik van chroom, silicium en proces afvalstromen. Niet-circulair: batterijpoeders en afvalstromen uit productieproces.		40%
Fairphone	Circulair: gerecycled koper, tin en andere metalen. Niet-Circulair: nieuw gewonnen metalen.	Circulair: teruggewonnen metalen via take back programma en verlengde levensduur. Niet-circulair: verloren kritische materialen bij einde levensfase.		44%
HyET Solar	Circulair: gerecyclede verpakkingen. Niet-circulair: nieuw gewonnen aluminium, silicium en elektronica.	Niet circulair: verloren materialen bij einde levensfase.		0 - 5%
LeydenJar	Circulair: gerecycled koper en standaard gassen. Niet-circulair: nieuw gewonnen silaan en koper.	Circulair: koper schroot hergebruik. Niet-circulair: silicium anode product.		45 - 50%
Meatable	Circulair: gebruik van hernieuwbare bio-based voeding.	Niet circulair: niet hergebruikte residue stromen.		77%
Protix	Circulair: gebruik van hernieuwbare bio-based voeding.	Circulair: nuttig te gebruiken larven voor voedingsstoffen.	100%	100%
SCW	Circulair: gebruik van reststromen. Niet-circulair: gebruik van nieuw gewonnen gesteenten.	Circulair: nuttig te gebruiken eindproducten zoals bijv. groen cement en waardevolle metalen.	76 - 93%	15 - 76%
SolarDuck	Niet-circulair: gebruik van nieuw aluminium en staal en zonnepanelen.	Circulair: goed recyclebaar aluminium en staal. Niet-circulair: zonnepanelen.		42%
Umincorp	Afval input is 100% circulair.	Circulair: teruggewonnen plastic. Niet-circulair: niet-recyclebare stromen als folies, niet-plastic afval en aanhangend vuil.	81%	81%

Vooruitblik

Vorig jaar hebben we de ambitie geformuleerd om € 170 miljoen aan nieuwe investeringen te committeren die een bijdrage leveren aan een carbon-neutrale en/of circulaire economie. Dit jaar hebben wij onze doelstelling behaald door een totaal commitment af te geven van € 203,2 miljoen aan dergelijke bedrijven en fondsen. Dit is met name gelukt door onze committering in Sif van € 64,8 miljoen, waarbij additioneel kapitaal vanuit het Ministerie van Economische Zaken is aangetrokken.

Invest-NL wil in het aankomende jaar inzetten op het vergroten van de realisatiekracht binnen het thema energietransitie. Dit zullen wij onder andere doen door de ontwikkelingskosten te financieren van projecten in het domein van de energieopslag.

Daarnaast heeft Invest-NL dit jaar twee verkenningstrajecten opgestart, waarbij wordt onderzocht of Invest-NL een rol kan spelen in transitie binnen de thema's 'biodiversiteit' en 'water'. Hierover zal Invest-NL in de loop van 2024 een besluit nemen. Dit kan resulteren in nieuwe

Onze impact op materiële thema's

type investeringen of ontwikkelingsprojecten binnen deze thema's in 2024.

Sociale impact

Introductie

Naast duurzaamheid is ook een gezonde en eerlijke economie essentieel voor een veerkrachtiger Nederland. Er is momenteel een nadrukkelijke noodzaak om het Nederlandse zorgstelsel toegankelijk en betaalbaar te houden voor iedereen, een uitdaging die de komende tijd alleen maar groter zal worden. Een ander belangrijk onderwerp in het sociale domein is diversiteit, inclusie en gelijkwaardigheid en het adresseren van kansenverschillen tussen verschillende groepen in onze samenleving. Op beide transitiethema's ligt een belangrijke opdracht, waar Invest-NL een rol in wil spelen.

De kwaliteit van het Nederlandse zorgstelsel behoort tot de beste wereldwijd, zo getuige de 3^e plek op de 2022 World Index of Healthcare Innovation^[1]. Echter zijn de toenemende zorgkosten al tijden een vraagstuk, waardoor universele toegankelijkheid van zorg in het gedrang komt. Invest-NL richt zich op interventies die de kwaliteit van leven verhogen en zorgkosten verlagen. Dit is haalbaar door zorg te voorkomen, zoals door preventieve zorg, vervangen, o.a. door digitale zorg, of te verplaatsen, o.a. door zorg in de thuisomgeving.

Daarnaast worden de posities in de hoogste lagen van het Nederlandse bedrijfsleven beperkt vervuld door vrouwen en mensen met een diverse achtergrond. Invest-NL zet zich in om kansgelijkheid, diversiteit en inclusie te laten floreren in zijn eigen bedrijfscultuur. Daarnaast wordt de noodzaak hiervan geagendeerd bij alle bedrijven en fondsen uit de portefeuille en wordt ondersteuning geboden in het opstellen van beleid en het werven van passende kandidaten.

Deze ambities zijn zeer uitdagend. Zorginnovaties veroorzaken vaak stijgende zorgkosten en dit tijken is complex. Invest-NL streeft ernaar om het behouden of verhogen van zorgkwaliteit én het verlagen van zorgkosten te balanceren. Bij het streven naar diversiteit is het regelmatig

zeer uitdagend om geschikte kandidaten te vinden, met name in de financiële en technische sectoren, vanwege de samenstelling van de arbeidspopulatie in die sectoren. Ondanks deze reële uitdagingen verwacht Invest-NL wel een inspanningsverplichting en vraagt het ondernemingen in onze portefeuille daarnaast te streven naar een ideale omgeving voor een diverse en inclusieve werkcultuur.

^[1] <https://freopp.org/key-findings-from-the-2022-world-index-of-healthcare-innovation-e2a772f55b92>

Onze activiteiten

Ook op deze thema's draagt Invest-NL bij aan de transitie door geduldig durfkapitaal beschikbaar te maken en knelpunten voor opschaling en groei weg te nemen. Daarbij is in nieuwe ondernemingen en fondsen geïnvesteerd én zijn ontwikkelingsprojecten ondersteund.

Directe financiering

Invest-NL committeerde €6 miljoen aan Xeltis, een bedrijf dat artificiële vaten en kleppen maakt voor cardiovasculaire ziekten. Deze implantaten breken geleidelijk af en worden vervangen door gezonde cellen, wat invasieve herhaaloperaties voorkomt.

Ook verzorgde Invest-NL committeringen aan bestaande investeringen van €6,8 miljoen aan Microsure, €5,0 miljoen aan Onera en €3,3 miljoen aan Vicentra. Tot slot beheert Invest-NL ook de portefeuille bedrijven Haermonics en ISA Pharmaceuticals.

Indirecte financiering

Er werden geen (vervolg)investeringen verzorgd voor fondsen. Wel beheerde Invest-NL het portefeuille fonds NextGen.

Marktontwikkelingsprojecten

Dit jaar heeft Invest-NL verschillende projecten ondersteund die bijdroegen aan de betaalbaarheid van goede zorg. Daarbij werd een haalbaarheidsonderzoek gedaan naar de inzet van Health Impact Bonds voor zorgfinanciering van lage inkomens, een anderhalvelijnszorg initiatief in Maastricht ondersteund met de focus op zorgpreventie, een impact model ontwikkeld voor investeringsbeslissingen in

Onze impact op materiële thema's

zorginnovaties en knelpunten geïdentificeerd en een implementatieplan verzorgd voor de infrastructuur van gezondheidsdata.

Onze resultaten

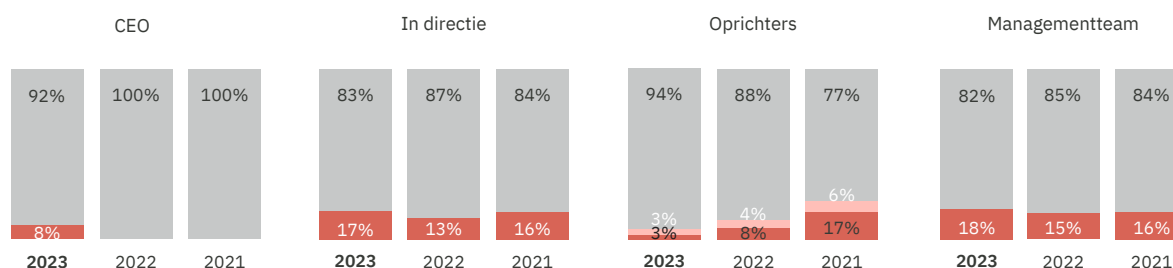
Gerealiseerde impact

Dit jaar realiseerde onze zorgportefeuille nog geen impact, doordat onze ondernemingen hun producten nog niet op de markt geïntroduceerd hebben. Dit proces duurt langer dan bij andere type ondernemingen, doordat kwaliteitseisen voor zorgtechnologie vele malen hoger zijn.

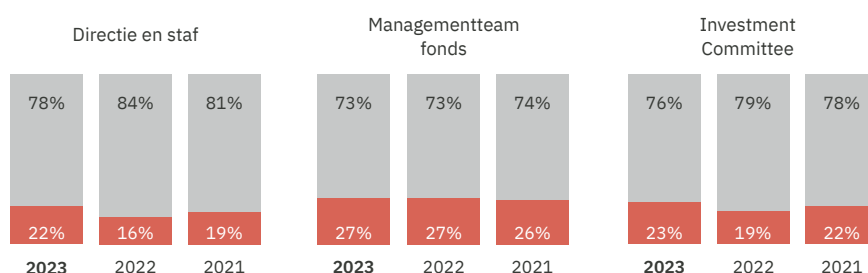
Ook dit jaar zette Invest-NL zich in om diversiteit en inclusie ambities uit te dragen.

Op dit thema hebben wij de grootste progressie gerealiseerd binnen onze eigen organisatie, wat wij verder toelichten in het hoofdstuk 'Medewerkers en organisatie'. Daarnaast blijven wij genderdiversiteit in senior functies, o.a. bestuur- en managementlagen, monitoren en agenderen bij onze gehele portefeuille. Bij investeringen met een beperkte mate van diversiteit hebben we dit thema geagendeerd en een helpende hand geboden, bijvoorbeeld op het gebied van beleid of toegang tot netwerken. De resultaten van dit jaar zijn zeer vergelijkbaar met voorgaande jaren. De lage scores illustreren de uitdaging van diversiteit binnen de financiële en technische sectoren waarin Invest-NL voornamelijk actief is.

Genderdiversiteit bij directe investeringen

Genderdiversiteit bij fondsinvesteringen

■ Percentage vrouw ■ Percentage man ■ Percentage gemengd man/vrouw

Verwachte impact

In 2023 heeft Invest-NL de ontwikkeling van zijn impact model voor zorginnovaties afgerond. Daarbij wordt allereerst gekeken naar de geleverde kwaliteit van leven door de interventie. Deze kwaliteit van leven wordt berekend op basis van

ervaren gezondheid op het gebied van mobiliteit, zelfstandige verzorging, dagelijkse activiteiten, pijn en depressie. Dit wordt vervolgens uitgedrukt in QALY's (Quality-Adjusted Life Years), wat staat voor een jaar in volledig goede gezondheid. Daarnaast wordt ook gekeken naar de zorgkosten

Onze impact op materiële thema's

die de interventie helpt te vermijden. Daarbij wordt een vergelijking van zorgkosten gemaakt in de scenario's met en zonder de innovatie. Dit biedt inzicht in hoeveel zorgkosten de innovatie voorkomt en ook aan wie die besparing toekomt: patiënt, zorgaanbieder of zorgverzekeraar.

Het impactmodel is toegepast op 2 van de 6 bedrijven binnen onze directe zorgportefeuille. De verwachte geleverde kwaliteit van leven in 2030 betreft afgerond 200 QALY's. Daarnaast wordt er naar verwachting in 2030 ook € 31,7 miljoen aan zorgkosten vermeden. Deze cijfers zijn gebaseerd op een methodiek in ontwikkeling. Wij adviseren hier rekening mee te houden bij het interpreteren van de genoemde cijfers.

Vooruitblik

Invest-NL wilt volgend jaar de impactberekening voor zorginnovaties verder uitbreiden over de gehele zorgportefeuille. Daarnaast delen wij onze kennis en het model met andere marktpartijen, zoals met zorgverzekeraars. Daarmee dragen wij bij aan het creëren van een breder draagvlak voor de duale ambitie van zorgkwaliteit en -kosten.

Daarnaast blijven wij inzetten op samenwerking op het voorkomen, vervangen en verplaatsen van zorg. Op de korte termijn zetten wij met name in op het opschalen van anderhalvelijnszorg, op de lange termijn zetten wij in op zorgpreventie en het promoten van gezondere levensstijlen. Onze samenwerking met HealthKIC is hier een goed voorbeeld van.

Innovatieve impact

Introductie

Tot slot heeft een veerkrachtig land ook innovatie nodig. Dit stelt Nederland in staat om zich aan te passen aan natuurlijke, (geo-)politieke en sociale ontwikkelingen. Ook zijn innovaties vaak noodzakelijk om maatschappelijke transities (zoals de transitie naar een carbon neutrale samenleving) mogelijk te maken. Invest-NL heeft hier een rol te spelen door technologische innovaties te ondersteunen die ontstaan bij start-ups op het grensvlak van wetenschap, innoveren, ontwikkelen, ondernemen en groeien.

Een belangrijk focusgebied van Invest-NL daarbij is 'deep tech' innovaties. Dit zijn nieuwe generatie technologieën die generalistisch en transformatief van aard zijn en de wetenschap als fundament hebben. Denk daarbij aan nanotechnologie, biotechnologie of fotonica. Ondernemingen die dit soort technologieën ontwikkelen worden geconfronteerd met flinke risico's en onzekerheden, zoals rondom afzetmarkten en beleid. Deze risico's zijn vaak niet (volledig) te beprijzen door de reguliere markt, waardoor Invest-NL een belangrijk financieringsgat opvult. Daarnaast is het belangrijk dat er voldoende investering in ontwikkeling en werkgelegenheid in vernieuwende organisaties aanwezig is. Invest-NL zet zich in om dit te ondersteunen in zijn gehele investeringsportefeuille.

Investeren in 'deep tech' innovaties brengt ook uitdagingen met zich mee. Het beoordelen van de mate van innovativiteit, en of deze transformatief is, is zeer complex. Onze investeringstak verricht dagelijks onderzoek, onderhoudt een breed kennisnetwerk en haakt regelmatig externe experts aan om dit zorgvuldig te beoordelen. Daarbij is het ook van belang dat innovatie voor goede doeleinden ingezet wordt en geen schade veroorzaakt. Een voorspelling hiervan doen is ontzettend lastig, denk alleen al aan de PFAS problematiek. Het mitigeren van dergelijke risico's heeft een centrale plek in ons beleid en wij maken hier juridische afspraken over met de bedrijven waarin we investeren. Tot slot is er een veel groter financieringsklimaat nodig voor een innovatief Nederland. Invest-NL draagt hier aan bij door Europees kapitaal voor Nederland te mobiliseren en door de rijkheid van het Nederlandse financieringslandschap te vergroten door middel van fondsinvesteringen.

Onze activiteiten

Op deze thema's richt Invest-NL zich voornamelijk door het verstrekken van geduldig durfkapitaal voor deep tech investeringen. Ook in 2023 hebben we wederom in nieuwe ondernemingen en fondsen geïnvesteerd.

Directe financiering

Invest-NL committeerde € 4 miljoen aan Datenna, een bedrijf dat software voor data beveiliging ontwikkelt. Daarmee speelt het een belangrijke

Onze impact op materiële thema's

rol in de economische veiligheid van Nederland. Ook verzorgde Invest-NL committeringen aan bestaande investeringen van € 15 miljoen aan Effect Photonics, € 22,7 miljoen aan Nearfield Instruments en €5 miljoen aan SMART Photonics. Tot slot beheert Invest-NL ook de portefeuille bedrijven EclecticIQ en LioniX.

Indirecte financiering

Er werden geen (vervolg)investeringen gedaan in fondsen dit jaar. Wel beheerde Invest-NL zijn portefeuille met investeringen in CapitalT, Deep Tech Fund (DTF), DeepTechXL, Dutch Alternative Credit Instrument (DACI), Dutch Future Fund (DFF), Dutch Security Tech Fund (DSTF), Imec.Xpand en Innovation Industries.

Marktontwikkelingsprojecten

Op het thema 'deep-technology' heeft Invest-NL geen business development tak. Derhalve werden er geen marktontwikkeling projecten ondersteund.

Onze resultaten

Gerealiseerde impact

Invest-NL heeft de taak om het financierings- en innovatieklimaat van Nederland te versterken. Daarmee staat de financiële investering in innovatie en werkgelegenheid centraal. Wij meten de voortgang op deze doelstelling door de Euro's R&D uitgaven, die aantonen hoeveel financiering in innovatie activiteiten is gestoken. Daarnaast kijken wij naar het aantal FTE's, die aantonen hoeveel werkgelegenheid in innovatieve ondernemingen is gecreëerd.

De R&D uitgaven van onze portefeuille waren in 2023 € 249 miljoen, waarvan € 24 miljoen is toe te schrijven aan Invest-NL op basis van het aandeel of de lening omvang. Beide getallen zijn vrijwel gelijk aan 2022. Daarbij valt op dat bedrijven relatief minder uitgaven aan R&D activiteiten dan vorig jaar. Dit komt voort uit de toenemende volwassenheid van bedrijven uit onze portefeuille, waarbij de uitgaven overgaan van onderzoek naar commercialisatie. Het aantal gerealiseerde FTE's van onze portefeuille is in 2023 gegroeid naar bijna 6.780, waarvan 547 zijn toe te schrijven aan Invest-NL. Dit betreft stijgingen van 24% en 44% respectievelijk. Deze stijgingen zijn te verklaren door de groei van de portefeuille.

Verwachte impact

Op het thema 'deep-technology' formuleert Invest-NL geen impact prognose. Derhalve wordt er geen verwachte impact gerapporteerd.

Onze impact op materiële thema's

Vooruitblik

Volgend jaar willen wij blijven investeren in 'key enabling technologies' voor Nederland. Dit zijn technologieën die transities mogelijk maken en aanjagen. Daarbij blijven wij diepgaand onderzoek voortzetten naar individuele thema's, zoals wij dit voor het thema 'quantum computing' gedaan hebben in 2023. Daarbij staan onderzoek naar het ecosysteem rondom deze thema's, evenals het publiek delen van opgedane kennis centraal. Daarmee dragen we bij aan het verder financierbaar maken van deze thema's.

Daarnaast zullen wij invulling gaan geven aan het thema Beschermingsvoorziening Economische Veiligheid. Met deze voorziening kunnen we een belang nemen in bedrijven die van strategisch belang zijn, bijvoorbeeld op het gebied van kritische technologie.

Ons impact- en ESG-beleid

Zoals al kort omschreven in het hoofdstuk 'Materialiteit en impact' is naast impact investing om positieve impact te realiseren ook het in kaart brengen en adresseren van potentiële negatieve impact vast onderdeel van onze werkwijze.

We letten daarbij op potentiële negatieve effecten van de investering op milieu en maatschappij, maar ook op mogelijke (toekomstige) financiële risico's voor de investering ten gevolge van bepaalde sociale en milieu-risicofactoren. Ons impact- en ESG-beleid (*Environmental, Social en Governance* oftewel Milieu, Maatschappij en Bestuur), toegankelijk via onze website, omschrijft dit in meer detail.

Aan dit beleid liggen een aantal belangrijke normen ten grondslag. Als staatsdeelneming toetst Invest-NL haar activiteiten en investeringen aan de volgende internationale richtlijnen:

- UN Global Compact;
- OECD Guidelines for Multinational Enterprises;
- UN Guiding Principles on Business and Human Rights (PRI);
- UN Principles on Responsible Investment.

Daarnaast onderschrijven wij een aantal aanvullende richtlijnen:

- OECD Inclusive Framework on Base Erosion and Profit Shifting (BEPS);
- Financial Action Task Force on Money Laundering;
- International Labour Organization (ILO);
- Basel Convention.

Hoe deze richtlijnen zich vertalen in ons uitsluitingen- en engagementbeleid en onze ESG due diligence is te vinden in ons impact- en ESG-beleid, gepubliceerd op onze website. In het vervolg van dit hoofdstuk lichten we een aantal recente ontwikkelingen toe hoe Invest-NL dit beleid uitvoert in de praktijk.

Ons impact- en ESG-beleid

Ontwikkelingen in de uitvoering van ons impact- en ESG-beleid

Het Invest-NL impact- en ESG-beleid omschrijft hoe ESG en Impact zijn geborgd in ons due diligence proces. Daarnaast wordt ook gerefereerd naar ons engagement beleid. Dat is erop gericht om een actieve agenderende rol te spelen bij de bedrijven en fondsen in onze portefeuille op belangrijke duurzaamheidsonderwerpen en risico's en de voortgang op deze onderwerpen te monitoren.

In 2023 heeft Invest-NL verdere stappen gezet in het structureren en uitvoeren van onze portfolio engagement benadering. Waar in 2022 al wat eerste ervaring is opgedaan met wat portfolio engagement inhoudt is begin 2023 een plan uitgerold om relevante ESG- en impact gerelateerde zaken op een structurele manier te agenderen met alle bedrijven en fondsmanagers in de portefeuille. Gedurende 2023 is het ESG en Impact team van Invest-NL hier actief mee aan de slag gegaan, in nauwe samenwerking met de collega's uit de investeringsteams.

Het structureel uitvoeren van onze engagement activiteiten op een steeds groeiende portefeuille heeft in 2023 significant meer van onze aandacht en capaciteit gevraagd dan voorgaande jaren. Invest-NL wil deze rol als 'impact partner' voor onze portfoliobedrijven en -fondsen serieus nemen

en we hebben afgelopen tijd ervaren dat deze rol in veel gevallen erg welkom is bij de betreffende bedrijven en fondsmanagers.

De onderwerpen die zijn geagendeerd verschillen sterk per gesprek, en zijn afhankelijk van de daadwerkelijke uitdagingen en aandachtspunten van ieder bedrijf. De gespreksonderwerpen kunnen daarmee variëren van zaken als de energie-efficiëntie van een productieproces, tot veiligheid op de werkvloer, anti-corruptiemaatregelen of ketenbeheer. Deze aandachtspunten zijn vaak in het due diligence proces voorafgaand aan de investering al gesignaleerd als aandachtspunten, of ze zijn naar boven gekomen tijdens een EcoVadis assessment (zie ook ESG Verbeterprogramma). Naast deze gerichte benadering wil Invest-NL het komende jaar ook gaan verkennen of er bepaalde thema's of risico's zijn die op zichzelf meer aandacht verdienen binnen het geheel van onze portefeuille, zoals bijvoorbeeld mensenrechten of biodiversiteit.

Onze ESG en Impact engagement activiteiten

In totaal zijn er in 2023 ruim 60 inhoudelijke contactmomenten geweest met Invest-NL portfoliobedrijven en fondsmanagers om over ESG en impactprioriteiten en aandachtspunten te spreken:

Portfoliobedrijven waarmee ESG / impact engagement is gevoerd	30 (van totaal 39)
Fondsmanagers waarmee ESG / impact engagement is gevoerd	11 (van totaal 14)

ESG verbeterprogramma

De in 2022 gestarte samenwerking met gespecialiseerde partij EcoVadis is ondersteunend aan onze engagements met de bedrijven in de portefeuille. Middels het programma van EcoVadis worden onze portfoliobedrijven met 50 of meer werknemers uitgenodigd om periodiek een uitgebreide ESG-evaluatie te doorlopen. De

bevindingen en een vergelijking met *peers* worden teruggekoppeld naar de onderneming, waarbij concrete aanbevelingen worden gedaan voor het verder opbouwen en uitwerken van goede ESG-practices. De deelnemende bedrijven hebben daarbij ook toegang tot diverse e-learning's en handleidingen die kunnen helpen bij het opstellen van beleid of het opzetten van programma's. Naar aanleiding van de aanbevelingen uit de EcoVadis

Ons impact- en ESG-beleid

assessments bespreken we met het management van onze portfoliobedrijven welke prioriteiten ze willen stellen. Vaak speelt Invest-NL hier, op verzoek van de portfoliobedrijven, een adviserende rol. Per eind december 2023 hebben 17 bedrijven in onze portefeuille minimaal één keer een volledig EcoVadis assessment doorlopen. Zij hebben een score en verbeteruggesties ontvangen waar ze mee aan de slag kunnen. Daarnaast hebben 2 bedrijven onlangs de questionnaire ingediend, zij zijn nog in afwachting van hun eerste resultaat.

Impact data verzameling

Een ander logisch aanknopingspunt voor een inhoudelijk gesprek met bedrijven of fondsen in de portefeuille is de jaarlijkse verzameling van impact data. Wijzigingen in data of data die afwijkt van eerder gemaakte projecties (bv omtrent energie gebruik of productie volumes) kunnen direct effect hebben op de gerealiseerde of potentiële impact van het bedrijf en de Invest-NL portfolio. Zicht hebben op dit soort wijzigingen en het bespreken van de onderliggende redenen is daarom erg belangrijk.

Fondsmanagers

Ook in onze relatie met fondsmanagers is impact en ESG een terugkerend gespreksonderwerp. Als gevolg van de SFDR-wetgeving worden fondsmanagers uitgedaagd steeds uitgebreider te rapporteren op diverse duurzaamheidsaspecten. Invest-NL is hierbij een sparringpartner. Tegelijkertijd agenderen we dit onderwerp ook actief bij fondsmanagers die hier onvoldoende op zijn voorbereid. Een ander frequent onderwerp van gesprek is het meten en rapporteren van impact, hier merken we dat Invest-NL en andere impact-georiënteerde fondsen over en weer van elkaar kunnen leren.

Vaste rol in ESG- en duurzaamheidscommissies

Invest-NL heeft zitting in diverse ESG- en duurzaamheidscommissies bij onze portfoliobedrijven en -fondsen en heeft daarin een adviserende rol bij het ontwikkelen van duurzaamheidsbeleid en -rapportages en het realiseren van (meer) impact. In een

aantal gevallen kunnen we hier formeel over meebeslissen.

Impact en ESG in onze eigen bedrijfsvoering

Wij leggen met ons impact- en ESG-beleid de lat hoog voor bedrijven en fondsen. Vanuit onze maatschappelijke rol en de verantwoordelijkheden die daarbij horen, vinden wij het belangrijk om daar zelf ook aan te voldoen. De doelen en richtlijnen zijn vastgelegd in ons impact- en ESG-beleid, dat enerzijds toeziet op onze verantwoordelijkheid in de keten en anderzijds op onze eigen bedrijfsvoering.

In het afgelopen jaar heeft Invest-NL een aantal nieuwe stappen gezet die ons helpen om nog meer gestalte te geven aan onze ambities op dit vlak. Een positief signaal dat impact en ESG echt in de kern van onze organisatie zijn verankerd is dat veel van de hieronder beschreven initiatieven *bottom-up* zijn ontstaan, vanuit de wens van collega's om samen meer impact te maken.

EcoVadis assessment

Evenals onze portfolio bedrijven heeft Invest-NL ook zelf een EcoVadis assessment doorlopen. Doel hiervan was enerzijds het proces zelf te ervaren om het goed te kunnen evalueren, maar zeker ook om ons eigen beleid en werkwijze met betrekking tot maatschappelijk verantwoord en duurzaam ondernemen tegen een onafhankelijke meetlat te houden.

Op basis van de aangeleverde antwoorden en documentatie heeft Invest-NL in 2022 een score van 71 punten gekregen, en valt hiermee binnen de best-scorende 5% bedrijven in de EcoVadis database. Tijdens het schrijven van dit verslag wordt een nieuwe assessment uitgevoerd, waarvan de uitkomst in de loop van 2024 beschikbaar zal zijn.

Duurzaam inkopen

Behalve van bedrijven en fondsen, verwachten wij ook van onze leveranciers dat zij duurzaam ondernemen. Dat geldt voor de inkoop van zowel producten als diensten. Invest-NL is bijvoorbeeld

Ons impact- en ESG-beleid

ook aanspreekbaar op de naleving van het impact- en ESG-beleid door extern ingehuurde personen. Daarom toetsen wij hun integriteit en betrouwbaarheid ook in dat opzicht alvorens met elkaar in zee te gaan. Voor inkoop- en aanbestedingsprocessen geldt dat we milieu- en sociale criteria meewegen in de selectie van leveranciers.

Gedurende 2023 is ons beleid rondom duurzaam inkopen verder uitgebreid en gespecificeerd. Het vernieuwde beleid stelt bijvoorbeeld dat we met onze belangrijkste leveranciers bindende afspraken in de overeenkomsten willen opnemen aan de hand van een aantal ESG-kwaliteitscriteria. Met deze leveranciers willen we minimaal één keer per jaar de voortgang op deze onderwerpen bespreken. In 2024 zal een start worden gemaakt met de uitvoer van dit beleid.

Werkgroep Diversiteit, Gelijkheid & Inclusie

De werkgroep Diversiteit, Gelijkheid en Inclusie (DEI) heeft als doel om de bewustwording op het gebied van diversiteit, gelijkheid en inclusie te vergroten en stapsgewijs activiteiten op het gebied van diversiteit, gelijkheid en inclusie te organiseren passend bij de vorm en fase van Invest-NL. De werkgroep heeft het afgelopen jaar een aantal activiteiten georganiseerd voor de interne organisatie om bewustzijn rondom diversiteit te vergroten onder de eigen collega's. Daarnaast heeft de werkgroep een adviserende rol gespeeld in het opstellen van de SER Charter Diversiteit, die in november 2023 is ondertekend door Invest-NL.

Eigen emissies Invest-NL

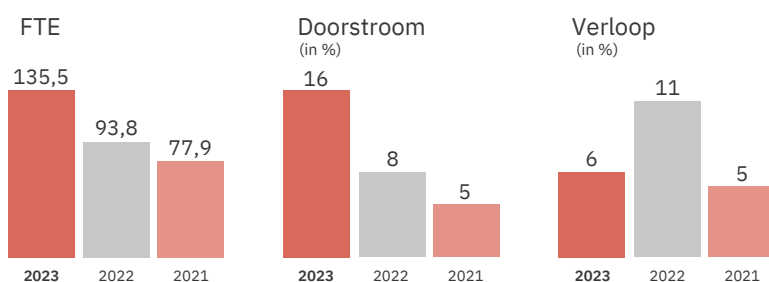
In ons streven naar een carbon-neutrale en circulaire economie spant Invest-NL zich op diverse manieren in om de eigen emissies te beperken. Hierover is meer te vinden in ons online beschikbare Impact- en ESG beleid. De concrete emissies van Invest-NL over rapportagejaar 2023 zijn te vinden in het hoofdstuk Onze Impact op materiele thema's.

Medewerkers en organisatie

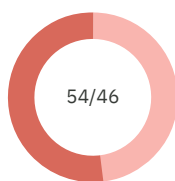
Ons team is ons belangrijkste kapitaal

Bij Invest-NL werken we samen aan impact. Om onze strategische doelen te kunnen realiseren, hebben we een diversiteit aan talenten nodig. Wij bieden onze medewerkers een uitdagende leer- en ontwikkelomgeving waarin zij direct betrokken worden bij complexe vraagstukken: bij Invest-NL werk je aan de wereld van morgen.

HR in cijfers

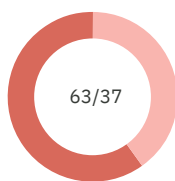

2023
Verhouding man-vrouw (%)

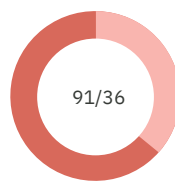
2022: 62/38
2021: 58/42

2023
Verhouding man-vrouw in leidinggevende posities (%)

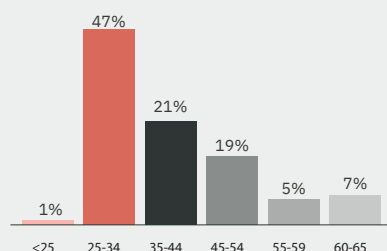
2022: 60/40
2021: 50/50

2023
Verdeling naar type contract (#)

2022: 67/21
2021: 50/24

Verdeling per leeftijdsklasse
(leeftijd in jaren)

Ziekteverzuim

4,5%

gemiddeld

2022: 4,8%
2021: 4,6%

Medewerkers en organisatie

Medewerkers en organisatie

Voor de tweede keer hebben wij nu in 2023 een medewerkerstevredenheidsonderzoek (MTO) uitgevoerd om wederom inzicht te krijgen in het welzijn en de beleving van onze medewerkers. Daarnaast was het doel feedback en ideeën op te halen waarmee we gezamenlijk kunnen bouwen aan een fijne bedrijfscultuur. De uitkomsten van het MTO 2023 geven een overall stijging van de scores weer. De medewerkers geven aan meer plezier in het werk te hebben en zijn trots op Invest-NL als werkgever. De interne communicatie is verbeterd en medewerkers worden beter betrokken en gehoord vinden ze. Men is bereid een steentje extra bij te dragen en men herkent zichzelf beter in een inspirerende toekomstvisie voor Invest-NL. Tegelijkertijd waren de uitkomsten kritisch op sommige thema's en in sommige (sub)teams. De uitkomsten hebben ons goede handvatten gegeven voor de verdere doorontwikkeling van onze organisatie en HR agenda. Mede naar aanleiding van het MTO zijn we aan de slag gegaan met een aantal verbeterpunten die we zorgvuldig monitoren:

Voor een efficiëntere organisatie is het nodig om onze werkprocessen en procedures te verbeteren, de medewerkers ervaren dit als complex en gelaagd. Ook het investeringsproces moet efficiënter, hier zijn reeds grote stappen in gezet. De middelen die beschikbaar zijn zoals de apparatuur en systemen is iets wat ontevredenheid geeft bij de medewerkers. Hier moet een verbeteringslag gemaakt gaan worden. Er wordt rolonduidelijkheid ervaren op zowel individueel als op team niveau, de interne samenwerking kan nog beter en we zijn terughoudendheid in het elkaar aanspreken en feedback geven.

Tot slot heeft de interne werkgroep Invest-NL de kernwaarden *Durf*, *Toekomstgericht*, *Bevlogen*, *Professioneel* en *Samenwerkingskracht* gelanceerd om deze kernwaarden door te vertalen in ons werk en leidend te laten zijn in de wijze waarop we samenwerken.

Medewerkers en organisatie

Groei van de organisatie

In 2023 hebben we in een aanhoudend krappe arbeidsmarkt veel nieuwe medewerkers (50) weten aan te trekken. Hiervoor is veel proactief search-werk verricht door recruitment op met name LinkedIn en via netwerken van de medewerkers. Alle vacatures worden eerst intern uitgezet, waarmee we de interne doorstroom van 16% medewerkers hebben gefaciliteerd. Daarnaast hebben we te maken gehad met een lage uitstroom van 7 medewerkers. Het verlooppercentage is daarmee 6% wat we als een acceptabel percentage zien. Het percentage medewerkers met een onbepaalde tijd contract is afgelopen jaar stabiel gebleven: 2023: 74%, 2022: 76%, 2021: 68%, 2020: 56%.

Met de benoeming van Jellie Banga als lid van de Raad van Bestuur en Jan Pieter Postma als CFRO is de Raad van bestuur van Invest-NL NV in 2023 uitgebreid van 1 naar 3 leden. Hiermee is een bestuurlijke basis gelegd voor de continuïteit en de verdere ontwikkeling van de organisatie.

Diversiteit en inclusie

Wij willen een organisatie zijn waarin iedereen zichzelf kan zijn, gelijke kansen krijgt en alles uit zichzelf kan halen, ongeacht gender, afkomst, leeftijd of geaardheid. Jaarlijks maken we een analyse van de samenstelling van de organisatie met als doel inzicht te hebben in de diversiteit van het team van Invest-NL. We kijken dan onder meer naar leeftijd, ervaring en gender. Zo kunnen we waar nodig bijsturen, waarbij we doelstellingen hebben bepaald die vastgelegd zijn in de SER-charter diversiteit welke 16 november 2023 door de Raad van Bestuur is ondertekend. Het is niet eenvoudig om met name bij Capital een goed evenwicht in genderidentiteit tot stand te brengen. Zowel in de relevante (technische en financiële) opleidingen als in de financiële sector zelf zijn vrouwen ondervertegenwoordigd. Hierdoor komen we in 2023 54/46% man/vrouw-verdeling uit. Het aantal vrouwen in een leidinggevende positie binnen Invest-NL is in de groei van de organisatie stabiel gebleven (2023 7 van 19 2022: 4 van 10). In 2022 is een werkgroep gestart met als doel de bewustwording op het gebied van diversiteit, gelijkheid en inclusie binnen de organisatie verder te vergroten. De werkgroep adviseert de Raad van Bestuur en organiseert activiteiten die passen bij de Invest-NL doelstellingen op dit gebied.

Werkcultuur

Wij vinden een goede work-life-balance belangrijk voor onze medewerkers en faciliteren dit door veel autonomie te bieden in werktijden en hybride werken. Daarnaast stellen we laptop, smartphone, ICT middelen en € 500,- per startende medewerker beschikbaar voor het inrichten van de thuiswerkplek. Er is actief aandacht voor teambuilding, er worden regelmatig personeelsuitjes en -borrels georganiseerd en eens per jaar een 24-uurs event buiten kantoor met de gehele organisatie voor een goede onderlinge binding, samenwerking en communicatie.

Duurzaam Invest-NL

Samen werken aan impact betekent ook zelf bewuste keuzes maken. Dit komt onder meer tot uiting in de werkgroep Duurzaam Inkopen die twee keer per week een kantoorlunch van de Buurtboer verzorgt, in de keuze voor vegan/vegetarische catering bij events en het geven van duurzame attenties als blijk van waardering. Onze uitbreiding van het kantoor op de vijfde verdieping is ingericht met tweedehands kantoor meubilair. Ons mobiliteitsbeleid is gericht op het stimuleren van duurzaamheid, zoals het gebruik van het openbaar vervoer.

Medewerkers en organisatie

Verzuim en vitaliteit

In 2023 was het ziekteverzuim 4,5% (2022: 4,8%, 2021: 4,6%). Het landelijk jaargemiddelde was volgens cijfers van het CBS in 2023 5,2% (tot en met Q3 2023) (2022: 5,6%, 2021: 4,9%) en bij financiële instellingen was dit 3,2% (tot en met Q3 2023) (2022: 3,2%, 2021: 2,8%). Een voorwaarde voor samen werken aan impact is dat onze medewerkers goed in hun vel zitten en een gezonde werkdruk ervaren. Ten behoeve van een vitaal team is begin 2023 een health check aan de medewerkers aangeboden en wordt er stapsgewijs verdere invulling gegeven aan vitaliteit en welzijn.

Vertegenwoordiging van medewerkers

Met de ondernemingsraad (OR) zijn in 2023 een aantal belangrijke onderwerpen opgepakt zoals het MTO, het vernieuwen van onze pensioenregeling, de verdere doorontwikkeling en inrichting van onze organisatie, zoals het creëren van nieuwe teamleidersposities bij Business Development en de inrichting en update van de organisatie principes.

"Doen wat we zeggen en zeggen wat we doen."

Meatable, een innovatief Nederlands bedrijf gevestigd in Leiden staat aan de vooravond van een voedselrevolutie met zijn kweekvleestechnologie.

Met de ambitie om vlees te produceren dat identiek is aan conventioneel vlees maar zonder de negatieve milieu-impact, heeft Meatable zich snel ontwikkeld tot een voorloper in deze snelgroeende industrie. Invest-NL investeerde € 15 miljoen in Meatable, deels gedekt door een garantie vanuit het InvestEU programma, waar Invest-NL in 2023 uitvoerend partner is geworden.

Krijn de Nood, CEO van Meatable, en Bastiaan Gielink, Senior Investment Manager bij Invest-NL, vertellen over het investeringsproces en de periode erna.

Over Meatable

Meatable is een Nederlands biotechnologiebedrijf dat zich richt op de ontwikkeling van kweekvlees, voornamelijk varkensvlees. Het bedrijf gebruikt geavanceerde biotechnologie om vlees te produceren met dezelfde smaak en textuur als traditioneel vlees, maar zonder de milieubelasting van conventionele veeteelt.

Meatable begint het proces met een klein monster van dierlijke stamcellen, die in het laboratorium worden gekweekt tot spier- en vetweefsel, en streeft ernaar dit proces te verfijnen en op te schalen voor commerciële productie.

Over de rol van Invest-NL

Bastiaan Gielink van Invest-NL denkt terug aan belangrijke momenten in het investeringsproces met Meatable. "Een belangrijk moment was het aanvullen van de financieringsronde tot minimaal € 30 miljoen, waarbij bestaande kleine aandeelhouders de laatste commitments hebben verzorgd," vertelt Gielink. "De InvestEU garantieregeling biedt voor ons de mogelijkheid om een deel van het risico af te dekken en verdere investeringen in latere rondes mogelijk te maken. We zijn daarnaast blij in de bereidheid van de EU om te investeren in kweekvlees." Ook de gesprekken met lead investor Agronomics waarom zij geloven in Meatable waren voor Invest-NL belangrijk in het investeringsproces.

Investeren is partnerschap

Gielink benadrukt de waarde van de deepdive in het product en de interactie met het leiderschapsteam van Meatable als bepalende factoren. "De rondleiding door de labfaciliteiten, bevlogen gesprekken met de researchers en de technische deepdives met hulp van onze Life Sciences and Health (LSH) collega's over de technologie waren bijzonder verhelderend," voegt hij toe. Deze momenten hebben niet alleen het vertrouwen in de technologie versterkt maar ook de relatie tussen Meatable en Invest-NL verdiept.

De ervaringen van Meatable

Krijn de Nood reflecteert op de samenwerking met Invest-NL. "Hoewel het investeringsproces in samenwerking met Invest-NL zelf niet veel verschilde van andere investeerders, was het gevoel van een sterke Nederlandse investeerder aan boord te hebben voor ons erg gunstig," legt de Nood uit. Hij benadrukt hoe de constructieve, betrokken en benaderbare houding van Invest-NL heeft bijgedragen aan een stabiele voortgang tijdens en na de financieringsronde. "Ik zie Invest-NL als heel belangrijk voor het tech startup ecosysteem."

Innovatief ondernemen

De Nood spreekt ook over de uitdagingen die komen kijken bij het werken aan zo'n baanbrekende innovatie. "Het managen van verwachtingen is cruciaal. We zijn gericht op een stapsgewijze benadering om te laten zien wat we kunnen, zonder te vervallen in 'overpromise' en 'underdeliver'. Onze nuchtere Nederlandse aanpak helpt ons denk ik om vertrouwen te bouwen door consistent te zijn in onze communicatie en levering," zegt hij. "Doen wat we zeggen en zeggen wat we doen."

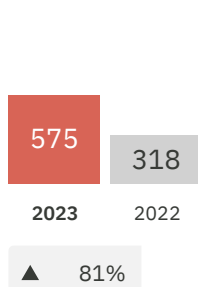
Met zicht op een productlancering in Singapore en de goedkeuring om proeverijen in Nederland te organiseren, ziet Meatable een spannende periode tegemoet waarin het Nederlandse en uiteindelijk het globale publiek kennis kan maken met kweekvlees. "Deze ontwikkelingen brengen ons dichterbij ons doel om kweekvlees toegankelijk te maken voor iedereen, met respect voor mensen, dieren en de planeet," concludeert de Nood.

Financiële resultaten 2023

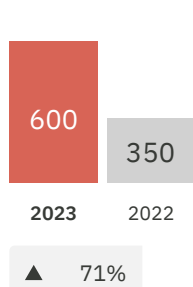
De financiële resultaten over 2023 werden gekenmerkt door het uitdagende investeringsklimaat wat druk zet op de waarde van een aantal investeringen. De ontwikkeling van de kosten waren in lijn met de verwachtingen. Bij de ontwikkelactiviteiten is het subsidiebudget volledig aangewend.

(bedragen x € miljoen)

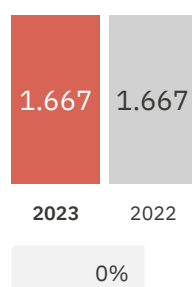
Balanstotaal

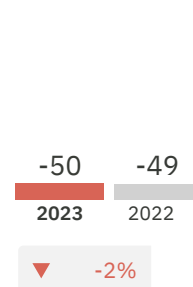
Gestort kapitaal

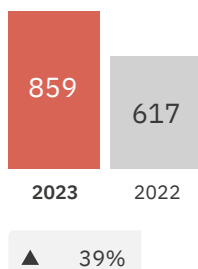
Begroot totaal kapitaal

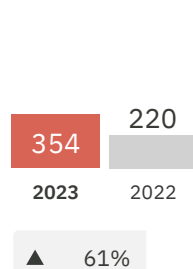
Nettoresultaat

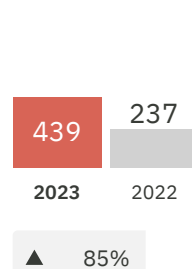
Gecommitteerd investeringsvolume cumulatief

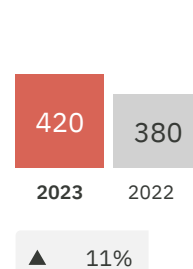
Waarde portefeuille per einde boekjaar

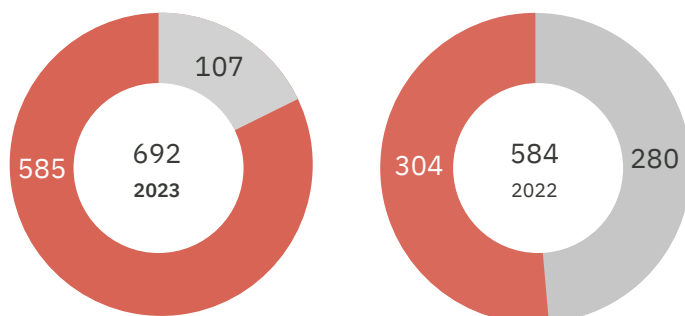
Gecommitteerd aan directe investeringen

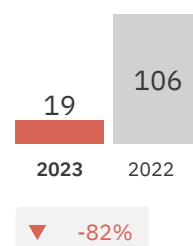
Gecommitteerd aan fondsen per jaareinde

Totaal gemobiliseerd kapitaal

Aangetrokken Europees kapitaal/garanties in boekjaar

- Gemobiliseerd kapitaal directe investeringen
- Gemobiliseerd kapitaal fondsen

Financiële resultaten 2023

Inzake de investeringsactiviteiten heeft Invest-NL in totaal netto € 859 miljoen gecommiteerd aan in totaal 82 investeringen. In 2023 zijn er voor € 181 miljoen aan investeringen uitgekeerd vanuit het kernkapitaal van Invest-NL. De waarde van de uitgekeerde portefeuille is per ultimo 2023 € 354 miljoen (2022: € 220 miljoen). Deze uitkeringen zijn mogelijk gemaakt door kapitaalstortingen van in totaal € 600 miljoen (2022: € 350 miljoen), welke onderdeel uitmaakt van de totale kapitaalbegroting door de Nederlandse overheid van in beginsel € 1,7 miljard. Daarnaast is vanuit de beschikbare mandaten vanuit het ministerie van Economische Zaken en Klimaat zoals DTF, DFF en DACI € 50 miljoen uitgekeerd.

Het geconsolideerde nettoresultaat van Invest-NL over het boekjaar 2023 na belastingen is € -49,5 miljoen (2022: € -48,5 miljoen). De verwachting was dat Invest-NL een aantal jaren een negatief resultaat zou genereren voordat de investeringsportefeuille substantiële positieve baten kan realiseren. Mede door het uitdagende investeringsklimaat heeft Invest-NL in 2023 op enkele investeringen een herwaardering moeten doorvoeren. Doordat Invest-NL zijn investeringen waardeert op reële waarde worden effecten van bedrijfseconomische ontwikkelingen en het uitdagende investeringsklimaat snel zichtbaar in de waarde van de investeringen. In de basis kan de grote risicobereidheid van Invest-NL, die vanuit zijn wettelijk mandaat is meegegeven, tot sterk fluctuerende resultaten leiden. De lange termijn verwachting ten aanzien van het financiële resultaat, zoals hierboven geformuleerd, blijft onveranderd waarbij naar verwachting ook in de toekomst het resultaat van jaar tot jaar zal blijven fluctueren.

De totale operationele baten bedroegen in 2023 € 13,8 miljoen (2022: € 10,4 miljoen). Dit betreft de bijdrage van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat ten bate van de ontwikkelactiviteiten van Invest-NL. Er werden rente- en provisiebaten verantwoord van in totaal € 12,4 miljoen (2022: € 3,7 miljoen).

Daarnaast werd voor € 18,0 miljoen (2022: € 4,5 miljoen) aan negatieve gerealiseerde en voor € 28,0 miljoen (2022: € 28,1 miljoen) aan negatieve ongerealiseerde waardeveranderingen geboekt. Er vielen per saldo voor € 1,1 miljoen aan krediet- en garantievoorzieningen vrij (2022: € 5,2 miljoen stijging). De eindstand van de ECL voorziening per einde boekjaar is € 4,6 miljoen (2022: € 6,8 miljoen). Dit betreffen voorzieningen die vanuit IFRS-regelgeving worden getroffen bij het aangaan van niet uit de balans blijvende verplichtingen en zijn daarmee niet een gevolg van verslechtering van de kredietwaardigheid gedurende de verslagperiode.

De totale operationele lasten inclusief de eerder genoemde lasten voor ontwikkelactiviteiten bedroegen € 29,6 miljoen (2022: € 25,7 miljoen) en bestonden, naast de hierboven genoemde voorzieningen, hoofdzakelijk uit personeelskosten voor zowel uitvoerende als ondersteunende functies (€ 16,8 miljoen, 2022: € 12,0 miljoen), accountants- advieskosten (€ 7,8 miljoen, 2022: € 4,9 miljoen) en operationele kosten waaronder ICT (€ 0,9 miljoen, 2022 € 0,8 miljoen). De hierboven genoemde advieskosten hebben met name betrekking op de inhuur van specialisten voor diverse Business Development projecten. Binnen de operationele lasten werden tevens management fees van € 1,2 miljoen voor met name het Dutch Future Fund en het Dutch Alternative Credit Instrument verantwoord (2022: € 1,3 miljoen). Het betreft hier het management, van bovengenoemde mandaten, dat door EIF wordt uitgevoerd.

Invest-NL waardeert alle huidige investeringen op reële waarde. In de jaarrekening wordt verder gespecificeerd hoe Invest-NL tot de waardebepaling van zijn investeringen is gekomen.

Vooruitblik 2024

Invest-NL heeft in de eerste vier jaar van haar bestaan een goede basis kunnen leggen om als volwaardige National Promotion Institute te kunnen functioneren. Binnen de eerder in dit verslag uiteengezette kernthema's is er volop vraag naar zowel de investerings- als ontwikkelingsactiviteiten van Invest-NL. Deze thema's zullen daardoor ook centraal blijven staan in de strategie van Invest-NL voor de komende jaren. De machtigingswet van Invest-NL biedt echter nadrukkelijk de ruimte om onze rol als NPI verder te verbreden. Deze verbreding is reeds in gang gezet door onder andere de opzet van het Deep Tech Fund, de lancering voor een specifiek programma aanpak verduurzaming onderwijshuisvesting en de opzet van de Beschermingsvoorziening Economische veiligheid. Invest-NL is ervan overtuigd dat deze verbreding belangrijk is.

Naast onze focus op een carbonneutrale en circulaire economie zullen wij daarom ook kijken welke rol wij moeten spelen op andere impactthema's zoals biodiversiteit en water. Ook als we kijken naar andere grote maatschappelijke uitdagingen op het gebied van gezondheidszorg, sleuteltechnologieën, agrifood en eiwittransitie zien we dat we een belangrijke rol kunnen spelen in het oplossen van financieringsknelpunten en het verbeteren van het investeringsklimaat voor innovatieve bedrijven. Tegelijkertijd leiden geopolitieke ontwikkelingen ertoe dat we in Nederland en in Europa ons steeds bewuster zijn van het feit dat we een moderne versie van industriebeleid hebben te voeren. Gericht op open strategische autonomie, op economische veiligheid en op het behoud van concurrentiekracht en vitale waardeketens. Ook zijn we in Nederland en in Europa zoekende naar een effectief antwoord op de industriepolitieke inzet vanuit de Verenigde Staten en China rondom energie en grondstoffen. Deze maatschappelijke en economische uitdagingen zullen niet voldoende door de markt alleen kunnen worden opgepakt en vragen derhalve om een assertiever publiek optreden. Publieke financieringsinstellingen zoals Invest-NL kunnen daarbij een belangrijke rol spelen. We moeten onszelf daarbij wel bewust blijven primair daar te opereren waar de markt niet, nog niet of niet geheel wil of kan voorzien in de benodigde financiering.

Vanuit de ambitie maximaal bij te dragen aan de realisatie van maatschappelijke transitie staat Invest-NL open voor een bredere inzet van haar mandaat en additionele rollen passend bij een nationale financierings- en ontwikkelingsinstelling, en we zien daar veel kansen voor. Niet limitatief gaat het dan onder andere om het

ontwikkelen van blended finance producten samen met het Nationaal Groeifonds, gespecialiseerde thematische fondsen, aanvullende opdrachten/programma's om bepaalde transitie te versnellen en verdere bundeling van initiatieven gericht op financiering van duurzaamheid en innovatie. Wij hebben er kennis van genomen dat in de Tweede Kamer, in diverse verkiezingsprogramma's en door onder andere de Raad voor de Leefomgeving en Infrastructuur en de Wetenschappelijke Raad voor Regeringsbeleid wordt gepleit voor de vorming van een nationale investeringsbank of andere vormen van krachtenbundeling tussen Invest-NL en bestaande publieke organisaties en/of instrumenten. Mede op basis van de ervaringen van andere Europese national promotional institutes herkennen we deze pleidooien en zullen we ons constructief opstellen bij eventuele politieke wensen hiertoe van een nieuw kabinet.

De omgeving waarin Invest-NL opereert blijft zeer dynamisch. 2024 wordt wederom een spannend jaar voor vele bedrijven, en al helemaal voor de innovatieve start- en scale-ups waar we intensief mee samenwerken. De afgelopen jaren hebben ons laten zien dat we moeten leren omgaan met grote onzekerheden zoals volatiele energieprijzen en aanhoudende geopolitieke spanningen. Op vrijwel alle terreinen blijven private investeerders voorzichtig. Hierdoor kan er een grotere vraag ontstaan naar de diensten van Invest-NL. Wij zullen, net als private investeerders, de bedrijven in onze portefeuille zorgvuldig volgen en waar nodig en mogelijk ondersteunen in hun ontwikkeling. Ons streven is daarnaast om verder te groeien in onze activiteiten op het gebied van financiering van moeilijke projecten zoals *first time plants*. Ook zal onze investeringsinspanning in deep tech toenemen en zullen we onze rol

Vooruitblik 2024

als implementing partner van InvestEU verder materialiseren door de inzet van overeengekomen garanties en het onderzoeken en opzetten van nieuwe programma's.

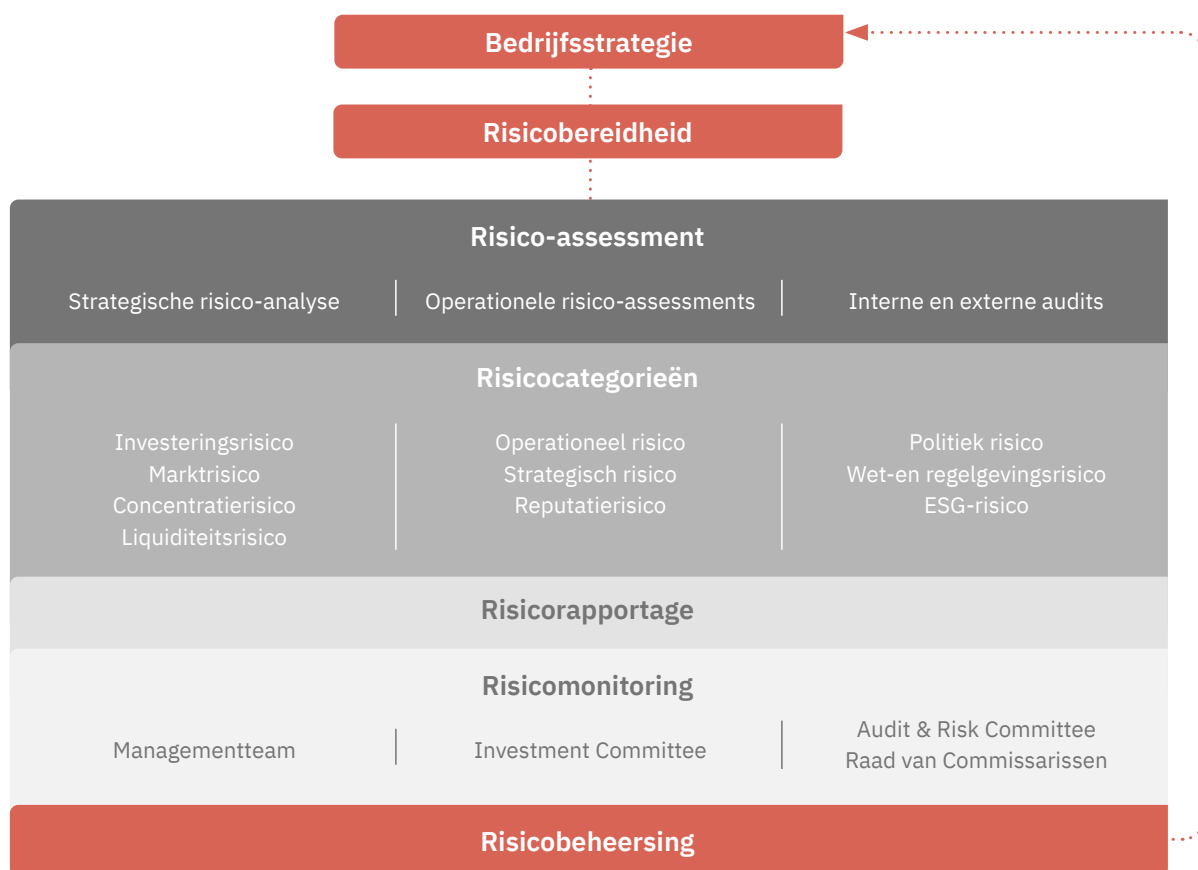
Risicomanagement

Invest-NL wil maatschappelijke impact realiseren daar waar de markt dat nog niet of niet volledig kan. Daarvoor moeten we bereid zijn grote risico's te nemen. Invest-NL hecht daarom veel waarde aan een sterk en evenwichtig risicomanagementsysteem waarbij we een verantwoorde bedrijfsvoering realiseren en bewust risico's kunnen nemen. We willen daarbij ons risicobeleid en onze risicoblootstelling transparant kunnen verantwoorden richting onze stakeholders. We evalueren ons risicomanagementsysteem regelmatig en passen dit aan waar nodig. In dit hoofdstuk lichten we toe hoe wij ons risicobeheer vormgeven en uitvoeren.

Risicoraamwerk

Het risicoraamwerk geeft het proces van risicomanagement binnen Invest-NL weer. Het vertrekpunt van het risicoraamwerk is de strategie en kwalitatieve risicobereidheidsverklaring zoals opgesteld door de Raad van Bestuur. De

risicobereidheidsverklaring refereert daarbij aan de activiteiten en ambities zoals geformuleerd in de strategie van Invest-NL en wordt jaarlijks herijkt. Het risicoraamwerk geeft daarmee de cyclus risicobereidheid, -assessment, -monitoring en -beheersing weer.

Risicomanagement

Risico-governance

De Raad van Bestuur is verantwoordelijk voor het systeem van risicobeheersing en interne controle, rapporteert hierover en legt verantwoording af aan de Raad van Commissarissen en de Audit & Risk Committee.

Het risicomanagement is binnen Invest-NL georganiseerd in lijn met het zogenaamde 'Three lines of defence'-model. De Raad van Bestuur van Invest-NL is in 2023 uitgebreid van 1 naar 3 leden waardoor het three lines of defense model vanaf 1 september 2023 als onderstaand is ingericht.

Risicomanagement

Eerste lijn

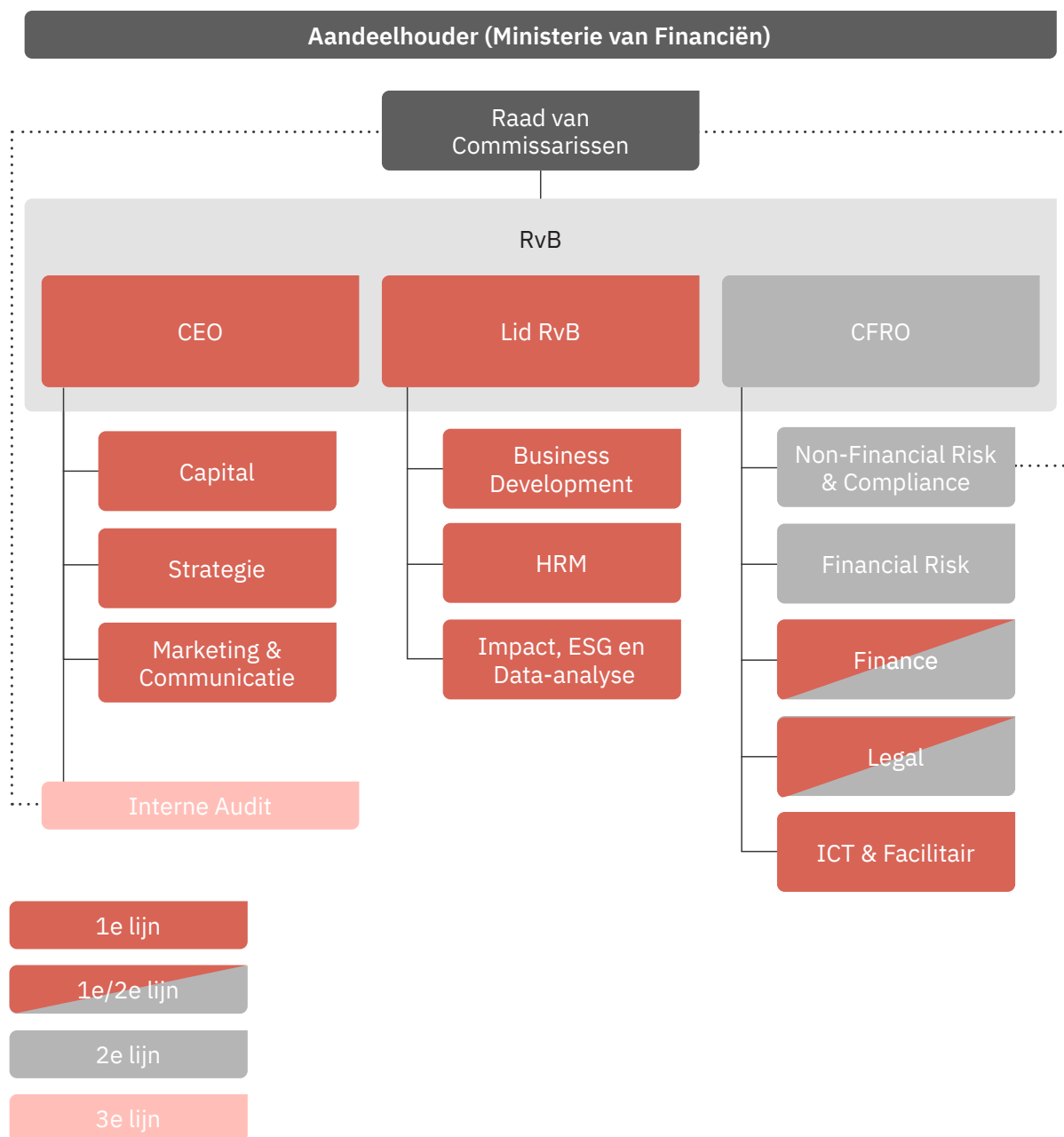
De eerste lijn, met de afdelingen Capital en Business Development als kern, is primair verantwoordelijk voor de realisatie van de investerings- en business development strategie en voor het managen van de risico's die met de bedrijfsvoering samenhangen. Het lijnmanagement

is eigenaar van de relevante risico's en verantwoordelijk voor het daadwerkelijk beheersen van deze risico's.

Tweede lijn

De tweede lijn is verantwoordelijk voor de kaders en ondersteuning van de eerste lijn bij de

Three lines of defence model

Risicomanagement

beheersing van de risico's. De tweede lijn monitort of de beheersing van risico's binnen Invest-NL dekkend en effectief is. De tweede lijn ondersteunt, coördineert en bewaakt of de eerste lijn haar verantwoordelijkheden ook daadwerkelijk neemt. In dat kader heeft de tweede lijn onder meer de taak om bewustzijn te creëren en uit te dagen, te adviseren en te rapporteren over de stand van zaken ten aanzien van het beheersen van de risico's. Binnen de tweede lijn zijn de volgende rollen ingericht: Financial Risk en Non-financial Risk & Compliance. De afdelingen Finance en Legal bevatten deels eerste lijns en deels tweede lijns taken.

Derde lijn

De derde lijn wordt gevormd door Internal Audit. Internal Audit voorziet het bestuur van aanvullende zekerheid over de kwaliteit van sturing en beheersing van de risico's. Internal Audit controleert of het samenspel tussen de eerste en tweede lijn goed functioneert en velt daarover een objectief, onafhankelijk oordeel met aanbevelingen tot verbetering. Deze functie is onafhankelijk van de eerste en tweede lijn. Invest-NL heeft de interne audit rol uitbesteed.

In 2022 heeft Invest-NL een Functionaris Gegevensbescherming (Data Protection Officer) benoemd die toezicht houdt op onze toepassing en naleving van de Algemene Verordening Gegevensbescherming. De Functionaris Gegevensbescherming heeft een onafhankelijke rol binnen Invest-NL en wordt ingevuld door een externe partij. Deze functionaris wordt in het organisatiemodel van Invest-NL als onderdeel van de compliance functie gezien.

Risicobereidheid en bedrijfsstrategie

Invest-NL is opgericht om maatschappelijke impact te realiseren. Invest-NL investeert waar de markt dat (nog) niet of (nog) niet voldoende doet. Dit impliceert dat Invest-NL significante risico's moet lopen om zijn doelen te bereiken. Tegelijkertijd werkt Invest-NL met

publiek kapitaal voor de investeringsactiviteiten en met overheidsbijdrage voor de Business Development activiteiten. De significante risico's en het werken met publiek kapitaal onderstrepen in combinatie de noodzaak van een transparant en gedegen risicomanagement.

Het risicomanagement moet zo zijn ingericht dat Invest-NL in staat is om de (langetermijn)doelen te realiseren. Dit wordt gerealiseerd met een risicomanagementfunctie die kaderscheppend is en de organisatie uitdaagt in het verantwoord nemen en beheersen van risico's. Daarnaast moet de risicomanagementfunctie flexibel zijn om te kunnen inspelen op de snelle ontwikkeling van Invest-NL en de daarbij horende veranderingen in koers, rollen, werkterreinen en omgevingsfactoren.

Risicobereidheidsverklaring

De kwalitatieve risicobereidheidsverklaring is opgesteld voor de in het onderstaande model genoemde risicocategorieën, welke relevant zijn voor Invest-NL. De risicobereidheid ten aanzien van investerings- en marktrisico's zijn kwantitatief uitgewerkt in het investeringsbeleid van Invest-NL. De mate waarin Invest-NL bereid is tot het nemen van risico's om zijn doelstellingen te realiseren, verschilt per doelstelling en per risicocategorie.

De te onderkennen risico's zijn vastgelegd in diverse beleidsdocumenten, handboeken en regelingen. De risicobereidheid voor deze risicocategorieën wordt in beginsel bepaald door op hoofdlijnen kwalitatief per categorie te classificeren welk risico Invest-NL bereid is te lopen. Hierbij hanteren we een vijfpuntsschaal.

In de onderstaande tabel lichten we de indeling per risicocategorie en de risicobereidheid toe. Hoewel deze kwalitatieve classificatie in principe voor een langere periode vaststaat, wordt deze periodiek herijkt en opnieuw vastgesteld door de Raad van Bestuur en voorgelegd aan de Raad van Commissarissen. Ten opzichte van 2022 is de risicobereidheid van Invest-NL onveranderd gebleven.

Risicomanagement

Vijfpuntsschaal

Zeer laag

Focus op risico vermijden of zeer veilige opties met zeer laag restrisico en indien van toepassing ook een zeer laag rendement

Laag

Focus op veilige opties met laag restrisico en indien van toepassing ook een laag rendement

Gemiddeld

Focus op opties met gemiddeld risico/rendementsprofiel

Hoog

Focus op opties met een hoger dan gemiddeld risico/rendementsprofiel

Zeer hoog

Focus op opties met een zeer hoog risico/rendementsprofiel

Risicomanagement

Risico	Definitie	Risicobereidheid
Strategisch risico	Het risico van het niet volgen van de juiste route die fasegewijs moet worden gevolgd om de doelstellingen van Invest-NL te bereiken. Het strategisch risico wordt beïnvloed door aannames over externe gebeurtenissen en/of ontwikkelingen op verschillende gebieden zoals: technologie, politiek, conjunctuur, concurrentie, markt of consumentengedrag.	Invest-NL is opgericht om impact te maken en is erop gericht om de juiste stappen te nemen om dit doel te bereiken. Invest-NL opereert echter in een complexe en dynamische omgeving, inherent daaraan is een zekere mate van blootstelling aan strategisch (executie)risico.
Investeringsrisico	Het risico dat moet worden afgeboekt op de waarde van een investering als gevolg van bedrijfsspecifieke (sector)ontwikkelingen.	Invest-NL is opgericht om impact te maken en te investeren waar de markt dat niet of niet volledig doet. Onderdeel daarvan is openstaan voor investeringsmogelijkheden met een zeer hoog risico/rendementsprofiel. Op die manier kan Invest-NL financieerbaar maken wat niet financieerbaar lijkt.
Marktrisico	Het risico van waarderingsverlies of vermindering van verwachte inkomsten als gevolg van ongunstige veranderingen in de macro-economie zoals rente en conjunctuurschommelingen.	Invest-NL is opgericht met een langetermijnfocus. De funding bestaat uit 100% overheidsfinanciering. Invest-NL wil zijn mandaat uitvoeren en zich niet onnodig laten beperken door het marktrisico te beperken of tegen (hoge) kosten te mitigeren. Invest-NL kan investeren op de lange termijn en accepteert daarmee effecten van kortere economische (rente) schommelingen op zijn resultaat.
Concentratierisico	Het risico dat verband houdt met een grote concentratie van de investeringen in bepaalde activa, activa-categorieën, markten of met bepaalde tegenpartijen.	Invest-NL is opgericht om te investeren waar de markt dat niet of niet volledig doet. Onderdeel daarvan is openstaan voor grotere geconcentreerde volumevervestingen die nodig zijn voor de maatschappelijke transitie waarin Invest-NL opereert. Tegelijkertijd wil Invest-NL vanwege zijn langetermijnfocus niet afhankelijk worden van het succes van een of enkele investeringen.

Risicomanagement

Risico	Definitie	Risicobereidheid
Liquiditeitsrisico	Het risico dat Invest-NL op enig moment niet aan zijn financiële verplichtingen kan voldoen.	Invest-NL wil prudent opereren als staatsdeelneming en in staat zijn te allen tijde aan zijn financiële verplichtingen te kunnen voldoen.
Operationeel risico	Het niet-financiële risico dat de organisatie of haar positie verslechtert door operationele incidenten.	Invest-NL wil als staatsdeelneming professioneel opereren en het beperken van operationele risico's hoort daarbij. Invest-NL wil daarbij proportioneel opereren en accepteert dat een zekere mate van operationeel risico onderdeel is van zijn bedrijfsvoering.
ESG-risico	Het risico dat Invest-NL's positie verslechtert omdat de activiteiten blootstaan aan risico's op het gebied van milieu, duurzaamheid, sociale prestaties en behoorlijk bestuur.	Invest-NL is opgericht om positieve maatschappelijke impact te maken. Een hoog ESG-risico past daar niet bij. Invest-NL zal in zijn activiteiten en investeringen ESG-risico's nooit volledig kunnen vermijden maar wil deze risico's wel zorgvuldig afwegen en beperken.
Politiek risico	Het risico dat negatieve impact ontstaat bij Invest-NL door lokale of internationale politieke onrust of ontwikkelingen.	Invest-NL is een staatsdeelneming. Politiek risico is daardoor per definitie van toepassing. Invest-NL zal in het beheersen van dit risico de politiek blijven wijzen op de onafhankelijke opzet en het langetermijndoel van Invest-NL. In beginsel accepteert Invest-NL echter dat politieke veranderingen impact kunnen en zullen hebben op de organisatie.
Wet- en regelgevingsrisico	Het risico dat bepaalde gevolgen zich zullen voordoen doordat Invest-NL zich geen of onvoldoende rekenschap heeft gegeven van geldende wet- en regelgeving, gedragscodes en zelfregulering die op de organisatie van toepassing zijn.	Invest-NL wil als staatsdeelneming voldoen aan wet- en regelgeving en beoordeelt zijn zakenpartners ook op dit punt.
Reputatierisico	Het niet-financiële risico dat de positie van Invest verslechtert vanwege een negatieve naam, perceptie of reputatie onder stakeholders al dan niet veroorzaakt door risico's uit de andere categorieën.	Invest-NL heeft ambitieuze doelen en veel stakeholders met diverse belangen. Daarnaast is er veel publieke belangstelling voor Invest-NL. Omdat de organisatie opereert in een omgeving met hoge financiële risico's en complexe impactafwegingen zal negatieve berichtgeving over Invest-NL niet geheel te vermijden zijn. Invest-NL heeft daarom een hoge risicobereidheid als het gaat over reputatierisico's voortvloeiende uit het uitvoeren van zijn beleid en mandaat. Invest-NL streeft ernaar om met een professionele organisatie en een goede uitvoering van het adviserings- en investeringsproces zijn operationele risico te beperken. De risicobereidheid ten aanzien van reputatierisico's voortvloeiende uit operationele risicogebeurtenissen is daarom laag.

Risicomanagement

Risico-assessment, monitoring en beheersing

Risk Management monitort risico's en rapporteert daar ieder kwartaal over aan de Raad van Bestuur en de Audit & Risk Committee. De Audit & Risk Committee brengt verslag uit aan de Raad van Commissarissen over risico-gerelateerde onderwerpen. De Audit & Risk Committee bespreekt onder andere op basis van kwartaalrapportages en periodieke interne en externe auditrapporten de beheersing van risico's door Invest-NL. Per risicocategorie wordt hierna toegelicht hoe risico's beoordeeld zijn en hoe het risicomanagement daadwerkelijk vorm heeft gekregen.

Strategisch risico

Invest-NL analyseert risico's op verschillende manieren binnen de organisatie. Startpunt daarbij is de strategische risicoanalyse. De directie heeft deze jaarlijks terugkerende risicoanalyse uitgevoerd als onderdeel van de strategieupdate. De resultaten van de analyse zijn voorgelegd aan en besproken met de Raad van Commissarissen. 3 centrale risico's uit deze analyse en beheersingsmaatregelen ten aanzien van deze risico's zijn onderstaand weergegeven.

Risico	Beheersingsmaatregel
De ambitie om de rol en impactbereik van Invest-NL te verbreden wordt negatief beïnvloed door (trage of voor Invest-NL negatieve) politieke besluitvorming door een andere politieke koers en/of prioriteiten en leidt tot onvoldoende voortgang ten aanzien van (nieuwe) mandaten.	Het blijven voeren van een actieve dialoog en stakeholdermanagement. Daarbij blijft Invest-NL draagvlak zoeken voor de strategische verbreding van Invest-NL en de specifieke mandaten in het bijzonder. Cruciaal daarbij is de toegevoegde maatschappelijke waarde van de (verbreding van) het Invest-NL mandaat te onderbouwen en te verduidelijken.
De ambitie om de rol en impactvisie van Invest-NL te verbreden leidt tot minder focus, interne onduidelijkheid, opschalingsproblemen, risico van verwatering en daardoor minder effectiviteit en minder impact van zowel de business development als de investeringsactiviteiten	Voor nieuwe substantiële activiteiten zal in het beginstadium capaciteit worden vrijgemaakt. De opzet van nieuwe activiteiten is een belangrijke taak voor het nieuwe Raad van Bestuur lid welke verantwoordelijk is voor new business development. Ondersteunende functies vanuit procesmanagement), finance, legal, HRM, ICT en Compliance worden daarnaast in een vroeg stadium betrokken.
Het is voor stakeholders zoals de politiek, markt en medewerkers niet duidelijk genoeg welke impact Invest-NL maakt waardoor draagvlak afneemt waardoor de strategische voortgang stopt en er minder impact wordt gerealiseerd.	Het vastleggen en rapporteren en communiceren over kwalitatieve en kwantitatieve impact van business development en investeringsactiviteiten. Daarnaast zal de communicatieagenda verder worden verdiept waarbij het uitgangspunt van de strategie (blijvende focus op maatschappelijke transities) duidelijk naar voren blijft komen in woord, beeld en daad.

De organisatie heeft in 2023 reeds invulling kunnen geven aan de genoemde beheersingsmaatregelen en zal daar in 2024 verder vorm aan geven.

Investeringsrisico

Invest-NL gebruikt het kapitaal van de aandeelhouder voor de investeringsactiviteiten. Op basis van de Machtigingswet dient Invest-NL met zijn investeringsactiviteiten een normrendement te behalen. Dit normrendement is door de aandeelhouder in de loop van 2023, ruim drie jaar na oprichting, vastgesteld op 2% netto voor de komende jaren. Investeringsactiviteiten dienen

daarnaast zoveel mogelijk marktconform gedaan te worden. Invest-NL heeft een langetermijnvisie ten aanzien van investeringen en kan daardoor wachten op goede exit-momenten.

Investeringsrisico's worden met name op individuele basis geanalyseerd. Voor iedere investering wordt door een dealteam van Capital een investeringsvoorstel gemaakt waarin voor het investeringsbesluit relevante aspecten worden geanalyseerd zoals: het management, de business case, het ontwikkelstadium van het bedrijf, de markt, concurrentie en de co-investeerders. Het

Risicomanagement

investeringsbesluit wordt samen met risico opinie van Financial Risk voorgelegd aan de Investment Committee. De Investment Committee besluit of, en zo ja, tegen welke voorwaarden de investering kan worden gedaan. Na een positief besluit volgen er nog een *know your client*-opinie van Compliance, een staatssteunopinie van Legal en een ESG/impact-opinie van de ESG/impact Officer. Indien 1 van deze opinies negatief is wordt het voorstel wederom voorgelegd aan de Investment Committee. Daarnaast worden afgesloten investeringen periodiek gereviseerd en beoordeeld door de dealteams van Invest-NL en ter goedkeuring voorgelegd aan het Investment Committee.

Op maandelijkse basis wordt aan de Raad van Bestuur gerapporteerd over de kwantitatieve risico-ontwikkeling van de gehele portefeuille en wordt deze getoetst aan de limieten zoals vastgesteld in het investeringsbeleid. In de jaarrekening is de kwantificering van het investeringsrisico verder uitgewerkt. Invest-NL is met zijn investeringsactiviteiten in 2023 binnen de grenzen van zijn risicobereidheid gebleven. De schuldfinancieringen zitten grotendeels in de Ratingklasse CCC/C, wat onderstreept dat Invest-NL gebruik maakt van haar hoge risicobereidheid om haar strategische doelen te realiseren.

In 2023 is een analyse opgesteld door de afdeling Financial Risk ten aanzien van de oorzaken van, en de ontwikkelingen in de (mogelijke) probleeminvesteringen in de portefeuille van Invest-NL. Het betreft hier investeringen aan bedrijven die te kampen hebben met achterblijvende ontwikkelingen. Deze analyse bevestigt dat de uitdagingen waarmee een aantal van deze ondernemingen kampen grotendeels voorkomen uit het inherente risicovolle karakter van deze ondernemingen maar deels ook het gevolg zijn van uitdagende marktomstandigheden, met name op het gebied van het ophalen van nieuw kapitaal. De analyse onderstreept het belang van het beoordelen van het management van de onderneming alsmede het kritisch beoordelen van de business case en het doorvragen over hoe de onderneming omgaat met mogelijke tegenvallers. Daarnaast kwam ook het belang van het inzetten van Europese garanties op zeer risicovolle investeringen naar voren.

Marktrisico

Invest-NL wordt voor 100% gefinancierd vanuit de Nederlandse Staat (eigen vermogen) waardoor Invest-NL ten aanzien van de *funding* niet blootstaat aan korte termijn renterisico's. Wel zal in de bepaling van het lange termijn normrendement voor Invest-NL de lange termijn rentevoet als één van de factoren voor de bepaling en periodieke herijking van dit rendement worden meegenomen.

Stijgende grondstof- en energieprijzen, een krappe arbeidsmarkt en een verslechterde investeringsmarkt voor hoog risico investeringen zijn merkbaar bij een substantieel deel van de portefeuillebedrijven en hebben in een aantal gevallen geleid tot negatieve herwaarderingen. Bij de schuldposities en herwaarderingen wordt waar nodig rekening gehouden met een hogere marktrente. De toelichtingen 2 en 13 in de jaarrekening illustreren de acceptabele gevoeligheid van de financiële activa en onherroepelijke verplichtingen als gevolg van neerwaartse bedrijfsspecifieke of bredere marktontwikkelingen.

Concentratierisico

Invest-NL heeft op basis van zijn strategie een investeringsafbakening opgesteld, waarbij tevens wordt gewaarborgd dat de groei van de portefeuille in verschillende sectoren plaatsvindt waarbij er zowel direct als indirect kan worden geïnvesteerd; per categorie zijn daarbij maximale exposures opgesteld.

Daarnaast heeft Invest-NL in het investeringsbeleid concentratielimieten vastgesteld, waarbij de aangegeven exposure vanuit het kernmandaat van Invest-NL op een enkele tegenpartij niet meer mag zijn dan € 50 miljoen. Ook mogen de aangegeven 25 grootste exposures niet meer bedragen dan de helft van het totaal begrote kapitaal voor Invest-NL. Gedurende de verslagperiode bleef Invest-NL ruim binnen deze limieten.

Invest-NL brengt in zijn strategie focus aan ten aanzien van investeringen gericht op een carbon-neutrale en circulaire economie. Ook binnen deze focus zijn de exposures divers van aard, wat een verdere spreiding van risico's met zich meebrengt en zal brengen.

Risicomanagement

Liquiditeitsrisico

De funding van Invest-NL over de verslagperiode ten aanzien van de investeringsactiviteiten, bestond uit kapitaalstortingen vanuit het ministerie van Financiën en specifieke mandaten vanuit het ministerie van Economische Zaken en Klimaat en de provincie Noord-Brabant. Deze funding wordt aangehouden bij Nederlandse banken totdat de gelden nodig zijn voor investeringsactiviteiten. De ontwikkelactiviteiten van Business Development werden bekostigd vanuit een bijdrage van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat.

Invest-NL heeft zijn liquiditeitsproces zo ingericht dat de organisatie in staat is om aan zijn financiële verplichtingen te kunnen voldoen, gegeven de zeer lage risicobereidheid op dit risico. Uitgangspunt daarbij is dat Invest-NL tijdig additionele kapitaalstortingen en subsidievoorschotten vanuit de ministeries begroot en opvraagt, maar tegelijkertijd voorkomt dat onnodig hoge kasoverschotten moeten worden aangehouden bij Nederlandse banken. In 2023 heeft Invest-NL aan haar financiële verplichtingen kunnen voldoen. In de jaarrekening zijn de verschillende liquiditeitsposities naar contractuele looptijd weergegeven.

Operationeel risico

Invest-NL beheerst operationele risico's, waaronder het frauderisico, onder andere door middel van het registreren en opvolgen van risk events. Risk events zijn gebeurtenissen die (mogelijk) kunnen leiden tot een verlies (financieel of reputationeel). Ieder kwartaal wordt daarover gerapporteerd aan de Raad van Bestuur en de Audit & Risk Committee. In de verslagperiode heeft Invest-NL geen risk events geregistreerd met materiële impact op de winst-en-verliesrekening en/of reputatie.

Er zijn in 2023 geen (mededingings)klachten ontvangen. Er zijn tevens geen meldingen van

vermeende misstanden via de SpeakUp-regeling ontvangen. In november 2023 heeft Invest-NL twee interne vertrouwenspersonen benoemd naast de reeds eerder benoemde externe vertrouwenspersoon. In 2023 zijn er 2 meldingen gedaan aan de interne vertrouwenspersoon welke op een passende manier behandeld worden.

De Internal Auditfunctie voert jaarlijks een risicoanalyse uit als startpunt voor het interne auditplan, zo ook voor 2023. Als onderdeel van deze analyse heeft Internal Audit gesproken met vertegenwoordigers van diverse relevante afdelingen. Het belangrijkste aandachtsgebied voor Internal Audit in 2023 betrof het HR Payroll proces, betalingsverkeer, Impact en Privacy. Belangrijkste aanbevelingen hadden betrekking op het aanscherpen van het user management en centraliseren van het applicatiebeheer om te voorkomen dat medewerkers te veel bevoegdheden hebben.

Het opvolgen van de aanbevelingen van Intern Audit heeft de continue aandacht van Invest-NL. Over de voortgang hiervan wordt aan de Raad van bestuur en de Audit & Risk Committee gerapporteerd.

De externe accountant rapporteert jaarlijks in een management letter haar visie op de interne beheersing van Invest-NL, inclusief aanbevelingen voor verbetering. Deze visie en aanbevelingen zijn opgesteld in proportionele verhouding met de groeifase en ontwikkeling van Invest-NL. De eisen ten aanzien van interne beheersing zullen dan ook zwaarder worden naarmate de organisatie groter en complexer wordt. Een drietal belangrijke aanbevelingen in de management letter over 2022, die begin 2023 is gedeeld met de directie, alsmede de respons van het management op deze aanbevelingen, zijn in onderstaande tabel weergegeven.

Risicomanagement

Belangrijke aanbevelingen managementletter externe accountant	Management respons
Invest-NL heeft op onderdelen risico's, beheersmaatregelen en restrisico's vastgelegd. Echter, vindt er nog geen adequate (centrale) documentatie plaats van de uitgevoerde beheersmaatregelen door de 1ste lijn (business) en evenmin de monitoring op de effectiviteit door de 2de lijn (risk). Een dergelijk raamwerk biedt ook uitkomst voor de beheersing van niet-financiële informatie.	Invest-NL heeft in 2023 een opzet gemaakt voor proportioneel passend beheersingsraamwerk. Alhoewel er op diverse terreinen monitoringsacties worden uitgevoerd vindt er nog geen periodieke centrale documentatie plaats van deze monitoringacties. Deze centrale vastlegging zal in 2024 worden opgezet.
Invest-NL beschikt over een conflict of interest beleid waarin onder andere is beschreven hoe omgegaan dient te worden met gevoelige informatie, zoals voor beursfondsen. De afscherming en restricties voor de toegankelijkheid van dergelijke gevoelige informatie is nog niet ingeregeld.	Invest-NL heeft sinds de start van de organisatie beleid wat belangenverstreming tegengaat. In 2023 heeft de afdeling Compliance in aanvulling daarop een non-trading list ingevoerd om verder te verduidelijken dat in bepaalde beursgenoteerde aandelen niet gehandeld mag worden door medewerkers van Invest-NL. Daarnaast is de mogelijkheid gecreëerd om in een afgeschermd omgeving een dossier te behandelen. Opzet en toegang tot deze omgeving wordt door ICT op aansturing van Compliance ingericht.
Het verder aanscherpen van het beleid rondom het waarden van investeringen, door onder andere uitgebreidere verslaglegging van de IC besluiten inzake waarderings, het consistent gebruik maken van externe bronnen en het proactief vormen van dossiers met bewijsstukken die een waardering ondersteunen.	Vanaf 2023 worden de IC notulen opgesteld op een uitgebreidere en consistente wijze door de afdeling Financial Risk. De afdeling Financial Risk ziet vanuit haar 2e lijns rol tevens toe op een consistente aanpak en dossiervorming van waarderingsdossiers door de investeringsteams.

ESG risico

Invest-NL voert bij iedere investering een ESG-assessment uit, waarin onder andere wordt getoetst aan uitsluitingscriteria en ketenverantwoordelijkheidsvereisten zoals benoemd in het impact- en ESG-beleid van Invest-NL en het breder geldende MVO-beleid voor staatsdeelnemingen. Hierbij wordt onder andere gebruik gemaakt van de tool van EcoVadis, een breed geaccepteerde tool voor ESG-assessments. In het hoofdstuk 'Ons impact- en ESG-beleid' wordt toegelicht over hoe deze tool ingezet wordt. Daarnaast zijn ESG-vereisten verder geïntegreerd in het inkoop en aanbestedingsproces van Invest-NL en telt dit aspect steeds zwaarder mee in het gunnen van opdrachten aan wederpartijen. In 2023 hebben er zich geen majeure ESG-risico's ten aanzien van klanten of leveranciers gemanifesteerd.

Politiek risico

Invest-NL besteedt aandacht aan de communicatie en samenwerking met diverse overheidsinstellingen teneinde tijdig nieuwe ontwikkelingen te signaleren. Periodieke voortgangsoverleggen en rapportages vormen daarbij de basis. Daarnaast is nadrukkelijk de samenwerking gezocht met het ministerie van Economische Zaken en Klimaat op het gebied van Economische veiligheid, onderwijshuisvesting

en het ontwikkelen van de samenwerking met het Nationaal Groeifonds. Tevens worden nauwe contacten onderhouden met de Regionale Ontwikkelingsmaatschappijen.

Wet- en regelgevingsrisico

Invest-NL benadert het wet- en regelgevingsrisico door een brede opzet van de governance van Invest-NL waarin taken, verantwoordelijkheden en beleidsrichtlijnen zijn opgesteld die ondersteunen in de beheersing van het risico. Daarbij wordt actief overzicht gehouden van de relevante ontwikkelingen in wet- en regelgeving en wordt door de afdelingen Legal en Compliance tijdige opvolging geïnitieerd. In 2023 is opnieuw geanalyseerd in hoeverre de informatiebronnen die Invest-NL gebruikt afdoende zijn om op de hoogte te blijven van nieuwe of gewijzigde wet- en regelgeving. De analyse concludeert dat de huidige informatiebronnen volstaan.

Reputatierisico

Alle manifestaties van risico's, genoemd in deze sectie, kunnen reputatierisico's tot gevolg hebben. Primair dient dit risico dan ook beheerst te worden door de beheersingsmaatregelen zoals deze zijn genoemd bij deze andere risico's. Invest-NL monitort wat er over de organisatie in de media wordt gezegd en bekijkt per geval of een uiting vraagt om een (re)actie. Over het algemeen

Risicomanagement

waren publieke uitingen over Invest-NL positief in 2023. Ook laten de eerste resultaten van het

klanttevredenheidsonderzoek een stijgende lijn zien in de mening van stakeholders over Invest-NL.

In control statement

De Raad van Bestuur is verantwoordelijk voor het risicomanagement binnen Invest-NL. In dit hoofdstuk is beschreven hoe het risicomanagement is georganiseerd en hoe actief wordt omgegaan met de voor Invest-NL relevante risico's. Ook is beschreven hoe de Raad van Bestuur de Raad van Commissarissen en de Audit & Risk Committee informeert over het risicomanagement.

Op basis van het bovenstaande en de in 2023 uitgevoerde activiteiten ten aanzien van risicomanagement verklaart de Raad van Bestuur van Invest-NL dat:

- dit verslag in voldoende mate inzicht geeft in werking en tekortkomingen van de interne risicobeheersings- en controlesystemen;
- voornoemde systemen een redelijke mate van zekerheid geven dat de financiële verslaggeving geen onjuistheden van materieel belang bevat;
- het naar de huidige stand van zaken gerechtvaardigd is dat de financiële verslaggeving is opgesteld op basis van het continuïteitsprincipe; en
- in het verslag de materiële risico's en onzekerheden zijn vermeld die relevant zijn ter zake van de verwachting van de continuïteit van Invest-NL voor een periode van twaalf maanden.

Amsterdam, 8 mei 2024

Invest-NL N.V.

Rinke Zonneveld

Jan Pieter Postma

Jellie Banga

3. Governance

Raad van Bestuur

Rinke Zonneveld
(1972, Nederland)

CEO Invest-NL N.V. en statutair bestuurder Invest-NL Capital N.V. en Invest-NL Business Development B.V.

- Directielid sinds 1 september 2022
- Eerste termijn loopt af op 1 september 2026

Achtergrond

Brede ervaring op het snijvlak van de private en publieke sector, met sterke focus op innovatie, ondernemerschap en duurzaamheid. Rinke begon zijn loopbaan bij het ministerie van Economische Zaken en was daar onder meer directeur Industriebeleid en directeur Ondernemerschap. Sinds eind 2013 was hij algemeen directeur van InnovationQuarter, de regionale ontwikkelingsmaatschappij voor Zuid-Holland. De afgelopen jaren was hij tevens voorzitter van de gezamenlijke ROM's. Rinke is commissaris (bezoldigd) bij de Rabobank Rotterdam. Afgelopen jaren heeft hij diverse toezichthoudende en bestuursfuncties bekleed bij onder meer TNO, Biotech Campus Delft, Leiden Bioscience Park en Economic Board Zuid-Holland.

Verantwoordelijkheden

Rinke is CEO en voorzitter van de Raad van Bestuur van Invest-NL. Hij is eindverantwoordelijk naar de aandeelhouder en toezichthouder van Invest-NL en verantwoordelijk voor de aansturing van Marketing en Communicatie en Strategie

Jan Pieter Postma
(1975, Nederland)

Chief Financial & Risk Officer Invest-NL N.V., statutair bestuurder Invest-NL Capital N.V., Invest-NL Business Development B.V. en INNL Publiek-Private Product Structurering B.V.

- Directielid sinds 13 december 2019
- termijn loopt af op 1 juni 2027

Achtergrond

Heeft meer dan 20 jaar ervaring in het bankwezen; binnen ABN AMRO vervulde hij diverse managementrollen. Na de overstap naar Triodos Bank heeft Jan Pieter zich ontwikkeld op het gebied van finance, risk & control. Daarnaast heeft hij onder andere de ontwikkeling van de eerste duurzame hypotheek en investeringen in groene obligaties geïnitieerd. In zijn laatste rol was hij binnen Triodos Bank Nederland-directie verantwoordelijk voor Finance & Risk.

Verantwoordelijkheden

Jan Pieter is Chief Financial & Risk Officer en lid van de Raad van Bestuur van Invest-NL en verantwoordelijk voor de aansturing van Finance, Risk, Legal, Compliance, ICT en facilitaire zaken.

Jellie Banga
(1974, Nederland)

Lid Raad van Bestuur, statutair bestuurder Invest-NL N.V. en statutair bestuurder van Capital N.V. en Invest-NL Business Development B.V.

- Directielid sinds 1 september 2023
- Eerste termijn loopt af op 1 september 2027

Achtergrond

Jellie heeft meer dan 20 jaar ervaring in duurzaam financieren en investeren en een passie om kapitaal in te zetten voor maatschappelijke transitie. Jellie begon haar loopbaan bij ING waar zij verschillende (management-)rollen vervulde op het gebied van zakelijke kredietverlening, corporate strategie en als corporate secretaris. Van 2013 tot 2021 was zij lid van de Raad van Bestuur van Triodos Bank waar zij de rol van COO/CCO vervulde en verantwoordelijk was voor het aansturen van het Europese netwerk van de bank. In 2022/2023 was Jellie CEO van Impact Institute, een Amsterdamse scale-up gericht op het meten en waarderen van maatschappelijke impact. Jellie is lid van de Raad van Commissarissen van Invest International en van Lendahand.

Verantwoordelijkheden

Jellie is lid van de Raad van Bestuur van Invest-NL en verantwoordelijk voor de aansturing van Business Development, HR, Data, Impact en ESG.

Raad van Commissarissen

Jan Nooitgedagt
(1953, Nederland)

Voorzitter van de Raad
van Commissarissen

- Huidige zittingsperiode: 2023-2027
- Voorzitter van de Raad van Commissarissen sinds 12 december 2019
- Lid van de Remuneration & Nomination Committee en lid van de Audit & Risk Committee

Achtergrond en nevenfuncties

Jan Nooitgedagt bekleedde diverse functies binnen EY, waaronder bestuursvoorzitter van Ernst & Young Nederland en België. Ook was hij werkzaam als CFO van Aegon. Nu is hij onder andere voorzitter van de Raad van Commissarissen van PostNL, voorzitter van de Stichting Aandelenbeheer BAM Groep en bestuurslid van de Fiep Westendorp Foundation.

**Marilou van
Golstein Brouwers**
(1958, Nederland)

Lid van de Raad
van Commissarissen

- Huidige zittingsperiode: 2024 – 2028
- Lid van de Raad van Commissarissen sinds 1 april 2020
- Voorzitter van de Remuneration & Nomination Committee

Achtergrond en nevenfuncties

Marilou van Golstein Brouwers heeft circa 30 jaar via verschillende functies bijgedragen aan het succes van Triodos Bank. Haar laatste functie was die van directievoorzitter van Triodos Investment Management. Op dit moment is zij onder andere voorzitter van de Raad van Toezicht van Qredits, adviseur bij Japan Social Innovation & Investment Foundation, lid van de Sustainability Advisory Board bij Van Oord, voorzitter van de Purpose and Investment Council van de Wire Group, impact advisor bij het BlackRock Global Impact Equities Team en Lid van het Advisory Committee of Impact Finance Belgium.

Ruud Hendriks
(1959, Nederland)

Lid van de Raad
van Commissarissen

- Huidige zittingsperiode: 2024 – 2028
- Lid van de Raad van Commissarissen sinds 1 april 2020
- Vice-voorzitter van de Raad van Commissarissen

Achtergrond en nevenfuncties

Ruud Hendriks is medeoprichter van business accelerator Startupbootcamp, Innoleaps en The Talent Institute. Ruud begon zijn carrière als radio-dj en had vervolgens uiteenlopende medirollen, zoals (de eerste) programmadirecteur van RTL Nederland, lid van de Raad van Bestuur van Endemol en president-commissaris van Radio 538.

Raad van Commissarissen

Karin Bisschop
(1968, Nederland)

Lid van de Raad
van Commissarissen

- Huidige zittingsperiode: 2024 – 2028
- Lid van de Raad van Commissarissen sinds 3 september 2020
- Voorzitter van de Audit & Risk Committee

Achtergrond en nevenfuncties

Karin Bisschop heeft tijdens haar loopbaan ruime ervaring opgedaan op het gebied van Finance & Risk, bij onder meer Ernst & Young, Politie Amsterdam-Amstelland en Cordares. Vanaf 2009 tot begin 2023 is zij werkzaam geweest bij APG in verschillende rollen, waaronder die van Directeur Group Risk & Compliance. Sinds 2019 hield zij zich hier bezig met de sturing op de realisatie van de strategie, als Directeur Group Performance Management. Per 1 april 2023 is Karin directielid bij TKP. Zij vervult hier de rol van CFRO.

Peter Molengraaf
(1965, Nederland)

Lid van de Raad
van Commissarissen

- Huidige zittingsperiode: 2024 – 2028
- Lid van de Raad van Commissarissen sinds 3 september 2020
- Lid van de Audit & Risk Committee en lid van de Remuneration & Nomination Committee

Achtergrond en nevenfuncties

Peter Molengraaf is voormalig CEO van netwerkbeheerder Alliander (2009-2017). Daarvoor heeft hij diverse directiefuncties vervuld bij onder andere Nuon en Shell, waar hij zijn carrière in 1990 startte. Naast zijn voorzitterschap bij Holland Solar is Peter onder meer het boegbeeld van de Topsector Energie van de Rijksoverheid, voorzitter van de Raad van Commissarissen bij ABB Emobility, Baas-Verkley en Delvest. Ook is hij lid van de Raad van Toezicht bij Kadaster en zelfstandig investeerder in groene energie.

Verslag van de Raad van Commissarissen

De Raad van Commissarissen (RvC) houdt toezicht op het beleid van de Raad van Bestuur en op de algemene gang van zaken van Invest-NL. In dit verslag legt de RvC verantwoording af over het uitgeoefende toezicht in het verslagjaar aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders en andere stakeholders.

Terugblikken en vooruitkijken met Jan Nooitgedagt, voorzitter Raad van Commissarissen

Meer impact door een breder Invest-NL

“Het afgelopen jaar heeft Invest-NL aanzienlijke investeringen gedaan met kapitaal en kennis in bedrijven en sectoren gericht op maatschappelijke impact, in Nederland en vanuit de verbrede rol ook door kapitaal aan te trekken vanuit Europa” vertelt Jan Nooitgedagt, voorzitter van de RvC van Invest-NL met trots. “Het maatschappelijk rendement staat voor Invest-NL voorop en dit is vooralsnog de belangrijkste factor waarop we afgerekend mogen worden. Dit streven naar maatschappelijk rendement moeten we balanceren met de noodzaak van financiële duurzaamheid van de organisatie” aldus Jan Nooitgedagt.

Hiervoor is een lange aanlooptijd nodig, het vierde bestaansjaar van Invest-NL heeft dan ook niet geleid tot een positief bedrijfsresultaat. Hij benadrukt de inherente risico's en de noodzaak om onze activiteiten voortdurend af te stemmen op onze fundamentele doelstellingen. “Het is cruciaal dat we trouw blijven aan onze bestaansredenen en hiermee de noodzakelijke transitie naar een duurzame toekomst versnellen”. Het goed kunnen meten van de maatschappelijke impact van onze financierings- en ontwikkelingsactiviteiten is hierbij een belangrijk onderwerp, waar we met Invest-NL best nog in kunnen groeien.

Impact maken door focus

Voor het komende jaar ligt de nadruk op het handhaven van de strategische koers die we afgelopen jaar hebben vastgesteld. “We hebben vaak de neiging om open te staan voor nieuwe ontwikkelingen, we hebben een breed mandaat. We moeten zorgvuldige keuzes maken over de vraag hoe Invest-NL vanuit haar rol het verschil kan maken om de maatschappelijke transitie te versnellen. “Het is onze collectieve

verantwoordelijkheid om vanuit de diverse achtergronden onze expertise en bevoegdheid in te brengen in de besluitvorming en actief bij te dragen aan de dialoog met de Raad van Bestuur,” zegt Jan. Natuurlijk horen hier het stellen van lastige vragen bij, ook met de wetenschap dat je altijd beperkt bent in je kennis over hoe de toekomst er uit ziet. “We hebben een zeer actieve en betrokken Raad van Bestuur en Raad van Commissarissen, de gedrevenheid om bij te dragen aan een duurzaam en innovatief Nederland is voor iedereen de belangrijkste drijfveer”.

De noodzakelijke rol van de overheid in risicovolle transitie

“Had mij 20 jaar geleden gevraagd naar de rol van de overheid in het bedrijfsleven, dan had ik behoudend gereageerd”. Met de verschuivende rol van de overheid van probleemoplosser naar een meer initiërende en faciliterende rol, ziet de voorzitter een grotere verantwoordelijkheid voor Invest-NL in het vormgeven van nationale financieringsontwikkelingen. “De rol van de overheid is sterk veranderd. De financieringsuitdagingen en risico's bij de grote transitie vragen écht om een samenwerking tussen publieke en private actoren, hierbij heeft Invest-NL een unieke positionering. Niet alleen door het aantrekken van private middelen met publiek kapitaal, maar ook door het kennen en begrijpen van publieke en ondernemersbelangen.” onderstreept hij. De rol van Invest-NL wordt hiermee in zijn ogen ook steeds essentiëler als het gaat om het financierbaar maken van de transformatie naar een duurzame en innovatieve toekomst.

Persoonlijke drijfveren voor de publieke zaak

Jan is zich zeer bewust van zijn rol en de impact die Invest-NL kan hebben op de maatschappelijke transformatie. “We zullen uiteindelijk afscheid moeten nemen van de fossiele afhankelijkheid van onze economie en de uitputting van de aarde”,

Verslag van de Raad van Commissarissen

waarbij we nog voor grote uitdagingen staan die veel verder gaan dan de juiste investeringen in bijvoorbeeld de energietransitie. Hij benadrukt ook het belang van inclusiviteit en toegankelijkheid in de transitie naar duurzaamheid, of het nu gaat over het kunnen betalen van de energierekening, toegang kunnen krijgen tot de zorg die je past of dat ecologisch verantwoorde producten de norm zijn in de supermarkt in plaats van de uitzondering. "Het is een kwestie van sociale verantwoordelijkheid om te zorgen dat iedereen mee kan komen in deze transitie. We zien een groeiende bewustwording voor duurzame en sociale aspecten, vooral onder jongere generaties. "Dit vertrouwen in een gezamenlijke toekomst motiveert mij enorm in het werk wat ik doe".

"Ik wil graag alle ondernemers, co-financiers en andere partners, medewerkers, management team, RvB leden en collega-RvC leden bedanken voor het samenwerken aan de belangrijke missie voor een duurzame en innovatieve toekomst", sluit een trotse Jan Nooitgedagt af.

Toezicht

2023 in vogelvlucht

2023 stond in het teken van het verder uitbouwen van de activiteiten van Invest-NL. In 2023 is weer een volgende stap gezet ten aanzien van de groei en het professionaliseren van de organisatie. Het aantal investeringen nam toe en de doelstellingen voor gecommiteerd kapitaal werden behaald. De hele organisatie heeft zich wederom goed gefocust op duurzame en innovatieve bedrijven die Nederland beter maken om daarmee noodzakelijke transitie te versnellen. De organisatie is ondanks de grote uitdagingen voor Invest-NL in deze competitieve arbeidsmarkt zowel in kwantitatieve als in kwalitatieve zin flink gegroeid om haar doelstellingen waar te kunnen maken.

Business Development ondernam diverse adviestrajecten en presenteerde zichzelf als een belangrijke regisseur in dossiers zoals de verduurzaming van het onderwijsvastgoed. Business Development publiceerde verschillende onderzoeksrapporten over relevante knelpunten in de markt: Groene Waterstof uit syngas via torrefactie van biomassa, Verkenning Nanocoatings

voor de energie transitie, het PHArio Project (biobased en biodegradeerbaar plastic) en de afronding van twee case studies naar fiscale belemmeringen bij de circulaire transitie (Coalition Circular Accounting). Het accelerator programma Fastlane wat zich richt op de agrifood sector heeft ook dit jaar weer een succesvol vervolg gekregen. Verschillende bedrijven werden geholpen met diverse vraagstukken om op die manier beter in staat te zijn om financiering aan te trekken.

Het maken van een positieve maatschappelijke impact is de kern van de missie van Invest-NL. De organisatie heeft een scherper beeld van hoe die impact potentie van tevoren is in te schatten en onderneemt meer activiteiten om ondernemingen in de portefeuille ook te begeleiden in het waarmaken van die impact. Ook op het meten en rapporteren van impact blijft de organisatie zich ontwikkelen. Invest-NL wordt met regelmaat door andere partijen gevraagd voor advies en het delen van *best-practices*. De RvC vindt dit een positieve ontwikkeling.

De RvC is onder de indruk van de professionaliteit, de energie en de toewijding waarmee aansprekende resultaten zijn behaald. Invest-NL durft zorgvuldig en bewust in te stappen op risicovolle projecten die het verschil kunnen maken voor de toekomst van Nederland.

Invest-NL weet steeds beter richting te geven aan zijn complexe positie in het publiek-private speelveld. Invest-NL is de nationale financierings- en ontwikkelingsinstelling en wenst hierin een brede rol te vervullen. Deze verbreding staat ook centraal in de strategieupdate welke met de Raad van Bestuur is besproken in mei 2023. De RvC ondersteunt van harte de hoofdlijnen van de strategie en heeft in de discussie met de Raad van Bestuur aanbevolen het beheerbeleid van investeringen en de aanpak rondom Agrifood verder uit te diepen. In de strategieupdate is onderstreept dat verbreding van activiteiten gepaard moet gaan met verzwaring van de governance en het risicomangement van de organisatie. De RvC benadrukt het belang van dit punt en ondersteunt de noodzakelijke investeringen die hiervoor nodig zijn. Ook adviseert de RvC de Raad van Bestuur om te overwegen

Verslag van de Raad van Commissarissen

om meer externe expertise te betrekken in het investeringscomité.

De inspanning van Invest-NL voor het ontsluiten van Europese gelden en garanties ten behoeve van de Nederlandse markt heeft geleid tot een garantieovereenkomst met InvestEU. De RvC is erg positief dat inmiddels de eerste garanties zijn ingezet op investeringen en dat met deze garanties risico's gespreid kunnen worden en nog meer financieel haalbaar gemaakt kan worden wat niet financieel haalbaar lijkt. Naast Invest EU zijn Europese middelen ontsloten via de Alternative Fuels Infrastructure Facility (AFIF), Dutch Future Fund II (DFF II) en het Sustainability Guarantee Product (via EIF).

De groeiende volwassenheid van Invest-NL bleek ook uit de verdere ontwikkeling van het beleid, de interne procedures en de rapportages aan de RvC en aandeelhouder. Hiermee acht de RvC zich goed geïnformeerd en in staat gesteld om haar toezichtstaak naar behoren uit te oefenen.

Invest-NL heeft de samenwerking met het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat uitgewerkt ten aanzien van blended finance producten met het Nationaal Groeifonds via de opgerichte dochteronderneming Invest-NL Publiek-Private Product Structurerende B.V.. Het doel is om in 2024 de eerste zachte financieringen via deze dochteronderneming te verstrekken. Tevens is de ontwikkeling van het nieuwe Beschermingsfonds Economische veiligheid, in samenwerking met het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat, dit jaar gestart.

Vergaderingen in 2023

De RvC vergaderde in 2023 in totaal vijf keer in reguliere vergaderingen. Bij vrijwel alle vergaderingen was de voltallige Raad van Bestuur aanwezig. Elke maand vond overleg plaats tussen de voorzitter van de RvC en de CEO. De RvC en het ministerie van Financiën vergaderden daarnaast twee keer samen in afwezigheid van de Raad van Bestuur.

De RvC van Invest-NL heeft in 2023 verschillende onderwerpen behandeld, onder andere de ontwikkelingen in de business, de financiële

cijfers en benoemingen kwamen aan bod. Enkele onderwerpen sprongen er uit.

Er is goedkeuring gegeven voor het jaarverslag van 2022 en de budgettering voor het jaar 2024. Een terugkerend onderdeel bij de vergaderingen van de RvC was de bespreking van de kwartaalrapportages van de directie. Dit is voor de RvC een belangrijke wijze om de voortgang te volgen en hun visie op ontwikkelingen te geven.

Met de komst van CEO Rinke Zonneveld in 2022 hebben de RvC en aandeelhouder in 2022 ingezet op een grotere Raad van Bestuur van drie statutaire directieleden, een stap die mede is ingegeven vanuit het Staatsdeelnemingenbeleid. De RvC heeft de werving van de nieuwe leden van de Raad van Bestuur doorlopen met de verschillende stakeholders, waaronder de aandeelhouder, de ondernemingsraad en de zittende leden van het managementteam. De vorming van de Raad van Bestuur is in het vierde kwartaal van 2022 gestart en heeft geleid tot de benoeming van Jan Pieter Postma per 1 juni 2023 (Chief Financial & Risk Officer) en Jellie Banga (lid Raad van Bestuur) per 1 september 2023 als statutaire directieleden.

De RvC heeft, naast de eerder genoemde discussie over de strategieupdate, constructieve discussies gehad met de Raad van Bestuur ten aanzien van interne beleidsstukken, zoals het nieuwe reglement van de Raad van Bestuur naar aanleiding van de uitbreiding van de Raad van Bestuur en de gewijzigde bestuursstructuur. Daarnaast hebben de RvC en directie stilgestaan bij de inspanningen op het gebied van marketing en communicatie. Andere onderwerpen waren de uitkomsten van het medewerkerstevredenheidsonderzoek, waarbij de RvC haar reflecties met de Raad van Bestuur heeft gedeeld.

De RvC heeft ook in bijzijn van de Ondernemingsraad gesproken over het thema Diversiteit & Inclusie. Naar aanleiding van het opgestelde Diversiteit & Inclusiebeleid van Invest-NL heeft de RvC haar visie gedeeld op hoe zij naar dit thema kijkt en hoe zij de Raad van Bestuur op dit thema in de toekomst zal uitdagen.

Verlag van de Raad van Commissarissen

Tot slot heeft de RvC verschillende permanente educatiesessies gehad over onder andere blended finance, impact accounting en artificial intelligence.

Zelfevaluatie

In december 2023 heeft de RvC een zelfevaluatie uitgevoerd waaruit een aantal aandachtspunten naar voren komen. De samenwerking binnen de Raad wordt positief ervaren met sterke persoonlijke relaties, maar er is ook behoefte aan meer diversiteit die overeenkomt met de intenties van de Ondernemingsraad. De RvC leden leveren unieke expertise en er is waardering voor individuele kwaliteiten van de leden, daarbij is nog wel behoefte aan meer kennis over de circulaire economie. De RvC wil daarnaast blijven toezien op een goede samenwerking tussen de Capital en Business Development afdelingen en wil de Raad van Bestuur stimuleren om flinke stappen te zetten ten aanzien van verdere ontwikkelingen van de IT inrichting en impactrapportage. De RvC heeft ten aanzien van bovenstaande punten acties benoemd welke in de activiteiten van 2024 worden meegenomen.

Verlag van de commissies

De RvC heeft twee commissies, de Audit & Risk Committee en de Remuneration & Nomination Committee. De taken en verantwoordelijkheden van beide commissies zijn vastgelegd in commissiereglementen (*zie onze website*).

De samenstelling van de commissies was in 2023 als volgt:

Audit & Risk Committee: Karin Bisschop (voorzitter), Jan Nooitgedagt en Peter Molengraaf

Remuneration & Nomination Committee: Marilou van Golstein Brouwers (voorzitter), Jan Nooitgedagt en Peter Molengraaf

Verslag van de Raad van Commissarissen

Verslag van de Audit & Risk Committee

De Audit & Risk Committee kwam in 2023 vijf keer bijeen. Daarnaast had de voorzitter van het Committee regelmatig contact met de externe accountant en de interne auditor. In de vergaderingen kwamen onder meer de financial en non-financial risk rapportages, interne audit verslagen, risk self assessments en de onderwerpen uit de geldende Risk-, Audit en Compliance reglementen en charters aan de orde. De Audit & Risk Committee waardeert de ontwikkeling van de rapportages en heeft goed toezicht kunnen houden op de financiële en risico technische ontwikkelingen van Invest-NL.

In 2023 is op verzoek van de Audit & Risk Committee een analyse opgesteld door de afdeling Financial Risk van Invest-NL ten aanzien van de oorzaken van, en de ontwikkelingen in de (mogelijke) probleeminvesteringen in de portefeuille van Invest-NL. Het betreft hier investeringen aan bedrijven die te kampen hebben met achterblijvende ontwikkelingen. Deze analyse bevestigt dat de uitdagingen waarmee een aantal van deze ondernemingen kampen grotendeels voorkomen uit het inherente risicovolle karakter van deze ondernemingen maar deels ook het gevolg zijn van uitdagende marktomstandigheden, met name op het gebied van het ophalen van nieuw kapitaal.

Verslag van de Remuneration & Nomination Committee

De Remuneration & Nomination Committee kwam in 2023 drie keer bijeen en had frequent (onderling) overleg in het kader van de uitbreiding van de Raad van Bestuur van één naar drie leden in 2023. De commissie heeft in 2023 input geleverd op het profiel van de nieuw aan te stellen leden van de Raad van Bestuur. Het intensieve proces van werving en aanstelling is, onder leiding van

het Committee, precies volgens plan verlopen in afstemming met diverse stakeholders. Daarnaast heeft de commissie in 2023 de herbenoeming van een drietal commissarissen voor een periode van vier jaar in samenwerking met de aandeelhouder tot stand gebracht.

Externe accountant

Ernst & Young Accountants LLP (EY), als de externe accountant van Invest-NL, heeft in november 2023 deelgenomen aan de kwartaalvergadering van de RvC. EY is gedurende het jaar bij de RvC-vergaderingen aanwezig geweest bij de relevante onderdelen voor de externe audit. Daarnaast zijn het auditplan en de controle-opdracht van EY besproken. Tijdens de vergadering van de Audit & Risk Committee op 14 februari 2023 is de Management Letter van EY besproken.

Kwaliteitsborging

Samenstelling, diversiteit en onafhankelijkheid

De RvC bestaat uit vijf leden: Jan Nooitgedagt (voorzitter), Karin Bisschop, Marilou van Golstein Brouwers, Ruud Hendriks en Peter Molengraaf.

De samenstelling van de RvC voldoet aan het in het RvC-reglement en in afstemming met de aandeelhouder vastgestelde RvC-profiel. Twee van de vijf commissarissen zijn vrouw, waarmee wordt voldaan aan de gestelde richtlijn in de 'Wet evenwichtige verdeling van zetels van het bestuur en de raad van commissarissen' en het profiel van de raad van commissarissen dat de RvC heeft vastgesteld.

Alle leden van de RvC worden als onafhankelijk beschouwd in de zin van de Nederlandse Corporate Governance Code.

Verlag van de Raad van Commissarissen

Diversiteitsprofiel

Naam	Geboortjaar	Nationaliteit	Expertise/ervaring	Geslacht
J. Nooitgedagt	1953	Nederlands	Financiële en verzekeringssector, diverse toezichthoudende rollen	Man
K. Bisschop	1968	Nederlandse	Finance & Risk	Vrouw
M. van Golstein Brouwers	1958	Nederlandse	Financiële sector, impact investing	Vrouw
R. Hendriks	1959	Nederlands	Start- en scale-ups, industrie	Man
P. Molengraaf	1965	Nederlands	Energiesector	Man

Aftreed- en herbenoemingschema

Naam	Datum benoeming	Jaar herbenoeming	Laatste termijn eindigt in
J. Nooitgedagt	12-12-2019	2023	2027
K. Bisschop	3-9-2020	2024	2028
M. van Golstein Brouwers	1-4-2020	2024	2028
R. Hendriks	1-4-2020	2024	2028
P. Molengraaf	3-9-2020	2024	2028

Voor Invest-NL geldt een (verlicht) structuurregime. Dat betekent onder andere dat voor een derde van het aantal leden van de RvC geldt dat de RvC een door de ondernemingsraad aanbevolen RvC-lid voordraagt. Ten aanzien van de huidige RvC-leden geldt dat Peter Molengraaf op voordracht van de ondernemingsraad is benoemd.

Zelfevaluatie, evaluatie directie en educatie

Door middel van een externe evaluatie met het advies bureau Cordes en een bijeenkomst met de RvC in januari 2023 heeft de RvC het afgelopen jaar zijn eigen functioneren, het functioneren van de afzonderlijke commissies van de RvC en dat van de individuele commissarissen geëvalueerd. Tevens is in een vergadering, in afwezigheid van de directie, het functioneren van de directie als collectief en de individuele directieleden geëvalueerd en is daarover verslag uitgebracht aan de aandeelhouder. Bij de evaluatie is de CEO gedeeltelijk aangesloten. De RvC is tevreden over de deskundigheid en de diversiteit van de directie.

Bij de RvC-vergaderingen vonden doorgaans ook sessies plaats in het kader van de

permanente educatie van de RvC. De RvC inventariseert doorlopend de wensen en behoeften van de commissarissen en stemt, ondersteund door de bestuurssecretaris, het programma voor permanente educatie hierop af. Ook besprak de RvC regulier haar relatie met de directie, aandeelhouder, ondernemingsraad en de interne commissies.

Verlag van de jaarlijkse Algemene Vergadering van Aandeelhouders

De jaarlijkse Algemene Vergadering van Aandeelhouders van Invest-NL heeft plaatsgevonden op 25 mei 2023. In deze vergadering werd de jaarrekening 2022 vastgesteld door de aandeelhouder en is decharge verleend aan het bestuur.

Verslag van de Raad van Commissarissen

Jaarverslag 2023

De RvC heeft kennisgenomen van het bestuursverslag over het boekjaar 2023. De jaarrekening is door EY gecontroleerd en op 8 mei 2024 voorzien van een goedkeurende controleverklaring. Deze is toegevoegd aan de overige gegevens bij de jaarrekening op pagina 169. De directie zal de jaarrekening 2023 op 16 mei 2024 presenteren aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

Remuneratierapport 2023

Invest-NL heeft een bijzondere maatschappelijke opgave en is een organisatie in ontwikkeling. Leren, bijsturen, herformuleren en aanscherpen zijn de eerste jaren eerder regel dan uitzondering. Bij onze missie hoort een duurzaam beloningsbeleid met onder meer een passend salaris.

Raad van Bestuur

Medio 2023 is Invest-NL overgegaan op een structuur met een Raad van Bestuur bestaande uit drie leden (voorheen alleen de CEO). Per 31 mei 2023 heeft de aandeelhouder een aangepast Beloningsbeleid goedgekeurd dat ingaande per 1 juni 2023 uitsluitend van toepassing is op de Raad van Bestuur en niet meer op de gehele directie van Invest-NL.

De RvC heeft de beloning van de bestuursleden van Invest-NL vastgesteld binnen de grenzen van het beloningsbeleid. De AvA wordt voor vaststelling van de initiële beloning geïnformeerd over de bezoldiging van een lid van de Raad van Bestuur.

Vaste beloning

Voor de CEO bedroeg de maximale primaire bezoldiging in 2023 € 228.320 bruto per jaar, exclusief pensioenbijdrage en onkostenvergoeding. Voor de overige (toekomstige) bestuurders van Invest-NL N.V. bedraagt het totale salaris maximaal 90% van de maximale totale beloning van de CEO. De vaste beloning kan jaarlijks worden geïndexeerd met maximaal de structurele indexatie voor het personeel van Invest-NL. Hierin wordt in principe de CAO Banken gevolgd. Per 1 januari 2023 heeft er op grond daarvan een indexatie plaatsgevonden van 3,5% en per 1 juli 2023 van 1%.

Variabele beloning

Er bestaat geen recht op variabele beloning, maar de RvC kan in uitzonderlijke omstandigheden besluiten tot het toekennen van maximaal één maandsalaris. Er zijn dit jaar geen variabele beloningen uitgekeerd.

Pensioenregeling

Invest-NL biedt een moderne en flexibele pensioenregeling, die geldt voor alle medewerkers inclusief bestuurders. De regeling is ondergebracht bij een premiepensioeninstelling (BeFrank) en is een zogeheten beschikbare premieregeling waarin maandelijks een premie wordt ingelegd. De regeling omvat ouderdomspensioen, nabestaandenpensioen en premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid. De regeling bevat een eigen bijdrage van de deelnemers van 2% van de pensioengrondslag. In de pensioenregeling zijn de geldende wettelijke bepalingen opgenomen ten aanzien van de maximale opbouw- en premiepercentages en de maximering van het pensioengevend inkomen. In 2023 bedroeg de maximering € 128.810. Voor salarissen boven deze maximering biedt Invest-NL een netto-pensioenregeling aan, waarin medewerkers – voor eigen rekening – pensioen opbouwen over het salaris boven dit maximum.

Overige emolumenten

Bestuursleden komen in aanmerking voor een bruto-mobiliteitsvergoeding en een zakelijke onkostenvergoeding.

Invest-NL verstrekke in het boekjaar 2023 geen leningen, voorschotten en garanties ten behoeve van bestuurders en/of commissarissen.

Ontslagvergoeding

Conform het Staatsdeelnemingenbeleid van het ministerie van Financiën en het beloningsbeleid van Invest-NL mag een eventuele ontslagvergoeding van een bestuurder maximaal één vast (bruto) jaarsalaris zijn. Deze vergoeding is eventueel alleen van toepassing bij een voor de bestuurder onvrijwillig ontslag voor het einde van een benoemingstermijn.

Remuneratierapport 2023

Directiebeloningen 2023

De beloningen van de directieleden in het verslagjaar zijn toegelicht in de geconsolideerde jaarrekening onder toelichting 19 Verbonden partijen.

Beloningsbeleid en overige arbeidsvoorwaarden medewerkers

Het beloningsbeleid voor medewerkers is vastgelegd in de Personeelsgids. Het salarishuis is gebenchmarkt op de mediaan van de markt financiële dienstverlening. De vaste beloning bestaat uit 12 maandsalarissen, een vakantietoeslag van 8% en een 13e maand, die in 12 gelijke delen maandelijks wordt uitbetaald. Indexering gebeurt in principe volgens de structurele inkomensaanpassingen uit de CAO Banken. Voor medewerkers gelden diverse secundaire arbeidsvoorwaarden, zoals een persoonlijk budget, vrijwillige arbeidsongeschiktheidsverzekering (50% voor rekening Invest-NL), een fietsregeling en vergoeding voor sport en bewegen.

Beloningsverhouding

De beloningsverhouding is de ratio tussen de beloning van de CEO en de mediaan van het loon van alle overige medewerkers (inclusief overige leden van het bestuur). De totale bezoldiging bestaat uit de vaste en variabele beloning en de pensioenkosten (alleen ouderdomspensioen).

Gebaseerd op bovenstaande uitgangspunten komt de ratio beloningsverhouding tussen de directievoorzitter en de mediaan van de overige medewerkers van Invest-NL over 2023 uit op 2,73 (2022: 2,58, 2021: 2,52). Hierbij is de verhouding zoals deze gold in de laatste kalendermaand van het boekjaar als uitgangspunt genomen.

Beloningen Raad van Commissarissen

De AvA stelt de beloningen van de commissarissen vast en kan de RvC verzoeken daartoe een voorstel te doen. De vergoeding van de RvC is niet afhankelijk van de resultaten van Invest-NL. Aan een commissaris worden bij wijze van bezoldiging geen aandelen en/of rechten op aandelen toegekend. Het beloningsbeleid van de RvC kent geen variabele componenten in de vorm van bijvoorbeeld bonussen of winstdeling.

De vergoeding van de RvC mag jaarlijks stijgen met hetzelfde percentage als indexatie die voor de medewerkers van Invest-NL van toepassing is. Hierin wordt in principe de CAO Banken gevolgd.

Voor hun zitting in de commissies ontvangen de betreffende commissarissen geen additionele vergoeding.

De beloningen van de RvC-leden in 2023, inclusief indexatie van 3,5% met ingang van 1 januari 2023 en 1% per 1 juli 2023, bedroegen:

in €	Totale vaste beloning
Voorzitter	37.316
Overige leden Raad van Commissarissen	26.654

Corporate governance

Vanuit onze maatschappelijke rol als impact investor en als staatsdeelneming zijn wij transparant over de manier waarop wij de eisen en richtlijnen op het gebied van corporate governance invullen. In dit hoofdstuk lichten wij toe hoe wij onze governance hebben ingericht.

Algemeen

Invest-NL is een groep vennootschappen die bestaat uit Invest-NL N.V. (holding), de (investerings)dochtermaatschappij Invest-NL Capital N.V. (Capital), de (ontwikkel)dochtermaatschappij Invest-NL Business Development B.V. (Business Development) en de (publiek-private)dochtermaatschappij Invest-NL Publiek-Private Product Structurering B.V. (Invest-NL PPPS B.V.). De holding is een naamloze vennootschap met als enig aandeelhouder de Staat der Nederlanden. Invest-NL N.V. is publiek gefinancierd. Namens de Staat der Nederlanden worden alle aandelen gehouden door het ministerie van Financiën. Het ministerie van Economische Zaken en Klimaat is de beleidsopdrachtgever van Invest-NL Business Development.

De Machtigingswet oprichting Invest-NL beschrijft de opdracht van Invest-NL volgens het wettelijk kader, die de basis is voor onze strategische keuzes en operationele activiteiten.

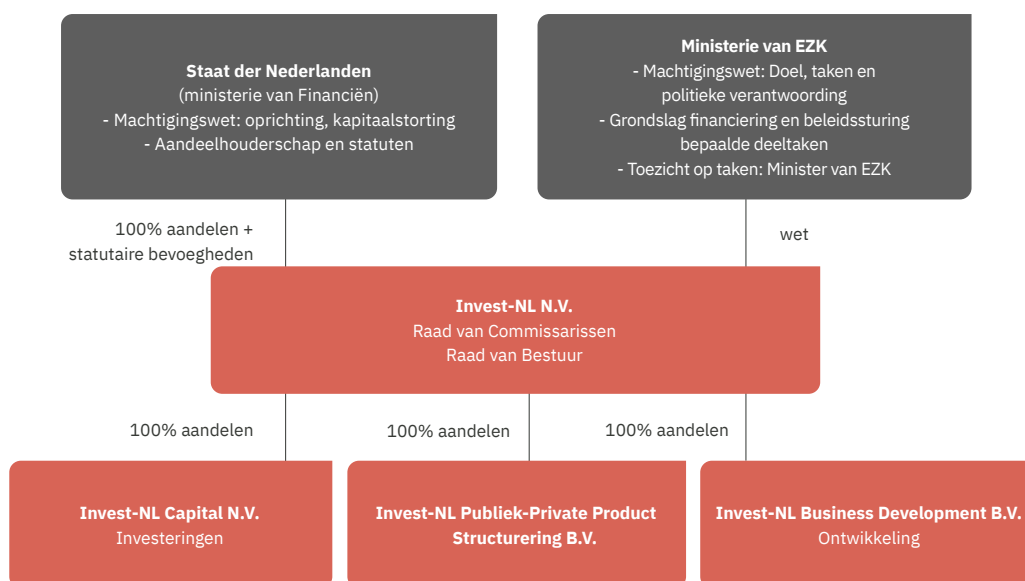
Invest-NL houdt zich aan de Nederlandse wet- en regelgeving, de richtlijnen van relevante toezichthouders (zie verderop in dit hoofdstuk) en interne richtlijnen.

Als staatsdeelneming zijn we bovendien gebonden aan de principes en de best practices van de Corporate Governance Code. In onze verantwoording hierover hanteren wij het principe 'pas toe of leg uit' (comply or explain). Vanwege het aandeelhouderschap van de Staat der Nederlanden, vertegenwoordigd door het ministerie van Financiën is tevens het Deelnemingenbeleid Rijksoverheid van toepassing.

Onze governance-structuur

Invest-NL kent een verlicht structuurregime. De vennootschappen van Invest-NL hebben verschillend samengestelde statutaire directies:

- Directie van de holding bestaande uit de CEO, CFRO en derde lid Raad van Bestuur, als bestuurders;

Corporate governance

- Directie Business Development bestaande uit de CEO, CFRO en derde lid Raad van Bestuur en de directeur Business Development;
- Directie Capital bestaande uit de CEO, CFRO en derde lid Raad van Bestuur en de directeur Capital.
- Directie Invest-NL PPPS B.V. Bestaande uit de CFRO.

Per einde 2023 vonden er nog geen activiteiten plaats binnen Invest-NL PPPS B.V.. De directie van Invest-NL PPPS B.V. zal in de loop van 2024 worden uitgebreid met de CEO en het derde lid Raad van Bestuur.

De Raad van Bestuur

De Raad van bestuur, zijnde de statutaire directie van Invest-NL N.V., bestaat uit de CEO, CFRO en derde lid Raad van Bestuur. De Raad van Bestuur fungeert als dagelijks bestuur, dat verantwoordelijk is voor strategie, realisatie van doelstellingen, resultaatontwikkeling, naleving van relevante wet- en regelgeving en risicobeheersing. De overlegstructuur en taken en bevoegdheden van de Raad van Bestuur zijn vastgelegd in een RvB-reglement. De Raad van Bestuur stelt over een periode van ten minste drie jaar een strategisch plan op dat, na het horen van de Algemene Vergadering van Aandeelhouders, moet worden goedgekeurd door de Raad van Commissarissen.

Leden van de Raad van Bestuur worden door het ministerie van Financiën, op bindende voordracht van de Raad van Commissarissen, benoemd voor een periode van vier jaar, met een mogelijkheid tot een herbenoeming van vier jaar. Dit benoemingsbesluit is aan de goedkeuring van de Algemene Vergadering van Aandeelhouders onderworpen.

Raad van Commissarissen

De Raad van Commissarissen houdt toezicht op het gevoerde beleid, op de algemene gang van zaken van Invest-NL NV en op het functioneren van de Raad van Bestuur. Daarnaast staat de Raad van Commissarissen de Raad van Bestuur met raad terzijde. Bij het vervullen van hun taak richten

de commissarissen zich naar het belang van Invest-NL. De Raad van Commissarissen evalueert jaarlijks, buiten de aanwezigheid van de Raad van Bestuur, het functioneren van de Raad van Bestuur als collectief en dat van de individuele leden. De Raad van Commissarissen bestaat uit vijf leden. Commissarissen worden op voordracht van de Raad benoemd door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders voor een periode van maximaal vier jaar. Een periodiek aftredende commissaris is ten hoogste éénmaal hernoembaar, tenzij de AvA anders bepaalt.

Bij het uitoefenen van toezicht op de Raad van Bestuur richt de Raad van Commissarissen zich onder meer op:

- realisatie van de doelstellingen van Invest-NL;
- wijze waarop de Raad van Bestuur de strategie uitvoert met langetermijnwaardecreatie als doel en de daarmee samenhangende voornaamste risico's;
- verhouding met het ministerie van Financiën als aandeelhouder;
- beloningsbeleid;
- cultuur binnen Invest-NL;
- voor de onderneming relevante maatschappelijke aspecten van ondernemen (zoals ESG);
- wijze waarop het risicomanagement is ingericht, de risicobereidheid en de beheersing van alle verschillende risico's en risicogebieden in onderlinge samenhang;
- wijze waarop Invest-NL invulling geeft aan de Machtigingswet;
- mogelijke misstanden en onregelmatigheden;
- integriteit en kwaliteit van de financiële verslaggeving.

De verantwoordelijkheden en bevoegdheden staan beschreven in het Reglement Raad van Commissarissen.

Corporate governance

Onafhankelijkheid en belangenverstrengeling

Voor de onafhankelijke opstelling van de Raad van Commissarissen is het uitgangspunt dat elke vorm en schijn van belangenverstrengeling tussen vennootschap en commissarissen moet worden vermeden. Mocht (de schijn van) belangenverstrengeling zich onverhoopt toch voordoen, dan meldt een commissaris dit terstond aan de voorzitter van de Raad van Commissarissen en verschaft daarover alle relevante informatie. Indien er sprake is van een (potentieel) tegenstrijdig belang van de voorzitter van de Raad van Commissarissen, dat van materiële betekenis is voor de vennootschap en/of voor zichzelf, dan meldt hij of zij dit terstond aan de vicevoorzitter van de Raad van Commissarissen en verschaft daarover alle relevante informatie. De wijze van besluitvorming wordt waar nodig aangepast zoals vastgelegd in de tegenstrijdig-belangregeling in het RvC-reglement. In 2023 hebben er geen zaken gespeeld ten aanzien van onafhankelijkheid of belangenverstrengeling van de Raad van Commissarissen.

Commissies van de Raad van Commissarissen

Bij de uitoefening van haar toezichtrol laat de Raad van Commissarissen zich adviseren door twee commissies: het Audit & Risk Committee en het Remuneration & Nomination Committee, waarvan de bevoegdheden en verantwoordelijkheden zijn vastgelegd in aparte commissiereglementen.

Audit & Risk Committee

Het Audit & Risk Committee bereidt de besluitvorming in de Raad van Commissarissen voor over de opzet en werking van de interne risicobeheersings- en controlesystemen, de interne en externe accountantscontrole, materiële overwegingen inzake de financiële verslaggeving en materiële risico's en onzekerheden van de vennootschap en de met haar verbonden ondernemingen, de wijze waarop de vennootschap en de met haar verbonden ondernemingen het (financiële) risicomanagement hebben ingericht en de beheersing van alle verschillende risico's en risicogebieden in onderlinge samenhang. Ieder kwartaal worden de (financiële) risico-

ontwikkelingen gerapporteerd aan en besproken in deze commissie.

Remuneration & Nomination Committee

Het Remuneration & Nomination Committee adviseert de Raad van Commissarissen en bereidt de besluitvorming van de Raad van Commissarissen voor ter zake van de selectie en benoeming van de leden van de statutaire directie van Invest-NL N.V. en de leden van de Raad van Commissarissen en de beloning van de statutaire directieleden.

Lees meer over de achtergrond van de leden van onze Raad van Commissarissen op pagina 94 en 95.

Diversiteitsbeleid

Bij de invulling van onze governancestructuur wordt bewust gestuurd op diversiteit in sekse, achtergrond, leeftijd, kennis en ervaring. De Raad van Bestuur beschikt over een breed kennisspectrum op het gebied van financieringen, innovaties en transitievraagstukken, zowel in de publieke als de private sector. Zij waren voorheen werkzaam als bestuurder, beleidsmaker en investeerder.

De Raad van Bestuur bestaat uit 1 vrouw en 2 mannen en de Raad van Commissarissen bestaat uit twee vrouwen en drie mannen (40-60%). Hiermee voldoen beide aan het streefcijfer zoals vastgelegd in de Wet evenwichtige verdeling van zetels (minimaal 30% vrouw).

Algemene Vergadering

De jaarlijkse Algemene Vergadering wordt binnen zes maanden na afloop van het boekjaar (kalenderjaar) gehouden. Op de agenda voor deze vergadering staan in ieder geval de vaststelling van de jaarrekening, de bepaling van de winstbestemming en de verlening van decharge aan bestuurders voor hun bestuur over het afgelopen boekjaar.

Corporate governance

Als enig aandeelhouder van Invest-NL heeft het ministerie van Financiën de bevoegdheid tot benoeming, na een bindende voordracht daartoe van de Raad van Commissarissen, en ontslag, op basis van een niet-bindend voorstel van de Raad van Commissarissen of op eigen initiatief na raadpleging van de Raad van Commissarissen, van de statutaire directie van de holding.

De Algemene Vergadering van Aandeelhouders stelt op voorstel van de Raad van Commissarissen het beloningsbeleid vast.

Geen afwijkingen van de Code

Invest-NL wijkt niet af van de Nederlandse Corporate Governance Code. Alle relevante publicaties conform de Code zoals reglementen en de speak-up regeling, zijn te vinden op de website.

Gedragscode

Invest-NL heeft een eigen gedragscode opgesteld, die voorschrijft waaraan medewerkers en de directie zich moeten houden om professioneel, integer en respectvol te handelen. Bij indiensttreding ontvangen alle medewerkers de gedragscode. Daarnaast moeten medewerkers jaarlijks verklaren of zich potentiële belangenverstremelingen hebben voorgedaan, in algemene zin of bijvoorbeeld bij privétransacties, giften, uitnodigingen en nevenfuncties.

Jaarrekening

Inhoud

Geconsolideerde jaarrekening	109
Geconsolideerde balans	109
Geconsolideerde winst-en-verliesrekening	110
Geconsolideerd overzicht totaalresultaat	111
Geconsolideerd overzicht mutaties eigen vermogen	112
Geconsolideerd kasstroomoverzicht	113
Algemene toelichting op de geconsolideerde jaarrekening	114
Bedrijfsinformatie	114
Grondslagen van waardering en resultaatbepaling in de geconsolideerde jaarrekening	114
Grondslagen geconsolideerd kasstroomoverzicht	125
Nieuwe standaarden en wijzigingen in standaarden die verplicht zijn met ingang van 2023	125
Nieuwe standaarden en wijzigingen in standaarden die verplicht zijn met ingang van 2024 of later	125
Toelichting op de geconsolideerde balans	127
1. Kasmiddelen	127
2. Financiële activa tegen reële waarde via de winst-en-verliesrekening	127
3. Derivaten	133
4. Overige activa	133
5. Materiële vaste activa	134
6. Recht van gebruik	135
7. Overlopende activa en overige vorderingen	136
8. Belastingen	137
9. Overige verplichtingen	139
10. Overlopende passiva	139
11. Voorzieningen	139
12. Eigen vermogen	141
13. Onherroepelijke toezeggingen en andere niet uit de balans blijvende verplichtingen	142
Toelichting op de geconsolideerde winst-en-verliesrekening	150
14. Nettorentebaten/-lasten	150
15. Nettoprovisiebaten/-lasten	150
16. Bijdrage ministerie van Economische Zaken en Klimaat	151
17. Personeelskosten	151
18. Overige operationele lasten	152
Overige toelichtingen op de geconsolideerde jaarrekening	154
19. Informatie over verbonden partijen	154
20. Gebeurtenissen na balansdatum	155
21. Risicomanagement	156

Enkelvoudige jaarrekening	163
Enkelvoudige balans	163
Enkelvoudige winst-en-verliesrekening	165
Enkelvoudig overzicht mutaties eigen vermogen	166
Toelichting op de enkelvoudige jaarrekening	166
Grondslagen voor de enkelvoudige jaarrekening	167
Toelichting op de enkelvoudige balans en winst-en-verliesrekening	168
22. Deelnemingen in groepsmaatschappijen	168
23. Overige effecten	168
24. Overlopende activa	168
25. Kasmiddelen	169
26. Schuld aan groepsmaatschappijen	169
27. Overlopende passiva	169
28. Accountantskosten	169
29. Belastingen	169
30. Transacties met verbonden partijen	169
31. Informatie looptijden	170
32. Resultaatbestemming	170

Geconsolideerde balans

per 31 december 2023 vóór resultaatbestemming

x € 1.000	Toelichting	2023	2022
Activa			
Kasmiddelen	1	202.127	66.390
Financiële activa tegen reële waarde via winst-en-verliesrekening	2	354.184	219.943
Derivaten	3	7.448	6.582
Overige activa	4	6.246	14.237
Overlopende activa en overige vorderingen	7	2.751	9.806
Materiële vaste activa	5	698	565
Recht van gebruik	6	1.426	622
Totaal activa		574.881	318.146
Passiva			
Te betalen vennootschapsbelasting	8	6	9
Huur- en leaseverplichtingen	6	1.454	684
Voorzieningen	11	4.613	6.790
Overige verplichtingen	9	2.710	1.716
Overlopende passiva	10	68.414	11.780
Passieve belastinglatentie	8	-	-
Totaal schulden		77.197	20.979
Eigen vermogen			
Aandelenkapitaal		50.000	50.000
Agioreserve		550.695	300.695
Cumulatief resultaat		-103.011	-53.528
Eigen vermogen toe te schrijven aan de aandeelhouder	12	497.684	297.167
Totaal passiva		574.881	318.146

De toelichtingen op pagina 114 - 162 maken integraal onderdeel uit van de geconsolideerde jaarrekening.

Geconsolideerde winst-en-verliesrekening

voor het jaar eindigend op 31 december 2023

x €1,000	Toelichting	2023	2022
Baten			
Rentebaten uit financiële activa tegen reële waarde via de winst-en-verliesrekening		6.645	2.754
Rentebaten uit liquide middelen		3.297	223
Rentelasten		-13	-413
Nettorentebaten	14	9.929	2.564
Provisiebaten			
Provisiebaten		2.639	1.317
Provisielasten		-149	-144
Nettoprovisiebaten	15	2.490	1.173
Gerealiseerde waardeverandering op investeringen	2	-18.037	-4.487
Ongerealiseerde waardeverandering op investeringen en derivaten	2	-28.039	-28.148
Resultaat uit financiële vaste activa		-46.076	-32.635
Operationele baten			
Bijdrage ministerie van Economische Zaken en Klimaat	16	13.798	10.385
Operationele baten		13.798	10.385
Lasten			
Personeelskosten	17	-16.821	-12.028
Afschrijvingen op materiële vaste activa	5	-280	-247
Afschrijvingen op recht van gebruik	6	-382	-311
Overige operationele lasten	18	-11.087	-7.895
Mutatie voorziening garanties en toezeggingen leningen	11	-1.054	-5.247
Operationele lasten		-29.625	-25.727
Resultaat uit bedrijfsactiviteiten vóór belastingen		-49.483	-44.240
Belastinglatentie (netto)	8	-	-4.270
Belastingen boekjaar	8	-	-
Nettoresultaat toe te rekenen aan de aandeelhouder		-49.483	-48.510

De toelichtingen op pagina 114 - 162 maken integraal onderdeel uit van de geconsolideerde jaarrekening.

Geconsolideerd overzicht totaalresultaat

voor het jaar eindigend op 31 december 2023

x € 1.000	Toelichting	2023	2022
Nettoresultaat toe te rekenen aan de aandeelhouder		-49.483	-48.510
Totaalresultaat te reclassificeren naar winst-en-verliesrekening in volgende perioden		-	-
Totaalresultaat niet te reclassificeren naar winst-en-verliesrekening in volgende perioden		-	-
Totaalresultaat toe te rekenen aan de aandeelhouder		-49.483	-48.510

De toelichtingen op pagina 114 - 162 maken integraal onderdeel uit van de geconsolideerde jaarrekening.

Geconsolideerd overzicht mutaties eigen vermogen

voor het jaar eindigend op 31 december 2023

x € 1.000	Toelichting	Aandelen- kapitaal	Agio- reserve	Cumulatief resultaat	Totaal eigen vermogen
Op 31 december 2021		50.000	125.695	-5.018	170.678
Storting door aandeelhouder rechtstreeks in eigen vermogen verwerkt	12	-	175.000	-	175.000
Resultaat voor de verslagperiode	12	-	-	-48.510	-48.510
Op 31 december 2022		50.000	300.695	-53.528	297.167
Storting door aandeelhouder rechtstreeks in eigen vermogen verwerkt	12	-	250.000	-	250.000
Resultaat voor de verslagperiode	12	-	-	-49.483	-49.483
Op 31 december 2023		50.000	550.695	-103.012	497.684

De toelichtingen op pagina 114 - 162 maken integraal onderdeel uit van de geconsolideerde jaarrekening.

Geconsolideerd kasstroomoverzicht

voor het jaar eindigend op 31 december 2023

x € 1.000	Toelichting	2023	2022
Kasstroom uit bedrijfsactiviteiten			
Resultaat voor de verslagperiode		-49.483	-48.510
<i>Aanpassingen voor 'non-cash items' verantwoord in Resultaat voor de verslagperiode:</i>			
Afschrijving materiële vaste activa en recht van gebruik	5, 6	662	558
Gekapitaliseerde rente op leningen	2	-2.034	-834
Mutatie opgelopen rente	2	-761	-1.098
Mutatie uit conversie van beleggingen en gerealiseerd resultaat	2	17.254	4.928
Ongerealiseerde waardeveranderingen op investeringen via winst-en-verliesrekening	2	28.455	30.119
Ongerealiseerd resultaat derivaten	3	-415	-1.188
Gerealiseerd resultaat derivaten	3	783	-783
Vennootschapsbelasting	8	-	4.270
<i>Andere aanpassingen:</i>			
Mutatie overige activa	4	7.991	-8.237
Mutatie overlopende activa en overige vorderingen	5	7.054	-206
Mutatie te betalen vennootschapsbelasting		-3	-21
Mutatie in voorziening garanties en toezeggingen leningen	11	-2.177	-1.374
Mutatie overige verplichtingen	9	994	431
Mutatie overlopende passiva	10	56.634	8.091
Nettokasstroom uit bedrijfsactiviteiten		64.954	-13.856
Kasstroom uit investeringsactiviteiten			
Verkoop, desinvestering en aflossingen van beleggingen	2	3.514	2.142
Verwerving van materiële vaste activa	5	-412	-12
Verwerving van derivaten	3	-1.234	-2.111
Verwerving van beleggingen	2	-180.669	-121.128
Nettokasstroom uit investeringsactiviteiten		-178.802	-121.109
Kasstroom uit financieringsactiviteiten			
Storting door aandeelhouder	12	250.000	175.000
Huur- en leaseverplichtingen	6	-416	-342
Nettokasstroom uit financieringsactiviteiten		249.584	174.658
Nettomutatie kasmiddelen		135.737	39.693
Kasmiddelen op 1 januari		66.390	26.697
Mutatie van kasmiddelen		135.737	39.693
Kasmiddelen op 31 december	1	202.127	66.390

In 2023 is voor een bedrag van € 45 duizend aan rentebetalingen verricht (2022: € 159 duizend) en een bedrag van € 3.712 duizend aan rente-inkomsten ontvangen (2022: € 2 duizend). Deze bedragen zijn in het kasstroomoverzicht verantwoord onder de kasstromen uit bedrijfsactiviteiten. De toelichtingen op pagina 114- 162 maken integraal onderdeel uit van de geconsolideerde jaarrekening.

Algemene toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

Bedrijfsinformatie

De holdingmaatschappij Invest-NL N.V. (hierna te noemen 'Invest-NL' of 'de vennootschap'), opgericht en gevestigd in Nederland, is een naamloze vennootschap naar Nederlands recht. Het adres van de statutaire zetel van Invest-NL is Kingsfordweg 43-117, 1043 GP te Amsterdam en deze is geregistreerd bij de Kamer van Koophandel onder nummer 76635457.

Invest-NL is de moedermaatschappij van Invest-NL Capital N.V. (100%), Invest-NL Business Development B.V. (100%) en INNL Publiek-Private Product Structurering B.V. (100%). Alle aandelen in Invest-NL worden gehouden door de Staat der Nederlanden (hierna te noemen 'de Nederlandse Staat'), vertegenwoordigd door het ministerie van Financiën. Het ministerie van Financiën is geregistreerd bij de Kamer van Koophandel onder nummer 27365323. De geconsolideerde jaarrekening van de vennootschap over de verslagperiode 2023 omvat de vennootschap en haar groepsmaatschappijen (hierna te noemen 'Groep'). Invest-NL houdt kantoor op Kingsfordweg 43-117, 1043 GP Amsterdam.

Invest-NL is een ontwikkel- en financieringsinstelling met het doel om, daar waar de markt hierin onvoldoende voorziet, investeringen in maatschappelijke transitiedomeinen te vergroten en de groei van het MKB en start- en scale-ups te stimuleren. Ondernemers kunnen via Invest-NL terecht voor risicokapitaal in de vorm van eigen en vreemd vermogen en Invest-NL investeert ook in participaties in fondsen. Invest-NL heeft geen werknemers buiten Nederland.

Grondslagen van waardering en resultaatbepaling in de geconsolideerde jaarrekening

Verslaggevingsperiode

Het boekjaar is gelijk aan het kalenderjaar en begint op 1 januari 2023 en eindigt op 31 december 2023.

Continuïteit

De jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling. In totaal is voor Invest-NL € 1,7 miljard aandeelhouderskapitaal begroot. Bij oprichting heeft de Nederlandse Staat onder het wettelijke mandaat een bedrag van € 50 miljoen gestort, in 2021 is additioneel € 125 miljoen gestort, in 2022 € 175 miljoen en in 2023 is € 250 miljoen gestort ten behoeve van investeringen.

Overeenstemmingsverklaring

De geconsolideerde jaarrekening van Invest-NL is opgesteld in overeenstemming met de International Financial Reporting Standards, zoals bekrachtigd binnen de Europese Unie (EU-IFRS) en de wettelijke bepalingen zoals opgenomen in Titel 9 Boek 2 BW. Op grond van de geboden mogelijkheid in het Burgerlijk Wetboek 2, Titel 9, stelt Invest-NL zijn enkelvoudige jaarrekening op volgens dezelfde grondslagen als die worden gebruikt in de geconsolideerde jaarrekening.

Vaststelling jaarrekening

De geconsolideerde jaarrekening van Invest-NL voor het jaar eindigend op 31 december 2023 is opgesteld door de Raad van Bestuur. Deze is goedgekeurd door de Raad van Commissarissen op 8 mei

Algemene toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

2024 en is ter vaststelling voorgelegd aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AvA) op 16 mei 2024. De AvA heeft de mogelijkheid om de jaarrekening te wijzigen.

Algemene waarderingsgrondslagen

De jaarrekening is opgesteld op basis van historische kostprijs met uitzondering van financiële activa die tegen reële waarde via de winst-en-verliesrekening worden verantwoord.

De kosten en opbrengsten worden toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Functionele en rapporteringsvaluta

De geconsolideerde jaarrekening luidt in euro's (€). Dit is tevens de functionele en rapporteringsvaluta van Invest-NL.

Bedragen zijn opgenomen in duizenden euro's tenzij anders vermeld. Afrondingsverschillen zijn daarbij niet gecorrigeerd.

Gebruik van oordelen en schattingen

Bij het opstellen van de jaarrekening heeft de directie oordelen gevormd en schattingen en veronderstellingen gemaakt, gebaseerd op complexe en subjectieve aannames en inschattingen. Oordelen en schattingen zijn van toepassing bij de waardering van investeringen (toelichting 2), bij de berekening van een ECL-voorziening (toelichtingen 11 en 21) en bij de bepaling van een eventuele belastinglatentie (toelichting 8). De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden periodiek beoordeeld. De impact hiervan wordt verantwoord in de periode waarin de schatting wordt herzien, of in de periode van herziening en toekomstige perioden, indien de herziening gevolgen heeft voor zowel de verslagperiode als toekomstige perioden.

Oordelen

Informatie over de gevormde oordelen bij de toepassing van de grondslagen die het meest van invloed zijn op de in de jaarrekening opgenomen bedragen, is opgenomen in de volgende onderdelen van de toelichting:

- classificatie en waardering van investeringen, in toelichting 2;
- bepaling van de ECL stage en ECL-berekening voor financiële instrumenten, in toelichting 21.

Veronderstellingen en schattingen

Informatie over veronderstellingen en schattingen betreft met name de scenario's die gebruikt zijn om de investeringen te waarderen. De meest relevante veronderstellingen en assumpties zijn gerelateerd aan de waarderingen van de investeringen van Invest-NL. Deze waarderingen zijn gebaseerd op algemeen geaccepteerde methoden zoals de Multiples methode en een probability weighted expected return model (PWERM) en kennen inherente onzekerheden ten aanzien van onder andere cash flow inschattingen in hoogte en tijd, discount factoren en scenario-kans-inschattingen.

Basis voor consolidatie

In overeenstemming met IFRS 10 Consolidated Financial Statements zijn in de geconsolideerde jaarrekening betrokken Invest-NL en zijn groepsmaatschappijen, dat wil zeggen de vennootschappen en andere entiteiten waarover Invest-NL direct of indirect zeggenschap uitoefent. Invest-NL NV houdt 100% van het aandelenkapitaal in Invest-NL Capital N.V., Invest-NL Business Development B.V. en INNL Publiek-Private Product Structurering B.V.

Groepsmaatschappijen worden integraal in de consolidatie betrokken vanaf het moment waarop Invest-NL zeggenschap heeft, tot aan het moment waarop deze eindigt. De groepsmaatschappijen Invest-NL Capital N.V., Invest-NL Business Development B.V. en INNL Publiek-Private Product Structurering B.V.

Algemene toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

worden integraal geconsolideerd, waarbij gebruik wordt gemaakt van de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling van Invest-NL. De dochteronderneming Invest-NL Capital classificeert als een venture capital organisation onder IFRS, en past de venture capital exemption toe. Hierbij verwerkt de onderneming de investeringen rond 20% aandelenbelang tegen reële waarde met waardewijzigingen in de winst-en-verliesrekening, in plaats van equity accounting. Invest-NL Capital is geconsolideerd in Invest-NL NV.

Eliminatie van transacties bij consolidatie

Intragroepstransacties, -verhoudingen en niet-gerealiseerde resultaten op transacties tussen groepsmaatschappijen worden geëlimineerd bij het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening.

Niet-gerealiseerde verliezen worden op dezelfde wijze geëlimineerd als niet-gerealiseerde winsten, maar slechts voor zover er geen aanwijzing is voor een bijzondere waardevermindering.

Vreemde valuta

Indien van toepassing worden transacties in vreemde valuta bij de eerste verwerking omgerekend naar euro's tegen de koers op transactiedatum. Monetaire balansposten in vreemde valuta worden omgerekend naar euro's tegen de wisselkoers per balansdatum. Alle valutakoersverschillen van monetaire activa en passiva worden verantwoord in de winst-en-verliesrekening.

Financiële instrumenten

Verwerking en eerste waardering

Handelsvorderingen worden initieel verwerkt wanneer ze ontstaan en worden initieel gewaardeerd tegen de transactieprijs. Alle andere financiële activa en financiële verplichtingen worden initieel verwerkt wanneer Invest-NL partij wordt bij de contractuele bepalingen van het instrument. Een financieel actief of financiële verplichting wordt initieel gewaardeerd tegen de reële waarde plus of min, voor een instrument dat niet wordt gewaardeerd tegen FVPL, transactiekosten die rechtstreeks zijn toe te rekenen aan de verwerving of uitgifte van het instrument.

Classificatie en vervolgwaardering

Bij de eerste verwerking worden eigen-vermogeninstrumenten geclassificeerd naar waardering tegen reële waarde met waardewijzigingen in de winst-en-verliesrekening (FVPL) of reële waarde met waardewijzigingen door OCI (FVOCI).

Schuldinstrumenten worden bij eerste verwerking geclassificeerd naar waardering tegen geamortiseerde kostprijs, reële waarde met waardewijzigingen in de winst-en-verliesrekening (FVPL), of reële waarde met waardewijzigingen door OCI (FVOCI).

Ultimo 2023 bezat Invest-NL eigen-vermogeninstrumenten, converteerbare leningen, leningen en derivaten. Daarnaast zijn er investeringen via fondsmandaten in eigen-vermogeninstrumenten en schuldinstrumenten.

Ultimo 2023 zijn alle eigen-vermogeninstrumenten, schuldinstrumenten en derivaten gerelateerd aan de investeringsportefeuille gewaardeerd tegen reële waarde met waardewijzigingen in de winst-en-verliesrekening (FVPL).

Eigen-vermogeninstrumenten worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde met waardewijzigingen in de winst-en-verliesrekening. Dividenden worden verwerkt als baten in de winst-en-verliesrekening, tenzij het dividend duidelijk een terugbetaling vertegenwoordigt van een deel van de kosten van de investering.

Algemene toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

IFRS 9 onderscheidt ten aanzien van schuldinstrumenten drie verschillende doelstellingen van een business model:

1. Hold to Collect ('HTC'): het onderliggende doel wordt bereikt door het ontvangen van contractuele kasstromen van bijbehorende financiële activa tot einde looptijd, behoudens specifieke omstandigheden;
2. Hold to Collect and Sell ('HTCS'): naast ontvangen van contractuele kasstromen vinden ook tussentijdse verkopen plaats om het onderliggende doel te bereiken;
3. Overig: hierbij kan worden gedacht aan handelsportefeuilles die in hoofdzaak worden beheerd op basis van aan- en verkooptransacties.

Financiële activa worden niet geherclassificeerd na hun eerste verwerking, tenzij Invest-NL zijn bedrijfsmodel voor het beheer van financiële activa wijzigt, in welk geval alle betreffende financiële activa worden geherrubriceerd op de eerste dag van de eerste verslagperiode volgend op de verandering in het bedrijfsmodel. De waarderingsgrondslag is afhankelijk van het businessmodel waarbinnen het financiële actief valt en de kasstroomkarakteristieken.

Naast de bovenstaande businessmodel-analyse wordt de classificatie en waardering van financiële activa bepaald op basis van de kasstroomkarakteristieken van de individuele schuldinstrumenten. Essentieel hierbij is de vraag of de kasstromen op gespecificeerde data enkel bestaan uit rente-betalingen en aflossingen op de uitstaande hoofdsom ('Solely Payments of Principal and Interest', oftewel SPPI). Ultimo 2023 zijn alle schuldinstrumenten 'SPPI fail' en gewaardeerd tegen FVPL.

Beoordeling bedrijfsmodel

Invest-NL beoordeelt de doelstelling van het bedrijfsmodel waarbinnen een financieel actief wordt aangehouden op portefeuilleniveau, omdat dit het best de manier weerspiegelt waarop het bedrijf wordt aangestuurd en hoe informatie aan de directie wordt gerapporteerd. De in beschouwing genomen informatie omvat:

- de vermelde beleidslijnen en doelstellingen voor de portefeuille en de werking van dat beleid in de praktijk. Invest-NL stelt zich ten doel op lange termijn maatschappelijke impact met als randvoorwaarde een financieel normrendement te realiseren. Kortere-termijnkasstromen zijn daarbij minder relevant;
- de manier waarop de prestaties van de portefeuille worden geëvalueerd en gerapporteerd aan de directie van Invest-NL. Invest-NL rapporteert maandelijks over de ontwikkelingen van de portefeuille, waardoor verduidelijkt zal worden hoe het rendement zich ontwikkelt ten opzichte van het normrendement;
- de risico's die van invloed zijn op de prestaties van het bedrijfsmodel (en de financiële activa binnen dat bedrijfsmodel) en hoe deze risico's worden beheerst. Invest-NL heeft een zeer hoge risicobereidheid ten aanzien van het investeringsrisico, waardoor de resultaten van de investeringsportefeuille volatiel zijn en waarschijnlijk zullen blijven. Het bedrijfsmodel blijft echter gericht op het realiseren van het langetermijnnormrendement waarbij kortetermijnschommelingen in het resultaat worden geaccepteerd;
- de wijze waarop managers van het bedrijf worden gecompenseerd - bijvoorbeeld of de vergoeding is gebaseerd op de reële waarde van de beheerde activa of de contractuele kasstromen die worden verzameld. Invest-NL kent geen variabele beloningscomponent die afhankelijk is van de waardeontwikkeling van de investeringsportefeuille;
- de frequentie, het volume en de timing van verkopen van financiële activa in voorgaande perioden, de redenen voor dergelijke verkopen en verwachtingen over toekomstige verkoopactiviteiten. Invest-NL heeft tot en met het einde van het boekjaar geen posities verkocht.

Algemene toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

Beoordeling kasstroomkarakteristieken

Ten behoeve van deze beoordeling wordt 'hoofdsom' gedefinieerd als de reële waarde van het financiële actief bij eerste verwerking. 'Rente' wordt gedefinieerd als een vergoeding voor de tijdwaarde van geld en voor het kredietrisico dat is verbonden aan de uitstaande hoofdsom gedurende een bepaalde periode en voor andere elementaire kredietrisico's en kosten (bijvoorbeeld liquiditeitsrisico en administratieve kosten), evenals een winstmarge.

Bij de beoordeling of de contractuele kasstromen uitsluitend betalingen van hoofdsom en rente zijn, neemt Invest-NL de contractuele bepalingen van het instrument in overweging. Dit omvat het beoordelen of het financiële actief een contractuele termijn kent die het tijdstip of bedrag van contractuele kasstromen zodanig zou kunnen wijzigen dat het niet aan deze voorwaarde zou voldoen. Bij het maken van deze beoordeling overweegt Invest-NL:

- voorwaardelijke gebeurtenissen die het bedrag of het tijdstip van kasstromen zouden wijzigen;
- voorwaarden die de contractuele couponrente kunnen aanpassen, inclusief bepalingen ten aanzien van variabele rente;
- vooruitbetalings- en verlengingsbepalingen; en
- voorwaarden die het recht van Invest-NL op kasstromen van specifieke activa beperken (bijvoorbeeld onderpandbepalingen).

Bijzondere waardevermindering (Expected Credit Losses)

Een expected credit loss (ECL-)model wordt toegepast op financiële activa gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs en op niet uit de balans blijvende verplichtingen zoals onherroepelijke toezeggingen inzake leningen en financiële garantiecontracten. Onder het ECL-model berekent Invest-NL de kans dat een default optreedt op verschillende tijdstipmomenten om dit vervolgens te vermenigvuldigen met het verschil ('tekorten') tussen de contractuele kasstromen en de verwachte te ontvangen kasstromen. De voorziening uit hoofde van bijzondere waardevermindering is de som van al deze tekorten vermenigvuldigt met de kans op default over de verschillende tijdstipmomenten. De ECL-berekeningen bevatten informatie over het verleden, heden en de toekomst.

Invest-NL past een $PD \times EAD \times LGD^1$ inclusief verdiscontering toe om de ECL in stage 1 en 2 te berekenen. Discontering van ECL vindt plaats tegen de effectieve rentevoet van het instrument.

Voor stage 3 voorzieningen wordt een leningspecifieke voorziening berekend. Deze voorziening wordt bepaald op basis van ingeschatte leningspecifieke ontwikkelingsscenario's. Vervolgens wordt de voorziening bepaald als het verschil tussen de contante waarde van de contractuele kasstromen en de verwachte te ontvangen contant gemaakte kasstromen op basis van deze specifieke scenario's.

Probability at default: Invest-NL bepaalt de kans op default op basis van een synthetische credit rating en bijbehorende probability of default. Deze rating wordt bepaald aan de hand van de S&P credit analytics rating tool waarbij de rating wordt bepaald op basis van de financiële kenmerken van een bedrijf, de sector en het land waarin het bedrijf opereert waarbij deze afgezet wordt tegen de ratinginformatie uit de S&P data van vergelijkbare bedrijven.

Exposure at default: betreft een inschatting van de exposure op een investering op een moment in de toekomst, rekening houdend met eventuele rente en aflossingsbedragen en geplande trekkingen. Ontvangen garanties van overheidsinstanties welke het risico dekken van investeringen worden van de EAD afgetrokken.

¹ PD: probability of default; EAD: exposure at default; LGD: loss given default.

Algemene toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

Loss given default: een inschatting van het verlies op een bepaalde datum, als er op die datum een default plaatsvindt. Het verlies is het verschil tussen de contractuele kasstromen en de verwachte te ontvangen kasstromen van een investering.

Onder IFRS 9 wordt gebruik gemaakt van een 'three-stage' model.

- In stage 1 worden posities opgenomen waar geen sprake is van een significante verslechtering van het kredietrisico sinds eerste opname en wordt een 12-maands ECL bepaald;
- Posities waarbij sprake is van een significante verslechtering van het kredietrisico ten opzichte van eerste opname, maar niet credit-impaired, worden opgenomen in stage 2. Een eerste indicatie hiervan kan onder andere zijn een betalingsachterstand van > 30 dagen of een verslechtering van de credit rating. Voor posities in stage 2 wordt een 'lifetime' ECL bepaald;
- Posities die credit-impaired zijn, worden opgenomen in stage 3 en voor deze posities wordt eveneens een 'lifetime' ECL bepaald. Investerings in default worden vanuit IFRS 9-optiek beschouwd als 'credit impaired' en komen in stage 3. In geval van een betalingsachterstand van >90 dagen is er sprake van een (weerlegbare) default trigger.

Voorzieningen

Een ECL-voorziening wordt getroffen voor financiële garantiecontracten, leningen op amortised cost-basis en onherroepelijke toezeggingen inzake leningen. In de winst-en-verliesrekening wordt de toename in de voorziening geboekt onder 'dotatie voorziening garanties en toezeggingen leningen'.

Leningen worden afgeboekt als bepaald is dat de kans op gedeeltelijke recovery nihil is, de ECL-voorziening op deze posten wordt gedebiteerd.

Reële waarde van financiële instrumenten

De reële waarde is het bedrag waarvoor een actief kan worden verhandeld of een passief kan worden afgewikkeld op de waarderingsdatum in een ordelijke transactie tussen ter zake goed geïnformeerde partijen op de primaire of, indien deze niet aanwezig is, de meest voordelige markt die voor Invest-NL toegankelijk is op die datum. De reële waarde van een actief en een verplichting weerspiegelt ook het risico op niet-nakoming.

Bij eerste opname worden alle financiële activa en passiva gewaardeerd tegen reële waarde. Bij de classificatie tegen reële waarde met verwerking van (ongerealiseerde) waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening worden de direct gerelateerde transactiekosten direct ten laste van de winst-en-verliesrekening gebracht.

Voor de overige classificaties worden de direct gerelateerde transactiekosten in de transactieprijs opgenomen. Waar de reële waarde van financiële activa en passiva niet van prijsnoteringen in actieve markten kunnen worden afgeleid, worden zij vastgesteld met waarderingstechnieken waarbij onder meer gebruik wordt gemaakt van kasstroommodellen of andere waarderingmodellen. Waar mogelijk wordt input van waarneembare markten meegenomen.

Een van de waarderingmodellen die gebruikt wordt is het 'Probability-Weighted Expected Return Method' model. Hierbij worden aan verschillende scenario's een waarde en een kans toegekend. De scenario's zijn gebaseerd op de verschillende mogelijkheden die bij de verstrekking van het instrument zijn voorzien en worden als het nodig is bij revisies herzien, dit geldt ook voor de waardes en de kansen.

Hiërarchie reële waardebeoordeling bij financiële instrumenten

Een belangrijk deel van de financiële instrumenten wordt in de balans opgenomen tegen reële waarde. Daarnaast wordt de reële waarde van de overige financiële instrumenten toegelicht. Er wordt een level-indeling gegeven van de financiële activa en passiva.

Algemene toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

Nadere toelichting van de level-indeling

Voor financiële instrumenten die tegen reële waarde op de balans staan of waarvoor de reële waarde wordt toegelicht, wordt deze reële waarde ingedeeld in een level. Dit level is afhankelijk van de parameters die gebruikt worden om de reële waarde te bepalen en geeft verder inzicht in de waardering. Hieronder worden de verschillende levels uiteengezet:

Level 1 – Reële waarde gebaseerd op gepubliceerde koersen in een actieve markt

Van alle financiële instrumenten in deze waarderingscategorie zijn gepubliceerde koersen afkomstig van een beurs, broker of prijsinstelling. Bovendien is bij deze financiële instrumenten sprake van een actieve markt. Hierdoor vormen de koersen een goede afspiegeling van actuele en regelmatig voorkomende markttransacties tussen onafhankelijke partijen. De beleggingen in deze categorie omvatten voornamelijk beursgenoteerde aandelen en obligaties.

Level 2 – Reële waarde gebaseerd op beschikbare marktinformatie

Deze categorie bevat financiële instrumenten waarvoor geen afgegeven prijzen beschikbaar zijn, maar waarvan de reële waarde is bepaald met behulp van modellen waarbij de parameters bestaan uit beschikbare marktinformatie. Het gaat bij deze instrumenten met name om onderhands afgesloten derivaten. In deze categorie vallen verder beleggingen waarvan prijzen zijn afgegeven door brokers, maar waarvan tevens is geconstateerd dat sprake is van inactieve markten. In dat geval zijn de beschikbare koersen grotendeels onderbouwd en gevalideerd met behulp van marktinformatie waaronder marktrentes en actuele risico-opslagen behorende bij de verschillende creditratings en sectorindelingen.

Level 3 – Reële waarde niet gebaseerd op beschikbare marktinformatie

De financiële instrumenten in deze categorie zijn voor een significant deel bepaald aan de hand van niet in de markt waarneembare aannames en parameters. Dit zijn bijvoorbeeld veronderstelde defaultpercentages behorend bij een bepaalde rating. De level 3-waarderingen van beleggingen (aandelen) kunnen daarnaast gebaseerd zijn op quotes afkomstig uit niet-liquide markten.

Niet langer opnemen in de balans (derecognition)

Een financieel actief wordt niet langer opgenomen wanneer de rechten op de kasstromen uit het actief zijn verlopen. Invest-NL neemt deze activa ook niet op indien het zowel het actief heeft overgedragen als de overdracht in aanmerking komt voor verwijdering van de balans. Een overdracht komt in aanmerking voor verwijdering van de balans, indien Invest-NL:

- nagenoeg alle risico's en voordelen van het actief heeft overgedragen;
- de risico's en voordelen niet heeft overgedragen noch behouden, echter de zeggenschap over dit actief wel is overgedragen.

Invest-NL heeft voor een aantal instrumenten nagenoeg alle risico's en voordelen voor een procentueel belang overgedragen. Dit betreft de participatie van het ministerie van EZK in een aantal fondsen (DFF, DACI en DTF) en de lening aan SIF en daarnaast betreft het een participatie van de provincie Noord-Brabant in een aantal leningen (Protix en Lightyear). Invest-NL neemt dit deel van het instrument niet op in haar balans.

Een financiële verplichting wordt niet langer op de balans opgenomen wanneer aan de verplichting is voldaan, deze is geannuleerd of is verlopen. Indien een bestaande financiële verplichting wordt vervangen door een andere verplichting van dezelfde geldgever tegen wezenlijk andere voorwaarden, of als de voorwaarden van een bestaande verplichting aanzienlijk worden gewijzigd, wordt een dergelijke vervanging of wijziging behandeld als niet langer opnemen van de oorspronkelijke verplichting in de balans en is de opname van een nieuwe verplichting in de balans vereist.

Algemene toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

Het verschil tussen de boekwaarde van de oorspronkelijke financiële verplichting en de betaalde vergoeding wordt in de winst-en-verliesrekening opgenomen.

Afgeleide financiële instrumenten en hedge-accounting

Invest-NL past geen hedge-accounting toe en Invest-NL heeft in zeer beperkte mate derivaten.

Saldering van financiële activa en financiële passiva

Een financieel actief en een financiële verplichting worden gesaldeerd en tegen het nettobedrag in de balans opgenomen als er een juridisch afdwingbaar recht is om de verantwoorde bedragen te salderen en als het voornemen bestaat om de verwachte toekomstige kasstromen op nettobasis te verrekenen, of simultaan met het actief te realiseren en de verplichting af te wikkelen.

Derivaten

Derivaten betreffen instrumenten die in samenhang met een lening worden verstrekt. Derivaten worden verantwoord tegen reële waarde met waardewijzigingen in de winst-en-verliesrekening. De waardering van derivaten geschiedt op basis van een 'Probability-Weighted Expected Return Method' model. Invest-NL maakt geen gebruik van hedge-accounting.

Kasmiddelen

Deze post omvat alle met de bedrijfsuitoefening samenhangende kasmiddelen aangehouden bij kredietinstellingen (rekening courant bij banken). Op de banktegoeden wordt rente verrekend tegen een variabele marktrente. De banktegoeden staan ter vrije beschikking. De waardering van de kasmiddelen is tegen geamortiseerde kostprijs.

Overige activa

Overige activa betreft kapitaal opgevraagd door de fondsbeheerder EIF ten bate van fondsinvesteringen.

Materiële vaste activa

De post Materiële vaste activa is onderverdeeld in de categorie verbeteringen aan het pand en overige bedrijfsmiddelen (inventaris).

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen kostprijs, onder aftrek van cumulatieve afschrijvingen en, indien van toepassing, cumulatieve bijzondere waardeverminderingen. De kostprijs omvat de uitgaven die direct toewijsbaar zijn aan de verwerving van de activa en wordt lineair afgeschreven gedurende de gebruiksduur, waarbij rekening wordt gehouden met een eventuele restwaarde.

Afschrijvingen worden berekend teneinde de kosten van materiële vaste activa minus hun geschatte restwaarde lineair af te schrijven over hun geschatte gebruiksduur. Afschrijvingen worden in principe ten laste van de winst-en-verliesrekening gebracht. De geschatte gebruiksduur voor verbeteringen aan het kantoorpand dat Invest-NL huurt is vijf jaar. Voor overige bedrijfsmiddelen ligt de geschatte gebruiksduur tussen drie tot vijf jaar.

Op iedere rapportagedatum wordt de boekwaarde van de niet-financiële activa van Invest-NL opnieuw bezien om te bepalen of er aanwijzingen zijn voor bijzondere waardeverminderingen. Indien dergelijke aanwijzingen bestaan, wordt een schatting gemaakt van de realiseerbare waarde van het actief. Voor de toetsing op bijzondere waardeverminderingen worden activa samengevoegd in de kleinste te onderscheiden groep activa die uit voortgezet gebruik kasstromen genereert die in hoge mate onafhankelijk zijn van de inkomende kasstromen van andere activa of kasstroomgenererende eenheden (KGE's). De realiseerbare waarde van een actief of een KGE is de hoogste van de bedrijfswaarde en de reële waarde minus kosten van afstoting. Bij het bepalen van de bedrijfswaarde wordt de contante

Algemene toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

waarde van de geschatte toekomstige kasstromen berekend met behulp van een disconteringsvoet vóór belasting, die een afspiegeling is van zowel de actuele marktinschattingen van de tijdswaarde van geld als van de specifieke risico's met betrekking tot het actief of de KGE. Een bijzonder waardeverminderverslies wordt verwerkt als de boekwaarde van een actief of de KGE waartoe het actief behoort, hoger is dan de geschatte realiseerbare waarde. Bijzondere waardeverminderversliezen worden verwerkt in de winst-en-verliesrekening. Zij worden eerst in mindering gebracht op de boekwaarde van eventueel aan de KGE toegerekende goodwill en vervolgens naar rato in mindering gebracht op de boekwaardes van de overige activa van de KGE.

Verbeteringen aan het pand

Indien Invest-NL als huurder kosten maakt voor het moderniseren van de gehuurde kantoorruimte, is sprake van een investering in een huurrecht. Deze investering wordt geactiveerd. De actiefpost kwalificeert voor de (kleinschaligheid) investeringsaftrek. Invest-NL schrijft de investering in vijf jaar lineair af ten laste van het resultaat.

Overige bedrijfsmiddelen

Aangeschafte bedrijfsmiddelen met een minimum van € 1.000 (incl. niet terugvorderbare BTW) per item, die gedurende een langere periode worden gebruikt, worden geactiveerd.

Invest-NL schrijft de investering in drie tot vijf jaar lineair af ten laste van het resultaat.

Leaseovereenkomsten

Invest-NL is lessee in leasecontracten voor pand, inventaris en auto. Voor deze leases wordt een activum op de balans opgenomen op de ingangsdatum van de leaseovereenkomst, daarnaast wordt een financiële verplichting opgenomen als de betalingen over meerdere periodes gaan.

De post Recht van gebruik op de balans bestaat uit de aangegane verplichting voor alle lease- en huurverplichtingen die voortvloeien uit een overeenkomst. Het actief reflecteert het recht op gebruik van het actief gedurende de overeengekomen leasetermijn en wordt gewaardeerd tegen kostprijs. Objecten met een waarde lager dan € 5.000 of waarvan de resterende leasetermijn minder dan 12 maanden is, worden niet meegenomen.

De post Leaseverplichtingen (schuld op de balans) reflecteert alle leasebetalingen die gepaard gaan met de leaseovereenkomst. Er zijn geen leases met een looptijd van korter dan een jaar en/of met een waarde van minder dan € 5.000 per activa.

De leaseverplichting wordt initieel gewaardeerd tegen de contante waarde van de leasebetalingen op de ingangsdatum, verdisconteerd op basis van de impliciete rentevoet van de leaseovereenkomst of, als die disconteringsvoet niet praktisch te bepalen is, de marginale rentevoet van Invest-NL. Over het algemeen gebruikt Invest-NL de marginale rentevoet als disconteringsvoet. De leaseverplichting wordt geherwaardeerd wanneer er een wijziging is in toekomstige leasebetalingen als gevolg van een wijziging in een index of koers, als er een wijziging is in de schatting van Invest-NL van het bedrag dat naar verwachting zal worden betaald onder een restwaardegarantie, als Invest-NL zijn beoordeling wijzigt of het een aankoop-, verlengings- of beëindigingsoptie zal uitoefenen, of bij een herziening van een in wezen vaste leasebetaling. De gehanteerde IBR is vermeld in toelichting 6. Wanneer de leaseverplichting op deze manier wordt geherwaardeerd, wordt een overeenkomstige wijziging aangebracht in de boekwaarde van het gebruiksrecht, of wordt deze opgenomen in de winst-en-verliesrekening als de boekwaarde van het gebruiksrecht is verlaagd tot nul.

Algemene toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

Overlopende activa en overige vorderingen

Deze post bestaat uit debiteuren, overige vorderingen en overlopende activa en wordt gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs onder aftrek van een voorziening voor oninbaarheid. Debiteuren en overige vorderingen worden niet langer opgenomen als de gelden zijn ontvangen of als oninbaarheid is vastgesteld.

Belastingen

Vennootschapsbelasting

Acute belastingvorderingen en -schulden worden gewaardeerd tegen de nominale bij wet vastgestelde belastingtarieven en geldende belastingwetgeving, dan wel waartoe materieel op verslagdatum is besloten. Voor voorwaartse verliescompensatie en tijdelijke verschillen tussen de fiscale boekwaarde van activa en verplichtingen en de commerciële boekwaarde worden uitgestelde belastingvorderingen en -verplichtingen gevormd. Hierbij wordt uitgegaan van de belastingtarieven die gelden per balansdatum en de tarieven die zullen gelden in de periode waarin de uitgestelde belastingvorderingen of verplichtingen worden afgewikkeld waartegen afgerekend zal worden.

Uitgestelde belastingen

Uitgestelde belastingvorderingen uit hoofde van verliescompensatie worden alleen opgenomen indien het waarschijnlijk wordt geacht dat in de nabije toekomst voldoende fiscale winsten worden gerealiseerd ter compensatie van de uitgestelde belastingvorderingen.

Uitgestelde belastingvorderingen en uitgestelde belastingverplichtingen worden tegen het nominale bedrag gewaardeerd.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Onherroepelijke toezeggingen en financiële garantiecontracten

Onherroepelijke toezeggingen zijn verplichtingen die niet worden opgenomen in de balans, omdat het bestaan afhankelijk is van het zich in de toekomst al dan niet voordoen van een of meer onzekere gebeurtenissen zonder dat Invest-NL daarop doorslaggevende invloed kan uitoefenen. Voor Invest-NL vallen hieronder committeringen aan fondsen, onherroepelijke toezeggingen inzake leningen en verplichtingen wegens verstrekte garanties.

Voor de bepaling van het maximale potentiële kredietrisico wordt verondersteld dat alle tegenpartijen hun contractuele verplichtingen niet meer nakomen en alle bestaande zekerheden geen waarde hebben.

Overige verplichtingen

De overige verplichtingen bestaan uit crediteuren, omzet- en loonbelasting, premie pensioen en premie sociale verzekeringen. De crediteuren, premie pensioen en premie sociale verzekeringen worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. De omzet- en loonbelasting worden gewaardeerd tegen kostprijs.

Eigen vermogen

Aandelenkapitaal en agioreserve

Het uitgegeven aandelenkapitaal is het bedrag betaald op de uitgegeven aandelen voor de nominale waarde. De agioreserve betreft het bedrag dat is gestort boven het geplaatste en gestorte kapitaal.

Algemene toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

Cumulatief resultaat

Conform artikel 30 van de statuten van de vennootschap bepaalt de Algemene Vergadering van Aandeelhouders de bestemming van een eventueel voordelig saldo van de winst-en-verliesrekening.

Rentebaten en -lasten

Rentebaten uit financiële activa tegen reële waarde via de winst-en-verliesrekening

De rentebaten hebben betrekking op financiële activa en worden gebruikmakend van de contractuele rente toegerekend aan de periode waarop deze betrekking hebben.

Rentebaten en -lasten

Debit- en creditrente op kasmiddelen is opgenomen onder rentebaten en -lasten. Rentebaten- en lasten worden opgenomen op basis van de effectieve-rentemethode.

Provisiebaten en -lasten

Provisiebaten omvatten de ontvangen provisiebatens uit hoofde van verstrekte leningen en financiële garanties. Provisiebaten worden toegerekend op basis van de periode waar ze betrekking op hebben. De betaalde management fees die via de Net Asset Value van het fonds worden verrekend ten behoeve van door Invest-NL uitbestede mandaten worden opgenomen in de gerealiseerde herwaardering als fondskosten.

Bijdrage ministerie van Economische Zaken en Klimaat

Van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat wordt een bijdrage ontvangen ter dekking van de kosten voor Invest-NL Business Development. De bijdrage wordt toegerekend aan de periode waarin de kosten worden gemaakt. De bijdrage en de gerelateerde kosten worden in de winst-en-verliesrekening bruto gepresenteerd. Op basis van een eindafrekening na jaareinde wordt een eventueel te veel ontvangen bijdrage per jaareinde opgenomen onder overlopende passiva en eventueel te weinig ontvangen bijdrage per jaareinde opgenomen als overlopende activa en overige vordering.

Resultaat uit financiële activa

Resultaat uit financiële activa betreft gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen op investeringen. Deze worden rechtstreeks in de winst-en-verliesrekening verwerkt. In de verslagperiode betreft dit naast de regel 'Ongerealiseerde waardeveranderingen op investeringen' in de winst-en-verliesrekening ook de regel 'Gerealiseerde waardeveranderingen op investeringen'. De gerealiseerde waardeveranderingen betreffen fondskosten die via de Net Asset Value van de fondsen worden verrekend, resultaten behaald op conversie van leningen naar aandelen en een resultaat behaald op de verkoop van eigen-vermogeninstrumenten door een fonds.

Bij verkoop van een investering wordt de ongerealiseerde waardewijziging 'reversed' en wordt de gerealiseerde waardewijziging verantwoord ten opzichte van de vorige waardering.

De rentebaten uit hoofde van financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde met waardewijzigingen door de winst-en-verliesrekening worden gepresenteerd onder de rentebaten.

Dividenden worden verwerkt als baten in de winst-en-verliesrekening, tenzij het dividend duidelijk een terugbetaling vertegenwoordigt van een deel van de kosten van de investering.

Personeelskosten

De personeelskosten bevatten salarissen, sociale lasten en pensioenlasten en overige personeel-gerelateerde kosten. Personeelskosten worden verantwoord in de periode waarin de dienst is ontvangen

Algemene toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

en waarop de betaling betrekking heeft. De pensioenrechten van de medewerkers van Invest-NL zijn ondergebracht in de toegezegde-bijdrageregeling bij de zelfstandige premiepensioeninstelling BeFrank.

De pensioenlasten van Invest-NL bestaan uit een jaarlijkse vaste bijdrage voor de opbouw van nieuwe rechten, waarbij een leeftijdsgebonden premiepercentage wordt betaald.

Overige personeelskosten bestaan grotendeels uit kosten van tijdelijk ingehuurd personeel en werving.

Grondslagen geconsolideerd kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld volgens de indirecte methode, waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen kasstromen uit bedrijfs-, investerings- en financieringsactiviteiten. Kasstromen in vreemde valuta worden omgerekend tegen de wisselkoers op de transactiedatum. Bij de kasstroom uit bedrijfsactiviteiten wordt het resultaat vóór belastingen gecorrigeerd voor baten en lasten die niet hebben geresulteerd in ontvangsten en uitgaven in dezelfde verslagperiode en voor wijzigingen in voorzieningen en overlopende posten.

Investerings worden vermeld onder de kasstroom uit investeringsactiviteiten. Het kasstroomoverzicht is in 2023 en in de vergelijkende cijfers op enkele punten verder gespecificeerd en aangepast ter bevordering van de connectie met de toelichtingen.

Nieuwe standaarden en wijzigingen in standaarden die verplicht zijn met ingang van 2023

Er zijn een aantal wijzigingen in IFRS standaarden in 2023, deze hebben naar verwachting geen significante impact op de geconsolideerde jaarrekening van de groep. De groep heeft geen standaarden, interpretaties of wijzigingen vervoegd toegepast die door de IASB zijn uitgegeven maar nog niet effectief zijn. De aard van de nieuwe standaarden, wijzigingen en interpretaties zijn als volgt:

- Wijziging in IAS 1 Presentation of Financial Statements, en IFRS Practice Statements 2: Disclosure of Accounting policies (effectief 1 januari 2023, zoals goedgekeurd door de EU);
- Wijziging in IAS 8: Accounting policies, Changes in Accounting Estimates and Errors: Definition of Accounting Estimates (effectief 1 januari 2023, zoals goedgekeurd door de EU);
- Wijziging in IAS 12 Income taxes; Deferred Tax related to Assets and Liabilities arising from a Single Transaction effectief vanaf 1 januari 2023, zoals goedgekeurd door de EU en wijziging in IAS 12 International Tax Reform - Pillar Two Module Rules (effectief vanaf 1 januari 2023, zoals goedgekeurd door de EU);
- IFRS 17: Insurance contracts (effectief vanaf 1 januari 2023, zoals goedgekeurd door de EU).

Nieuwe standaarden en wijzigingen in standaarden die verplicht zijn met ingang van 2024 of later

De volgende wijziging in standaarden hebben naar verwachting geen significante impact op de geconsolideerde jaarrekening van de groep:

- Wijzigingen in IAS 1: Presentation of Financial Statements -Classification of Liabilities as Current or non- current. Dit betreft classificatie van verplichtingen als kortlopend of langlopend (effectief 1 januari 2024);

Algemene toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

- Wijziging in IAS 7: Statement of Cash Flows en IFRS 7 Financial Instruments: Disclosures. Dit betreft de toelichting van de invloed van finance arrangements van leveranciers op schulden en cash flows (effectief 1 januari 2024);
- Wijziging in IAS 21 The Effect of Changes in Foreign Exchange Rate: Lack of Exchangeability. Dit betreft het ontbreken van uitwisselbaarheid tussen valuta (effectief 1 januari 2025);
- Wijziging in IFRS 16 Leases: Lease Liability in a Sale and Leaseback (effectief 1 januari 2024);

Toelichting op de geconsolideerde balans

1. Kasmiddelen

Deze post omvat de direct opeisbare wettige betaalmiddelen (rekening courant bij banken).

x € 1.000	31 december 2023	31 december 2022
Rekening courant Rabobank	202.003	66.355
Beleggingsrekening Caceis	124	36
Totaal kasmiddelen	202.127	66.390

2. Financiële activa tegen reële waarde via de winst-en-verliesrekening

De mutaties in de financiële activa tegen reële waarde via de winst-en-verliesrekening waren:

x € 1.000	Reële waarde
Boekwaarde per 1 januari 2023	219.943
Investerings	180.669
Gekapitaliseerde rente	2.034
Mutatie opgelopen rente	761
Ongerealiseerde waardeveranderingen op investeringen	-28.455
Gerealiseerde waardeveranderingen op investeringen	-17.254
Verkopen	-3.514
Boekwaarde per 31 december 2023	354.184

De post Verkopen betreft conversies van converteerbare leningen, aflossingen van bridgeloans en enige verkopen van onderliggende fondsinvestering uit fondsen.

Toelichting op de geconsolideerde balans

x € 1.000		Reële waarde
Boekwaarde per 1 januari 2022		134.071
Investerings		121.128
Gekapitaliseerde rente		834
Mutatie opgelopen rente		1.098
Ongerealiseerde waardeveranderingen op investeringen		-30.119
Gerealiseerde waardeveranderingen op investeringen		-4.928
Verkopen		-2.142
Boekwaarde per 31 december 2022		219.943

De aansluiting van de ongerealiseerde waardeveranderingen op investeringen naar de winst-en-verliesrekening is als volgt:

		Reële waarde	
x € 1.000		2023	2022
Ongerealiseerde waardeverandering op investeringen		-28.455	-30.119
Deel toekomstend aan derivaten		415	1.971
Ongerealiseerd resultaat in winst-en-verliesrekening		-28.039	-28.148

De ongerealiseerde waardeveranderingen zijn dit jaar per saldo negatief als gevolg van bedrijfsspecifieke ontwikkelingen en algemene uitdagende marktomstandigheden.

De post Gerealiseerde waardeveranderingen op investeringen kan als volgt worden gespecificeerd:

		Reële waarde	
x € 1.000		2023	2022
Fondskosten, resultaat uit verkopen, dividend en rente lopend via de gerealiseerde herwaardering		-5.611	-6.450
Gerealiseerde herwaarderingen op verkopen en conversies		-11.643	1.522
Gerealiseerde waardeveranderingen op investeringen		-17.254	-4.928
Deel toekomstend aan derivaten		-783	441
		-18.037	-4.487

De betaalde fondskosten zijn in lijn met de omvang van de portfolio, de gerealiseerde herwaarderingen worden met name bepaald door herstructureringen op specifieke investeringen.

Toelichting op de geconsolideerde balans

De betaalde management fees die via de Net Asset Value van het fonds worden verrekend ten behoeve van door Invest-NL uitbestede mandaten zijn opgenomen in de gerealiseerde herwaardering als fondskosten. Gerealiseerde herwaardering op verkopen betreft de resultaten uit conversies en herstructureringen.

De balanswaarde kan als volgt worden gespecificeerd:

x € 1.000	2023	2022
Aandelen	162.799	89.463
Aandelen EIF	3.104	3.036
(Converteerbare) leningen	79.595	55.367
Investerings via fondsmandaat in samenwerking met EIF en andere fondsen	108.686	72.078
Boekwaarde	354.184	219.943

De investeringen bestaan uit bovenstaande financiële instrumenten. De investeringen in aandelen en investeringen via fondsmandaat (voor zover investeringen in eigen-vermogeninstrumenten) betreffen investeringen in eigen-vermogen instrumenten waarin Invest-NL, in het algemeen geen significante invloed heeft. In een beperkt aantal gevallen waarin Invest-NL wel invloed van betekenis heeft is er gekozen om gebruik te maken van de zogenaamde "Venture Capital Exemption", dit heeft als resultaat dat deze investeringen ook op basis van fair value worden gewaardeerd en niet op basis van mutaties in de vermogenswaarde.

Invest-NL heeft een langetermijnvisie op investeringen in aandelen wat betekent dat eigen-vermogen instrumenten doorgaans binnen een periode van 5 tot 15 jaar worden verkocht. Deze eigen-vermogeninstrumenten worden daarom niet aangehouden om te verhandelen en worden tegen reële waarde gewaardeerd, waarbij waardeveranderingen in de winst-en-verlies-rekening worden verantwoord.

De schuldinstrumenten (converteerbare leningen en leningen) zijn 'SPPI fail' en worden gewaardeerd tegen FVPL.

Investerings via fondsmandaat in samenwerking met EIF en andere fondsen betreft investeringen in eigen-vermogeninstrumenten en schuldinstrumenten via fondsen. De schuldinstrumenten via fondsen zijn "SPPI fail". De eigen-vermogeninstrumenten en schuldinstrumenten via fondsmandaat zijn gewaardeerd tegen FVPL.

Toelichting op de geconsolideerde balans

Waarderingsproces financiële activa tegen reële waarde

Voor alle categorieën geldt dat deze in level 3 vallen en dat er geen transfers vanuit andere levels hebben plaatsgevonden. Dit met uitzondering van een beursgenoteerde equity-positie die uit conversie van een lening is verkregen, deze positie is als level 1 geclassificeerd.

De waarde van de investeringen wordt bepaald door het gebruik van waarderingstechnieken die deels zijn gebaseerd op gegevens die niet in de markt zijn waar te nemen.

Voor aandelen en converteerbare leningen wordt in beginsel gebruikgemaakt van:

- waarderingen van private (co) investeerders in recente financieringsrondes;
- een discounted cash flow (DCF)/multiple waarderingmethode;
- een probability weighted expected return method (PWERM);
- de beurskoers als er sprake is van een publieke notering.

De investeringen van Invest-NL worden tegen reële waarde gewaardeerd. Iedere investering wordt tenminste drie maal per jaar gereviseerd (of vaker indien significante ontwikkelingen mogelijk substantiële impact hebben op de waarde van de investering) waarbij wordt vastgesteld of met voldoende zekerheid kan worden bepaald of de waarde van de investering is gewijzigd waarna een herwaardering wordt doorgevoerd na akkoord van de investeringscommissie.

Voor waarderingen van aandelenposities wordt in beginsel de Multiple methode gehanteerd.

Voor (her)waarderingen van aandelenposities en van converteerbare leningen wordt gebruik gemaakt van een 'Probability-Weighted Expected Return Method' model. Hierbij worden aan verschillende scenario's een waarde en een kans toegekend. De scenario's zijn gebaseerd op kwalitatief ingeschatte meest kansrijke ontwikkelingen van de onderhavige investeringen.

De reële waarde van een aantal investeringen is gelijk aan de initiële aankoopprijs in de gevallen dat deze aankoopprijs de beste benadering is van de reële waarde. De reële waarde van de andere investeringen is op basis van een revisieproces vastgesteld en heeft in een aantal gevallen geleid tot een herwaardering ten opzichte van de initiële aankoopprijs. Per saldo zijn dit voor 2023 voornamelijk afwaarderingen.

Voor de aandelen in EIF wordt door een externe accountant periodiek een net asset value (NAV) gecontroleerd, die wordt gebruikt voor de waardering van de aandeleninvestering van Invest-NL.

Voor de investeringen in fondsen wordt de meest recente waardering van de fondsmanagers als basis genomen. Contractueel is overeengekomen dat de fondsmanagers hun fonds waarderen in lijn met IPEV-standaarden.

Toelichting op de geconsolideerde balans

Mutaties in financiële instrumenten gewaardeerd op fair value gebaseerd op level 3 zijn als volgt:

x € 1.000	Aandelen	Aandelen EIF	(Converteerbare) leningen	Investerings via fondsmandaat in samenwerking met EIF en andere fondsen	Totaal
Boekwaarde per 1 januari 2023	89.463	3.036	55.367	72.078	219.943
Investerings (balans FVA)	116.788	-	22.394	41.487	180.669
Desinvesterings/aflossings (balans FVA)	-	-	-	-3.514	-3.514
Ongerealiseerde herwaardering (W&V rekening)	-43.452	69	11.484	3.444	-28.455
Mutatie opgelopen rente (balanspost FVA)	-	-	761	-	761
Gekapitaliseerde rente op leningen	-	-	2.034	-	2.034
Resultaat door fondskosten via gerealiseerde herwaardering, verkoop, dividend en rente (W&V rekening)	-	-	-	-5.611	-5.611
Resultaat op verkoop en conversies (W&V rekening)	-	-	-12.445	802	-11.643
Boekwaarde per 31 december 2023	162.799	3.104	79.595	108.686	354.184

x € 1.000	Aandelen	Aandelen EIF	(Converteerbare) leningen	Investerings via fondsmandaat in samenwerking met EIF en andere fondsen	Totaal
Boekwaarde per 1 januari 2022	62.276	2.500	30.468	38.827	134.071
Investerings (balans FVA)	41.334	-	42.055	37.739	121.128
Desinvesterings/aflossings (balans FVA)	-	-	-	-2.142	-2.142
Ongerealiseerde herwaardering (W&V rekening)	-14.147	535	-19.088	2.581	-30.119
Mutatie opgelopen rente (balanspost FVA)	-	-	1.098	-	1.098
Gekapitaliseerde rente op leningen	-	-	834	-	834
Resultaat door fondskosten via gerealiseerde herwaardering, verkoop, dividend en rente (W&V rekening)	-	-	-	-6.450	-6.450
Resultaat op verkoop en conversies (W&V rekening)	-	-	-	1.522	1.522
Boekwaarde per 31 december 2022	89.463	3.036	55.367	72.078	219.943

Toelichting op de geconsolideerde balans

De waarderingsmethoden en sensitiviteitsanalyse van investeringen luiden als volgt:

Type investering ultimo 2023	Reële waarde per 31 december 2023 (x €1.000)	Reële waarde per 31 december 2022 (x €1.000)	Waarderingsmethode	Range (gewogen gemiddelde) van significante niet waarneembare inputs	Gevoeligheid reële waardering ten aanzien van significante niet waarneembare inputs	Level
Aandelen	153.771	82.703	DCF/multiple en PWERM	Free cash flow (FCF) en discount factor	Een verhoging/verlaging van 5% van de gebruikte niet waarneembare inputs leidt in geval van verhoging tot een 22% hogere waardering en in het geval van verlaging tot een 22% lagere waardering van de investeringen	3
Aandelen EIF	3.104	3.036	NAV	Net Asset Value (NAV)	NAVs worden opgesteld en aangeleverd door externe managers. Invest-NL heeft hierdoor geen inzicht in de gevoeligheid van de waardering voor gebruikte inputparameters.	3
(Converteerbare) leningen	79.595	55.367	DCF en PWERM	Free cash flow (FCF) en discount factor en voor waarschijnlijkheid gecorrigeerde scenario's	Een verhoging/verlaging van 5% van de gebruikte niet waarneembare inputs leidt in geval van verhoging tot een 14% hogere waardering en in het geval van verlaging tot een 13% lagere waardering van de investeringen.	3
Fondsinvesteringen (Investerings via fondsmandaat in samenwerking met EIF en andere fondsen)	108.686	72.078	NAV	Net Asset Value (NAV)	NAVs worden opgesteld en aangeleverd door externe managers. Invest-NL heeft hierdoor geen inzicht in de gevoeligheid van de waardering voor gebruikte inputparameters.	3
Publieke aandelen	9.028	6.760	Mid-Price COB	n.v.t.	n.v.t.	1
Warrants	7.448	6.582	PWERM	Free cash flow (FCF) en discount factor en voor waarschijnlijkheid gecorrigeerde scenario's	Een verhoging/verlaging van 5% van de gebruikte niet waarneembare inputs leidt in geval van verhoging tot een 12% hogere waardering en in het geval van verlaging tot een 15% lagere waardering van de investeringen.	3

Toelichting op de geconsolideerde balans

3. Derivaten

De specificatie van de post over de verslagperiode is als volgt:

x € 1.000	31 december 2023	31 december 2022
Warrants	7.448	5.799
Opties	-	783
Totaal derivaten	7.448	6.582

De post Derivaten betreft instrumenten die in samenhang met de investeringen zijn verkregen.

x € 1.000	31 december 2023	31 december 2022
Beginstand	6.582	2.500
Verkrijging derivaten	1.234	2.111
Ongerealiseerd resultaat	415	1.188
Gerealiseerd resultaat	-783	783
Stand op 31 december	7.448	6.582

4. Overige activa

De specificatie van de post over de verslagperiode is als volgt:

x € 1.000	31 december 2023	31 december 2022
Middelen bij EIF	6.246	14.237
Totaal overige activa	6.246	14.237

Dit betreft saldi op rekeningen die door EIF namens Invest-NL beheerd worden en niet meer ter vrije beschikking staan. Het betreft opvragingen van kapitaal die nog niet daadwerkelijk geïnvesteerd zijn in fondsen.

Toelichting op de geconsolideerde balans

5. Materiële vaste activa

De post Materiële vaste activa bestaat uit geactiveerde uitgaven gerelateerd aan het gehuurde pand (verbeteringen pand) en kantoorinventaris.

De specificatie van het verloop van deze post in de verslagperiode is als volgt:

x € 1.000	Verbeteringen pand	Inventaris	Totaal
Boekwaarde per 31 december 2021	490	310	800
<i>Mutaties in 2022</i>			
Investerings	10	2	12
Desinvesteringen	-	-	-
Afschrijvingen	-154	-92	-247
Boekwaarde per 31 december 2022	346	220	565
<i>Mutaties in 2023</i>			
Investerings	298	114	412
Desinvesteringen	-	-	-
Afschrijvingen	-182	-98	-280
Boekwaarde per 31 december 2023	462	236	698
Kostprijs per 31 december 2023	1.074	577	1.651
Geaccumuleerde amortisatie per 31 december 2023	-612	-341	-953
Boekwaarde per 31 december 2023	462	236	698

Per 31 december 2023 zijn er geen bijzondere waardeverminderingen op materiële vaste activa.

Toelichting op de geconsolideerde balans

6. Recht van gebruik

Deze post omvat het recht van gebruik van pand, inventaris en auto. De specificatie in de verslagperiode is als volgt:

x € 1.000	Pand	Inventaris	Totaal
Op 31 december 2021	897	8	906
Overige mutaties	27	-	27
Afschrijvingskosten	-308	-3	-311
Op 31 december 2022	616	6	622
Overige mutaties	1.186	-	1.186
Afschrijvingskosten	-379	-3	-382
Op 31 december 2023	1.423	3	1.426

Overige mutaties betreft een uitbreiding van het aantal gehuurde vierkante meters om de groei van het personeelsbestand op te vangen en een verlenging van het huidige huurcontract. Verder is er een effect door de aanpassing aan de nieuwe huurprijzen. De gehanteerde IBR op het recht van gebruik is 1,2%.

Onderstaand is de boekwaarde weergegeven van de huur- en leaseverplichtingen en mutaties gedurende de verslagperiode:

x € 1.000	Boekwaarde
Op 31 december 2021	999
Overige mutaties	27
Oprenting	-
Betalingen	-342
Op 31 december 2022	684
Overige mutaties	1.186
Oprenting	-
Betalingen	-416
Op 31 december 2023	1.454

Het huurcontract van het pand loopt tot en met 30 augustus 2026 met een optie tot verlenging.

Toelichting op de geconsolideerde balans

x € 1.000	31 december 2023	31 december 2022
< 1 jaar	600	339
1-5 jaar	850	339
> 5 jaar	-	-
Totaal toekomstige huurverplichtingen pand	1.450	678

Het huurcontract van inventaris heeft een looptijd vanaf einde boekjaar van 2 jaar en 10 maanden.

x € 1.000	31 december 2023	31 december 2022
< 1 jaar	1	3
1-5 jaar	3	3
> 5 jaar	-	-
Totaal toekomstige huurverplichtingen inventaris	4	5

7. Overlopende activa en overige vorderingen

De specificatie van deze post over de verslagperiode is als volgt:

x € 1.000	31 december 2023	31 december 2022
Debiteuren	-	-
Te vorderen van ministerie van EZK	-	8.186
Vooruitbetalingen	688	912
Overlopende activa	444	478
Overige vorderingen	1.619	230
Totaal overlopende activa en overige vorderingen	2.751	9.806

Het effect van ECL op de waardering van de post Debiteuren is immaterieel.

Alle vorderingen hebben een looptijd korter dan 1 jaar, met uitzondering van de vordering op het ministerie van EZK (looptijd tussen de 1 en 4 jaar). Deze vordering is in 2023 omgeslagen naar een credit bedrag vanwege de voorfinanciering van de bijdrage van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat voor investeringen in het Deep Tech Fund. De post overlopende activa en overige vorderingen betreft vooruitbetaalde bedragen voor verzekeringen, IT-licenties en onderhoudsovereenkomsten.

Toelichting op de geconsolideerde balans

8. Belastingen

Het resultaat vóór en na belastingen over 2023 is € -49,5 miljoen negatief. De portefeuille van Invest-NL bestaat ultimo 2023 uit aandelenbelangen, fondsbeleggingen, converteerbare leningen, leningen en garanties. De verwachting is dat de portefeuillegroei die in 2023 zichtbaar was zich zal voortzetten in de komende jaren. Commercieel zullen naar verwachting rendementen worden behaald uit een mix van aandelenbelangen en schuldinstrumenten, zoals converteerbare leningen.

Vennootschapsbelasting

De onderdelen van de belastingpositie per jaareinde luiden als volgt:

x € 1.000	31 december 2023	31 december 2022
Vennootschapsbelasting boekjaar	-	-
Belastinglatentie	-	4.270
Totaal	-	4.270

Bij de jaarlijkse beoordeling van de belastingpositie is het Invest-NL gebleken dat het opvoeren van een per saldo actieve belastinglatentie over 2023 niet gevormd kan worden. De oorzaak hiervan is dat de waarschijnlijkheid van fiscale toekomstige verliescompensatie veranderd is van wel waarschijnlijk naar niet waarschijnlijk. Tot en met 2023 is gebleken dat de relatieve omvang van het belastbare gedeelte van positieve portfolio resultaten beperkt lijkt te blijven en geen voldoende omvang heeft om tot een waarschijnlijke compensatie te komen. Op basis van de ontwikkeling van de portefeuille tot en met 2023 zullen er waarschijnlijk onvoldoende fiscale resultaten behaald worden om de opgelopen fiscale verliezen te compenseren. Dit betekent dat Invest-NL wel verwacht om op termijn een positief rendement te behalen, echter met de kanttekening dat hiervan een belangrijk deel fiscaal vrijgesteld zal zijn door de deelnemingsvrijstelling en wordt het nu niet waarschijnlijk meer geacht dat dit fiscaal gezien ook een positief rendement wordt.

In 2023 is geen passieve belastinglatentie gevormd aangezien belaste commerciële opwaarderingen die nog niet tot een fiscaal resultaat leiden waarschijnlijk geen waarderingsverschillen opleveren. In 2023 wordt gezien de verliessituatie (fiscaal en commercieel) geen belastinglast getoond en in 2022 is de mutatie in de belastinglast in zijn geheel toe te wijzen aan een afwaardering uit voorgaande jaren. Deze inschatting zal jaarlijks gedaan worden waarbij zal worden beoordeeld of de bedrijfseconomische verwachting waarbij Invest-NL op termijn wel een positief resultaat verwacht, fiscaal gezien mogelijk ook tot positieve resultaten kan leiden.

Toelichting op de geconsolideerde balans

Belastinglatentie

De specificatie van de actieve belastinglatentie luidt als volgt:

x € 1.000	31 december 2023	31 december 2022
Bedrijfseconomisch resultaat voor belastingen	-49.483	-48.510
Verschillen fiscaal <> bedrijfseconomisch	31.728	43.511
Totaal	-17.755	-4.999¹
Cumulatief fiscaal resultaat	-36.029	-18.274
Actieve latentie verliescompensatie tegen 25%	-	-
Actieve latentie voor tijdelijke verschillen	-	454
Totaal actieve belastinglatentie	-	454
Passieve latentie voor tijdelijke verschillen	-	-454
Per saldo actieve latentie	-	-

1 De fiscale berekening van 2022 is aangepast op basis van de finale aangifte, dit heeft geen effect op verliezen die in de toekomst te compenseren zijn.

De belastinglatentie is als volgt weergegeven in de geconsolideerde balans:

x € 1.000	31 december 2023	31 december 2022
Actieve belastinglatentie	-	454
Passieve belastinglatentie	-	-454
Actieve belastinglatentie, netto	-	-

Fiscale eenheid voor BTW

De vennootschap en haar dochtermaatschappijen Invest-NL Capital N.V. en Invest-NL Business Development B.V. vormen per 1 juni 2020 een fiscale eenheid voor de omzetbelasting vanaf 13 december 2019. INNL Publiek-Private Product Structurering B.V. is per 12 juli 2023 aan deze fiscale eenheid toegevoegd. Alle vennootschappen binnen deze fiscale eenheid zijn hoofdelijk aansprakelijk voor de schulden uit hoofde van de omzetbelasting.

Fiscale eenheid voor VpB

De vennootschap en haar dochtermaatschappijen Invest-NL Capital N.V. en Invest-NL Business Development B.V. vormen per 1 januari 2022 een fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting. INNL Publiek-Private Product Structurering B.V. is per 12 juli 2023 aan deze fiscale eenheid toegevoegd.

Toelichting op de geconsolideerde balans

9. Overige verplichtingen

De specificatie van deze post over de verslagperiode is als volgt:

x € 1.000	31 december 2023	31 december 2022
Crediteuren	1.461	917
Overige schulden	1.201	775
Te betalen BTW	49	24
Totaal overige verplichtingen	2.710	1.716

De overige verplichtingen bestaan uit crediteuren, overige schulden (loonbelasting, premie pensioen en premie sociale verzekering) en te betalen BTW.

10. Overlopende passiva

x € 1.000	31 december 2023	31 december 2022
Overlopende passiva	68.414	11.780
Totaal overlopende passiva	68.414	11.780

De overlopende passiva hebben in 2023 naast nog te betalen kosten voornamelijk betrekking op het terug te betalen bedrag aan EZK inzake het ongetrokken deel van de leningfaciliteit aan Sif (€ 48,6 miljoen), vooruitontvangen subsidies (€10,4 miljoen) en opgevraagde financieringen (€6,4 miljoen).

11. Voorzieningen

De specificatie van de voorzieningen over de verslagperiode is als volgt:

x € 1.000	31 december 2023	31 december 2022
Voorziening inzake garanties	-	1.336
Voorziening inzake onherroepelijke toezeggingen leningen en overbruggingskredieten	4.613	5.454
Totaal voorzieningen	4.613	6.790

De voorziening inzake garanties is aangewend omdat één garantie is ingeroepen.

Toelichting op de geconsolideerde balans

De mutaties in de post over de verslagperiode zijn als volgt:

x € 1.000	31 december 2023	31 december 2022
Beginstand 1 januari	6.790	8.164
Dotatie aan garantievoorzieningen	2.201	2.151
Aanwending garantievoorzieningen	-3.231	-6.621
Vrijval garantievoorzieningen	-307	-
Voorziening op onherroepelijke toezeggingen leningen	-841	3.095
Eindstand 31 december	4.613	6.790
<i>Uitsplitsing naar stages</i>		
stage 1	4.613	5.454
stage 2	-	-
stage 3	-	1.336
Eindstand 31 december	4.613	6.790

Invest-NL treft ECL voorzieningen op financiële garantiecontracten, op onherroepelijke toezeggingen inzake leningen en op overbruggingskredieten in lijn met IFRS 9. In het boekjaar was er enkel sprake van ECL stage 1 voorzieningen.

De voorzieningen kunnen als volgt worden gespecificeerd:

x € 1.000	31 december 2023		31 december 2022	
	Bedrag	ECL	Bedrag	ECL
Financiële garantiecontracten	-	-	3.537	1.336
Onherroepelijke toezeggingen leningen	68.500	4.613	32.389	5.454
Overbruggingskredieten	-	-	-	-
Kasmiddelen	202.127	Immaterieel	66.390	Immaterieel
Overige activa	6.246	Immaterieel	14.237	Immaterieel
Totaal voorzieningen	276.873	4.613	116.553	6.790

Mutaties in de exposure worden toegelicht in toelichting 21.

Toelichting op de geconsolideerde balans

12. Eigen vermogen

Het aantal geplaatste gewone aandelen bedraagt € 50 miljoen. De nominale waarde van de aandelen bedraagt € 1 waarop verplicht 100% is gestort. Voor elk aandeel kan tijdens een aandeelhoudersvergadering één stem worden uitgebracht. Er gelden geen restricties op de aandelen.

De specificatie van het eigen vermogen ultimo 2023 is als volgt:

x € 1.000	31 december 2023	31 december 2022
Aandelenkapitaal	50.000	50.000
Agioreserve	550.695	300.695
Cumulatief resultaat	-103.011	-53.528
Eigen vermogen	497.684	297.167

De specificatie van de agioreserve over de verslagperiode is als volgt:

x € 1.000	31 december 2023	31 december 2022
Beginstand per 1 januari	300.695	125.695
Storting door aandeelhouder	250.000	175.000
Eindstand per 31 december	550.695	300.695

In 2023 vond een storting door de aandeelhouder plaats van totaal € 250 miljoen. In 2022 vond een storting door de aandeelhouder plaats van totaal € 175 miljoen.

Toelichting op de geconsolideerde balans

13. Onherroepelijke toezeggingen en andere niet uit de balans blijvende verplichtingen

Per jaareinde heeft Invest-NL de volgende onherroepelijke toezeggingen gedaan.

x € 1.000	31 december 2023	31 december 2022
Mandaatcommittering Dutch Future Fund (DFF)	99.576	122.581
Mandaatcommittering co-investment vehicle EIF	9.306	9.681
Onherroepelijke toezeggingen inzake leningen	68.500	32.389
Verstreckte financiële garanties	-	3.537
Onherroepelijke verplichting tot volstorting EIF aandelenbelang	4.000	4.000
Mandaatcommittering Dutch Security Tech Fund (DSTF)	2.291	2.387
Mandaatcommittering Innovation Industries Fund II	2.408	5.625
Mandaatcommittering CapitalT Fund	2.674	2.769
Mandaatcommittering Dutch Alternative Credit Instrument (DACI)	76.403	87.157
Mandaatcommittering Unovis NCAP Fund II	3.476	4.160
Mandaatcommittering European Circular Bioeconomy Fund (ECBF)	7.319	8.398
Mandaatcommittering Infinity Recycling Circular Plastics Fund I	11.976	10.069
Mandaatcommittering Imec.Xpand Fund II	8.500	9.500
Mandaatcommittering NextGen Ventures Fund II	4.443	4.612
Mandaatcommittering DeepTechXL Fund I	12.267	14.154
Mandaatcommittering Polestar Circular Debt Fund	25.000	24.976
Mandaatcommittering 4Impact Fund II	3.742	-
Mandaatcommittering Pymwymic Healthy FS Impact Fund II	7.649	-
Mandaatcommittering Extantia Climate Flagship Fund II	6.966	-
Mandaatcommittering Astanor Ventures II SCSp	2.933	-
Mandaatcommittering SET Ventures Fund IV	10.000	-
Onherroepelijke toezeggingen inzake aandelen	12.606	7.240
Totaal onherroepelijke en andere toezeggingen niet opgenomen in balans	382.037	353.233

Conform IAS 37 worden de onherroepelijke toezeggingen toegelicht:

Mandaatcommittering Dutch Future Fund

Dit mandaat heeft als doel om innovatieve MKB ondernemingen in Nederland te ondersteunen middels investeringen in fondsen (energietransitie, agri-food, innovatieve technologie en medische innovaties). Invest-NL en EIF hebben zich ieder gecommitteerd voor € 150 miljoen. Het doel is om in circa 15 fondsen te investeren. De resterende toezegging per jaareinde bedraagt € 99,6 miljoen.

Toelichting op de geconsolideerde balans

Mandaatcommittering co-investment vehicle EIF

Dit betreft een co-investeringsprogramma met EIF van in totaal € 20 miljoen waarvan per jaareinde 2023 € 10,7 miljoen is geïnvesteerd in het co-investment vehicle. De resterende toezegging per jaareinde bedraagt € 9,3 miljoen.

Onherroepelijke toezeggingen inzake leningen

Dit betreft onherroepelijke toezeggingen tot het verstrekken van leningen aan in totaal twee ondernemingen. Per jaareinde bedragen deze toezeggingen in totaal € 68,5 miljoen.

Verstreckte financiële garanties

In 2023 zijn de laatste verstreckte garanties beëindigd.

Onherroepelijke verplichting tot volstorting van het EIF aandelenbelang

Dit betreft de toezegging tot volstorting van een aandeleninvestering in EIF.

Mandaatcommittering Dutch Security Tech Fund

Invest-NL en TIIN Capital werken middels dit fonds samen aan een dataveiliger Nederland. Invest-NL is toegetreden tot het 'Dutch Security Tech Fund' en heeft € 5 miljoen gecommitteerd aan het fonds. Het 'Dutch Security Tech Fund' investeert in innovatieve Nederlandse start- en scale-ups die zich richten op dataveiligheid en cybersecurity in het algemeen. De resterende toezegging per jaareinde bedraagt € 2,3 miljoen.

Mandaatcommittering Innovation Industries Fund II

Invest-NL committeerde in 2021 € 10 miljoen aan het Innovation Industries Fund II. Per jaareinde 2023 bedraagt het openstaande commitment aan het Innovation Industries Fonds II € 2,4 miljoen. De totale omvang van het fonds komt met de investering vanuit Invest-NL uit op € 184 miljoen. De bedrijven waarin het fonds investeert zijn vooral actief in de High Tech, Med Tech en Agro-Food Tech. Andere investeerders in het fonds zijn o.a. de pensioenfondsen PME (Metalektro) en PMT (Metaal en Techniek), de Rabobank en enkele andere professionele investeerders.

Mandaatcommittering CapitalT Fund

Invest-NL committeerde in 2021 € 5 miljoen aan CapitalT. Per jaareinde 2023 bedraagt het openstaande commitment aan CapitalT € 2,7 miljoen. CapitalT is een venture capital fonds dat zich richt op start-ups in de (pre-)seed fase. Het fonds investeert in AI-gedreven techondernemingen met een impactvolle toepassing in sectoren zoals educatie, digitale gezondheidszorg en klimaattechnologie. Met deze investering stimuleert Invest-NL de groei van start-ups in een risicovolle fase in Nederland.

Mandaatcommittering Dutch Alternative Credit Instrument

Invest-NL en het ministerie van Economische Zaken en Klimaat lanceerden in 2021 samen met het Europees Investeringsfonds het Dutch Alternative Credit Instrument (DACI). Invest-NL committeerde € 100 miljoen aan het DACI mandaat en het ministerie een offsetting commitment aan Invest-NL van € 50 miljoen. Hiermee legden Invest-NL en het ministerie elk € 50 miljoen in, waar het EIF nog eens € 100 miljoen bij heeft gedaan. Met deze € 200 miljoen aan kapitaal zal DACI fondsen verstrekken aan niet-bancaire financiers, die op hun beurt het Nederlandse MKB zullen bedienen. Samen met het Europees Investeringsfonds (EIF) is namelijk het DACI gelanceerd, met als doel niet-bancaire financiers te voorzien van de nodige fondsen om het MKB te bedienen. De resterende toezegging per jaareinde bedraagt € 76,4 miljoen.

Mandaatcommittering Unovis NCAP Fund II

Invest-NL committeerde in 2021 € 10 miljoen aan het New Crop Alternative Protein Fund II (NCAP II) van Unovis Asset Management. Unovis is een impact investeringsfonds dat streeft naar een transitie

Toelichting op de geconsolideerde balans

van de consumptie van dierlijke eiwitten naar plantaardige en alternatieve eiwitbronnen. De resterende toezegging per jaareinde bedraagt € 3,5 miljoen.

Mandaatcommittering European Circular Bioeconomy Fund

Invest-NL committeert € 10 miljoen aan het European Circular Bioeconomy Fund (ECBF) van ECBF Management. Het doel van het fonds is om het marktfalen in de circulaire bio-economie te adresseren door te investeren in Europese bedrijven in een vroege stage van ontwikkeling. De resterende toezegging per jaareinde bedraagt € 7,3 miljoen.

Mandaatcommittering Infinity Recycling Circular Plastics Fund I

Invest-NL committeert € 15 miljoen aan het Circular Plastics Fund I (IR) van Infinity Recycling. IR is een fonds dat kapitaal verstrekt ten behoeve van innovatieve recycling ondernemingen. De resterende toezegging per jaareinde bedraagt € 12,0 miljoen.

Mandaatcommittering Imec.Xpand Fund II

Invest-NL committeert € 10 miljoen aan het Imec.Xpand Fund II van Imec.Xpand. Het fonds heeft als doel om in early stage deep tech ondernemingen te investeren met een focus in België en Nederland. De resterende toezegging per jaareinde bedraagt € 8,5 miljoen.

Mandaatcommittering NextGen Ventures Fund II

Invest-NL committeert € 5 miljoen aan het NextGen Ventures Fund II (NXG) van NextGen Ventures. NXG heeft als doel te investeren in Nederlandse bedrijven die zich in een heel vroege fase van ontwikkeling bevinden in de Life Sciences & Health sector. De resterende toezegging per jaareinde bedraagt € 4,4 miljoen.

Mandaatcommittering DeepTechXL Fund I

Invest-NL committeert € 15 miljoen aan het DeepTechXL Fund I van DeepTechXL. Het fonds is opgericht om start-ups in de Nederlandse deep tech sectoren te helpen met het vinden van voldoende groeikapitaal. De resterende toezegging per jaareinde bedraagt € 12,3 miljoen.

Mandaatcommittering Polestar Circular Debt Fund

Invest-NL committeert € 25 miljoen aan het Polestar Capital Circular Debt Fund (PCDF) van Polestar Management. De manager heeft zich gespecialiseerd in het geven van non-dilutive financiering aan Nederlandse SME's in de circulaire industrie, welke typisch in de fase zitten dat er een eerste demonstratie fabriek gebouwd dient te worden. De resterende toezegging per jaareinde bedraagt € 25 miljoen.

Mandaatcommittering 4Impact Fund II

Invest-NL committeert € 5,0 miljoen aan het 4Impact Fund II van 4Impact Capital. De manager doet investeringen in seed en early stage bedrijven die actief zijn in digitale technologieën, met het idee om impact voor klimaat, diversity & inclusiveness, en health. De focus is op de software kant van deep tech. Dit kan technologieën op het gebied van AI en blockchain omvatten. De resterende toezegging per jaareinde bedraagt € 3,7 miljoen.

Mandaatcommittering Pymwymic Healthy FS Impact Fund II

Invest-NL committeert € 10 miljoen aan het Pymwymic Healthy Food Systems Impact Fund II. Het fonds heeft als mandaat om agrifood investeringen te doen in early stage bedrijven wereldwijd. De focus zal echter liggen bij investeringen in Nederland. De resterende toezegging per jaareinde bedraagt € 7,6 miljoen.

Toelichting op de geconsolideerde balans

Mandaatcommittering Extantia Climate Flagship Fund II

Invest-NL committeert € 10 miljoen aan het Extantia Climate Flagship Fund II van de Duitse manager Extantia. Het fonds onderscheidt zich door de systematische manier van investeringen screenen en begeleiden, waarbij een team van wetenschappers paraat staat. De focus hierbij is op bedrijven die potentieel meer dan een gigaton aan uitstoot van broeikasgassen kunnen besparen. De resterende toezegging per jaareinde bedraagt € 7,0 miljoen.

Mandaatcommittering Astanor Ventures II SCSp

Invest-NL committeert € 5 miljoen aan het fonds Astanor Ventures II. De focus van deze manager ligt op het investeren in de agri-food sector in bedrijven die potentieel een grote positieve impact kunnen veroorzaken. Deze bedrijven kunnen zich bevinden van de seed fase tot de late growth fase, en dienen zich te bevinden in West-Europa en de VS. De resterende toezegging per jaareinde bedraagt € 2,9 miljoen.

Mandaatcommittering SET Ventures Fund IV

Invest-NL committeert € 10 miljoen aan het SET Ventures Fund IV. Het fonds zal investeren in late seed en Series A bedrijven in Europese landen met een duidelijk bewijs van markttractie, met als doel vroege groei te versnellen. SET verbindt zich al met bedrijven in een zeer vroeg stadium. De resterende toezegging per jaareinde bedraagt € 10 miljoen.

Onherroepelijke toezeggingen inzake aandelen

Dit betreft onherroepelijke toezeggingen tot het investeren in aandelen van in totaal zeven ondernemingen. Deze toezeggingen per jaareinde bedragen in totaal € 12,6 miljoen.

Toelichting op de geconsolideerde balans

De mutaties in de exposure ten aanzien van verstrekte financiële garanties en ECL-toevoegingen zijn als volgt:

x € 1.000	ECL voorziening			Nominaal bedrag uitstaande exposures
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	
Stand per 31 december 2021	-	1.315	4.491	10.158
Toevoegingen	-	-	2.151	-
Afgelopen financiële garanties (exclusief afschrijvingen)	-	-	-	-
Transfer naar stage 1	-	-	-	-
Transfer naar stage 2	-	-	-	-
Transfer naar stage 3	-	-1.315	1.315	-
Herberekening n.a.v. stage transfer	-	-	21	-
Afschrijvingen	-	-	-6.642	-6.621
Stand per 31 december 2022	-	-	1.336	3.537
Toevoegingen	-	-	-	-
Afgelopen financiële garanties (exclusief afschrijvingen)	-	-	-	-
Transfer naar stage 1	-	-	-	-
Transfer naar stage 2	-	-	-	-
Transfer naar stage 3	-	-	-	-
Herberekening n.a.v. stage transfer	-	-	-	-
Afschrijvingen	-	-	-1.336	-3.537
Stand per 31 december 2023	-	-	-	-

De transfer naar stage 3 betreft garanties waarbij de kans dat de gegarandeerde leningen niet terugbetaald worden is toegenomen, waarmee de kans dat op de garantie getrokken wordt is gestegen.

Toelichting op de geconsolideerde balans

De mutaties in de exposure ten aanzien van onherroepelijke toezeggingen inzake leningen en ECL-toevoegingen zijn als volgt:

x € 1.000	ECL voorziening			Nominaal bedrag uitstaande exposures
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	
Stand per 31 december 2021	2.263	-	-	34.500
Toevoegingen	4.627	-	-	27.389
Vervallen of afgelopen verplichtingen (exclusief afschrijvingen)	-1.436	-	-	-29.500
Transfer naar stage 1	-	-	-	-
Transfer naar stage 2	-	-	-	-
Transfer naar stage 3	-	-	-	-
Herberekening n.a.v. stage transfer	-	-	-	-
Afschrijvingen	-	-	-	-
Stand per 31 december 2022	5.454	-	-	32.389
Toevoegingen	4.027	-	-	62.100
Vervallen of afgelopen verplichtingen (exclusief afschrijvingen)	-4.422	-	-	-25.989
Transfer naar stage 1	-	-	-	-
Transfer naar stage 2	-	-	-	-
Transfer naar stage 3	-	-	-	-
Herberekening n.a.v. stage transfer	-	-	-	-
Herberekening n.a.v. update financiële gegevens	-445	-	-	-
Afschrijvingen	-	-	-	-
Stand per 31 december 2023	4.613	-	-	68.500

Toelichting op de geconsolideerde balans

De mutaties in de exposure ten aanzien van on-balance exposures door uitgegeven leningen zijn als volgt:

x € 1.000	ECL voorziening			Nominaal bedrag uitstaande exposures
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	
Stand per 31 december 2021	-	-	95	140
Toevoegingen	-	-	-	-
Vervallen of afgelopen verplichtingen (exclusief afschrijvingen)	-	-	-95	-140
Transfer naar stage 1	-	-	-	-
Transfer naar stage 2	-	-	-	-
Transfer naar stage 3	-	-	-	-
Herberekening n.a.v. stage transfer	-	-	-	-
Afschrijvingen	-	-	-	-
Stand per 31 december 2022	-	-	-	-
Toevoegingen	-	-	-	-
Vervallen of afgelopen verplichtingen (exclusief afschrijvingen)	-	-	-	-
Transfer naar stage 1	-	-	-	-
Transfer naar stage 2	-	-	-	-
Transfer naar stage 3	-	-	-	-
Herberekening n.a.v. stage transfer	-	-	-	-
Afschrijvingen	-	-	-	-
Stand per 31 december 2023	-	-	-	-

Scenario significante verslechtering in kredietkwaliteit ten aanzien van ECL-voorzieningen

De verplichtingen voortvloeiend uit garanties en leningen betreffen risicovolle exposures aan innovatieve bedrijven. Significante verslechtering van kredietkwaliteit is daarmee sterk gerelateerd aan specifieke ontwikkelingen van de desbetreffende exposure.

In dat kader hanteert Invest-NL een prudente aanname van de Loss Given Default van 100%, tenzij de exposure wordt gedekt door een overheidsinstelling.

Toelichting op de geconsolideerde balans

De onderstaande tabellen 2023 en 2022 tonen de gevoeligheid van deze voorzieningen ten aanzien van een mogelijke verslechtering van de kredietkwaliteit. Het scenario dat hierbij wordt gehanteerd, betreft een verslechtering van de ratings van de exposures met 1 notch waar dat mogelijk is en gebaseerd op de indicatieve S&P-rating. Daarnaast wordt aangenomen dat de exposures migreren naar een hoger gelegen stage waar dat mogelijk is.

2023 x € 1.000	Nominaal bedrag uitstaande exposures	ECL voorziening
Base case scenario		
Onherroepelijke toezeggingen inzake leningen	68.500	4.613
Verstreckte financiële garanties	-	-
Downward scenario		
Onherroepelijke toezeggingen inzake leningen	68.500	8.272
Verstreckte financiële garanties	-	-
Upward scenario		
Onherroepelijke toezeggingen inzake leningen	68.500	2.389
Verstreckte financiële garanties	-	-

2022 x € 1.000	Nominaal bedrag uitstaande exposures	ECL voorziening
Base case scenario		
Onherroepelijke toezeggingen inzake leningen	32.389	5.454
Verstreckte financiële garanties	3.537	1.336
Downward scenario		
Onherroepelijke toezeggingen inzake leningen	32.389	12.879
Verstreckte financiële garanties	3.537	1.336
Upward scenario		
Onherroepelijke toezeggingen inzake leningen	32.389	3.772
Verstreckte financiële garanties	3.537	947

Toelichting op de geconsolideerde winst-en-verliesrekening

14. Netto-rentebaten/-lasten

x € 1.000	31 december 2023	31 december 2022
Rentebaten uit financiële activa tegen reële waarde via winst-en-verliesrekening	6.645	2.754
Rentebaten uit liquide middelen	3.297	223
Rentelasten	-13	-413
Netto-rentebaten/-lasten	9.929	2.564

De post Rentebaten betreft de rentebaten op verstrekte leningen (€5,3 miljoen) en commitment fees op ongetrokken gecommiteerde leningen (€1,3 miljoen).

De rentebaten en -lasten uit liquide middelen betreffen debit- en creditrente op tegoeden bij banken.

De rentebaten van in totaal € 9.943 duizend bestaan uit € 3.712 duizend rente-inkomsten ontvangen op liquide middelen en leningen (2022: € 2 duizend), mutatie opgelopen en gekapitaliseerde rente € 2.795 duizend (2022: € 1.932 duizend), mutatie rentevordering liquiditeiten voor € 1.097 duizend (2022: € 217 duizend) en opgelopen rente op leningen geconverteerd naar directe equity investeringen voor € 2.312 duizend (2022: € 826 duizend).

15. Netto-provisiebatens/-lasten

x € 1.000	31 december 2023	31 december 2022
Provisiebatens	2.639	1.317
Provisielasten	-149	-144
Netto-provisiebatens/-lasten	2.490	1.173

De post Provisiebatens betreft met name provisie-inkomsten van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat met betrekking tot voor het ministerie verrichte werkzaamheden inzake het Deep Tech Fund.

De post Provisielasten betreft de garantieprovisies aan EIF.

Toelichting op de geconsolideerde winst-en-verliesrekening

16. Bijdrage ministerie van Economische Zaken en Klimaat

Deze post heeft betrekking op de bijdrage van € 13,8 miljoen (2022: € 10,4 miljoen) van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat voor ontwikkelactiviteiten in de verslagperiode.

17. Personeelskosten

	31 december 2023	31 december 2022
Aantal fulltime-equivalenten (in fte)	136	94
Gemiddeld gedurende het boekjaar (in fte)	110	86
Ultimo boekjaar (in aantal personeelsleden)	127	88

De personeelskosten bevatten salarissen, sociale lasten en pensioenlasten en overige personeel-gerelateerde kosten. De specificatie van de personeelskosten over de verslagperiode is als volgt:

x € 1.000	31 december 2023	31 december 2022
Salariskosten	10.252	7.403
Sociale lasten	1.296	843
Pensioenlasten	1.757	1.231
Werkkostenregeling	1.253	748
Overige personeelskosten	2.263	1.803
Totaal personeelskosten	16.821	12.028

De pensioenlasten bestaan uit ouderdomspensioen (eigen bijdrage medewerkers: 2% van de pensioengrondslag), nabestaandenpensioen, premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid en administratiekosten.

Overige personeelskosten bestaan grotendeels uit kosten van tijdelijk ingehuurd personeel.

Toelichting op de geconsolideerde winst-en-verliesrekening

18. Overige operationele lasten

De specificatie van overige operationele lasten over de verslagperiode is als volgt:

x € 1.000	31 december 2023	31 december 2022
Accountants- en advieskosten	7.849	4.890
Management fees ten aanzien van beheer EIF mandaten	1.159	1.303
ICT-kosten	932	759
Marketing-en-communicatiekosten	438	470
Huisvestingskosten	237	165
Kantoorkosten	387	232
Assurantielasten	53	51
Autokosten	32	24
Totaal overige operationele lasten	11.087	7.895

Accountants- en advieskosten betreffen voornamelijk kosten die gemaakt zijn in het kader van de Business Development- en Capital-activiteiten. Het betreft hier onder andere kosten voor marktonderzoek, technisch en juridisch advies als onderdeel van specifieke ontwikkelprojecten, alsmede kosten voor due dilligence advies ten aanzien van specifieke investeringstransacties.

x € 1.000 en excl. BTW	2023	2022
Controle van de jaarrekeningen	212	176
Andere assurance-diensten	-	55
Andere niet-controle diensten	86	107
Totale diensten	298	338

De honoraria met betrekking tot de wettelijke controle van de jaarrekening door Ernst & Young Accountants LLP zijn ten laste gebracht van de vennootschap en haar dochtermaatschappijen, zoals bedoeld in artikel 2:382a lid 1 en 2 BW.

Deze bedragen zijn gebaseerd op de werkzaamheden voor het onderzoek van de jaarrekening die gedurende het jaar zijn uitgevoerd. De vergelijkende cijfers van 2022 zijn aangepast naar deze nieuwe methodiek. In 2022 waren de bedragen gebaseerd op de totale honoraria voor het onderzoek van de jaarrekening ongeacht of de werkzaamheden door de externe accountant reeds gedurende de verslagperiode waren verricht.

Toelichting op de geconsolideerde winst-en-verliesrekening

De post Andere assurance-diensten in 2022 betreft de pillar assessment, uitgevoerd door EY Brussel, voor de InvestEU aanvraag. De post Overige niet-controle diensten in 2022 zijn uitgevoerd door EY Advisory Netherlands LLP en betreft advieswerkzaamheden aan Invest-NL Business Development.

Overige toelichtingen op de geconsolideerde jaarrekening

19. Informatie over verbonden partijen

Identiteit van verbonden partijen

De verbonden partijen van Invest-NL zijn de Nederlandse Staat, de statutaire directie, de Raad van Commissarissen en de groepsmaatschappijen Invest-NL Capital N.V., Invest-NL Business Development B.V en Invest-NL Publiek-Private Product Structurering B.V.. De transacties met verbonden partijen in 2023 en 2022 hebben plaatsgevonden op marktconforme voorwaarden.

Posities en transacties verbonden partijen

Van het ministerie van Financiën zijn agiostortingen en aandelenkapitaal ontvangen van in totaal € 600 miljoen (2023: € 250 miljoen, 2022: € 175 miljoen, 2021: € 125 miljoen, 2020: € 50 miljoen). Van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat is een bijdrage ontvangen van € 13,8 miljoen (in 2022: € 10,4 miljoen) voor de uitvoeringskosten van Business Development activiteiten, met dit ministerie is ook een risk-sharing/funding overeengekomen voor het DFF en DACI fonds en de SIF investering voor respectievelijk 16,67%, 50% en 100%.

Invest-NL heeft samen met het ministerie van Economische Zaken en Klimaat het Deep Tech Fund (DTF) opgezet. Dit fonds heeft een streefomvang van € 250 miljoen waarin het ministerie van Economische Zaken en Klimaat in principe voor 70% risicodrager is en Invest-NL voor de overige 30%. In 2022 is de organisatie voor DTF opgezet en is ook de eerste (kleine) investering gedaan. Deze investering is voor 100% voor risico van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat en is dan ook vanwege de IFRS criteria voor derecognition niet in de balans van Invest-NL opgenomen. Voor de € 250 miljoen is geen off-balance positie opgenomen, omdat Invest-NL - anders dan bij DFF en DACI - zich niet extern verplicht heeft om investeringen te doen.

Overige toelichtingen op de geconsolideerde jaarrekening

Bestuurdersbeloning

De beloning van de directie over het boekjaar is als volgt:

2023					
in €	Periodiek betaalbare beloningen	Overige korte-termijn employee benefits	Totaal korte termijnbeloningen	Pensioenopbouw	Totaal 2023
R. Zonneveld	228.318	27.499	255.817	29.247	285.064
J.P. Postma	196.021	24.313	220.334	26.097	246.431
J. Banga	68.837	8.397	77.234	8.699	85.933
Totaal	493.176	60.209	553.385	64.043	617.428

Rinke Zonneveld is per 1 september 2022 aangetreden als CEO. Jellie Banga aangetreden als lid Raad van Bestuur per 1 september 2023.

2022					
in €	Periodiek betaalbare beloningen	Overige korte-termijn employee benefits	Totaal korte termijnbeloningen	Pensioenopbouw	Totaal 2022
R. Zonneveld	73.167	8.458	81.625	8.672	90.297
J.P. Postma	176.830 ¹	21.075	197.905	23.215	221.120
Totaal	249.997	29.533	279.530	31.887	311.417

1 J.P. Postma was CEO a.i. van 1 maart tot en met 31 augustus, voor deze periode gold een toelage van 5% op het salaris.

De bezoldiging van de Raad van Commissarissen is als volgt:

in €	Totale vaste beloning 2023	Totale vaste beloning 2022
J. Nooitgedagt	37.316	35.656
K. Bisschop	26.654	25.469
M. van Golstein Brouwers	26.654	25.469
R. Hendriks	26.654	25.469
P. Molengraaf	26.654	25.469
Totaal	143.932	137.532

De beloningen van de Raad van Commissarissen zijn met ingang van 1 maart 2022 geïndexeerd met 2,5%, gelijk aan de indexering voor de medewerkers van Invest-NL.

20. Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben zich geen gebeurtenissen na balansdatum voorgedaan die tot materiële wijzigingen hebben geleid in 2023.

Overige toelichtingen op de geconsolideerde jaarrekening

21. Risicomanagement

Invest-NL is opgericht om maatschappelijke impact te realiseren. Ten aanzien van zijn investeringsactiviteiten wil Invest-NL investeren waar de markt dat nog niet doet. Dit impliceert dat Invest-NL significante risico's moet lopen om zijn doelen te bereiken. Tegelijkertijd werkt Invest-NL met overheidskapitaal voor de investeringsactiviteiten en met overheidsbijdragen voor de Business Development-activiteiten. Dit betekent dat Invest-NL zijn risico's in beeld moet hebben en onder controle moet houden, omdat alleen zo deze gelden verantwoord kunnen worden ingezet om impact te maken. De opzet en werking van het Risicoraamwerk van Invest-NL wordt in het bestuursverslag toegelicht. In de jaarrekening worden de relevante risico's kwantitatief uiteengezet.

Investeringsrisico

De on-balance en off-balance exposures ten aanzien van kredietrisico als onderdeel van het investeringsrisico, kunnen als volgt worden weergegeven. Dit is tevens de maximum (krediet) exposure.

x € 1.000	31 december 2023	31 december 2022
On-balance nominaal exposure		
Nederlandse banken	202.127	66.390
(Converteerbare) leningen	79.596	55.367
Overige vorderingen ¹	8.998	24.043
Totaal on-balance nominaal exposure	290.721	145.800
Off-balance nominaal exposure		
Onherroepelijke toezeggingen leningen	68.500	32.389
Verstreckte garanties	-	3.537
Totaal off-balance nominaal exposure	68.500	35.926

¹ Overige vorderingen bestaat uit de post 'Overige activa' en de post 'Overlopende activa en overige vorderingen'.

Overige toelichtingen op de geconsolideerde jaarrekening

Er geldt voor een aantal investeringen een garantie van 50% tot 80% op de initiële commitment door middel van de EIF InnovFin SME garantie. Dit heeft een risicobeperkend effect (€ 27,1 miljoen) voor Invest-NL.

Invest-NL stelt een credit rating vast voor de genoemde exposures. Voor de exposures bij Nederlandse banken wordt de long term credit rating van S&P als uitgangspunt genomen. Voor de leningportefeuille wordt per investering met behulp van het Standard & Poor's Capital IQ model een credit rating vastgesteld op basis van onder andere de financiële kenmerken en de sector van het bedrijf. Ten aanzien van de on- en off-balance exposure kan de volgende kredietwaardigheidsanalyse gemaakt worden.

Nederlandse banken

x € 1.000	31 december 2023	31 december 2022
On-balance exposure		
BB of hoger	202.127	66.390
B- tot BB	-	-
CCC+ of lager	-	-
ECL-voorziening	-	-
Netto-exposure	202.127	66.390

(Converteerbare) leningen

x € 1.000	31 december 2023	31 december 2022
Indicatieve exposure rating op S&P-schaal		
BB of hoger	-	-
B- tot BB	-	-
CCC+ of lager	79.596 ¹	55.367
Reële waardeaanpassing	-	-
Netto-exposure	79.596²	55.367

1 Waarvan 48.683 niet getrokken leningfaciliteit Sif.

2 Deze exposure betreft een bruto exposure. De leningexposure is hoger dan het bedrag uitgekeerd aan Sif.

Het exposure in (converteerbare) leningen van Invest-NL valt in de categorie CCC+ of lager. Binnen deze categorie valt het exposure uiteen in de categorieën CCC, CC, en C. Bij positieve ontwikkelingen zullen exposures migreren naar hogere ratingklassen.

Overige toelichtingen op de geconsolideerde jaarrekening

Overige vorderingen

x € 1.000	31 december 2023	31 december 2022
Indicatieve exposure rating op S&P-schaal		
BB of hoger	6.246	22.423
B- tot BB	-	-
CCC+ of lager	-	-
Geen rating	2.751	1.620
Reële waardeaanpassing	-	-
Netto-exposure	8.998	24.043

Onherroepelijke toezeggingen leningen

x € 1.000	31 december 2023	31 december 2022
Indicatieve exposure rating op S&P-schaal		
BB of hoger	48.600	-
B- tot BB	-	-
CCC+ of lager	19.900	32.389
ECL-voorziening	-4.613	-5.454
Netto-exposure	63.887	26.935

Verstreekte garanties

x € 1.000	31 december 2023			31 december 2022		
	stage 1	stage 2	stage 3	stage 1	stage 2	stage 3
Indicatieve exposure rating op S&P-schaal						
BB of hoger	-	-	-	-	-	-
B- tot BB	-	-	-	-	-	-
CCC+ of lager	-	-	-	-	-	3.537
ECL-voorziening	-	-	-	-	-	-1.336
Netto-exposure	-	-	-	-	-	2.201

Per jaareinde 2023 heeft Invest-NL geen garanties meer uitstaan.

Overige toelichtingen op de geconsolideerde jaarrekening

Overzicht krediet- en garantie exposures direct/indirect per sector

x € 1.000	Direct/ indirect ¹	31 december 2023		31 december 2022	
		On-balance	Off-balance	On-balance	Off-balance
Financiële instellingen	Direct	202.127	-	66.390	-
Life sciences	Direct	14.996	-	18.788	250
Multi-sector fondsinvesteringen	Indirect	-	-	-	-
Landbouw en voeding (AgriFood)	Direct	7.667	-	4.733	-
Energietransitie	Direct	11.030	68.500	12.614	31.895
Circulaire economie	Direct	35.104	-	7.762	3.781
Deep tech / Hi tech systemen en materialen	Direct	10.798	-	11.471	-
Mobiliteit	Direct	-	-	-	-
Overig	Direct	-	-	-	-
Totaal kredietexposure		281.723	68.500	121.757	35.926

1 Directe investeringen betreffen investeringen in bedrijven. Indirecte investeringen betreffen investeringen via fondsen.

Overzicht aandelenexposure direct/indirect per sector

Dit overzicht betreft zowel de exposures door middel van investeringen in aandelen (on-balance), als de committeringen die nog niet door Invest-NL gestort zijn (off-balance). Directe exposures betreffen investeringen die door Invest-NL zijn aangegaan, indirecte exposures betreffen investeringen die door middel van mandaten aan externe managers zijn aangegaan. De exposures die zijn aangegaan in het co-investment mandaat met EIF, worden als aparte investeringscategorie verantwoord in deze sectie. Het gaat hier namelijk enerzijds om een investering met een vaste looptijd met schuldenkenmerken en anderzijds betreft het een investering die de risico- en rendementskarakteristieken heeft van een aandeleninvestering in een fonds.

Overzicht aandelenexposure direct/indirect per sector

x € 1.000	Direct/indirect	31 december 2023		31 december 2022	
		On-balance	Off-balance	On-balance	Off-balance
Financiële instellingen	Direct	3.104	4.000	3.036	4.000
Life sciences	Direct	25.188	4.106	17.428	200
Multi-sector fondsinvesteringen	Indirect	97.429	287.625	61.019	296.386
Co-investment mandaat EIF (multi-sector)	Indirect	11.257	9.306	10.861	9.681
Landbouw en voeding (AgriFood)	Direct	23.037	1.000	5.000	-
Energietransitie	Direct	53.511	3.000	42.492	3.645
Circulaire economie	Direct	31.065	2.500	12.175	2.799
Deep tech / Hi tech systemen en materialen	Direct	30.000	2.000	12.367	596
Mobiliteit	Direct	-	-	-	-
Totaal aandelenexposure		274.589	313.537	164.378	317.307

Overige toelichtingen op de geconsolideerde jaarrekening

Liquiditeitspositie

De volgende tabel geeft inzicht in de contractuele looptijden van de financiële verplichtingen in de geconsolideerde balans. Verwachte kasstromen resulterend uit onherroepelijke toezeggingen zijn niet meegenomen in deze tabel. Voor interne liquiditeitsplanning en management worden deze kasstromen uit onherroepelijke toezeggingen meegenomen in de kasstroomvoorspellingen.

2023					
x € 1.000	< 3 maanden	3-12 maanden	1-5 jaar	5-10 jaar	Totaal
Huur- en leaseverplichtingen	-	601	853	-	1.454
Overige verplichtingen	2.710	-	-	-	2.710
Overlopende passiva	68.414	-	-	-	68.414
Totaal	71.124	601	853	-	72.578

2022					
x € 1.000	< 3 maanden	3-12 maanden	1-5 jaar	5-10 jaar	Totaal
Huur- en leaseverplichtingen	-	342	342	-	683
Overige verplichtingen	1.716	-	-	-	1.716
Overlopende passiva	11.780	-	-	-	11.780
Totaal	13.496	342	342	-	14.179

Overige toelichtingen op de geconsolideerde jaarrekening

De volgende tabel toont de uiterlijke contractuele looptijden van onherroepelijke toezeggingen (alle off-balance).

2023						
x € 1.000	< 3 maanden	< 3 maanden	3-12 maanden	1-5 jaar	Looptijd ongedefinieerd ¹	Totaal
Mandaatcommittering Dutch Future Fund	-	-	-	-	99.576	99.576
Mandaatcommittering co-investment vehicle EIF	-	-	-	-	9.306	9.306
Onherroepelijke toezeggingen inzake leningen	-	-	68.500	-	-	68.500
Onherroepelijke verplichting tot volstorting EIF-aandelenbelang	-	-	-	-	4.000	4.000
Mandaatcommittering Dutch Security Tech Fund	-	-	-	-	2.291	2.291
Mandaatcommittering Innovation Industries Fund II	-	-	-	-	2.408	2.408
Mandaatcommittering CapitalT Fund	-	-	-	-	2.674	2.674
Mandaatcommittering Dutch Alternative Credit Instrument	-	-	-	-	76.403	76.403
Mandaatcommittering Unovis NCAP Fund II	-	-	-	-	3.476	3.476
Mandaatcommittering European Circular Bioeconomy Fund	-	-	-	-	7.319	7.319
Mandaatcommittering Infinity Recycling Circular Plastics Fund I	-	-	-	-	11.976	11.976
Mandaatcommittering Imec.Xpand Fund II	-	-	-	-	8.500	8.500
Mandaatcommittering NextGen Ventures Fund II	-	-	-	-	4.443	4.443
Mandaatcommittering DeepTechXL Fund I	-	-	-	-	12.267	12.267
Mandaatcommittering Polestar Circular Debt Fund	-	-	-	-	25.000	25.000
Mandaatcommittering 4Impact Fund II	-	-	-	-	3.742	3.742
Mandaatcommittering Pymwymic Healthy FS Impact Fund II	-	-	-	-	7.649	7.649
Mandaatcommittering Extantia Climate Flagship Fund II	-	-	-	-	6.966	6.966
Mandaatcommittering Astanor Ventures II SCSp	-	-	-	-	2.933	2.933
Mandaatcommittering SET Ventures Fund IV	-	-	-	-	10.000	10.000
Onherroepelijke toezeggingen inzake aandelen	-	-	-	-	12.606	12.606
Totaal onherroepelijke toezeggingen	-	-	68.500	-	313.537	382.037

1 Gelden kunnen door de fondsen worden opgevraagd ten behoeve van investeringen. Met de fondsen is een termijn afgesproken dat uiterlijk tussen de 5 tot 10 jaar de mandaten getrokken dienen te worden.

Overige toelichtingen op de geconsolideerde jaarrekening

2022						
x € 1.000	< 3 maanden	< 3 maanden	3-12 maanden	1-5 jaar	Looptijd ongedefinieerd ¹	Totaal
Mandaatcommittering Dutch Future Fund	-	-	-	-	122.581	122.581
Mandaatcommittering co-investment vehicle EIF	-	-	-	-	9.681	9.681
Onherroepelijke toezeggingen inzake leningen	-	-	32.389	-	-	32.389
Verstrekte financiële garanties	-	-	-	3.537	-	3.537
Onherroepelijke verplichting tot volstorting EIF-aandelenbelang	-	-	-	-	4.000	4.000
Mandaatcommittering Dutch Security Tech Fund	-	-	-	-	2.387	2.387
Mandaatcommittering Innovation Industries Fund II	-	-	-	-	5.625	5.625
Mandaatcommittering CapitalT Fund	-	-	-	-	2.769	2.769
Mandaatcommittering Dutch Alternative Credit Instrument	-	-	-	-	87.157	87.157
Mandaatcommittering Unovis NCAP Fund II	-	-	-	-	4.160	4.160
Mandaatcommittering European Circular Bioeconomy Fund	-	-	-	-	8.398	8.398
Mandaatcommittering Infinity Recycling Circular Plastics Fund I	-	-	-	-	10.069	10.069
Mandaatcommittering Imec.Xpand Fund II	-	-	-	-	9.500	9.500
Mandaatcommittering NextGen Ventures Fund II	-	-	-	-	4.612	4.612
Mandaatcommittering DeepTechXL Fund I	-	-	-	-	14.154	14.154
Mandaatcommittering Polestar Circular Debt Fund	-	-	-	-	24.976	24.976
Onherroepelijke toezeggingen inzake aandelen	-	-	-	-	7.240	7.240
Totaal onherroepelijke toezeggingen	-	-	32.389	3.537	317.307	353.233

¹ Gelden kunnen door de fondsen worden opgevraagd ten behoeve van investeringen. Met de fondsen is een termijn afgesproken dat uiterlijk tussen de 5 tot 10 jaar de mandaten getrokken dienen te worden.

Enkelvoudige balans

per 31 december 2023 vóór resultaatbestemming

x € 1.000	Toelichting	31 december 2023	31 december 2022
Vaste activa			
Materiële vaste activa			
Verbeteringen aan pand en inventaris	5	698	565
Recht van gebruik	6	1.426	622
Financiële vaste activa			
Deelnemingen in groepsmaatschappijen	22	493.870	293.812
Overige effecten	23	3.104	3.036
Totaal vaste activa		496.975	298.036
Vlottende activa			
Vorderingen			
Handelsdebiteuren		1.111	649
Vordering op groepsmaatschappijen		683	221
Overige vorderingen		48	3
Overlopende activa	24	583	311
Liquide middelen			
Kasmiddelen	25	1.244	407
Totaal vlottende activa		3.669	1.591
Totaal activa		500.643	299.626

Enkelvoudige balans

x € 1.000	Toelichting	31 december 2023	31 december 2022
Kortlopende schulden			
Crediteuren		161	240
Schuld aan groepsmaatschappijen	26	760	1.059
Belastingen en premies sociale verzekeringen		145	138
Overige schulden		57	105
Overlopende passiva	27	382	233
Totaal kortlopende schulden		1.506	1.775
Uitkomst van activa min kortlopende schulden			
		499.138	297.852
Langlopende schulden			
Huur- en leaseverplichtingen	6	1.454	684
Eigen vermogen			
Aandelenkapitaal		50.000	50.000
Agioreserve		550.695	300.695
Herwaarderingsreserve		25.054	9.206
Algemene reserve		-78.582	-14.224
Onverdeeld resultaat		-49.483	-48.510
Eigen vermogen		497.684	297.167
Totaal passiva		500.643	299.626

Enkelvoudige winst-en-verliesrekening

voor het jaar eindigend op 31 december 2023

x € 1.000	Toelichting	31 december 2023	31 december 2022
Resultaat groepsmaatschappijen na belastingen	22	-49.483	-48.510
Nettoresultaat		-49.483	-48.510

Enkelvoudig overzicht mutaties eigen vermogen

voor het jaar eindigend op 31 december 2023

x € 1.000	Aandelen- kapitaal	Agioreserve	Wettelijke reserve herwaardering financiële activa	Algemene reserve	Onverdeeld resultaat	Totaal eigen vermogen
Op 31 december 2021	50.000	125.695	9.800	-9.800	-5.018	170.677
Storting door aandeelhouder rechtstreeks in eigen vermogen verwerkt	-	175.000	-	-	-	175.000
Onverdeeld resultaat	-	-	-	-	-48.510	-48.510
Overige mutaties	-	-	-9.800	4.782	5.018	-
Op 31 december 2022	50.000	300.695	-	-5.018	-48.510	297.167
Foutherstel	-	-	9.206	-9.206	-	-
Nieuwe stand per 31 december 2022	50.000	300.695	9.206	-14.224	-48.510	297.167
Herwaarderingsreserve	-	-	15.848	-15.848	-	-
Storting door aandeelhouder rechtstreeks in eigen vermogen verwerkt	-	250.000	-	-	-	250.000
Resultaatbestemming	-	-	-	-48.510	48.510	-
Resultaat voor de verslagperiode	-	-	-	-	-49.483	-49.483
Op 31 december 2023	50.000	550.695	25.054	-78.582	-49.483	497.684

De wettelijke reserve herwaardering financiële activa wordt gevormd voor alleen cumulatieve positieve waardeveranderingen en neemt af als deze cumulatieve positieve waardeveranderingen dalen en wordt volledig gedebiteerd als de cumulatieve waardeveranderingen negatief zijn of als het actief wordt verkocht. De wettelijke reserve is gevormd conform art. 2:390 lid 1 BW.

In de 2022 jaarrekening is de wettelijke reserve herwaardering inzake financiële activa die geen frequente marktwaardering hebben abusievelijk op collectieve basis bepaald in plaats van op basis van de individuele investeringen. Dit is gecorrigeerd in de vergelijkende cijfers van deze jaarrekening, waardoor er een wettelijke reserve van € 9,2 miljoen per 31 december 2022 is gepresenteerd. Deze fout heeft geen effect op het totaal van het eigen vermogen.

Grondslagen voor de enkelvoudige jaarrekening

Invest-NL N.V. maakt voor de bepaling van de grondslagen voor de waardering van activa en passiva en resultaatbepaling van de enkelvoudige jaarrekening gebruik van de optie die wordt geboden in artikel 2:362 lid 8 BW. Dit houdt in dat de grondslagen voor de waardering van activa en passiva en resultaatbepaling van de enkelvoudige jaarrekening van Invest-NL N.V. gelijk zijn aan die voor de geconsolideerde EU-IFRS jaarrekening zijn toegepast. Hierbij worden deelnemingen waarop invloed van betekenis wordt uitgeoefend, bij eerste opname tegen kostprijs en daarna op basis van de equity-methode gewaardeerd. Onder toepassing van artikel 402 lid 1 Titel 9 Boek 2 BW is in de enkelvoudige jaarrekening van Invest-NL N.V. volstaan met een beknopte winst-en-verliesrekening.

Verslaggevingsperiode

Het boekjaar is gelijk aan het kalenderjaar en begint 1 januari 2023 en eindigt 31 december 2023.

Bedragen zijn opgenomen in duizenden euro's tenzij anders vermeld.

Deelnemingen in groepsmaatschappijen

De deelnemingen in groepsmaatschappijen worden gewaardeerd volgens de equity-methode, waarbij verliezen slechts in aanmerking worden genomen voor zover de aandeelhouder gehouden is deze aan te zuiveren.

Resultaat groepsmaatschappijen

Het resultaat groepsmaatschappijen bestaat uit het resultaat na winstbelasting. De kosten van Invest-NL N.V. worden doorbelast aan de groepsmaatschappijen. Hierdoor is het complete resultaat het resultaat van groepsmaatschappijen.

Toelichting op de enkelvoudige balans en winst-en-verliesrekening

22. Deelnemingen in groepsmaatschappijen

x € 1.000	2023	2022
Op 1 januari	293.812	167.322
Kapitaalstorting	-	-
Agiostorting	250.000	175.000
Resultaat groepsmaatschappij	-49.941	-48.510
Op 31 december	493.870	293.812

De investering in de drie dochtermaatschappijen bestaat uit de volgende belangen in het aandelenkapitaal van:

- Invest-NL Capital N.V.: 100%
- Invest-NL Business Development B.V.: 100%
- INNL Publiek-Private Product Structurering B.V.: 100%

23. Overige effecten

x € 1.000	2023	2022
Op 1 januari	3.036	2.500
Herwaardering	69	536
Op 31 december	3.104	3.036

De post Overige effecten betreft een 0,25% aandelenbelang in EIF.

24. Overlopende activa

De overlopende activa betreffen vooruitbetaalde kosten.

Toelichting op de enkelvoudige balans en winst-en-verliesrekening

25. Kasmiddelen

De kasmiddelen omvatten de direct opeisbare wettige betaalmiddelen (rekening courant bij Rabobank en beleggingsrekening bij Caceis).

26. Schuld aan groepsmaatschappijen

De schuld aan groepsmaatschappijen betreft met name een rekening courant verhouding met Capital N.V.

27. Overlopende passiva

De specificatie van deze post over de verslagperiode is als volgt:

x € 1.000	31 december 2023	31 december 2022
Te betalen accountant- en advieskosten	301	92
Te betalen marketing, ICT en huisvesting	51	72
Te betalen personeelskosten	30	69
Totaal overlopende passiva	382	233

28. Accountantskosten

De accountantskosten hebben betrekking op de verslagperiode waarop de jaarrekening betrekking heeft, ongeacht of de werkzaamheden door de externe accountant en de accountantsorganisatie reeds gedurende de verslagperiode zijn verricht. De accountantskosten zijn toegelicht in de geconsolideerde jaarrekening in toelichting 18.

29. Belastingen

Alle groepsentiteiten zijn zelfstandig belastingplichtig voor vennootschapsbelasting. Invest-NL N.V. is het hoofd van de fiscale eenheid voor BTW en voor VpB. De BTW is opgenomen voor dat deel dat de onderneming als zelfstandig belastingplichtige verschuldigd zou zijn, rekening houdend met de toerekening van de voordelen van de fiscale eenheid. De verrekening binnen de fiscale eenheid tussen de vennootschap en haar dochtermaatschappijen vindt plaats via de rekening-courant verhoudingen.

30. Transacties met verbonden partijen

Specificaties met verbonden partijen zijn opgenomen in toelichting 19 Informatie over verbonden partijen, in de geconsolideerde jaarrekening.

Toelichting op de enkelvoudige balans en winst-en-verliesrekening

31. Informatie looptijden

Voor informatie over looptijden van passiva en onherroepelijke toezeggingen in de balans in de enkelvoudige jaarrekening verwijzen wij naar de sectie Liquiditeitspositie onder toelichting 21 op pagina 156.

32. Resultaatbestemming

Het resultaat wordt onttrokken aan het gecumuleerd resultaat.

Ondertekening

Amsterdam, 8 mei 2024

Raad van Bestuur

Rinke Zonneveld, CEO

Jellie Banga, lid RvB

Jan Pieter Postma, CFRO

Raad van Commissarissen

Jan Nooitgedagt, voorzitter

Karin Bisschop

Marilou van Golstein Brouwers

Ruud Hendriks

Peter Molengraaf

Overige gegevens

Statutaire bepalingen inzake winst- en verliesbestemming

Artikel 30

1. De vennootschap stelt een beleid op, op het gebied van reserveringen en uitkeringen uit de winst. Het beleid wordt vastgesteld door de algemene vergadering op voorstel van de raad van bestuur en na goedkeuring van de raad van commissarissen.
2. Uitkering van winst geschiedt slechts na vaststelling van de jaarrekening, waaruit blijkt dat zij geoorloofd is.
3. De winst staat ter vrije beschikking van de algemene vergadering. Over de bestemming van de gereserveerde bedragen besluit de algemene vergadering op voorstel van de raad van bestuur en na goedkeuring van de raad van commissarissen.
4. De vennootschap kan aan de aandeelhouders en andere gerechtigden tot de voor uitkering vatbare winst slechts uitkeringen doen, voorzover haar eigen vermogen groter is dan het geplaatste kapitaal vermeerderd met de reserves die krachtens de wet moeten worden aangehouden.
5. Ten laste van de door de wet voorgeschreven reserves mag een tekort slechts worden gedelgd voor zover de wet dat toestaat.
6. Bij de berekening van de verdeling van een voor uitkering op aandelen bestemd bedrag tellen de aandelen die de vennootschap in haar kapitaal houdt niet mee.

Artikel 31

1. Dividenden zijn opeisbaar vier weken na vaststelling, tenzij de algemene vergadering daartoe op voorstel van de raad van bestuur een andere datum bepaalt.
2. De algemene vergadering kan besluiten dat dividenden geheel of gedeeltelijk in een andere vorm dan in geld zullen worden uitgekeerd.
3. Onverminderd lid 4 van artikel 30, kan de algemene vergadering besluiten tot gehele of gedeeltelijke uitkering van reserves.
4. De algemene vergadering kan, op voorstel van de raad van bestuur, welk voorstel is goedgekeurd door de raad van commissarissen, besluiten een (tussentijdse) uitkering ten laste van de reserves of van de winst van het lopende boekjaar (interim-dividend) te doen.

Aan: de aandeelhouder en raad van commissarissen van Invest-NL N.V.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2023

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening voor het boekjaar geëindigd op 31 december 2023 van Invest-NL N.V. te Amsterdam gecontroleerd.

De jaarrekening omvat de geconsolideerde en de enkelvoudige jaarrekening.

Naar ons oordeel:

- geeft de in dit jaarverslag opgenomen geconsolideerde jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Invest-NL N.V. per 31 december 2023 en van het resultaat en de kasstromen over 2023 in overeenstemming met International Financial Reporting Standards zoals goedgekeurd binnen de Europese Unie (EU-IFRSs) en met Titel 9 Boek 2 BW;
- geeft de in dit jaarverslag opgenomen enkelvoudige jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Invest-NL N.V. per 31 december 2023 en van het resultaat over 2023 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

De geconsolideerde jaarrekening bestaat uit:

- de geconsolideerde balans per 31 december 2023;
- de volgende overzichten over 2023: de geconsolideerde winst-en-verliesrekening, het geconsolideerde overzicht totaalresultaat, het geconsolideerde overzicht mutaties eigen vermogen en het geconsolideerde kasstroomoverzicht;
- de toelichting met informatie van materieel belang over de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

De enkelvoudige jaarrekening bestaat uit:

- de enkelvoudige balans per 31 december 2023;
- de enkelvoudige winst-en-verliesrekening over 2023;
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening.

Wij zijn onafhankelijk van Invest-NL N.V. (de vennootschap) zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Onze focus op fraude en het niet-naleven van wet- en regelgeving

Onze verantwoordelijkheid

Hoewel wij niet verantwoordelijk zijn voor het voorkomen van fraude of het niet-naleven van wet- en regelgeving en van ons niet verwacht kan worden dat wij het niet-naleven van alle wet- en regelgeving ontdekken, is het onze verantwoordelijkheid om een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen dat de jaarrekening als geheel geen afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude.

Onze controleaanpak met betrekking tot frauderisico's

Wij hebben de risico's geïdentificeerd en ingeschat op een afwijking van materieel belang in de jaarrekening die het gevolg is van fraude. Wij hebben tijdens onze controle inzicht verkregen in de vennootschap en haar omgeving, de componenten van het interne beheersingssysteem, waaronder het risico-inschattingsproces en de wijze waarop het bestuur inspeelt op frauderisico's en het interne beheersingssysteem monitort en de wijze waarop de raad van commissarissen toezicht uitoefent, alsmede de uitkomsten daarvan.

Wij verwijzen naar hoofdstuk Risico-assessment, monitoring en beheersing van het jaarverslag, waarin het bestuur zijn (fraude)risicoanalyse heeft opgenomen na overweging van mogelijke frauderisico's.

Wij hebben de opzet en de relevante aspecten van het interne beheersingssysteem en in het bijzonder de frauderisicoanalyse geëvalueerd alsook bijvoorbeeld de gedragscode, klokkenluidersregeling en de incidentenregistratie. Wij hebben de opzet en het bestaan geëvalueerd van interne beheersmaatregelen gericht op het mitigeren van frauderisico's.

Als onderdeel van ons proces voor het identificeren van frauderisico's, hebben wij frauderisicofactoren overwogen met betrekking tot frauduleuze financiële verslaggeving, oneigenlijke toe-eigening van activa en omkoping en corruptie. Wij hebben geëvalueerd of deze factoren een indicatie vormden voor de aanwezigheid van het risico op afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude.

In onze controle bouwen wij een element in van onvoorspelbaarheid. Ook hebben wij de uitkomst van andere controlewerkzaamheden beoordeeld en overwogen of er bevindingen zijn die aanwijzing geven voor fraude of het niet-naleven van wet- en regelgeving.

Wij houden rekening met het risico dat het management interne beheersmaatregelen kan doorbreken, aangezien dit risico in alle ondernemingen aanwezig is. Vanwege dit risico hebben wij onder meer schattingen beoordeeld op tendenties die mogelijk een risico vormen op een afwijking van materieel belang, met name gericht op belangrijke gebieden die oordeelsvorming vereisen en significante schattingsposten, zoals toegelicht in de algemene toelichting op de geconsolideerde jaarrekening.

Ook hebben wij data-analyse gebruikt om journaalposten met een verhoogd risico te signaleren en te toetsen en de zakelijke beweegredenen (of het ontbreken daarvan) beoordeeld van bijzondere transacties, waaronder die met verbonden partijen.

Wij zijn bij het identificeren en inschatten van frauderisico's uitgegaan van de veronderstelling dat er bij de opbrengstenverantwoording frauderisico's bestaan. Wij hebben onder andere de omzet verantwoording in het kader van de bijdrage van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat geëvalueerd. Wij hebben in reactie op het veronderstelde frauderisico onze werkzaamheden inzake de opbrengstenverantwoording bepaald en uitgevoerd. Specifiek voor dit risico met betrekking tot de gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen op investeringen hebben wij de waardering van investeringen controleert.

Wij hebben kennisgenomen van de beschikbare informatie en om inlichtingen gevraagd bij leden van het management, de interne accountantsdienst, juridische zaken en compliance afdeling en de raad van commissarissen.

Uit de door ons geïdentificeerde frauderisico's, ontvangen inlichtingen en andere beschikbare informatie volgen geen specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude met een mogelijk materieel belang voor het beeld van de jaarrekening.

Onze controleaanpak met betrekking tot het risico van niet voldoen aan wet- en regelgeving

Wij hebben passende controlewerkzaamheden verricht inzake de naleving van de bepalingen van de relevante wet- en regelgeving die van directe invloed zijn op de verantwoorde bedragen en toelichtingen in de jaarrekening. Daarnaast hebben wij de omstandigheden ingeschat met betrekking tot het risico van niet-naleven van wet- en regelgeving waarvan redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze van materiële invloed kunnen zijn op de jaarrekening, op basis van onze ervaring in de sector, door afstemming met het bestuur, het lezen van notulen, het kennismaken van rapporten van de interne accountantdienst en compliance afdeling en het uitvoeren van gegevensgerichte werkzaamheden gericht op transactiestromen, jaarrekeningposten en toelichtingen.

Wij zijn door het bestuur geïnformeerd dat er geen relevante correspondentie is geweest met regelgevende of toezichhoudende instanties. Wij zijn alert gebleven op indicaties voor een (mogelijke) niet-naleving gedurende de controle. Ten slotte hebben wij schriftelijk de bevestiging ontvangen dat alle bekende gebeurtenissen van niet-naleving van wet- en regelgeving met ons zijn gedeeld.

Onze controleaanpak met betrekking tot de continuïteitsveronderstelling

Zoals toegelicht in het onderdeel Continuïteit van de grondslagen geconsolideerde jaarrekening van de jaarrekening, is de jaarrekening opgemaakt op basis van de continuïteitsveronderstelling. Bij het opmaken van de jaarrekening heeft het bestuur een specifieke beoordeling gemaakt van de mogelijkheid van de vennootschap om haar continuïteit te handhaven en de activiteiten voort te zetten voor de voorzienbare toekomst.

Wij hebben de specifieke beoordeling met het bestuur besproken en professioneel-kritisch geëvalueerd. Wij hebben overwogen of de specifieke beoordeling van het bestuur op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, alle relevante gebeurtenissen en omstandigheden bevat waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de vennootschap haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten.

Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening.

Op basis van onze werkzaamheden hebben wij geen materiële onzekerheden ten aanzien van de continuïteit geïdentificeerd. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een geen materiële onzekerheden ten aanzien van de continuïteit geïdentificeerd.

Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een vennootschap haar continuïteit niet langer kan handhaven.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist voor het bestuursverslag en de overige gegevens.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van commissarissen voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met EU-IFRSs en met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de vennootschap in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de vennootschap haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van commissarissen is verantwoordelijk voor het uitvoeren van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de vennootschap.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben, waar relevant, professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. De sectie 'Informatie ter ondersteuning van ons oordeel' hierboven, bevat een informatieve samenvatting van onze verantwoordelijkheden en de uitgevoerde werkzaamheden als basis voor ons oordeel. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de vennootschap;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de groepscontrole. In dit kader hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden voor de groepsonderdelen. Bepalend hierbij zijn de omvang en/of het risicoprofiel van de groepsonderdelen of de activiteiten. Op grond hiervan hebben wij de groepsonderdelen geselecteerd waarbij een controle of beoordeling van de volledige financiële informatie of specifieke posten noodzakelijk was.

Communicatie

Wij communiceren met de raad van commissarissen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Amsterdam, 8 mei 2024

Ernst & Young Accountants LLP

w.g. drs. R.A.J.H. Vossen RA

Aanvullende informatie

Over dit verslag

Met het jaarverslag 2023 leggen wij verantwoording af over de activiteiten in het vierde boekjaar.

De geconsolideerde jaarrekening van Invest-NL is opgesteld in overeenstemming met International Financial Reporting Standards, zoals bekrachtigd binnen de Europese Unie (EU-IFRS) en de wettelijke bepalingen zoals opgenomen in Titel 9 Boek 2 BW. Op grond van de geboden mogelijkheid in het Burgerlijk Wetboek 2, Titel 9, stelt Invest-NL zijn enkelvoudige jaarrekening op volgens dezelfde grondslagen als die worden gebruikt in de geconsolideerde jaarrekening.

Het geïntegreerde jaarverslag is opgesteld volgens de principes van het Integrated Reporting framework van de IIRC (International Integrated Reporting Council) en met referentie naar de GRI Standards 2021, de internationale standaard voor duurzaamheidsverslaggeving van het Global Reporting Initiative.

(Inter)nationale richtlijnen

Als staatsdeelneming wordt verwacht dat wij een 'pas toe of leg uit'-principe hanteren met betrekking tot de volgende richtlijnen:

- OECD Guidelines for Multinational Enterprises: deze richtlijnen bieden handvatten om met kwesties als ketenverantwoordelijkheid, mensenrechten,- kinderarbeid, milieu en corruptie om te gaan; in het hoofdstuk ESG-beleid gaan wij hierop in.
- UN Global Compact: tien ethische principes op het gebied van mensenrechten, arbeid, milieu en anti-corruptie; in het hoofdstuk ESG-beleid gaan wij hierop in.
- UN Guiding Principles on Business and Human Rights (UNGPR): internationaal geaccepteerde richtlijnen over de manier waarop bedrijven met mensenrechten om dienen te gaan; in het hoofdstuk ESG-beleid gaan wij hierop in.
- Corporate Governance Code: Nederlandse, wettelijk verankerde gedragsregels voor beursgenoteerde bedrijven die toezien op goed bestuur en de belangen van aandeelhouders, medewerkers en overige belanghebbenden beschermen; in het hoofdstuk Corporate governance gaan wij hierop in.

Daarnaast onderschrijven wij de volgende internationale conventies en richtlijnen:

- OECD Inclusive Framework on Base Erosion and Profit Shifting (BEPS);
- Financial Action Task Force on Money Laundering;
- International Labour Organization (ILO);
- Basel Convention.

Transparantierichtlijnen

In het kader van transparantie wordt van staatsdeelnemingen verwacht dat zij zich houden aan de volgende richtlijnen:

- Transparantiebenchmark: iedere twee jaar is door het ministerie van Economische Zaken en Klimaat de transparantie van verslaggeving getoetst; als staatsdeelneming doet Invest-NL daaraan automatisch mee;
- GRI Standards: de internationaal erkende standaard voor duurzaamheidsverslaggeving; in het jaarverslag is een GRI content index opgenomen die laat zien hoe invulling is gegeven aan de GRI-rapportagestandaarden.

De verslaggeving voldoet nog niet op alle punten aan de gestelde richtlijnen. Het is onze ambitie om zo transparant mogelijk te rapporteren over waardecreatie, strategie, impact en dilemma's en de verslaggeving verder te verbeteren in de komende jaren.

Stakeholders en materialiteit

Als impact investor stelt Invest-NL maatschappelijk rendement voorop. Na een consultatieronde onder stakeholders in april 2020 is door de directie de materialiteitsmatrix vastgesteld. De materialiteitsmatrix toont zowel de relevantie van de thema's volgens stakeholders als de impact of invloed van Invest-NL op de thema's.

We zijn regelmatig in gesprek met onze stakeholders om te blijven toetsen wat voor hen het belangrijkste is, van hen te leren en om onze besluitvorming en rapportage te verbeteren.

Over dit verslag

Waardecreatie en impact

In dit geïntegreerde jaarverslag hebben we ons waardecreatiemodel opgenomen dat laat zien hoe wij de beschikbare middelen (input) gebruiken om waarde te creëren voor onze stakeholders (output) en hoe wij voor de maatschappij als geheel waarde toevoegen (outcome).

Reikwijdte en afbakening van het jaarverslag

De afbakening van het verslag is voornamelijk vastgesteld aan de hand van de materialiteitsanalyse. Dit impliceert dat we rapporteren over de materiële thema's en ons bij het maken van de keuzes ten aanzien van de diepgang en afbakening van de rapportage over deze onderwerpen laten leiden door de inzichten uit de materialiteitsanalyse. Op de thema's waar Invest-NL minder effect heeft of die volgens stakeholders minder relevant zijn, wordt niet gerapporteerd.

In dit jaarverslag is niet-financiële informatie over het kalenderjaar 2023 opgenomen, gerelateerd aan onze missie, strategie en doelstellingen. De informatie in dit verslag heeft betrekking op Invest-NL N.V. (holding), de (investerings)dochtermaatschappij Invest-NL Capital en de (ontwikkel)dochtermaatschappij Invest-NL Business Development B.V. Daarnaast is in 2024 de (publiek-private)dochtermaatschappij Invest-NL Publiek-Private Product Structurering B.V. (Invest-NL PPPS B.V.) opgericht.

Metten van impact

Om de impact van onze financieringen te kunnen toewijzen aan Invest-NL, besloten we in 2020 om ons als lid aan te sluiten bij de principes van het Platform Carbon Accounting Financials (PCAF). PCAF biedt een raamwerk en een geharmoniseerde carbon accounting methodologie die de transparantie en het bewustzijn over broeikasgas emissies (equivalenten) bevordert. De allocatie methodiek van PCAF passen wij inmiddels toe op onze R&D, FTE, CO₂e en materiaal impact voor het afgesloten boekjaar.

Doordat niet alle bedrijven en fondsen volledig gereageerd hebben op onze data uitvraag, zijn we genoodzaakt om schattingen uit te voeren. Daarnaast hebben we voor meerdere bedrijven en fondsen feitelijke informatie over 2022 ontvangen die onbekend was bij het opstellen van het jaarverslag 2022. Dergelijke informatie verving schattingen en fouten, waardoor het de betrouwbaarheid van informatie verhoogde. Derhalve hebben wij gekozen om de impact cijfers in dergelijke gevallen aan te passen, om zo de vergelijkbaarheid van cijfers te waarborgen.

	2023	2022 ¹
CO ₂ footprint	15%	11%
FTE	20%	40%
R&D	25%	43%

¹ Cijfers zijn aangepast ten opzichte van het jaarverslag 2022

Algemeen uitgangspunt is om voor schattingen datapunten te gebruiken van een zo hoog mogelijke kwaliteit. Van sommige bedrijven hebben wij wél data van vorig jaar, die wij als beste inschatting voor dit jaar kunnen gebruiken. Daarnaast vragen wij ook de oppervlakte van een kantoorpand op, omdat dit een goede inschattingfactor is voor andere prestatiewaarden. Indien wij de oppervlakte wel weten voor beide jaren, kunnen we dit als groeifactor gebruiken en vermenigvuldigen met de impact van vorig jaar. Als we dit ook niet ontvangen, gebruiken wij het

Over dit verslag

aantal FTE's ter indicatie factor. Deze parameter ontvangen wij van vrijwel elk bedrijf. Onze laatste inschattingfactor is het afgegeven commitment van Invest-NL.

Van de bedrijven die alle informatie aanleveren berekenen we standaardratios tussen twee grootheden, bijvoorbeeld oppervlakte kantoorpand en CO₂e voetafdruk. Deze ratio's noemen wij ook wel proxy's. Deze proxy's gebruiken wij voor onze schattingen van bedrijven waar informatie ontbreekt. Ook proxy's worden aangepast op basis van meer feitelijke informatie, aangezien dit hun kwaliteit verhoogd.

	2023	2022 ¹
CO ₂ footprint - T CO ₂ e / m ²	0,05	0,04
CO ₂ footprint - T CO ₂ e / FTE	1,7	1,3
FTE - FTE / € miljoen gecommiteerd vermogen	6,9	9,2
FTE - Gealloceerde FTE / € miljoen gecommiteerd vermogen	0,7	1,3
R&D - R&D / € miljoen gecommiteerd vermogen	€ 0,47	€ 0,78
R&D - Gealloceerde R&D / € miljoen gecommiteerd vermogen	€ 0,05	€ 0,09

1. Cijfers zijn aangepast ten opzichte van het jaarverslag 2022.

Carbon voetafdruk, FTE's en R&D

Schattingen van broeikasgasemissies zijn op basis van onderstaande volgorde zo goed mogelijk in kaart gebracht:

1. feitelijke productievolumes uit een ander jaar (*alleen in het geval van productieprocessen*).
2. feitelijke informatie vorig jaar.
3. feitelijke oppervlakte kantoorpand vermenigvuldigd met de proxy.
4. feitelijke aantal FTE's vermenigvuldigd met de proxy.
5. geschatte FTE's vermenigvuldigd met de proxy.

De schatting van FTE's en R&D is waar mogelijk ook geschat op basis van feitelijke informatie van vorig jaar. Voor bedrijven waar ook deze informatie

ontbrak, is gebruik gemaakt van een proxy op basis van de Invest-NL commitment.

De tonnen CO₂e per FTE zijn aangepast van 1,2 naar 1,3. Het aantal FTE per € miljoen gecommiteerd is aangepast van 9,8 naar 9,2. Tot slot is het aantal € miljoen R&D per € miljoen gecommiteerd aangepast van 0,76 naar 0,78. In alle gevallen betrof het aanpassingen op basis van meer feitelijke informatie. Hierbij valt op dat de factor tonnen CO₂e per m² zeer stabiel blijft over de jaren.

Het % schattingen voor CO₂e emissies is aangepast van 20% naar 11%, voor aantal FTE van 41% naar 40% en voor € miljoen R&D uitgaven van 54% naar 43%. Ook deze aanpassingen komen allen voort uit meer feitelijke informatie die ontvangen werd voor 2022. De hoge percentages schattingen van FTE en R&D komen hoofdzakelijk voort uit fondsen, die relatief veel FTE's en R&D uitgaven bijdragen aan het geheel.

Onzekerheid

Het meten van impact vraagt behalve kennis en toewijding ook de capaciteit om onzekerheden goed in te kunnen schatten. Invest-NL investeert veel in start- en scale-ups; relatief jonge bedrijven waarvan zowel de technologieën als de organisatie nog volop in ontwikkeling zijn en die vaak beperkte capaciteit voor impactmetingen hebben. Dat brengt veel onzekerheid over de daadwerkelijke prestaties en efficiëntie van de technologieën, de productie volumes en opschaling die het bedrijf kan realiseren evenals de tijdigheid hiervan. Daarnaast is Invest-NL's risicoprofiel hoog – waarbij het een gegeven is dat sommige portefeuillebedrijven niet of minder succesvol zullen zijn. Ook zal Invest-NL op een gegeven moment uitstappen, om haar kapitaal ten behoeve van nieuwe start- en scale-ups te kunnen inzetten. Al deze ontwikkelingen laten zich moeilijk voorspellen.

Invest-NL probeert deze onzekerheid zoveel mogelijk af te dekken. Ten eerste is het van belang om consistent te zijn en zoveel mogelijk te rapporteren in lijn met breed toegepaste marktstandaarden. Het meten van impact is complex, het schiet zijn doel voorbij als iedere organisatie haar eigen rapportagestandaarden

Over dit verslag

zou hanteren. Daarnaast steunen we regelmatig op advies van externe adviesbureaus die veel methodologie- of sectorspecifieke kennis brengen. Tot slot hebben wij een specialistisch team dat aannames en gerealiseerde prestaties beoordeeld en toetst. Echter blijft het innovatieve speelveld van Invest-NL onzeker, wat met name terug te zien is in verwachte impact cijfers.

Gerealiseerde en verwachte impact

De marktstandaard ten aanzien van rapporteren over impact tendert steeds meer richting gerealiseerde impact. Wij onderschrijven deze trend omdat het daar uiteindelijk om gaat. Als alleen gerapporteerd zou worden over onzekere toekomstprojecties wordt het onmogelijk om vast te stellen of we daadwerkelijk voldoende progressie boeken.

Naast het rapporteren over daadwerkelijke realisatie is het berekenen van toekomstige impact echter ook essentieel voor de praktijk van Invest-NL. Wij investeren immers nu om toekomstige impact mogelijk te maken. Aangezien wij investeren voordat het bedrijf opgeschaald is ligt de voornaamste impact vrijwel altijd in de toekomst. Het sturen op deze potentiële impact is essentieel en heeft een fundamentele plek in onze financieringsbesluiten en monitoring van ons investeringsportfolio. Om zo transparant mogelijk te communiceren met al onze stakeholders maken we duidelijk onderscheid in onze impact cijfers tussen gerealiseerd en verwachte impact.

De attributie van impact

Naast het onderscheiden van gerealiseerde en verwachte impact, maken we ook onderscheid tussen absolute en gefinancierde impact. Daarbij verdelen we de totale impact van onze portfoliobedrijven over de verschillende financiers van het bedrijf of fonds. Tenzij anders vermeld hebben wij hiervoor gebruik gemaakt van de rekenregels van PCAF. In de basis wordt de impact daarmee verdeeld naar rato van het bedrag dat is gefinancierd: als bijvoorbeeld 10% van een bedrijf door Invest-NL wordt gefinancierd, zit in de gefinancierde impact ook maar 10% van de impact. PCAF biedt handvatten voor hoe wordt omgegaan met verschillende financiële producten, bijvoorbeeld leningen of aandelen, in verschillende

investeringsdomeinen. Het gaat er hierbij om welke impact het bedrijf wil realiseren en is nadrukkelijk niet de impact die Invest-NL als investeerder zelf alleen genereert.

Voor potentiële toekomstige impact maken we impactprojecties op basis van een interne analyse van commerciële prognoses. Daarbij presenteren wij de projectie van de totale impact van de portfoliobedrijven zonder deze te attribueren aan verschillende financiers. Het is onmogelijk een betrouwbare voorspelling te maken van toekomstige vervolfinancieringen die nodig zijn om deze impact te realiseren, en zo deze attributie betrouwbare in te schatten.

Themaspecifieke keuzes

SDG 13 – Carbon-neutrale economie

Voor de berekening van broeikasgas emissies is gebruik gemaakt van CO₂-equivalent well-to-wheel emissie-factoren¹.

De scope van bedrijfsmatige emissies bestaan uit het energieverbruik van het Invest-NL kantoor, dat uitsluitend elektriciteit en warmte gebruikt. Daarnaast rapporteren wij ook op het woonwerk verkeer van onze medewerkers en de reisbewegingen die onze medewerkers voor werk maken.

De productmatige emissies beslaan de volledige levenscyclus (scope 1, 2 en 3) van de geproduceerde producten van de portfoliobedrijven. Deze emissies zijn gebaseerd op extern uitgevoerde LCA studies. Daarnaast vragen wij elk jaar ook het feitelijke energie en materiaal gebruik van de bedrijven voor het afgesloten boekjaar. De LCA studie informatie is niet ten alle tijden volledig aangezien de focus ligt op de vergelijking ten opzichte van de conventionele processen. Invest-NL rapporteert zo volledig mogelijk met beschikbare data.

De aan Invest-NL gealloceerde cijfers zijn gebaseerd op het geïnvesteerd vermogen in verhouding tot de totale boekwaarde. Indien de boekwaarde negatief is alloceren wij op basis van het totaal geïnvesteerd vermogen.

¹ <https://www.co2emissiefactoren.nl/hoe-werkt-het/>

Over dit verslag

SDG 12 – Circulaire economie

De circulariteitsscore (CTI) representeert het gewogen gemiddelde van de hoeveelheid hernieuwbare materiaal instromen, recyclebare materiaal uitstromen en niet-kritische materialen ten opzichte van de totale hoeveelheid materiaalstromen.

Bij materiaal gebruik en vermeden gebruik is uitsluitend naar grondstoffen gekeken. Uitsluitend de materiaalgroepen biogenen, metalen, plastics en kritische materialen vallen binnen de huidige significante clusters van Invest-NL. Zie onze definitie lijst voor de verdere uitleg van deze materialen.

Gerecyclede materiaal- en afvalstromen worden niet meegenomen binnen de hoeveelheid gebruikt materiaal van het bedrijfsproces of conventionele proces. Indien dit wél meegenomen zou worden zou dit leiden tot geen verschillende waardering tussen het gebruik van nieuw of gerecyclede materialen, wat volgens ons een ongetrouw beeld zou geven.

SDG 5 – Gender gelijkheid

De indicatoren omtrent het gender van het bestuur en de directeursfunctie representeren de situatie per 31 december van het afgesloten boekjaar. De indicator omtrent het gender van de oprichters representeert de situatie per oprichting van het portfoliobedrijf.

SDG 8 & 9 – Werkgelegenheid en innovatie

De gecreëerde werkgelegenheid representeert het aantal arbeidsovereenkomsten in voltijds equivalenten bij de situatie per 31 december van het afgesloten boekjaar.

Het geïnvesteerde vermogen over 2023 in onderzoek en ontwikkeling (R&D), medewerkers en materialen volgt de financiële boekhouding van het portfoliobedrijf.

SDG 3 – Duurzame zorg

De vermeden zorgkosten berust op een vergelijking van de zorgkosten in twee scenario's; met en zonder de innovatie van het portfoliobedrijf. De hoeveel zorgkosten bespaart door de innovatie kan de patiënt, zorgaanbieder of -verzekeraar toekomen.

De geleverde QALY's worden door externe gespecialiseerde adviesbureaus berekend en representeren geleverde gezonde levensjaren voor een patiënt door de innovatie van het portfoliobedrijf. De QALY methodiek berust op een academische onderlegde medisch technologie assessment.

Externe verificatie

De niet-financiële informatie in dit verslag is niet door de externe accountant geverifieerd. Het is onze ambitie om in de toekomst de duurzaamheidsinformatie in ons geïntegreerde verslag wel te laten voorzien van een (limited) assurance-verklaring door een externe accountant.

Connectiviteit

In onderstaande tabel wordt de samenhang weergegeven tussen de strategische pijlers en de materiële thema's, met de daaraan gekoppelde key performance indicators.

Strategische pijlers	Materiële thema's	Key Performance Indicators	Resultaat	Bijdrage aan SDG's
Nederland duurzamer maken	Klimaatvoetafdruk externe activiteiten	Actuele en vermeden CO ₂ e door investeringen	27,1 kton	
	Circulaire economie	Circular Transition Indicators per investering	15% - 100% ¹	
Nederland innovatiever maken	Innovatie en ondernemerschap	R&D impact van investeringen	€ 24 miljoen	
		Fte-impact van investeringen	547 fte	
	Betere, betaalbare en toegankelijke zorg ²	Voorkomen zorgkosten 2020-2035 QALY's 2020-2035	- -	

1 Gemeten voor projecten die primair gericht zijn op circulariteit zoals uitgewerkt in het hoofdstuk 'Materialiteit en impact'.

2 Indicatoren waarop impact wordt gemeten op dit thema worden in 2024 verder uitgewerkt

GRI content index

Toepassingsverklaring GRI

Invest-NL rapporteert de in deze GRI content index genoemde informatie voor de periode 1 januari tot en met 31 december 2023 met verwijzing naar de GRI Standaarden.

GRI 1

GRI 1: Foundation 2021

GRI Standaard	Disclosure	Locatie in jaarverslag
GRI 2: Algemene disclosures 2021	2-1 Bedrijfsinformatie	Algemene toelichting op de geconsolideerde jaarrekening (zie pagina 114)
	2-2 Entiteiten betrokken bij de duurzaamheidsrapportage	Over dit verslag (zie pagina 180)
	2-3 Verslagperiode, frequentie en contactgegevens	Algemene toelichting op de geconsolideerde jaarrekening (zie pagina 114) Contactgegevens (achteromslag)
	2-4 Herformuleringen van eerder verstrekte informatie	Niet van toepassing
	2-5 Externe verificatie	Over dit verslag (zie pagina 180)
	2-6 Activiteiten, waardeketen en andere zakelijke relaties	Profiel (zie pagina 9) Waardecreatie (zie pagina 13) Onze stakeholders (zie pagina 41)
	2-7 Eigen medewerkers	Medewerkers en organisatie (zie pagina 67)
	2-8 Andere dan eigen medewerkers	Niet van toepassing
	2-9 Bestuursstructuur en -samenstelling	Verslag Raad van Commissarissen (zie pagina 93) Corporate Governance (zie pagina 102)
	2-10 Nominatie en selectie van het hoogste bestuursorgaan	Corporate Governance (zie pagina 102)
	2-11 Voorzitter van het hoogste bestuursorgaan	Voorwoord (zie pagina 7) Biografie (zie pagina 90)
	2-12 Rol van het hoogste bestuursorgaan bij toezicht op impact management	Strategie en voortgang (zie pagina 19)
	2-13 Gedelegeerde verantwoordelijkheid impact management	Niet van toepassing
	2-14 Rol van het hoogste bestuursorgaan in duurzaamheidsverslaggeving	Strategie en voortgang (zie pagina 19)
	2-15 Belangenverstrengeling	Verslag Raad van Commissarissen (zie pagina 93) Corporate Governance (zie pagina 102)
	2-16 Communicatie over kritieke punten	Op dilemma's wordt ingegaan in de volgende hoofdstukken: Strategische afwegingen (zie pagina 23) Materialiteit en impact (zie pagina 49)
	2-17 Gezamenlijke kennis van het hoogste bestuursorgaan	Verslag Raad van Commissarissen (zie pagina 97)

GRI content index

GRI Standaard	Disclosure	Locatie in jaarverslag
GRI 2: Algemene disclosures 2021	2-18 Evaluatie van de prestaties van het hoogste bestuursorgaan	Verslag Raad van Commissarissen (zie pagina 98)
	2-19 Beloningsbeleid	Remuneratierapport (zie pagina 100)
	2-20 Proces rondom vaststelling beloningen	Remuneratierapport (zie pagina 100)
	2-21 Jaarlijkse totale beloningsverhouding	Remuneratierapport (zie pagina 101)
	2-22 Verklaring betreffende de duurzaamheidsstrategie	Impact- en ESG in onze eigen bedrijfsvoering (zie pagina 65)
	2-23 Naleving MVO-richtlijnen	Impact- en ESG in onze eigen bedrijfsvoering (zie pagina 63)
	2-24 Verankering MVO-richtlijnen	Impact- en ESG in onze eigen bedrijfsvoering (zie pagina 63)
	2-25 Aanpak klachten en andere negatieve impacts	Niet van toepassing
	2-26 Aanpak melding en advies ethiek en integriteit	Corporate Governance (zie pagina 102)
	2-27 Naleving van wet- en regelgeving	Corporate Governance (zie pagina 102)
	2-28 Lidmaatschap van verenigingen en/of andere belangenorganisaties	Onze stakeholders (zie pagina 41)
	2-29 Aanpak stakeholderbetrokkenheid	Onze stakeholders (zie pagina 41)
2-30 Collectieve arbeidsovereenkomst	Medewerkers en organisatie (zie pagina 67) Remuneratierapport (zie pagina 101)	
GRI 3: Materiële thema's 2021	3-1 Bepalen van materiële onderwerpen	Materialiteit en impact (zie pagina 46)
	3-2 Lijst van materiële onderwerpen	Materialiteit en impact (zie pagina 46)
	3-3 Aanpak materiële onderwerpen	Materialiteit en impact (zie pagina 46)
GRI 203: Indirecte economische impacts 2016	203-2 Significante indirecte economische impacts	SDG 8 en 9: FTE, R&D en gemobiliseerd kapitaal
GRI 305: Emissies 2016	305-1 Directe (Scope 1) GHG emissies	SDG 13: Eigen emissies scope 1 & 2
	305-2 Energie indirecte (Scope 2) GHG emissies	SDG 13: Eigen emissies scope 1 & 2
	305-3 Overige indirecte (Scope 3) GHG emissies	SDG 13: Gefinancierde emissies portfolio + emissies bedrijfsmatige activiteiten portfolio

Begrippen

Biogenen

Natuurlijke materialen van een organische oorsprong, waaronder planten en gewassen.

Carbon-neutrale economie

Economie met een netto nul emissie van broeikasgassen (CO₂e), die wordt bereikt door uitstoot te vermijden dan wel door uitstoot te compenseren.

Carbon-neutraal is de Nederlandse vertaling van 'carbon neutral'. Invest-NL gebruikt de term carbon-neutrale economie in zijn missie omdat we met investeringen willen bijdragen aan een per saldo nul CO₂e-uitstoot.

Circulaire economie

Een economisch systeem dat is bedoeld om herbruikbaarheid van producten en grondstoffen te maximaliseren en waardevernietiging te minimaliseren. Anders dan in het huidige lineaire systeem, waarin grondstoffen worden omgezet in producten die aan het einde van hun levensduur worden vernietigd.

Cradle to cradle-certificering

Certificering op een product dat bijdraagt aan een circulaire economie.

Decarbonisatie

Het proces om de broeikasgassen in de atmosfeer te verminderen, met name koolstofdioxide (CO₂). Het doel is om via de energietransitie een emissiearme wereldeconomie te bereiken en klimaatneutraliteit te bereiken.

Deep Tech

Deep Tech of hard tech zijn algemene termen voor innovatieve technologieën waaronder artificial intelligence, robotics, blockchain, advanced material science, photonics and electronics, biotech en quantum computing.

Durfskapitaal

Zie onder venture capital.

Dutch Future Fund

Fonds dat gaat investeren in 15-20 venture capital en groeifondsen met een sterke betrokkenheid bij Nederland.

Einde-afval status

In eerste instantie is er sprake van een afvalstof, maar door een behandelstap als recycling, kan de afvalstof een grondstof worden.

Europese garantiefaciliteit

De EIF-garantie voor MKB-steun die door de Europese Commissie beschikbaar is gesteld vanuit het Europees Fonds voor strategische investeringen (EFSI).

Europees Investerings Fonds (European Investment Fund)

Een Europees fonds, onderdeel van EIB Groep en welke risicokapitaal en garanties verstrekt aan small and medium-sized enterprises (SME) in Europa, al dan niet via lokale NPBI's.

'First of a kind' fabriek

Wanneer een start-up of scale-up een eerste fabriek start waar nieuwe technologieën worden toegepast.

Fondsmandaat

Invest-NL investeert via het fondsmandaat in samenwerking met EIF in MKB-bedrijven. Het co-investment vehicle zelf is geen juridische entiteit.

FTE

Fulltime employment, ofwel voltijd dienstverband.

Fte-impact investeringen

Het aantal fte dat door middel van de investeringen wordt gecreëerd, berekend op basis van de PCAF-attibutiemethode.

Full-time equivalent

1 fte wordt binnen Invest-NL gedefinieerd als een werknemer met een 36-urige werkweek. Het equivalent is het aantal uren dat een werknemer per week werkt, gedeeld door 36.

FundRight

FundRight is een initiatief van Nederlandse Venture Capital partijen en TechLeap waarbij zij zich gezamenlijk inzetten voor een meer divers venture capital ecosysteem, met als doel eerlijke toegang tot financiering en zakelijke kansen.¹

¹ <https://fundright.nl/>

Begrippen

Gecommitteerd investeringsvolume

Kapitaal dat is toegezegd aan een investering.

Gemobiliseerd kapitaal

Het totaal aan privaat kapitaal dat is gecommitteerd aan een investeringsronde waarin Invest-NL participeert plus het eigen gecommitteerde kapitaal van Invest-NL. In geval van deelname door andere publieke partijen (incl. Europese gelden) is het totaal gecommitteerde private kapitaal in deze berekening op een pro-rata basis aan Invest-NL toegerekend.

Impact-investeringen

Investeringen waarbij het maatschappelijk rendement voorop staat.

Impact investor

Investerder die door middel van investeringen en financieringen doelgericht en meetbaar bijdraagt aan maatschappelijke doelstellingen.

Integrated Reporting

Verslaggevingskader afkomstig van de International Integrated Reporting Council (IIRC) leidend tot een geïntegreerd verslag, waarin gerapporteerd wordt over de waardecreatie: de externe omgeving die de organisatie beïnvloedt, de in- en uitgaande middelen en de wijze waarop de organisatie interacteert met de externe omgeving. Vastlegging vindt plaats door middel van het waardecreatiemodel.

Kritische materialen

Materialen waarvan slechts nog een zeer beperkte hoeveelheid beschikbaar zijn. Hierbij volgen wij de richtlijnen van de Europese commissie.¹

1,5 lijnzorg

Intensieve samenwerking van huisartsen en medisch specialisten in speciale centra, buiten de muren van het ziekenhuis.

Materialiteitsmatrix

Matrix waarin met input van stakeholders wordt bepaald welke onderwerpen van voldoende belang zijn om over te rapporteren in het jaarverslag, de zogenaamde 'materiële onderwerpen'.

MKB

Ondernemingen waar minder dan 250 personen werkzaam zijn en waarvan de jaaromzet € 50 miljoen of het jaarlijkse balanstotaal € 43 miljoen niet overschrijdt. Dit is de definitie die in de EU wordt toegepast.

National Promotional Banks or Institutions (NPBI's)

Juridische entiteiten die financieren, investeren en markt ontwikkelen op grond van een door overheid verstrekt mandaat.

(New) Green Deal of European Green Deal

Een set beleidsinitiatieven van de Europese Commissie met als overkoepelend doel Europa klimaatneutraal te laten zijn in 2050.

Plastics

Kunstmatige materialen van een fossiele oorsprong.

Planetaire grenzen model

Een wetenschappelijk model geïntroduceerd in 2009 door Rockström et al. Binnen dit model worden negen ecologische thema's gedefinieerd die een grens hebben om langdurig duurzaam gebruik van hulpbronnen mogelijk te maken. Een overschreden grens betekent dat hulpbronnen uitgeput worden.

Platform Carbon Accounting Financials

Het Platform Carbon Accounting Financials (PCAF) heeft een meetmethode ontwikkeld waarmee de CO₂e impact en fte-impact van investeringen en financieringen zichtbaar wordt.

Risicokapitaal

Kapitaal dat wordt verstrekt op investeringen met een hoger risicoprofiel. Bij een investering met risicokapitaal is er in het algemeen geen sprake van zekerheden zoals een aflossingstraject met rente. Risicokapitaal kan meerdere vormen hebben (eigen of vreemd vermogen) zoals aandelen, converteerbare of achtergestelde leningen.

R&D-impact investeringen

De bijdrage aan R&D (in euro) die middels de investeringen wordt gecreëerd, berekend op basis van de PCAF attributiemethode.

¹ https://single-market-economy.ec.europa.eu/sectors/raw-materials/areas-specific-interest/critical-raw-materials_en

Begrippen

Scale-up

Een onderneming met een product (of dienst) dat commercieel is getest en dat aan de vooravond staat van grootschalige commercialisatie. De onderneming heeft reeds klanten en omzet, maar is doorgaans nog wel verlieslatend. Er is binnen een redelijke termijn zicht op winstgevendheid.

Scope 1 emissie

Broeikasgasemissies die vrijkomen bij processen binnen de directe invloedssfeer van het bedrijf, zoals aardgasboilers of eigen benzine voertuigen.

Scope 2 emissie

Broeikasgasemissies die vrijkomen bij energieopwekking die het bedrijf inkoop, zoals elektriciteit of stadswarmte.

SDE-subsidie

De Stimuleringsregeling Duurzame Energieproductie (SDE, later SDE+, vanaf 2020 SDE++) is een ministeriële regeling om de productie van schone en duurzame energie te stimuleren.

Substantial Contribution Criteria

Maatstaf die bepaalt wanneer een specifieke activiteit een substantiële bijdrage levert aan een of meer milieudoelstellingen. Deze maatstaven en doelstellingen zijn gedefinieerd door de Europese Commissie in de EU Taxonomie regelgeving.

Sustainable Development Goals

SDG's zijn in 2015 gelanceerde doelen, opgesteld door de Verenigde Naties en bedoeld als een nieuw, richtinggevend denkkader voor duurzame ontwikkeling.

Soft loan

Lening die deels of geheel bestaat uit een subsidie.

Spin-off

Een afsplitsing van een bestaande (kennis)instelling of onderneming.

Start-up

Een organisatie op zoek naar een schaalbaar businessmodel met terugkerende omzet. Over het algemeen heeft een start-up een (uit)ontwikkeld product (of dienst), maar genereert nog geen materiële omzet. De onderneming is verlieslatend

en er heerst een grote mate van onzekerheid over de uiteindelijke vraag naar het product (of dienst).

Thermisch opslagsysteem

Opslagsysteem voor warmte, bijvoorbeeld uit zonne-energie.

Venture Capital

Durfskapitaal verstrekt aan start-up-ondernemingen en MKB-bedrijven met een naar verwachting groot groeipotentieel.

Uitgekeerd investeringsvolume

Kapitaal dat is uitgekeerd aan portfolio-bedrijven en/of fondsen.

UN Global Compact

Een initiatief van de Verenigde Naties dat relevant is voor ondernemingen die op een maatschappelijk verantwoorde manier willen opereren en rapporteren. Het bestaat uit tien principes op het gebied van mensenrechten, arbeidsomstandigheden, milieu en anti-corruptie.

UN Guiding Principles (on Business and Human Rights)

De standaarden ('guiding principles') van de Verenigde Naties met betrekking tot mensenrechten en de daaruit voortvloeiende verantwoordelijkheden voor ondernemingen, overheden en investeerders.

Waardecreatiemodel

Zie Integrated Reporting.

Afkortingen

DACI	Dutch Alternative Credit Instrument
DEI	Diversiteit, Gelijkheid, Inclusie
DFF	Dutch Future Fund
DTF	Deep Tech Fund
EIB	Europese Investeringsbank
EIF	European Investment Fund
ESG	Environmental, Social and Governmental
ETFF	Energietransitie Financieringsfaciliteit
EZK	Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
GHG	Greenhouse Gas (Protocol)
IBR	Incremental borrowing rate
IFC	International Finance Corporation
IPCC	Intergovernmental Panel on Climate Change
KTO	Klanttevredenheidsonderzoek
LCA	Levenscyclusanalyse (methodiek)
MTO	Medewerkerstevredenheidsonderzoek
MVO	Maatschappelijk verantwoord ondernemen
NPI(I)	National Promotional Bank or Institution
OECD	Organisation for Economic Cooperation and Development / Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling
PCAF	Platform Carbon Accounting Financials
PRI	UN Principles on Responsible Investment
PWERM	Probability Weighted Expected Return Method
SDE	Stimulering Duurzame Energieproductie en klimaattransitie
SDG's	Sustainable Development Goals
SDFR	Sustainable Finance Disclosure Regulation
SER	Sociaal Economische Raad
TRL	Technology Readiness Levels
UN	United Nations / Verenigde Naties
VC	Venture Capital
VIFO	Veiligheidstoets Investerings, Fusies en Overnames

Invest-NL

Kingsfordweg 43-117

1043 GP Amsterdam

T +31(0)882036700

www.invest-nl.nl

info@invest-nl.nl

© 2024 | Invest-NL N.V.

Vragen en opmerkingen

Wanneer u vragen en/of opmerkingen heeft over ons jaarverslag verzoeken wij u contact met ons op te nemen via pers@invest-nl.nl

INVESTNL